

การพัฒนาความรู้ การวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนวัดมะเกลือ

โดย

นางสาวสุพานี ชื่นจิต

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2546

ISBN 974-464-336-6

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

**THE IMPROVEMENT OF THE WAT MAKLUA SCHOOL TEACHERS'
KNOWLEDGE ON THE CLASSROOM RESEARCH**

By

Supanee Chuenchit

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree

MASTER OF EDUCATION

Department of Educational Administration

Graduate School

SILPAKORN UNIVERSITY

2003

ISBN 974-464-336-6

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาความรู้ การวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนวัดมะเกลือ” เสนอโดย นางสาวสุพานิ ชื่นจิต เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิรวรรณ คงคล้าย)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ลัดดา สุวรรณกุล
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชวนชม ชินะตั้งกูร
3. รองศาสตราจารย์ ดร. ประกอบ คุณารักษ์

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์
คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(อาจารย์ว่าที่ พันตรี ดร. นพดล เจนอักษร)

...../...../.....

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ลัดดา สุวรรณกุล)

...../...../.....

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. ประกอบ คุณารักษ์)

...../...../.....

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชวนชม ชินะตั้งกูร)

...../...../.....

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. ประชุม รอดประเสริฐ)

...../...../.....

K 42461081 : สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คำสำคัญ : การวิจัยในชั้นเรียน / การพัฒนาความรู้

สุพานี ชื่นชิต : การพัฒนาความรู้ การวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนวัดมะเกลือ (THE IMPROVEMENT OF THE WAT MAKLUVA SCHOOL TEACHERS' KNOWLEDGE ON THE CLASSROOM RESEARCH) อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ : ผศ. ลัดดา สุวรรณกุล, ผศ.ดร.ชวนชม ชินะตั้งกูร และ รศ. ดร.ประกอบ คุณารักษ์.166 หน้า. ISBN 974-464-336-6

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อทราบระดับความรู้ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนวัดมะเกลือ ก่อนและหลังการพัฒนา เพื่อทราบความแตกต่างระหว่างระดับความรู้ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนวัดมะเกลือก่อนและหลังการพัฒนา และเพื่อทราบความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในชั้นเรียน ของครูโรงเรียนวัดมะเกลือ กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูโรงเรียนวัดมะเกลือ อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม จำนวน 29 คน การวิจัยครั้งนี้ได้นำแนวคิด และสาระเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนของ อุทุมพร จามรมาน มาเป็นสาระในการพัฒนาครูและดำเนินขั้นตอนตามลำดับต่อไปนี้) ให้ครูศึกษาเอกสารความรู้ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนในวันที่ 4 ต.ค. 2545 2)ทดสอบความรู้ก่อนการพัฒนาในวันที่ 15พ.ย.2545 3)จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนพร้อมทั้งทดสอบความรู้หลังการพัฒนาในวันที่ 25พ.ย.2545 4)สัมภาษณ์ครูเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในชั้นเรียนในวันที่ 28พ.ย.2545 เครื่องมือที่ใช้มี 2 ฉบับ คือ แบบทดสอบวัดความรู้ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนของครู และแบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้างแบบเจาะลึก (Depth interview structured) สถิติที่ใช้ ได้แก่ค่าความถี่ (f) ร้อยละ (%) มัชฌิมเลขคณิต (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบค่าที (t-test) แบบจับคู่ (paired samples test) และการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความรู้ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนวัดมะเกลือก่อนการพัฒนาอยู่ในระดับน้อยที่สุด และหลังการพัฒนาอยู่ในระดับปานกลาง
2. ความรู้ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนวัดมะเกลือก่อน และหลังการพัฒนาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ.05โดยหลังพัฒนามีความรู้สูงกว่าก่อนการพัฒนา
3. ครูมีปัญหาเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน คือ เลือกปัญหาเพื่อนำมาทำการวิจัยในชั้นเรียนและการเขียนรายงานวิจัย และให้ข้อเสนอแนะว่า ผู้บริหารควรจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่องการทำวิจัยในชั้นเรียนขึ้นในโรงเรียน หรือส่งครูไปรับการอบรมจากหน่วยงานอื่น และควรพัฒนาความรู้เรื่องนี้อย่างต่อเนื่อง

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2546

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ 1.2.3.

K 42461081 : MAJOR : EDUCATIONAL ADMINISTRATION

KEY WORD : ACTION RESEARCH / THE KNOWLEDGE IMPROVEMENT

SUPANEE CHUENCHIT : THE IMPROVEMENT OF THE WAT MAKLUA SCHOOL TEACHERS' KNOWLEDGE ON THE CLASSROOM RESEARCH. THESIS ADVISORS : ASST. PROF. LADDA SUWANAGUL, ASST. PROF. CHUANCHOM CHINATANGKUL , Ph.D., AND ASSO. PROF. PRAGOB KUNARAK , Ph.D. 166 pp. ISBN 974-464-336-6.

The purposes of this research were to find the levels of knowledge on the classroom research of the Wat Maklua teachers before and after the improvement , to find the different levels of knowledge on the classroom research of the Wat Maklua teachers before and after the improvement , and to find the opinions and suggestions on the classroom research. The sampling group was 29 the Wat Maklua teachers Phutthamonthon ,NakhonPathom Province. This research was applied from Uthoomporn Jarmornman concepts and themes on the classroom research. The theme of the teacher's improvement was as the following ;

1) to distribute the documents about classroom research for the teachers to study before on October 4, 2002, 2) to test the knowledge of pre improvement on November 15, 2002, to establish the workshop about the classroom research and to have the posttest of the improvement on November 25, 2002, and 3) to interview the opinions and to give the suggestions on the classroom research on November 28, 2002. The instrument used for gathering data had 2 copies were ; 1) the forms for pre and post test to measure the levels of knowledge on the classroom research of teachers before and after the improvement and 2) the depth interview structured. The data were analyzed by using frequency (f), percentage(%), mean(\bar{x}), standard deviation (S.D.), t - test (paired samples test), and content analysis.

The findings revealed that :

1. The levels of knowledge on the classroom research of the Wat Maklua teachers before were at least level and after the improvement were at moderate level.

2. There was a significant difference levels of knowledge on the classroom research of the Wat Maklua teachers before and after the improvement at 0.05 level which after improvement were higher than that before improvement.

3. The teachers had the problems with the classroom research. They were to choose the problems to make the classroom research and to write the report and gave the suggestions that the administrator should hold workshop concern with the classroom research in the school or sent to training from the other place and ought to improve this knowledge continuously.

Department of Educational Administration Graduate School, Silpakorn University Academic Year 2003

Student 's signature.....

Thesis Advisors' signature 1. 2. 3.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความช่วยเหลือ ความกรุณาให้คำแนะนำช่วยเหลือ แก้ไขปัญหาและข้อบกพร่องต่าง ๆ จาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ลัดดา สุวรรณกุล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชวนชม ชินะตั้งกูร รองศาสตราจารย์ ดร. ประกอบ คุณารักษ์ ซึ่งเป็นผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ อาจารย์ ว่าที่พันตรี ดร. นพดล เจนอักษร กรุณาเป็นประธานในการสอบ และรองศาสตราจารย์ ดร. ประชุม รอดประเสริฐ เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

ขอขอบคุณ อาจารย์ชัชวาล เทียมถนอม คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ นางนงศ์นิต สดคมขำ นักวิชาการสอบ สำนักงานทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ นายคูสิต หังเสวก ศึกษาานิเทศก์ 7 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดนครปฐม ที่กรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือ และรองศาสตราจารย์ ดร.เรณู เวช รัชต์วิมล คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ที่กรุณาให้คำแนะนำในการกำหนดสาระความรู้ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนและเป็นวิทยากร ผู้บริหารและคณะครู โรงเรียนวัดมะเกลือที่ให้ความร่วมมือ ทำแบบทดสอบและตอบแบบสัมภาษณ์ คุณพิชญ์ คุณสิริวัฒน์ ทองเลิศ คุณประทีป เปี่ยม สัมฤทธิ์ คุณอุไร ยินดีธรรม คุณสุภชัย นันทไพบุลย์และครอบครัว เพื่อนๆรุ่น19 ทุกท่านที่ได้ให้ความช่วยเหลือสนับสนุนด้านต่างๆ รวมทั้งกำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์จนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

คุณประโยชน์อันเนื่องมาจากวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้กับทุกคนที่สนับสนุน และเป็นกำลังใจอย่างดีเสมอมา ตลอดจนครูอาจารย์ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชา และผู้มีพระคุณทุกท่าน

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ญ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	2
ปัญหาของการวิจัย	6
จุดประสงค์ของการวิจัย	7
ข้อคำถามของการวิจัย	8
สมมติฐานของการวิจัย	8
ขอบข่ายทฤษฎีของการวิจัย	8
ขอบเขตของการวิจัย	10
ข้อตกลงเบื้องต้น	11
ข้อจำกัดของการวิจัย	11
นิยามศัพท์เฉพาะ	12
2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	13
การพัฒนาวิชาชีพครู	13
แนวคิดในการพัฒนาวิชาชีพครู	13
ความมุ่งหมายของการพัฒนาวิชาชีพ	15
เป้าประสงค์ของการพัฒนาวิชาชีพ	15
ประโยชน์ของการพัฒนาวิชาชีพ	16
การฝึกอบรมกับการพัฒนาวิชาชีพครู	17
ความหมายของการฝึกอบรม	17
การดำเนินการฝึกอบรม	22

บทที่	หน้า
การวิจัยในชั้นเรียน	23
ความหมายของการวิจัยในชั้นเรียน	24
ความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียน	26
ความแตกต่างของการวิจัยในชั้นเรียนกับการวิจัยทางการศึกษา	28
รูปแบบของการวิจัยในชั้นเรียน	30
กระบวนการและขั้นตอนการดำเนินการวิจัยในชั้นเรียน	46
ผู้บริหารกับการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน	51
การส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน	51
แนวทางการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน	57
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	63
สรุป	72
3 วิธีดำเนินการวิจัย	73
ขั้นตอนดำเนินการวิจัย	73
ระเบียบวิธีวิจัย	74
แผนแบบการวิจัย	74
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	74
ตัวแปรที่ศึกษา	75
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	76
การสร้างเครื่องมือ	77
การเก็บรวบรวมข้อมูล	78
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้	78
สรุป	79
4 การวิเคราะห์ข้อมูล	80
ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไป	80
ตอนที่ 2 ความรู้ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนของครู ก่อนและหลัง	
การพัฒนาความรู้	83
ตอนที่ 3 เปรียบเทียบ ความรู้ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนของครู ก่อนและหลัง	
การพัฒนาความรู้	85

บทที่	หน้า
ตอนที่ 4 ความคิดเห็นของครู โรงเรียนวัดมะเกลือ เกี่ยวกับปัญหาและ ข้อเสนอแนะ การทำวิจัยในชั้นเรียน	86
5 สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ	88
ข้อค้นพบ	89
การอภิปรายผล	90
ข้อเสนอแนะ	91
ข้อเสนอแนะทั่วไป	94
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	95
บรรณานุกรม	97
ภาคผนวก ก เอกสารสาระความรู้ เรื่อง การวิจัยในชั้นเรียน	103
ภาคผนวก ข แบบทดสอบ ความรู้ เรื่อง การวิจัยในชั้นเรียน	122
ภาคผนวก ค แบบสัมภาษณ์ครูเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน	144
ภาคผนวก ง ผลการหาค่าความยากง่าย – ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ	146
ภาคผนวก จ รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย.....	150
ภาคผนวก ฉ หนังสือเชิญผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือ, หนังสือขออนุญาตทดลองเครื่องมือ, หนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูล	152
ภาคผนวก ช โครงการ พัฒนาความรู้ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน, กำหนดการประชุมฯ หนังสือขออนุญาตเผยแพร่เอกสาร	160
ประวัติผู้วิจัย	166

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงสถานภาพของครู โรงเรียนวัดมะเกลือ	81
2	คะแนนเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าร้อยละ (%) จากการทำ แบบทดสอบก่อน การพัฒนาความรู้ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน	83
3	คะแนนเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าร้อยละ (%) จากการทำ แบบทดสอบหลัง การพัฒนาความรู้ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน	84
4	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทดสอบค่าที (t-test) จาก แบบทดสอบ ก่อน และหลัง การพัฒนาความรู้ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน	85

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่		หน้า
1	ขอบข่ายทฤษฎีของการวิจัย	9
2	ขอบข่ายของการวิจัย	11
3	ขั้นตอนการดำเนินงานของการวิจัยปฏิบัติการ	44
4	กระบวนการวิจัยปฏิบัติการ	45

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

บทที่ 1

บทนำ

ช่วงทศวรรษที่ผ่านมา ประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม ซึ่งเกิดจากอิทธิพลของกระแสโลกาภิวัตน์ สภาพของสังคมไทยจึงต้องปรับตัวให้สามารถเรียนรู้การอยู่ร่วมกันในโลก แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) เน้นถึงความสำคัญของการพัฒนาคน โดยเฉพาะการพัฒนาเยาวชนของชาติ ให้มีคุณภาพทัดเทียมกับนานาชาติประเทศ ดังพระบรมราโชวาทที่พระราชทานแก่คณะครูและนักเรียน เมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม พ.ศ. 2524 ความว่า

การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างและพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติ และคุณธรรมของบุคคล สังคม และบ้านเมืองใดให้การศึกษาที่ดีแก่เยาวชนได้อย่างครบถ้วนล้นพอดีเหมาะสมทุกด้าน สังคม และบ้านเมืองนั้นก็จะมีพลเมืองที่มีคุณภาพ ซึ่งสามารถธำรงรักษาความเจริญมั่นคงของประเทศไว้และพัฒนาให้ก้าวหน้าต่อไปได้โดยตลอด¹

บทนำวิทยาลัยศิลปากร ส่วนวิชาชีพตรี

การศึกษานับเป็นรากฐานที่สำคัญที่สุดในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้า และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในสังคมได้ เนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการที่ช่วยให้คนพัฒนาตนด้านต่าง ๆ ตลอดช่วงชีวิตตั้งแต่การวางรากฐานพัฒนาการของชีวิตตั้งแต่แรกเกิด การพัฒนา ศักยภาพ และขีดความสามารถด้านต่างๆ ที่จะดำรงชีพ และประกอบอาชีพได้อย่างมีความสุข รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงรวมเป็นพลังสร้างสรรค์การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน² ซึ่งสอดคล้องกับ รุ่ง แก้วแดง ที่กล่าวว่าพลังอำนาจของชาติในโลกยุคปัจจุบันขึ้นอยู่กับ ศักยภาพของคนเป็นสำคัญ การศึกษาเป็นปัจจัย ที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาคนให้เป็นทรัพยากร ที่มีคุณภาพของประเทศชาติ เพราะการศึกษาช่วยพัฒนาคน และคนพัฒนาชาติ³

¹พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช, หนังสือพระบรมราโชวาทพระราชทานแก่คณะครูและนักเรียน, อ้างถึงใน วิทยากรย 9,7 (ตุลาคม 2543) : 1.

²สำนักนายกรัฐมนตรี, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) (กรุงเทพฯ : อรรถพลการพิมพ์, ม.ป.ป.), 2.

³รุ่ง แก้วแดง, การศึกษาไทยในเวทีโลก(กรุงเทพฯ :รุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์, 2541), 9-

ความเป็นมาของปัญหา

การจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ เป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาคน การจัดการเรียนการสอนจะต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญทำงานเป็นทีมแสดงออกอย่างอิสระโดยการทำโครงการ มีส่วนร่วมทุกกระบวนการทุกกิจกรรม มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้โดยการให้ความรู้และประสบการณ์จากการปฏิบัติงานจริง การจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมจะต้องสอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งจะต้องผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆเข้าด้วยกัน ให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยความเข้าใจมากกว่าการท่องจำ⁴ จากสภาพการจัดการเรียนการสอนที่กล่าวมา ผู้เรียนมักประสบปัญหาที่แตกต่างกันเนื่องจากความแตกต่างระหว่างบุคคล ปัญหาของผู้เรียน ได้แก่ อ่านหนังสือไม่ออก ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ขาดความรับผิดชอบ ฯลฯ⁵ ดังนั้นครูจึงต้องคิดหาวิธีและทดลองใช้เทคนิควิธีใหม่ ๆ ซึ่งครูสามารถนำกระบวนการวิจัยในชั้นเรียนมาแก้ปัญหาและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ เพราะการวิจัยในชั้นเรียนเป็นการศึกษาค้นคว้าหาความจริงอย่างเป็นระบบช่วยแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในการเรียนการสอน ทศนา แสงศักดิ์ให้ทัศนะว่าการวิจัยในชั้นเรียนสามารถนำมาใช้แก้ปัญหาและพัฒนากระบวนการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี ครูจึงมีบทบาทเพิ่มมากขึ้นจากการเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้มาเป็นนักวิจัยด้วยอีกบทบาทหนึ่ง ซึ่งการเป็นนักวิจัยในที่นี้ก็คือ ศึกษาวิจัยเรื่องราวที่เกี่ยวกับนักเรียน ผู้ปกครองและสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบๆตัวนักเรียนเอง โดยหวังผลเพื่อนำมาพัฒนาส่งเสริมและแก้ปัญหาให้เด็กมีพัฒนาการและมีกระบวนการเรียนรู้ดีขึ้น⁶ จากที่กล่าวมาการวิจัยในชั้นเรียนได้ถูกกำหนดให้เป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ครูนอกจากจะเป็นผู้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนแล้ว จะต้องเพิ่มบทบาทเป็นนักวิจัยด้วย ทั้งนี้เพราะครูผู้สอนเป็นผู้ทราบปัญหาในการเรียนการสอนโดยตรง ย่อมสามารถแก้ไขปัญหาได้โดยศึกษาหาความรู้ และใช้การวิจัยเป็นเครื่องมือในการพัฒนาการเรียนการสอน ชัยพจน์ รังงาม ให้ทัศนะว่า การวิจัยในชั้นเรียนเป็นวิธีหนึ่งที่ครูสามารถดำเนินการแก้ปัญหาด้วยตนเองอย่างเป็นระบบเป็นการสืบค้นหาปัญหาการเรียนการสอนโดยครูผู้สอนดำเนินการพัฒนา

⁴กรมวิชาการ, กองวิจัยทางการศึกษา, วิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อ (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรมการศาสนา, 2542), 2.

⁵อุทุมพร จามรมาน, การวิจัยในชั้นเรียนในโรงเรียนเพื่อพัฒนานักเรียน (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พันธ์, 2544), 9-10.

⁶ทศนา แสงศักดิ์, “การวิจัยในชั้นเรียน,” วารสารวิชาการ 3, 5 (พฤษภาคม 2543) : 72.

นวัตกรรม เพื่อแก้ปัญหาการเรียนการสอนโดยครู⁷ ทศนา แสงศักดิ์ กล่าวถึงบทบาทของครูว่า ครูจำเป็นต้องเพิ่มบทบาทเป็นนักวิจัยเพื่อศึกษาหาข้อมูลมาเป็นกิจกรรมเสริมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยไม่จำกัดว่าจะต้องเป็นครูผู้สอนในระดับใด สามารถจะทำวิจัยได้ตั้งแต่อนุบาลจนถึงอุดมศึกษา จึงปฏิเสธไม่ได้ว่าการศึกษาระดับชั้นต้น ๆ ไม่จำเป็นต้องมีการวิจัยก็ได้ นั่นเป็นความคิดที่ผิด งานวิจัยในชั้นเรียนจะยากง่ายซับซ้อนอย่างไรขึ้นอยู่กับผู้เรียนขึ้นอยู่กับปัญหาและสภาพแวดล้อม⁸

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 24 และมาตรา 30 ได้ให้ความสำคัญกับการนำการวิจัยไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน โดยกำหนดให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการคือ ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ และสภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ มีความรอบรู้และใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกัน จากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ นอกจากนี้ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพโดยการส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา⁹ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จึงได้กำหนดยุทธศาสตร์เพื่อสนองนโยบายการประกันคุณภาพการศึกษา ปีงบประมาณ 2542 ให้โรงเรียนดำเนินการสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ โดยการทำการวิจัยในชั้นเรียน¹⁰ ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนจึงเป็นผู้ที่มีบทบาทในการส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้สอนใช้กระบวนการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ

ผู้บริหาร โรงเรียนจะต้องรู้และเข้าใจถึงภารกิจตลอดจนขอบข่ายของงานที่รับผิดชอบอย่างชัดเจน งานของผู้บริหารโรงเรียนนั้นมีมากมายทั้งงานในหน้าที่ งานตามนโยบาย และงานฝากส่วนราชการอื่นๆ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้กำหนดภารกิจของ

⁷ชัยพจน์ รักราม, “การวิจัยในชั้นเรียน,” วารสารการวิจัยทางการศึกษา 25, 2-4 (เมษายน-ธันวาคม 2538) : 38.

⁸ทศนา แสงศักดิ์, “การวิจัยในชั้นเรียน,” วารสารวิชาการ , 73.

⁹พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542, “ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 116, ตอนที่ 74 ก (19 สิงหาคม 2542) : 10-20.

¹⁰สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, นโยบายการประกันคุณภาพการศึกษา ปีงบประมาณ 2542, 208, อ้างถึงใน กัมพล ไชยพันธ์, “การวิจัยในชั้นเรียน,” วารสารครูเชียงราย 36, 208 (สิงหาคม 2542) : 8.

โรงเรียนประถมศึกษาออกเป็น 6งานดังนี้ 1)งานวิชาการ 2)งานบุคลากร 3)งานกิจการนักเรียน 4)งานธุรการและการเงิน 5) งานอาคารสถานที่ และ6) งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน¹¹ การปฏิบัติงานทั้งหกงาน งานวิชาการ และงานบริหารงานบุคคลจัดได้ว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญในการบริหารงานโรงเรียนซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของสมิธและคณะ (Smith and others) ในด้านการใช้เวลาในการบริหารงานของผู้บริหาร โรงเรียนได้จัดลำดับความสำคัญของงานบริหารโรงเรียน 7 ด้านดังนี้ 1) งานวิชาการ ร้อยละ 40 2) งานบริหารงานบุคคล ร้อยละ 20 3) งานกิจการนักเรียน ร้อยละ 20 4) งานการเงิน ร้อยละ 5 5) งานอาคารสถานที่ ร้อยละ 5 6) งานสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ร้อยละ 5 และ 7) งานธุรการอื่น ๆ ร้อยละ 5¹² และ สิริวรรณ จันทรพิมล กล่าวว่า งานวิชาการเป็นงานหลักที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งประกอบด้วยการพัฒนา การส่งเสริม การจัดการเรียนการสอน ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือของบุคลากรภายในหน่วยงานในการที่จะสร้างความเจริญก้าวหน้า หรือส่งผลต่อคุณลักษณะของนักเรียนที่พึงประสงค์ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร¹³

การดำเนินงานที่จะให้บุคลากรพัฒนา และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพก็คือ การนิเทศการศึกษาเพราะการนิเทศการศึกษามีจุดมุ่งหมายอยู่ที่การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนและการนิเทศการศึกษาเป็นความพยายามของผู้ทำหน้าที่เกี่ยวข้องให้สามารถปรับปรุงการสอนของตนให้ดีขึ้น¹⁴ ดังนั้นการนิเทศภายในโรงเรียนจึงมีความจำเป็นและเหมาะสมกับสภาพปัจจุบันเพราะการนิเทศการศึกษาเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งของการบริหารเป็นหน้าที่และความรับผิดชอบโดยตรงของผู้บริหารโรงเรียน สำนักงานคณะกรรมการการ

¹¹สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, เอกสารประกอบการอบรมหลักสูตรฝึกอบรมผู้บริหารสถานศึกษา คู่มือปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียน (ม.ป.ท., 2540),7.

¹²Edward W. Smith and others, The Education Encyclopedia (Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice-Hall, 1969),170.

¹³สิริวรรณ จันทรพิมล, “พฤติกรรมการทำงานเป็นทีมของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติงานวิชาการแตกต่างกันในเขตการศึกษา1” (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2540), 121.

¹⁴กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, หน่วยศึกษานิเทศก์, คู่มือการนิเทศ กำกับ ดูแล (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2535),6-9.

ประถมศึกษาแห่งชาติได้กำหนดนโยบายให้ทุกโรงเรียนดำเนินการจัดการนิเทศภายในโรงเรียนขึ้น ด้วยการกำหนดให้ผู้บริหารมีหน้าที่ นิเทศภายในโรงเรียนโดยตำแหน่ง¹⁵ และการบริหารโรงเรียน เพื่อพัฒนาให้โรงเรียนมีคุณภาพ และประสบความสำเร็จโดยใช้การนิเทศภายในโรงเรียนเป็น เครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพ การสอนและครู การสอน ได้เสนอขอบข่ายงานนิเทศภายใน โรงเรียนไว้ทั้งหมดห้างาน ได้แก่ 1) การช่วยเหลือครูโดยตรง (direct assistance) 2) การพัฒนากลุ่ม (group development) 3) การพัฒนาวิชาชีพ (professional development) 4) การพัฒนาหลักสูตร (curriculum development) และ 5) การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (action research)¹⁶

จากที่กล่าวมาในเรื่องของขอบข่ายงานนิเทศภายในโรงเรียน การพัฒนาวิชาชีพและการ วิจัยเชิงปฏิบัติการเป็นงานที่สำคัญในการพัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพ ดังนั้นการที่ผู้บริหารโรงเรียน จะดำเนินการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน จึงถือได้ว่าผู้บริหารโรงเรียนได้ทำ หน้าที่ของตนสมบูรณ์ส่วนหนึ่ง และเมื่อผนวกกับภารกิจของผู้บริหารโรงเรียนในการนิเทศภายใน โรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนควรดำเนินงานให้เกิดขึ้นในโรงเรียน ทั้งนี้เพื่อเป็นการส่งเสริมให้ครู สามารถดำเนินการวิจัยในชั้นเรียนได้ และสร้างแรงจูงใจในการพัฒนางานวิจัย จนเกิดความพร้อมที่จะ ดำเนินการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียนได้อย่างเต็มตามศักยภาพอันจะส่งผลต่อการพัฒนา โรงเรียนสู่มาตรฐาน ซึ่งสอดคล้องกับวันทนา ชูช่วย กล่าวว่าเหตุจูงใจในการทำวิจัยของครู ด้าน แรงจูงใจภายนอกเกิดจากการได้รับมอบหมายหรือได้รับการสนับสนุนของผู้บริหาร¹⁷ ประภัสสร วงษ์ดี เสนอแนะว่า ผู้บริหารโรงเรียนควรจะให้การสนับสนุนครูที่สนใจทำวิจัย เช่น เปิดโอกาสให้ ครูเสนอแนวคิด ในที่ประชุมสัมมนาของโรงเรียน หรือให้ทุนในการเข้ารับการอบรมต่างๆ¹⁸

¹⁵ กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, หน่วย ศึกษาพิเศษ, คู่มือการนิเทศ กำกับ ดูแล, 6-9.

¹⁶ Carl D. Glickman, Stephen P. Gordon, and Javita M. Ross-Cordon, Supervision of Instruction A Development Approach, 4th ed. (Boston : Allyn and Bacon, 2001), 5.

¹⁷ วันทนา ชูช่วย, “การทำวิจัยในโรงเรียนของครูมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร” (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิต วิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533), ง.

¹⁸ ประภัสสร วงษ์ดี, “กระบวนการและการใช้ผลการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู นักวิจัยในโรงเรียน” (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิต วิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533), ง.

และ นันทวัน สวัสดิ์ภูมิ เสนอแนะว่าผู้บริหารหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาครู ควร สนับสนุนและส่งเสริมความรู้ความสามารถ ในการเป็นครุณักวิจัยให้แก่ครู และพัฒนาความรู้ เกี่ยวกับรูปแบบและวิธีการดำเนินการวิจัยให้แก่ครูต่อไป¹⁹

ปัญหาของการวิจัย

โรงเรียนวัดมะเกลือได้กำหนดแผนงาน เพื่อส่งเสริมการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนพัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐาน และดำเนินการพัฒนาโรงเรียนตามแนวทางโรงเรียนพัฒนา นำร่องนิเทศภายในโรงเรียน ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครปฐม โดยวางแผน ปฏิบัติการปีการศึกษา 2544 กำหนดให้มีโครงการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อปฏิรูป กระบวนการเรียนรู้มีการกำหนดนโยบายให้ครูในโรงเรียนดำเนินการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนา ผู้เรียนและแก้ไขปัญหาการเรียนการสอน โดยมีเป้าหมายให้ครูทุกคนทำการวิจัยในชั้นเรียนได้อย่าง น้อย 1 เรื่องต่อปีการศึกษา²⁰ แต่จากรายงานการส่งผลงานวิจัยในชั้นเรียน มีครูร้อยละ 90 ของครูใน โรงเรียนยังไม่สามารถดำเนินการวิจัยในชั้นเรียนได้²¹ จึงทำให้ครูไม่สามารถใช้กระบวนการวิจัยใน ชั้นเรียน แก้ไขปัญหาการจัดการเรียนการสอน จากการสอบถามครูที่ไม่สามารถดำเนินการวิจัยในชั้น เรียนได้ พบประเด็นปัญหาที่สำคัญคือ ครูเข้าใจว่าการวิจัยในชั้นเรียนเป็นเรื่องยาก ครูขาดความรู้ไม่ สามารถทำการวิจัยได้ ซึ่งตรงกับทัศนะของ คุณิต หังเสวก ที่กล่าวว่า ครูมีความรู้ดีที่ว่า “การวิจัย” เป็นเรื่องยากไม่สามารถทำได้ แต่ในสภาพความเป็นจริง การวิจัยในชั้นเรียนเป็นเรื่องที่ครูได้ปฏิบัติ อยู่แล้วเพียงแต่ยังขาดความเข้าใจ และความมั่นใจ หรือคิดว่าการทำวิจัยต้องเป็นเรื่องของผู้ที่มี ความรู้ระดับปริญญาโทขึ้นไป หรือต้องใช้สถิติยากๆสูงๆ²² และ อุดมศักดิ์ นาคี เสนอความคิดเห็น

¹⁹ นันทวัน สวัสดิ์ภูมิ, “เส้นทางการพัฒนาครุณักวิจัย : การวิจัยรายกรณีของครูดีเด่นระดับ ประถมศึกษา” (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540), 155.

²⁰ โรงเรียนวัดมะเกลือ, แผนปฏิบัติการ ปีการศึกษา 2544 (ม.ป.ท., 2544), 67.

²¹ โรงเรียนวัดมะเกลือ, รายงานวิจัยในชั้นเรียน ปีการศึกษา 2544(ม.ป.ท.,2544), 3.

²² คุณิต หังเสวก, “ การพัฒนาการเรียนรู้โดยใช้นวัตกรรมการเรียนการสอน (วิจัยในชั้น เรียน),” เอกสารในการอบรมครูเรื่องกระบวนการพัฒนาการเรียนการสอนและการเขียนรายงานการ พัฒนา (วิจัยในชั้นเรียน) เสนอที่สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอพุทธมณฑล ,20 กรกฎาคม 2543.(อัคราเนนา)

ว่าครูส่วนใหญ่โดยเฉพาะครูผู้สอน ในระดับประถมศึกษาแม้รู้สึกรู้สีกว่าจำเป็นต้องเป็นเรื่องราว หรือ กิจกรรมทางวิชาการที่ย่างยากสลับซับซ้อน และไกลเกินกว่าที่จะสามารถจัดทำได้ด้วยตนเอง²³ ซึ่ง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สกาวรัตน์ ชุ่มเชย ที่กล่าวว่า ครูยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และการช่วยเหลือจากหน่วยงาน คุมมองวิจัยเป็นเรื่องยาก ไม่มีเวลาและภาระงานครุมากครูต้องการการ สนับสนุนด้าน 1) การอบรม 2) ตัวอย่างผลงานการทำวิจัยในชั้นเรียนที่หลากหลาย 3) ที่ปรึกษา และผู้นิเทศติดตามด้านการวิจัย และ 4) การสนับสนุนด้านปัจจัยจากโรงเรียน โดยเฉพาะเรื่อง นโยบาย การจัดเวลา สื่อวัสดุอุปกรณ์ และการจัดกิจกรรมส่งเสริมการวิจัย²⁴

จากสภาพปัญหาครูไม่มีความรู้ ไม่สามารถทำวิจัยในชั้นเรียนได้ผู้บริหารโรงเรียนจึงได้ จัดโครงการพัฒนาความรู้ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนขึ้น เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนครูให้มีความรู้ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อให้สอดคล้องกับปัญหาของการวิจัย และสามารถตอบปัญหาดังกล่าวได้ชัดเจน

ผู้วิจัยจึงกำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้

1. เพื่อทราบระดับความรู้ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนของครู โรงเรียนวัดมะเกลือก่อนและ หลังการพัฒนา
2. เพื่อทราบความแตกต่างระหว่างระดับความรู้เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนของครู โรงเรียน วัดมะเกลือก่อน และหลังการพัฒนา
3. เพื่อทราบความคิดเห็น และข้อเสนอแนะ ในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียน วัดมะเกลือ

²³อุดมศักดิ์ นาคี, “สารงานวิจัยในชั้นเรียน เรื่องไม่ยากของครูคุณนี้,” วารสาร การศึกษา กทม. 20, 12 (กันยายน 2540) : 27.

²⁴สกาวรัตน์ ชุ่มเชย, “การนำเสนอรูปแบบการวิจัยปฏิบัติการสำหรับพัฒนาครู ประถมศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน” (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยทางการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543), ง.

ข้อคำถามของการวิจัย

ผู้วิจัยกำหนดข้อคำถามของการวิจัย เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยไว้ดังนี้

1. ความรู้เรื่อง การวิจัยในชั้นเรียนของครู โรงเรียนวัดมะเกลือ ก่อน และหลังการพัฒนา อยู่ในระดับใด
2. ความรู้ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนของครู โรงเรียนวัดมะเกลือ ก่อนและหลังการพัฒนาแตกต่างกันหรือไม่
3. ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในชั้นเรียน ของครูโรงเรียนวัดมะเกลือเป็นอย่างไร

สมมติฐานของการวิจัย

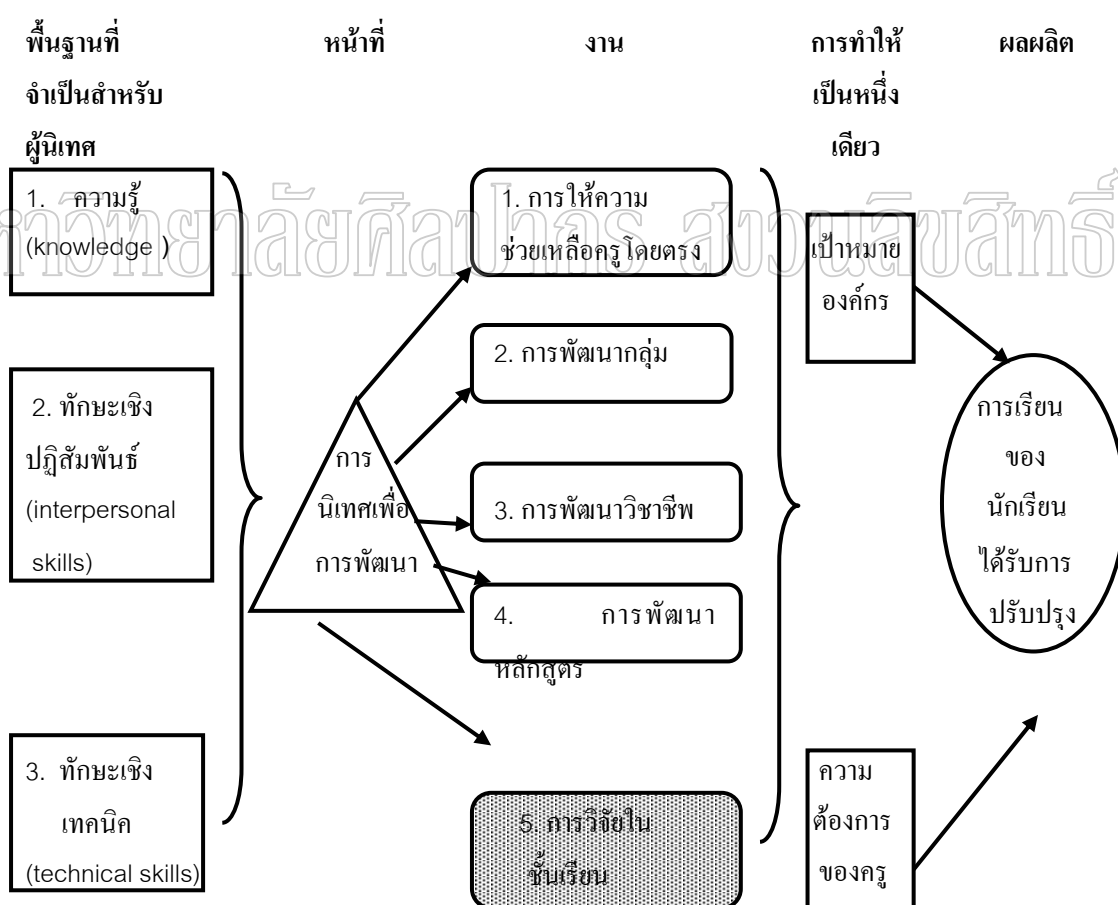
เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และสามารถตอบคำถามของการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัย จึงตั้งสมมติฐานทางสถิติไว้ดังนี้

ครูโรงเรียนวัดมะเกลือมีความรู้ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน ก่อนและหลังการพัฒนา แตกต่างกัน โดยที่ความรู้หลังการพัฒนาสูงกว่าก่อนได้รับการพัฒนา

ขอบข่ายทางทฤษฎีของการวิจัย

ในการบริหารโรงเรียนเพื่อพัฒนาให้โรงเรียนมีคุณภาพและประสบความสำเร็จ โดยใช้ การนิเทศเป็นเครื่องมือในการพัฒนานั้น กลิคแมน กอร์ดอน และรอส กอร์ดอน (Glickman, Gordon and Ross-Gordon) ได้เสนอแนวคิดที่กล่าวถึงองค์ประกอบด้านต่างๆ ตั้งแต่พื้นฐานที่จำเป็น และสำคัญสำหรับผู้ที่จะทำหน้าที่นิเทศควรมีก่อน 3 ประการได้แก่ 1) ความรู้ (knowledge) 2) ทักษะ เชิงปฏิสัมพันธ์ (interpersonal skills) และ 3) ทักษะเชิงเทคนิค (technical skills) แล้วดำเนินการ พัฒนางานนิเทศทั้งห้างานกล่าวคือ 1) การให้ความช่วยเหลือครูโดยตรง (direct assistance) 2) การพัฒนากลุ่ม (group development) 3) การพัฒนาวิชาชีพ (professional development) 4) การ พัฒนาหลักสูตร (curriculum development) และ 5) การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (action research) เพื่อให้ เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียว ของการบรรลุเป้าหมายขององค์กรและความต้องการของครูส่งผลต่อ ผลิตผลของโรงเรียนคือ ครูมีการปรับปรุงการสอนและทำให้ผู้เรียนมีประสิทธิภาพ

การวิจัยเชิงปฏิบัติการ หรือการวิจัยในชั้นเรียน นอกจากจะเป็นงานหนึ่งในหน้าที่ของ ผู้นิเทศแล้ว ยังเป็นเครื่องมือของผู้นิเทศที่ช่วยให้ครูใช้ตรวจสอบการจัดการเรียนการสอน ซึ่งจะ เกี่ยวข้องกับการวางแผนการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้บรรลุเป้าประสงค์ที่วางไว้ ซึ่งเป็นการช่วยเหลือครูโดยตรง การพัฒนากลุ่ม การพัฒนาหลักสูตร และการพัฒนาวิชาชีพให้เกิด ประสิทธิภาพ ช่วยทำให้ความต้องการของครูกับเป้าหมายขององค์กรประสานประโยชน์ให้เป็น หนึ่งเดียว เพื่อให้นักเรียนซึ่งเป็นเป้าหมายสำคัญของการจัดการศึกษาในโรงเรียนมีคุณภาพตาม เป้าหมายของหลักสูตร เนื่องจากครูได้รับการพัฒนารอบด้านทำให้สามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ในการสอนได้ดี ทั้งได้รับการสนองความต้องการส่วนบุคคล ที่เป็นไปเพื่อเป้าหมายขององค์กรแล้ว การเรียนของนักเรียนก็จะได้รับการปรับปรุงให้ดีขึ้น อันจะส่งผลต่อการพัฒนาโรงเรียนให้ประสบ ความสำเร็จ และมีประสิทธิภาพสูงสุดดังปรากฏในแผนภูมิที่ 1

แผนภูมิที่ 1 ขอบข่ายทฤษฎีของการวิจัย (theoretical framework)

ที่มา :ประยุกต์จากCarl D. Glickman, Stephen P. Gordon, and Javita M. Ross-Grodon, Supervision of Instruction A Development Approach, 4th ed. (Boston : Allyn and Bacon, 2001), 5.

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเชิงปฏิบัติการ(action research)หมายถึง การวิจัยที่ทำโดยครูผู้สอนเพื่อแก้ปัญหาและนำผลมาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดประโยชน์กับผู้เรียน²⁵ ซึ่งมีลักษณะตรงตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ระบุไว้ในหมวด 4 ที่ให้มีการส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและมีการให้ความรู้จากผู้รู้ทางการวิจัยหลายท่าน ซึ่งมีการใช้คำที่แตกต่างกันไป เช่น การวิจัยสำหรับครู²⁶ การวิจัยในชั้นเรียน²⁷ และการวิจัยเชิงปฏิบัติในชั้นเรียน²⁸ เป็นต้น ทั้งนี้คงเพื่อให้ครูรู้สึกว่าการวิจัยไม่เป็นเรื่องยากเพราะเป็นงานของครูโดยตรง การวิจัยของครูเป็นงานวิจัยที่แสดงคุณค่าของความเป็นครูโดยแท้ เพราะเป็นการนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับการเรียนการสอนของครูและนักเรียนต่อสาธารณชน²⁹

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้นำแนวคิด และสาระเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนของ อุทุมพร จามรมาน³⁰ ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาเป็นสาระความรู้ในการพัฒนาครู ด้วยการจัดทำเอกสารให้ศึกษาก่อน และจัดประชุมเชิงปฏิบัติการตามขอบเขตของการวิจัย ซึ่งสรุปได้ดังแผนภูมิที่ 2

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

²⁵อุทุมพร จามรมาน, การวิจัยของครู (กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537),

16.

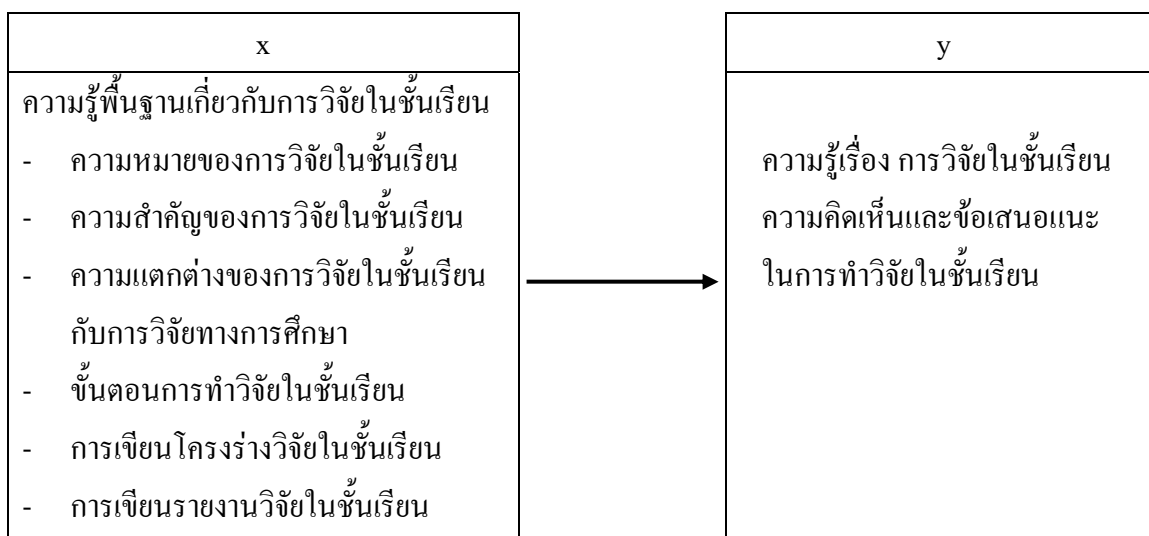
²⁶เรื่องเดียวกัน.

²⁷อุทุมพร จามรมาน, การวิจัยในชั้นเรียนและในโรงเรียนเพื่อพัฒนานักเรียน, 4.

²⁸สุวิมล ว่องวานิช, การวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษรไทย, 2544), 11.

²⁹นพดล เจนอักษร, แก่นวิจัยในชั้นเรียน ,พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์, 2544), 15.

³⁰อุทุมพร จามรมาน, การวิจัยในชั้นเรียนและในโรงเรียนเพื่อพัฒนานักเรียน, 1- 40.

แผนภูมิที่ 2 ขอบเขตของการวิจัย

ที่มา : อุทุมพร จามรมาน, การวิจัยในชั้นเรียนและในโรงเรียนเพื่อพัฒนานักเรียน(กรุงเทพฯ : ฟีนี, 2544), 1- 40.

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ข้อตกลงเบื้องต้น

ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้สาระที่ให้ความรู้เรื่อง การวิจัยในชั้นเรียนจากหนังสือการวิจัยในชั้นเรียนและในโรงเรียนเพื่อพัฒนานักเรียนของ อุทุมพร จามรมาน ซึ่งได้กล่าวถึงการแก้ปัญหาหรือพัฒนานักเรียนบางคนบางเรื่อง จึงมิได้มีการกล่าวถึงการใช้ค่าสถิติขั้นสูงในการทำวิจัยในชั้นเรียน

ข้อจำกัดของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีข้อจำกัดของการวิจัยดังนี้

1. ผู้วิจัยนำเอกสารความรู้ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนให้ครูศึกษา ก่อนประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อปรับพื้นฐานความรู้เรื่อง การวิจัยในชั้นเรียน ครูอาจจะไม่ได้ศึกษาเอกสารก่อนเข้าประชุมทุกคน

2. การกำหนดเวลาทดสอบ หลังประชุมเชิงปฏิบัติการ (posttest) ไม่สามารถกำหนดเวลาให้มีระยะห่างเท่ากับการทดสอบก่อนการประชุมเชิงปฏิบัติการ(pretest) เนื่องจากโรงเรียนไม่มีเวลาจัดประชุมเพื่อทดสอบ จึงทำการทดสอบหลังประชุมเชิงปฏิบัติการทันที

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้เข้าใจความหมายของคำบางคำที่ใช้เฉพาะในการวิจัยครั้งนี้ตรงกัน จึงได้กำหนดความหมายของคำศัพท์เฉพาะไว้ดังต่อไปนี้

การพัฒนาความรู้ หมายถึง การที่ผู้บริหารโรงเรียน จัดโครงการพัฒนาบุคลากรครูในโรงเรียนด้วยการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน ตามสาระดังนี้ 1.ความหมายของการวิจัยในชั้นเรียน 2.ความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียน 3.ความแตกต่างของการวิจัยในชั้นเรียนกับวิจัยทางการศึกษา 4.ขั้นตอนการทำวิจัยในชั้นเรียน 5.การเขียนโครงร่างวิจัยในชั้นเรียน 6.การเขียนรายงานวิจัยในชั้นเรียน ในวันที่ 25 พ.ย. 2545 ที่ห้องประชุม ร.ร. วัดมะเกลือ

การวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง การแก้ปัญหานักเรียนบางคนบางเรื่อง ให้เกิดการพัฒนากับนักเรียน เพื่อจะได้เรียนทันเพื่อนกลุ่มใหญ่หรือได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพของนักเรียน

ครู หมายถึง ครูผู้สอน โรงเรียนวัดมะเกลือ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม สงวนลิขสิทธิ์

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัย เรื่องการพัฒนาความรู้ การวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนวัดมะเกลือ ผู้วิจัย ได้ศึกษาเอกสาร หลักการ แนวคิดและงานวิจัยในเรื่องการพัฒนาวิชาชีพครู การวิจัยในชั้นเรียน และผู้บริหารกับการส่งเสริมวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

การพัฒนาวิชาชีพครู

การพัฒนาทรัพยากรบุคคล เพื่อให้ประเทศมีศักยภาพในการแข่งขัน สามารถยืนหยัด อยู่ได้อย่างมั่นคงและมีศักดิ์ศรีบนพื้นฐานของความเป็นไทย สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับนานาชาติ ประเทศในโลกอย่างสันติสุข พร้อมทั้งสามารถร่วมมือและแข่งขันในระบบเศรษฐกิจ และสังคม โลกได้ จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาวิชาชีพครู เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้อย่างเต็มตาม ศักยภาพของตนเอง มีความรับผิดชอบ ใฝ่เรียน ใฝ่รู้ มีทักษะในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และมี ทักษะฝีมือในการปฏิบัติอาชีพในระดับที่แข่งขันกับนานาชาติได้ สำนักงานคณะกรรมการ ข้าราชการครู จึงกำหนดให้ปรับเปลี่ยนวิธีการบริหารงานและการจัดการเรียนการสอนแบบเดิมที่ยึด ครูเป็นศูนย์กลางไปสู่วิธีการสอนแบบใหม่ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ผู้เรียนจะต้องมีบทบาทใน การเรียนรู้ ค้นหาแนวคิด หลักการ และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง โดยการพัฒนาวิชาชีพครูให้ สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อให้สามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตรงตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวข้างต้น

แนวคิดในการพัฒนาวิชาชีพครู

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพ ครูไว้ดังนี้

1. การกระจายอำนาจ (decentralization) จากส่วนกลางไปสู่หน่วยงานระดับท้องถิ่น หรือชุมชน ในเรื่องของการจัดการศึกษาและการบริหารงานบุคคลสำหรับข้าราชการครู นับตั้งแต่ การสรรหาครู การบรรจุแต่งตั้งโยกย้าย การพิจารณาความดีความชอบ และการลงโทษ รวมไปถึง การประเมินผลการปฏิบัติงาน

2. การมีส่วนร่วมและการร่วมคิดร่วมทำ (participation and collaboration) ของสังคม ครอบครัว และชุมชน ที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียนและสถานศึกษา ในการจัดการศึกษาและการกำกับตรวจสอบการบริหารงานบุคคลสำหรับข้าราชการครู

3. การจัดการศึกษา ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (child-centered) เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะใฝ่เรียน ใฝ่รู้ มีความสามารถในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ รู้จักเลือกรับข้อมูลข่าวสารที่เหมาะสม

4. ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (accountability) โดยกำหนดบทบาท หรือภารกิจของผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษา และชุมชนให้ชัดเจน ซึ่งบทบาท และภารกิจดังกล่าวจะต้องมีความโปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้¹

ตามแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กล่าวว่ายุทธศาสตร์หลักสำคัญในการพัฒนาวิชาชีพครูในอนาคตคือ การใช้สถานศึกษาเป็นหน่วยของการพัฒนาซึ่งต้องเน้นการพัฒนาทั้งผู้บริหาร ครูผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษาทุกคนในโรงเรียนไปพร้อมกัน เพื่อให้สามารถทำงานได้อย่างประสานสอดคล้องกัน ในการพัฒนาโรงเรียนนั้นต้องพัฒนาทั้งระบบและให้ครบวงจรในด้านต่างๆ ทั้งการพัฒนาระบบข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อนำมาใช้ในการวางแผนจัดการเรียนรู้และแก้ปัญหาของเด็ก การร่วมกันจัดทำธรรมนูญโรงเรียน การจัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน การเปิดโอกาสให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนอย่างครบกระบวนการ คือ ทั้งการกำหนดเป้าหมายและแนวทางในการพัฒนาการวางแผนร่วมกันจัดการเรียนรู้ การสนับสนุนสื่อการเรียนรู้ และการร่วมประเมินผลเพื่อพัฒนาการทำงานของโรงเรียน²

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้ให้ยุทธศาสตร์การพัฒนาบุคลากรในการปฏิรูปการเรียนรู้ ดังต่อไปนี้

1. ปลุกจิตสำนึก เป็นการปลุกเร้าให้เกิดศรัทธา ความทะยานอยากและมีแนวคิดที่ตรงกันที่จะดำเนินการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างแท้จริง

¹สำนักงานข้าราชการครู, นโยบายการพัฒนาวิชาชีพ (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2541),20-21.

²สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, การนำผลงานการจัดการเรียนรู้ตามแนวปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้สู่การพัฒนาวิชาชีพ (วितท์สน์, 2543)

2. ฝึกการปฏิบัติ เป็นการลงมือปฏิบัติงานจริงในพื้นที่ โดยคิดวิเคราะห์สภาพการดำเนินการจัดการเรียนรู้ที่ผ่านมา วางแผนร่วมกัน และลงมือปฏิบัติ เพื่อสร้างองค์ความรู้ที่เกิดจากกระบวนการพัฒนาและพร้อมที่จะขยายผลเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ต่อไป

3. ประสานเครือข่าย เป็นการสร้างเครือข่ายแห่งการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นและเชื่อมโยงครอบคลุมในทุกองค์กรแห่งการเรียนรู้

4. ขยายผลงาน เป็นการสนับสนุน ส่งเสริมให้ผลแห่งการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ได้แพร่กระจายแทรกซึมไปสู่สังคมในทุกระดับ³

เห็นได้ว่า แนวการปฏิรูปการเรียนรู้ของครู และของนักเรียนยุทธศาสตร์ของการร่วมมือกันและปลูกเร้าให้เกิดความศรัทธา และมีแนวคิดในการพัฒนาในแนวเดียวกันและหลักสำคัญครูจะต้องเป็นผู้ที่ลงมือปฏิบัติจริง สามารถที่จะขยายผลและประสานงานร่วมกับผู้อื่นได้

ความมุ่งหมายของการพัฒนาวิชาชีพครู

การพัฒนาวิชาชีพครูของกระทรวงศึกษาธิการ มีความมุ่งหมายเพื่อประกันคุณภาพครู พัฒนาระบบบริหารงานบุคคลสำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษา และพัฒนาระบบการผลิตครูให้มีประสิทธิภาพ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และมีคุณภาพสูง⁴

เป้าประสงค์ของการพัฒนาวิชาชีพครู

เป้าประสงค์ในการพัฒนาวิชาชีพครูของกระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้ ดังนี้

1. ประกันคุณภาพครู โดยพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของตนมีจิตสำนึก มีความรับผิดชอบและมีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติตนและปฏิบัติงานในหน้าที่ มีความสามารถในการบริหาร และจัดกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางรวมทั้งมีความรู้ความสามารถ ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมและเทคโนโลยี

2. พัฒนาระบบบริหารงานบุคคลสำหรับครู และบุคลากรทางการศึกษาเพื่อสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยมุ่งใจให้คนดีมีความรู้ความสามารถพัฒนาระบบบริหารงานบุคคล สำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพและบุคลากรทางการศึกษา โดยมุ่งใจให้คนดีมีความรู้ความสามารถตามความต้องการของหน่วยงานหรือ สถานศึกษา รวมทั้งมีคุณภาพชีวิตที่ดีเป็นที่ยอมรับของสังคม

³สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, จุดประกายการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ (กรุงเทพฯ :ม.ป.ป.), 50.

⁴เรื่องเดียวกัน, 21.

3. พัฒนาระบบการผลิตครูให้สามารถผลิตครูที่มีคุณภาพสูง มีคุณลักษณะใฝ่เรียน ใฝ่รู้ รู้จักแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ มีเหตุผลสามารถพัฒนาตนเองครบถ้วน และสังคมรวมทั้งมีทักษะฝีมือในการประกอบอาชีพในระดับที่แข่งขันกับนานาชาติได้

ประโยชน์ของการพัฒนาวิชาชีพครู

การพัฒนาวิชาชีพครู ตามแนวทางดังกล่าวข้างต้นจะส่งผลต่อคุณภาพครู ระบบบริหารงานบุคคลสำหรับ ข้าราชการครู และระบบการผลิตครู ดังนี้

1. การประกันคุณภาพครู ครูที่ได้รับการพัฒนาตามกรอบแนวทางการพัฒนาวิชาชีพครูย่อมทำให้

1.1 ผู้เรียนมีคุณภาพสูง มีความรับผิดชอบ มีทักษะการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ ใฝ่เรียน ใฝ่รู้ มีทักษะ ฝีมือแข่งขันกับนานาชาติได้

1.2 ครูพัฒนาการเรียนการสอนโดย เน้นการเรียนรู้ตามแนวมาตรฐานคุณภาพครูระดับชาติ (National Teacher Qualification : NTQ) ที่กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดไว้เป็นเป้าหมายการพัฒนาครู ผู้บริหารการศึกษา และนิเทศก์ ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์

1.3 ครูที่ได้รับรองมาตรฐาน สามารถจัดการเรียนการสอนและการบริหาร ได้อย่างมีคุณภาพ ในขณะที่เดียวกันครูที่มีคุณภาพยังไม่ถึงเกณฑ์มาตรฐานก็จะได้รับการพัฒนาให้มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน

1.4 ครูมีวุฒิสูงขึ้น

1.5 ครูได้รับการพัฒนาอย่างน้อย 1 ครั้ง ในระยะเวลา 2 ปี

2. การพัฒนาระบบบริหารงานบุคคล ตามกรอบแนวทางการพัฒนาวิชาชีพครูมีประโยชน์ดังนี้

2.1 ทำให้ผู้ที่มีความรู้ความสามารถมีศักยภาพสูง และมีคุณลักษณะที่เหมาะสมกับการเป็นครูที่ดี มีความปรารถนาที่จะเข้าสู่วิชาชีพครู

2.2 ครูมีความก้าวหน้าในวิชาชีพ และได้รับค่าตอบแทนสูงกว่าผู้สำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาชีพอื่น

2.3 ครูปฏิบัติหน้าที่เต็มตามศักยภาพ และ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีของผู้เรียนและสังคม

3. การพัฒนาระบบการผลิตครูตามกรอบแนวทางการพัฒนาวิชาชีพครูดังกล่าวย่อมทำให้

3.1 นักศึกษาครูส่วนใหญ่จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

3.2 บัณฑิตครูจะมีลักษณะที่พึงประสงค์ ดังนี้

3.2.1 มีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ มีเหตุผลและสามารถใช้ภาษาในการสื่อสารได้เป็นอย่างดี

3.2.2 มีนิสัยใฝ่เรียน ใฝ่รู้ มีคุณธรรม จริยธรรม ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีของสังคม และมีจรรยาบรรณวิชาชีพครู

3.2.3 มีสุขภาพอนามัยสมบูรณ์ แข็งแรง สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม และเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

3.2.4 มีวิสัยทัศน์กว้างไกลสามารถประสานสัมพันธ์และปรับตัวให้เข้ากับชุมชน มีความตระหนักและรับผิดชอบต่อสังคม

3.2.5 มีความรู้ ความสามารถในการวิชาที่ศึกษา สามารถจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาสติปัญญา จิตใจ ร่างกาย และสังคมของผู้เรียน มีความสามารถในการวิเคราะห์หลักสูตร ปรับปรุงสื่อการเรียนการสอน สามารถสร้างและเลือกใช้เครื่องมือวัดผล รวมทั้งสามารถประเมินผลการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาผู้เรียน⁵

การฝึกอบรมกับการพัฒนาวิชาชีพครู

การฝึกอบรมเป็นเทคนิคหนึ่ง ในการพัฒนาบุคลากร ให้เกิดความเจริญงอกงามทั้งร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา การฝึกอบรมจึงเป็นเครื่องมือสำคัญของหน่วยงาน เพื่อสรรหาและเลือกบุคคลเข้าทำงานด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้ได้บุคคลที่มีความรู้ความสามารถสูงเข้ามาปฏิบัติงาน แต่อย่างไรก็ตามในปัจจุบันวิทยาการ และเทคโนโลยีใหม่ๆ ได้เข้ามามีบทบาทต่อชีวิตความเป็นอยู่ของคนมากขึ้นทุกวัน ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการจัดการฝึกอบรม ให้กับบุคลากรได้เป็นผู้มีความรู้ ความชำนาญความพอใจ และเต็มใจที่จะทำงานต่อไป เพื่อเป็นการเพิ่มพูนประสิทธิผลของหน่วยงาน⁶

ความหมายของการฝึกอบรม

จากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการฝึกอบรม พบว่า มีนักวิชาการและนักฝึกอบรมได้ให้ความหมายของคำว่า "การฝึกอบรม" ตามแนวคิดของ กู๊ด (Good V.Carter) ได้ให้ความหมายของการฝึกอบรมว่า เป็นกระบวนการช่วยให้บุคคลมีทักษะและความรู้ โดยจัดขึ้นภายใต้สภาวะเงื่อนไข

⁵สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู, นโยบายการพัฒนาวิชาชีพครู, 29 - 34.

⁶เด่นพงษ์ พลละคร, การฝึกอบรมโดยวัตถุประสงค์ ปัญหา และการบริหารการฝึกอบรม (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2520), 37.

บางประการ และไม่ถึงการเรียนรู้ในสถานศึกษาของนักเรียนทั่วไป บีช(Beach S.Deal)ได้ให้ความหมายว่า การฝึกอบรมเป็นกระบวนการที่จัดทำขึ้น เพื่อให้บุคคลได้เรียนรู้ และมีความชำนาญ โดยมีวัตถุประสงค์อย่างหนึ่งอย่างใด เพื่อให้บุคคลรู้เรื่องนั้น โดยเฉพาะเพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลไปทางที่ต้องการ⁷ พะยอม วงษ์สารศรี กล่าวว่าการฝึกอบรม หมายถึง วิธีการในการเพิ่มพูนสมรรถภาพในการทำงานของผู้ปฏิบัติงาน ทั้งในด้านความคิด การกระทำ ความสามารถ ความรู้ ความชำนาญ ตลอดจนความรู้สึกต่าง ๆ⁸ กิตติ พชรวิษณุ สรุปว่า การฝึกอบรม หมายถึง กระบวนการจัดกิจกรรมที่ตรงกับความจำเป็นจริงของปัญหา จัดเพื่อพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ ทักษะและเปลี่ยนเจตคติของบุคลากร นำประสบการณ์ทั้งหมดที่ได้รับจากการอบรมไปใช้แก้ปัญหาของงานที่ทำอยู่ให้บรรลุความสำเร็จตามความต้องการขององค์กร¹⁰ วิจิตร อาวะกุล กล่าวว่าการฝึกอบรม เป็นกระบวนการการเปลี่ยนแปลง ปรับปรุง พัฒนา พฤติกรรมของบุคคลในองค์กรโดยการให้บุคคลเรียนรู้เข้าใจ ให้เกิดทักษะมีทัศนคติที่เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ถูกต้อง หรือพึงปรารถนาขององค์กร มีการฝึกปฏิบัติเพื่อพัฒนามาตรฐานของพฤติกรรมให้ได้มาตรฐานขององค์กร¹¹ และมาโนช โกลมณินช ได้กล่าวว่าการฝึกอบรม หมายถึง กระบวนการพัฒนาเสริมสร้างสมรรถภาพบุคคลให้มีความรู้ ความสามารถทักษะและทัศนคติเพิ่มขึ้นทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการทำงานในขอบเขตของการปฏิบัติงานเฉพาะด้านอันมีผลต่อความสำเร็จขององค์กร¹²

⁷Cater V. Good,Dictionary of Education 3rd ed.(New York :McGraw-Hill Co.,1973),613.

⁸Dale S. Beach, The Management and People of Work 2nded. (New York :Macmillan, 1975), 3.

⁹พะยอม วงษ์สารศรี, องค์กรและการจัดการ (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พรานนการพิมพ์, 2530), 153.

¹⁰กิตติ พชรวิษณุ, "การฝึกอบรมการศึกษานอกระบบ" ในเอกสารการสอนชุดวิชา หลักการเรียนรู้ และเทคนิคการฝึกอบรม สาขาศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช หน่วยที่ 10 (นนทบุรี : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์การพิมพ์, 2533), 15.

¹¹วิจิตร อาวะกุล, การฝึกอบรม (กรุงเทพฯ:ม.ป.ท., 2537), 123.

¹²มาโนช โกลมณินช, "การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมตามความต้องการเพิ่มความสามารถทางวิชาการของครูผู้สอน วิชาการงานและอาชีพ รายวิชา ง 013 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดชลบุรี" (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิตวิชาเอกอุตสาหกรรมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2541), 51.

สรุปได้ว่า การฝึกอบรม เป็นกระบวนการหนึ่งที่สร้างสรรค์วิธีการพัฒนาบุคลากรของหน่วยงานตามความต้องการ ให้มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ ความชำนาญ และทัศนคติที่ดี เพื่อเป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการทำงานของบุคลากรให้สามารถปฏิบัติงานใด ๆ ให้บรรลุผลสำเร็จตามที่กำหนดไว้

การฝึกอบรมครูประจำการ

การฝึกอบรมครูประจำการ ความหมายและความจำเป็นของการฝึกอบรมครูประจำการ มีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้ โบลัม (Bolam) กล่าวว่า การฝึกอบรมครูประจำการ ได้แก่ การศึกษาและ กิจกรรมการฝึกซึ่งจัดให้แก่ครูผู้สอน และผู้บริหารในสถานศึกษา โดยมีเป้าหมายเพื่อเพิ่มพูนความรู้ในวิชาชีพ ทักษะ ตลอดจนเจตคติที่ดีต่อการ ที่จะให้การศึกษาแก่เด็กอย่างมีประสิทธิภาพ¹³ ภิญโญ สาร อธิบายว่า การฝึกอบรมครูประจำการ เป็นวิธีการให้การศึกษา แก่บุคคลที่กำลังดำรง ตำแหน่งหนึ่งในหน่วยงาน โดยไม่ต้องลาออกจากงานและไม่ทำให้เกิดผลเสียหายแก่งาน ในขณะที่ บุคคลนั้นๆ อยู่ระหว่างการอบรม และถือว่าการฝึกอบรมครูประจำการเป็นงานอีกขั้นตอนหนึ่งที่จะต้องกระทำต่อจากการผลิตครู¹⁴ การฝึกอบรมครูประจำการ นับว่ามีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากการพัฒนาครูประจำการ เป็นกระบวนการสร้างสรรค์ระบบกลไกการพัฒนาคุณภาพครูให้ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาโดยรวม และการฝึกอบรมครูประจำการจะต้องกระทำอย่างต่อเนื่อง โดยครูทุกคนในทุกสังกัดต้องได้รับการพัฒนาตลอดระยะเวลาที่ปฏิบัติหน้าที่ครู อย่างน้อยในทุก ๆ 5 ปี อย่างต่อเนื่องเพื่อยกระดับคุณภาพครู และคุณภาพกำลังคนของประเทศอย่างแท้จริง และเพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจให้ครูเกิดจิตสำนึกที่พัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอจึงควรมีการตอบแทนคุณความดี และส่งเสริมให้ครูได้ก้าวหน้าในอาชีพด้วยการพัฒนาเกณฑ์การเลื่อนระดับ การเข้าสู่ตำแหน่งที่สูงขึ้น โดยอาศัยผลสะสมจากการเข้ารับการศึกษา และอบรมรวมทั้งนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับ ไปพัฒนาการเรียนการสอนที่ให้ความสำคัญกับผู้เรียนเป็นอันดับแรก¹⁵ ชงชัย สันติวงษ์ กล่าวถึงการอบรมและพัฒนาตัวคนว่าเมื่อคนงานทำงานไปแล้วระยะเวลาหนึ่ง สภาพแวดล้อมหรือความก้าวหน้าของวิทยาการที่เปลี่ยนแปลงไปอาจจะทำให้ คนงานตามไม่ทันความเปลี่ยนแปลงดังกล่าว

¹³Bolam R., "In Service Education and Training of the Teachers and Educational Change," In Final Report of CERT Project on INSET Organization for Economic Co-Operation and Development OECD (Paris : n.p., 1980), 3.

¹⁴ภิญโญ สาร, หลักการบริหารการศึกษา (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช, 2526), 179.

¹⁵สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, การปฏิรูปการศึกษาและบุคลากรทางการศึกษา (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2540), 76.

ก็ได้ ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารที่จะต้องพยายามรักษาคุณสมบัติของพนักงานให้มีคุณภาพสูง อยู่เสมอ ผู้บริหารจะต้องร่วมมือกับฝ่ายบริหารบุคคลค้นหาว่าพนักงานหย่อนสมรรถภาพ หรือตาม ไม่ทันในเรื่องอะไรบ้าง จากนั้นจะต้องจัดเตรียมการอบรมให้ตามทันเหตุการณ์ดังกล่าว หรือรวม ตลอดทั้งการจัดการพัฒนาตัวคนให้มีคุณภาพสูงขึ้น ไปอีกด้วย¹⁶ และวัชรา เล่าเรียนดี ได้กล่าวถึงการ ฝึกอบรมประจำการหรือการให้การศึกษาแก่ครูประจำการในด้านต่างๆเช่น การพัฒนาทักษะการ สอนต่างๆการใช้หลักสูตร และกระบวนการใช้หลักสูตรการให้ความรู้เพิ่มเติมในสาขาวิชาที่ตนเอง สอน การวางแผนการจัดการเรียนการสอนและการเพิ่มพูนสมรรถภาพของแต่ละบุคคล¹⁷

จึงกล่าวโดยสรุปได้ว่า การฝึกอบรมครูประจำการนั้น เป็นกระบวนการที่จัดให้ครู ประจำการได้มีกิจกรรมและประสบการณ์ต่าง ๆ ที่เป็นปัจจัยทำให้ครูเกิดความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ ความสามารถความคิดเห็นเจตคติ และมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ทำให้มีสมรรถภาพในการ สอนและการปฏิบัติหน้าที่ครูได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งการฝึกอบรมครูประจำการนั้นมีวิธีการหลากหลายวิธีที่ สามารถเลือกนำมาดำเนินการจัดฝึกอบรมครูประจำการได้อย่างเหมาะสมตรงกับความต้องการและ ความจำเป็น เพื่อการพัฒนาครูให้เป็นผู้มีคุณภาพในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงมีนักการศึกษาได้เสนอวิธีการ รูปแบบการฝึกอบรมครูประจำการไว้ซึ่ง กิตติ พชรวิษณุ ได้กล่าว ไว้ว่าประเภทของการฝึกอบรมแบ่งได้ ดังนี้

1. การฝึกอบรมก่อนประจำการ (pre-service training) เป็นการซึ่งอบรมให้ความรู้ ทั่วไป ตามตำแหน่งหน้าที่ที่เกี่ยวข้องสำหรับบุคคลที่เริ่มเข้างาน เพื่อให้สามารถปรับตัว และคุ้นเคย กับสถานที่กระบวนการทำงาน และบุคลากรที่จะต้องมีส่วนร่วมในการทำงานต่อไป เช่น การ ปรฐมนิเทศ (orientation) การแนะนำงาน (introduction training)

2. การฝึกอบรมบุคลากรประจำการ (in-service training) เป็นการฝึกอบรมหรือการ สอนที่จัดเป็นพิเศษ หรือเฉพาะคนที่ทำงานอยู่แล้ว รวมทั้งบุคคลในวงการอาชีพต่าง ๆ โดยมุ่งที่จะ เพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถ การเสริมสร้างทักษะในการทำงาน หรือสร้างเจตคติที่ดี ต่องาน ปลุกฝังให้เกิดความสำนึกถึงบทบาท หน้าที่ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน การฝึกอบรม ประเภทนี้พบได้ในรูปแบบ ดังนี้ 1. การอบรมในขณะที่ทำงาน (on the job training) เป็นการฝึกอบรม

¹⁶ ธงชัย สันติวงษ์, การบริหารบุคคล (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2535), 101.

¹⁷ วัชรา เล่าเรียนดี, หลักการนิเทศการสอน (นครปฐม : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2541), 175.

ที่ไม่เป็นทางการ เน้นการปฏิบัติจริงในงานที่ต้องรับผิดชอบ โดยมีผู้บริหารเป็นผู้ควบคุมการฝึกเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 2. การฝึกอบรมนอกที่ทำการ (off the job training) เป็นการฝึกอบรมที่จัดเป็นทางการในหน่วยงานที่มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการอบรม ผู้เข้ารับการฝึกอบรมต้องมีเวลาในการเข้ารับการฝึกอบรมอย่างเต็มที่ และเมื่อจบการฝึกอบรมแล้ว ต้องนำทักษะความรู้จากการฝึกอบรมไปประยุกต์ใช้ในงาน เช่น การสัมมนา การประชุมเชิงปฏิบัติการ การเปิดหลักสูตรระยะสั้น เป็นต้น¹⁸

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ กำหนดรูปแบบการฝึกอบรมครุประจำการ โดยพิจารณารูปแบบของการจัดอบรมครุประจำการ ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานสำคัญ 2 ประการ คือ

1. รูปแบบที่พิจารณาจากฐานของความมุ่งหมาย (objective-based) แบ่งเป็น 3 ลักษณะดังนี้ คือ ลักษณะที่ 1 การฝึกอบรมเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการทำงานของครู ได้แก่ การฝึกอบรมด้านเนื้อหา และวิธีการสอนตามลักษณะวิชาหรือตามระดับชั้น และการอบรมเพื่อประสิทธิภาพในการบริหารและการบริการ ลักษณะที่ 2 การฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถในวิชาชีพครู เช่น การฝึกอบรมเพื่อเพิ่มวิทยฐานะ และลักษณะที่ 3 การฝึกอบรมเพื่อแก้ปัญหาสำคัญทางการศึกษาของชาติ เช่น การอบรมเพื่อแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำในบางวิชาซึ่งเป็นผลมาจากการประเมินในระดับภูมิภาคหรือระดับชาติ การอบรมเพื่อผลักดันนโยบายทางการศึกษาที่สำคัญ เป็นต้น

2. รูปแบบที่พิจารณาจากฐานของพฤติกรรม (performance-based) คำนึงถึงบทบาทของผู้เรียนเข้ารับการอบรม และผู้ให้การอบรม แบ่งเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้คือ ลักษณะที่ 1 การฝึกอบรมที่เน้นวิทยากรเป็นศูนย์กลาง วิทยากรเป็นผู้ให้ ผู้ถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ ผู้เข้ารับการอบรมเป็นผู้รับ ลักษณะที่ 2 การฝึกอบรมที่เน้นสื่อเป็นศูนย์กลางเช่น การเรียนโดยสื่อประเภทต่าง ๆ และลักษณะที่ 3 การฝึกอบรมที่เน้นผู้เข้ารับการอบรมเป็นศูนย์กลาง เน้นให้ผู้เข้ารับการอบรมเป็นผู้กระทำ ผู้ให้การอบรมเป็นผู้มีบทบาทสนับสนุนและช่วยเหลือ¹⁹

ประโยชน์ของการฝึกอบรม

การฝึกอบรม นับได้ว่าเป็นเครื่องมือใช้สำหรับการพัฒนาบุคลากรในหน่วยงานของภาครัฐและเอกชน หากแต่การจัดฝึกอบรมแต่ละครั้งต้องใช้งบประมาณมากมาย ถ้าหน่วยงานนั้น ๆ

¹⁸ กิตติ พัทธวิษณุ, "การฝึกอบรมการศึกษานอกระบบ," ในเอกสารการสอนชุดวิชาหลัก การเรียนรู้ และเทคนิคการฝึกอบรม , 128.

¹⁹ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, รายงานการอบรมครูโรงเรียนประถม ศึกษา (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2536), 24.

รู้จักสร้างบรรยากาศในการทำงานและนำทรัพยากรบุคคลที่ผ่านการฝึกอบรมมาใช้ในการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสมก็จะทำให้หน่วยงานมีความเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีและได้รับประโยชน์ซึ่งเรียงลักษณะ โรจนพันธ์ กล่าวถึงประโยชน์ของการฝึกอบรม สรุปได้ดังนี้ 1) การฝึกอบรมทำให้วิธีปฏิบัติงานดีขึ้น 2) การฝึกอบรมช่วยลดค่าใช้จ่ายแรงงานและเวลาในการปฏิบัติงานให้น้อยลง 3) การฝึกอบรมช่วยลดเวลาเรียนวิธีการปฏิบัติงานให้น้อยลง 4) การฝึกอบรมช่วยแบ่งเบาภาระการปฏิบัติงานของผู้บังคับบัญชาได้มากขึ้น เพราะผู้ที่ได้รับการ ฝึกอบรมแล้วย่อมจะรู้และเข้าใจถึงวิธีการปฏิบัติงานเป็นอย่างดีและถูกต้อง 5) การฝึกอบรมทำให้สายการบังคับบัญชาการควบคุมการบริหารการติดต่อประสานงาน และความร่วมมือดีขึ้น ทั้งภายในและภายนอกหน่วยงาน 6) การฝึกอบรมช่วยส่งเสริมจิตใจ และศีลธรรมของผู้ปฏิบัติงานให้ดีขึ้น 7) การฝึกอบรมกระตุ้นเตือน ผู้ปฏิบัติงานเพื่อความก้าวหน้าในการทำงานของตนตามปกติ การเลื่อนขั้น การเลื่อนตำแหน่ง และการโยกย้ายข้าราชการในหน่วยงาน ผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมมาแล้วมักจะได้รับการพิจารณาก่อนเพราะว่าเป็นผู้รู้งาน 8) การฝึกอบรม ช่วยทำให้ระบบและวิธีการทำงานมีประสิทธิภาพสูงขึ้น รู้จักนำความรู้จากการฝึกอบรมมาพิจารณาความผิด ถูก ในการปฏิบัติงานจะช่วยให้มีการแก้ไขข้อบกพร่องของการปฏิบัติงานอยู่ตลอดเวลา²⁰ และอุทัย หิรัญโต ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการฝึกอบรม สรุปได้ดังนี้ 1) ช่วยให้ระบบวิธีการปฏิบัติงานดีขึ้น 2) ช่วยลดค่าใช้จ่ายแรงงาน และเวลาในการปฏิบัติงานให้น้อยลง 3) ช่วยลดเวลาเรียนวิธีการปฏิบัติงานให้น้อยลง 4) ช่วยแบ่งเบาภาระการปฏิบัติงานของผู้บังคับบัญชาให้น้อยลง 5) ทำให้การบริหาร การควบคุมการติดต่อสื่อสาร การประสานงานดีขึ้น 6) ทำให้ข้าราชการ หรือ เจ้าหน้าที่ที่มีสมรรถภาพสูงขึ้น 7) ทำให้ข้าราชการ หรือ เจ้าหน้าที่ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ²¹

การดำเนินการฝึกอบรม

การดำเนินการพัฒนาวิชาชีพครู โดยการฝึกอบรมนั้น นิสิต ชูโต ได้กำหนดขั้นตอนการฝึกอบรมไว้ ดังนี้

1. สำรวจความต้องการและวิเคราะห์ปัญหาความจำเป็นในการฝึกอบรม โดยประเมินความต้องการ การยอมรับ ประเภทของกิจกรรมและความเป็นไปได้ของทรัพยากรที่จะใช้ เพื่อจะได้สร้างหลักสูตรให้ตรงกับความต้องการ การฝึกอบรมจึงจะได้ผลคุ้มค่าสนองตอบต่อปัญหาของหน่วยงาน

²⁰ เรียงลักษณะ โรจนพันธ์, เทคนิคการฝึกอบรม (กรุงเทพฯ : ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529), 9.

²¹ อุทัย หิรัญโต, หลักการบริหารงานบุคคล (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ที่ระพัฒนา, 2533), 153.

2. สร้างหลักสูตร และจัดทำโครงการฝึกอบรม การสร้างหลักสูตรจะต้องสนองความจำเป็นและวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน ตลอดจนเหมาะสมกับระดับความสามารถของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ในหลักสูตรจะต้องกำหนดวัตถุประสงค์ไว้อย่างชัดเจน ส่วนการจัดทำโครงการฝึกอบรมเป็นการเตรียมการล่วงหน้า โดยการเขียนโครงการซึ่งมีรายละเอียดเกี่ยวกับสถานที่ฝึกอบรม ตารางเวลา วิทยากร วัสดุอุปกรณ์ในการฝึกอบรม งบประมาณ เอกสาร และข้อเสนอแนะต่าง ๆ

3. การดำเนินการฝึกอบรม เป็นการปฏิบัติตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในโครงการฝึกอบรมให้ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย โดยมีหัวหน้าโครงการ ผู้ประสานงาน เจ้าหน้าที่ด้านต่างๆ เป็นผู้ร่วมการจัดและดำเนินการตั้งแต่พิธีเปิดจนถึงพิธีปิด พร้อมทั้งให้บริการ อำนวยความสะดวกแก่วิทยากรและผู้เข้ารับการฝึกอบรม

4. การประเมินผล และการติดตามผลการฝึกอบรม เป็นการวัดและค้นหาคุณค่าของการฝึกอบรมว่าบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ ได้ผลคุ้มค่าเพียงใด ซึ่งเป็นขั้นตอนสำคัญที่จะทำให้ ผู้จัดทำโครงการฝึกอบรมทราบว่า ควรจะต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ตั้งแต่ต้นนโยบาย หลักสูตร วิทยากร การปฏิบัติการฝึกอบรม และวิธีการฝึกอบรม หรือควรยกเลิกการฝึกอบรมเมื่อพบว่า การฝึกอบรมไม่ได้ผลในสัดส่วนที่เหมาะสม²²

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

การวิจัยในชั้นเรียน

การวิจัยในชั้นเรียน เป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่จะช่วยในการพัฒนาการเรียนการสอนของตน ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนจะต้องให้การสนับสนุน และช่วยเหลือให้ครูได้มีการศึกษาค้นคว้าด้านการวิจัย เพื่อหาความรู้ใหม่ ๆ และสามารถนำไปใช้ในการพัฒนา และแก้ปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการเรียนการสอนในชั้นเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น ผู้บริหารจะต้องให้การส่งเสริมและสนับสนุนครูให้ทำการวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งจะเป็นผลอันก่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างแท้จริง

²²นิศา ชูโต, "การประเมินผลการฝึกอบรม," วิทยาการวิจัย 2, 4 (เมษายน 2530) : 28.

ความหมายของการวิจัยในชั้นเรียน

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องพบว่า มีคำที่ใช้ในการวิจัยในชั้นเรียน โดยมีครูเป็นผู้วิจัย อยู่หลายคำ ได้แก่ วิจัยสำหรับครู²³ วิจัยในชั้นเรียน²⁴ วิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน²⁵ สำหรับเอกสารฉบับนี้จะใช้คำว่าวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งมีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

เลวิน (Kurt Lewin) กล่าวว่า การวิจัยเชิงปฏิบัติการ เป็นการวิจัยที่เน้นการปฏิบัติโดยอาศัยข้อมูลพื้นฐานทุกกลุ่มปฏิบัติเป็นหลัก เพื่อนำผลการวิจัยไปปรับปรุง ให้มีคุณภาพ และประสิทธิภาพสูงสุดตามเงื่อนไขที่ตั้งไว้²⁶ ริชาร์ด ซากอร์ (Richard Sagor) กล่าวว่า ผู้ปฏิบัติ คือผู้ทำวิจัย เป้าประสงค์ของการวิจัยจะดำเนินการในชั้นเรียนและเป็นประโยชน์มากกว่าการไปทำวิจัยนอกกรอบ²⁷ ส่วนกลิคแมนและรอส กอร์ดอน (Glickman Gordon and Ross-Gordon)กล่าวว่า การวิจัยเชิงปฏิบัติการในการจัดการศึกษาเป็นการศึกษาการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ในโรงเรียนและนำผลที่ได้จากกิจกรรมนั้นไปใช้ในการปรับปรุงการสอนและแม้ว่าครูแต่ละคนจะสามารถทำการวิจัยได้เองแต่แนวทางที่ดีที่สุดคือนำกรณีศึกษาหลาย ๆ รูปแบบมารวมกันเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการสอน²⁸ เคมมิส และ แม็ค แท็กการ์ต (Kemmis and Mc Taggart) ได้ร่วมกันกำหนดนิยามของการปฏิบัติการว่า เป็นรูปแบบของการรวบรวมคำถามที่เกิดจากการสะท้อนกลับจากผลการปฏิบัติงานของตนเองโดยผู้มีส่วนร่วมในสถานการณ์ของสังคม เพื่อทำการปรับปรุงหลักการและความถูกต้องทางสังคมหรือการจัดการศึกษา รวมทั้งเป็นการสร้างความเข้าใจในการปฏิบัติงานและสถานการณ์

²³ อุทุมพร จามรมาน, การวิจัยของครู (กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537), 16.

²⁴ อุทุมพร จามรมาน, การวิจัยในชั้นเรียนและในโรงเรียนเพื่อพัฒนานักเรียน (กรุงเทพฯ : ฟีนี , 2544), 1.

²⁵ สุวิมล ว่องวานิช, การวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษรไทย, 2544), 11.

²⁶ Kurt Lewin, quoted in Carl D. Glickman, Steppen P. Gordon, and Jovita M. Ross-Gordon, Supervision of Instruction : A Developmental Approach, 4th ed. (Boston : Allyn and Bacon, 2001), 396.

²⁷ Richard Sagor, quoted in Carl D. Glickman, Steppen P. Gordon, and Jovita M. Ross-Gordon, Supervision of Instruction : A Developmental Approach, 8.

²⁸ Carl D. Glickman, Steppen P. Gordon, and Jovita M. Ross-Gordon, Supervision of Instruction : A Developmental Approach, 396.

ที่เป็นอยู่²⁹ เอรันด์ (Arends) กล่าวว่า การวิจัยเชิงปฏิบัติการเป็นกระบวนการในการถามคำถาม การค้นหาความถูกต้อง และหาจุดมุ่งหมายของคำตอบ มีการแปลผลรวมทั้งการใช้ผลการวิจัย³⁰ แฮมเมอร์สเลย์ (Hammersley) กล่าวว่า การวิจัยปฏิบัติการเป็นรูปแบบที่เป็นที่ยอมรับรูปแบบหนึ่งของการเสาะแสวงหาความรู้ที่มีการคิดใคร่ครวญด้วยตนเอง โดยการทำงานแบบ ร่วมมือกันในสถานการณ์ต่างๆ ในสังคมเพื่อที่จะพัฒนาสังคมได้อย่างสมเหตุสมผลและปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง และก่อให้เกิดความเข้าใจ และเกิดความสำเร็จในการปฏิบัติงาน³¹

ธีระชัย ปุณณโชติ ได้ให้ความหมายของการวิจัยในชั้นเรียนว่า การวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง การหาความรู้หรือวิธีการใหม่ๆ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้กับสถานการณ์ของการเรียนการสอน ในชั้นเรียน เมื่อพัฒนาคุณภาพของการเรียนการสอน หรือเพื่อแก้ปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการเรียน โดยอาศัยวิธีการทางวิทยาศาสตร์³² ชัยพจน์ รังงาม อธิบายความหมายของการวิจัยในชั้นเรียนไว้ว่า การวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง การพัฒนานวัตกรรม เพื่อแก้ปัญหาในชั้นเรียนหลังจากสำรวจแล้ว พบว่า สาเหตุของปัญหามาจากตัวนักเรียนเอง วิธีการสอนของครู สื่อการสอน หรือ สภาพแวดล้อม ที่ครูสามารถดำเนินการแก้ปัญหาด้วยตนเอง และเล่าวิธีดำเนินการอย่างเป็นระบบ สามารถเผยแพร่ เป็นประโยชน์ต่อวงการวิชาการได้³³ สุวิมล ว่องวานิช ได้อธิบายว่า การวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน หมายถึง การวิจัยที่ทำโดยครูผู้สอนในห้องเรียนเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในห้องเรียน และนำผลมาใช้ในการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน เป็นการวิจัยที่ต้องทำอย่างรวดเร็ว นำผลไปใช้ทันที และสะท้อนข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานต่างๆ ของตนเอง ให้ทั้งตนเองและกลุ่มเพื่อนร่วมงานในโรงเรียน ได้มีโอกาสอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในแนวทางที่ได้ปฏิบัติ และ

²⁹Stephen Kemmis and Robin Mc Taggart, The Action Research Planner, 3rd ed. (Victoria Brown Prior Anderson Nation Library of Australia Cataloguing in Publication Data, 1990), 42.

³⁰R.I. Arends , Learning to Teach, 3rd ed. (New York : Mc Graw-Hill, Inc, 1994)

³¹M. Hammersley, Education Research : Current Issues, (Newcastle : Athenaem Press Ltd, 1993)

³²ธีระชัย ปุณณโชติ, การสร้างผลงานทางวิชาการเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน (กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532), 8.

³³ชัยพจน์ รังงาม, "การวิจัยในชั้นเรียน," วารสารการวิจัยทางการศึกษา 25, 2-4 (เมษายน – ธันวาคม 2538) : 38.

ผลที่เกิดขึ้น เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนต่อไป³⁴ และ นพดล เจนอักษร สรุปรว่า การวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง การวิจัยประเภทหนึ่งที่ครูผู้สอนเป็นผู้ดำเนินการควบคุมไปกับการเรียนการสอนปกติในชั้น ทั้งนี้เพื่อศึกษาสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น แล้วนำผลที่ได้ไปพัฒนาการเรียนการสอน หรือใช้ในการแก้ไข ปัญหาการสอนของตน รวมทั้งเผยแพร่ให้เกิดประโยชน์แก่ผู้อื่นต่อไป³⁵ และอุทุมพร จามรมาน กล่าวว่า การวิจัยในชั้นเรียน คือ การแก้ปัญหานักเรียนบางคนบางเรื่องเพื่อพัฒนาปรับปรุงนักเรียน อ่อนเสริมนักเรียนเก่ง นักเรียนคนนั้น กลุ่มนั้น เพื่อจะได้เรียนทันเพื่อนกลุ่มใหญ่หรือได้รับการ พัฒนาเต็มศักยภาพของเขา³⁶

สรุปได้ว่า การวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง กระบวนการของครูผู้สอนในการแก้ไข ปัญหาที่เกิดขึ้นภายในชั้นเรียน ในเรื่องต่าง ๆ ทั้งนี้เพื่อนำผลที่ได้ไปพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิด ประสิทธิภาพ ซึ่งจะต้องทำการวิจัยไปพร้อม ๆ กับการเรียนการสอนของครู

ความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียน

การวิจัยในชั้นเรียนเกิดจากแนวคิดพื้นฐาน คือ การบูรณาการวิธีการปฏิบัติการกับการ พัฒนาองค์ความรู้ที่เกิดจากการปฏิบัติ โดยมีความสำคัญ ดังนี้ 1) เป็นการพัฒนาหลักสูตร และการ ปรับปรุงวิธีการปฏิบัติงาน เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนด้วยการวิจัย 2) เป็นการพัฒนาวิชา ชีพครู 3) เป็นการแสดงความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู ด้วยการเผยแพร่ความรู้ที่ได้จากการปฏิบัติ 4) เป็นการส่งเสริมความก้าวหน้าของการวิจัยทางการศึกษา³⁷ และกรมวิชาการได้ให้แนวคิดว่าการ ที่ครูสามารถทำวิจัยในชั้นเรียนได้ เป็นการสร้างสภาพลัทธิที่ดีกับวงการการศึกษา เพราะคุณค่าหรือ ผลงานจากการคิดค้นนวัตกรรมการศึกษาขึ้นมาใช้ได้ผลนั้นจะก่อประโยชน์ต่อบุคลากรและ หน่วยงานทางการศึกษา ดังนี้ 1. นักเรียน นักเรียนในชั้นเรียนมีความรู้ความสามารถพื้นฐานแตกต่างกัน บางคนเรียนรู้ได้เร็วก็ไม่สร้างปัญหากับครูผู้สอน แต่นักเรียนที่เรียนช้าและครูยังใช้รูปแบบการ สอนแบบเดียวแล้วนักเรียนกลุ่มนี้จะเรียนตามไม่ทัน และอาจสร้างปัญหากับครูกับโรงเรียน และ สังคมส่วนรวมการที่ครูไม่วางเฉย แต่ได้ใช้ความพยายามวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหาอย่างมี

³⁴ สุวิมล ว่องวานิช, การวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน, 11.

³⁵ นพดล เจนอักษร, แก่นวิจัยในชั้นเรียน, พิมพ์ครั้งที่ 2(กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ภาพพิมพ์, 2544), 19-20.

³⁶ อุทุมพร จามรมาน, การวิจัยในชั้นเรียน และในโรงเรียนเพื่อพัฒนานักเรียน, 1.

³⁷ กรมวิชาการ, กองวิจัยทางการศึกษา, การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อ (กรุงเทพฯ:โรง พิมพ์การศาสนา, 2542), 3.

หลักการแล้วคิหาทางแก้ปัญหานั้นสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนักเรียนให้ดีขึ้น นักเรียนเกิดการใฝ่รู้ ใฝ่เรียน จนในที่สุดมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับเป็นที่น่าพอใจ และไม่มีปัญหาการเรียนอีกต่อไป 2. ครูมีการวางแผนการทำงานอย่างมีระบบ คือ การวางแผนทำงานประจำ ได้แก่ วางแผนการสอน เลือกวิธีสอนที่เหมาะสม ประเมินผลการทำงานเป็นระยะโดยมีเป้าหมาย ชัดเจน จะทำอะไรกับใคร เมื่อไร ด้วยเหตุผลอะไร และทำให้ทราบผลการกระทำว่าบรรลุเป้าหมายเพียงใด ได้อย่างไร โดยการท่วิจัยในชั้นเรียน ช่วยให้ครูได้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เพื่อหาทางแก้ปัญหานั้นได้อย่างเหมาะสมในการคิดแก้ปัญหา บางครั้งนวัตกรรมชิ้นแรกอาจมีข้อบกพร่อง แต่เมื่อได้มีการปรับปรุงอยู่เสมอ ก็สามารถพัฒนาเป็นผลงานที่มีประโยชน์เป็นที่ยอมรับได้ 3. โรงเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มครูมากขึ้น ทั้งในรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลภายในหมวดวิชา ตั้งแต่การร่วมกันคิดหาปัญหา การวิเคราะห์หาสาเหตุ การเขียนรายงาน เพราะครูในโรงเรียนมีความถนัดหรือชำนาญต่าง ๆ กัน ถ้าได้ระดมสรรพกำลังจากความถนัดของแต่ละคนแล้วก็จะทำให้งานวิจัยมีคุณภาพยิ่งขึ้น เช่น ครูคณิตศาสตร์มีความถนัดในการคำนวณ การนำเสนอข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล ครูบรรณารักษ์ช่วยดูแลการเขียนบรรณานุกรม ครูภาษาไทยช่วยตรวจสอบการสะกดคำ ครูภาษาอังกฤษช่วยด้านการอ่านเอกสารตำรา / งานวิจัยจากต่างประเทศ เป็นต้น การที่ครูต้องศึกษาค้นคว้าเนื้อหาวิชาที่ตนรับผิดชอบ และปฏิบัติหน้าที่อยู่ให้มากขึ้น จะช่วยให้การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเป็นไปอย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพ สามารถกำหนดสาเหตุ และชี้ประเด็นปัญหาได้ชัดเจน เพื่อการแก้ปัญหาได้ตรงจุดยกระดับมาตรฐานวิชาการโรงเรียนให้สูงขึ้น เช่น นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้น ไม่มีปัญหาในการเรียน 4. วงการศึกษา ผลงานวิจัยในชั้นเรียนสามารถ ส่งไปยังสำนักงาน ก.ค.เพื่อขอเลื่อนระดับตำแหน่งทางวิชาการงานวิจัยที่คืนนอกจากจะได้รับการเผยแพร่โดยทั่วไปแล้วจะเป็นการกระตุ้นให้มีการพัฒนาผลงานทางวิชาการอย่างไม่หยุดยั้ง ภาพลักษณ์ของผู้มีอาชีพครูจะดี เป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวาง จากการทำงานอย่างเป็นระบบมาโดยตลอด³⁸ และสุวิมล ว่องวานิช ได้กล่าวถึงความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียนมีดังนี้ 1. ให้โอกาสครูในการสร้างองค์ความรู้ ทักษะการทำวิจัย การประยุกต์ใช้การตระหนักถึงเป็นทางเลือกที่เป็นไปได้ที่จะเปลี่ยนแปลงโรงเรียนให้ดีขึ้น 2. เป็นการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ นอกเหนือจากการเปลี่ยนแปลง หรือสะท้อนผลการทำงาน 3. เป็นประโยชน์ต่อผู้ปฏิบัติโดยตรง เนื่องจากช่วยพัฒนาตนเองด้านวิชาชีพ 4. ช่วยทำให้เกิดการพัฒนาที่ต่อเนื่อง และเกิดการเปลี่ยนแปลงผ่านกระบวนการวิจัยในที่ทำงาน ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อองค์กรเนื่องจากนำไปสู่การปรับปรุง เปลี่ยนแปลงการปฏิบัติและการแก้ปัญหา 5. เป็น

³⁸ กรมสามัญการศึกษา, ชุดฝึกอบรมการวิจัยในชั้นเรียนเล่ม 1(กรุงเทพฯ:ม.ป.ท. 2540),

การวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของผู้ปฏิบัติในการวิจัย ทำให้กระบวนการวิจัยมีความเป็นประชาธิปไตย ทำให้เกิดยอมรับในความรู้ของผู้ปฏิบัติ 6. ช่วยตรวจสอบวิธีการทำงานของครูที่มีประสิทธิผล 7. ทำให้ครูเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง (change agent)³⁹

สรุปได้ว่า การวิจัยในชั้นเรียนมีความสำคัญ คือ ทำให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาการเรียนรู้ ครูเกิดการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนโรงเรียนเกิดการพัฒนาคูมาตรฐาน

ความแตกต่างของการวิจัยในชั้นเรียนกับการวิจัยทางการศึกษา

การวิจัยในชั้นเรียนเป็นการวิจัยที่ทำโดยครูเป็นผู้วิจัย ทั้งนี้เพื่อครูจะได้นำผลที่ได้รับมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในการจัดการเรียนการสอนซึ่ง อุทุมพร จามรมาน ได้กล่าวถึงความแตกต่างของการวิจัยในชั้นเรียนกับการวิจัยทางการศึกษา โดยกล่าวว่า การวิจัยทางการศึกษาเป็นงานวิจัยที่ใช้นักวิจัยในสาขาต่าง ๆ ที่ร่วมมือกันทำวิจัยเพื่อได้คำตอบที่ได้มาตรฐานเชื่อถือได้ และนำไปสู่การวางแผนต่อไป ส่วนการวิจัยในชั้นเรียน (การวิจัยของครู) เป็นการวิจัยที่ทำโดยครูเอง ซึ่งอาจจะไม่ได้มาตรฐาน เพราะขึ้นอยู่กับทักษะ และความสามารถของครู ในการแสวงหาข้อมูล ภายใต้อุปสรรคและงานประจำของตน แต่งานวิจัยนี้ก็นำผลวิจัยไปสู่ภาคปฏิบัติของตน สู่ห้องเรียน สู่การเรียนการสอน เนื้อหาเกิดการปฏิบัติต่อไป⁴⁰ ซึ่งตรงกับทัศนะของ นพดล เจนอักษร ที่กล่าวว่า ยังมีงานวิจัยอีกรูปแบบหนึ่งที่ครูอาจไม่ได้เป็นผู้ดำเนินการเอง แต่มีนักวิจัยอื่น หรือครูบางคนที่เป็นนักวิจัยช่วยมาทำการศึกษาเกี่ยวกับงานของครูโดยตรง การวิจัยลักษณะนี้นิยมเรียกว่า การวิจัยงานครู (instructional)⁴¹

ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์ และ สุวัฒนา สุวรรณเขตนิกม สรุปว่า การวิจัยทางการศึกษา โดยทั่วไปและการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน มีลักษณะที่แตกต่างกันดังนี้

1. ด้านการฝึกอบรมที่ควรจะได้รับ การวิจัยทางการศึกษาโดยทั่วไป การฝึกอบรมอย่างเข้มในเรื่องการวัด สถิติและวิธีการวิจัยเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับนักวิจัย แต่การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน นักวิจัยไม่จำเป็นต้องมีความรู้และความชำนาญมากนักในเรื่องสถิติและวิธีการวิจัยเพราะรูปแบบวิธีการวิจัยและสถิติที่ใช้ มีจะอยู่ในระดับที่ง่าย ไม่ซับซ้อน แต่อาจต้องการความรู้ด้านการวัดผลมากกว่าครูไทยทั่วไป

³⁹ สุวิมล ว่องวานิช, การวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน, 15.

⁴⁰ อุทุมพร จามรมาน, การวิจัยของครู, 23.

⁴¹ นพดล เจนอักษร, แก่นวิจัยในชั้นเรียน, 15-16.

2. ด้านเป้าหมาย การวิจัยทางการศึกษาโดยทั่วไป มีเป้าหมายเพื่อให้ได้รับความที่สามารถสรุปพาดพิงไปยังประชากรในวงกว้างหรือเพื่อการพัฒนาหรือทดสอบทฤษฎี แต่การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและนำความรู้ที่ได้ไปใช้โดยตรงกับสถานการณ์ในชั้นเรียน

3. ด้านการกำหนดปัญหาของการวิจัย การวิจัยทางการศึกษาโดยทั่วไป ปัญหาของการวิจัยถูกกำหนดขึ้นได้หลายวิธีการ ผู้วิจัยจะต้องเข้าใจปัญหาแต่โดยทั่วไป ไปมักจะไม่ได้เข้าไปเกี่ยวข้องกับตัวปัญหามากนัก สำหรับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ปัญหาจะถูกกำหนดขึ้นจากสถานการณ์ในโรงเรียนที่เป็นปัญหาสำหรับผู้วิจัยหรือจากปัญหาที่เกี่ยวกับประสิทธิภาพในการสอนของผู้วิจัย

4. ด้านสมมติฐาน การวิจัยทางการศึกษาโดยทั่วไป สมมติฐานที่ตั้งขึ้นจะมีความเฉพาะเจาะจง มีทฤษฎีหรือข้อมูลยืนยันในทิศทางที่ตั้งสมมติฐานและสามารถทดสอบได้ สำหรับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ข้อความที่เกี่ยวกับลักษณะเฉพาะของปัญหามักจะนำมาใช้เป็นหลักในการตั้งสมมติฐาน และถ้าเป็นไปได้จะพยายามให้มีลักษณะคล้ายสมมติฐานของการวิจัยโดยทั่วไป

5. ด้านการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การวิจัยทางการศึกษาโดยทั่วไป ทำการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องอย่างละเอียดและครอบคลุมเพื่อช่วยให้ผู้วิจัยเข้าใจสภาพปัจจุบันของข้อความรู้ในเรื่องที่ศึกษา สำหรับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน การทบทวนแหล่งความรู้ที่มีอยู่เกี่ยวกับเรื่องที่จะศึกษาจะช่วยให้ผู้วิจัยมีความเข้าใจที่ดี แต่ไม่จำเป็นต้องศึกษาให้ครบถ้วนหรือครอบคลุม

6. ด้านการสุ่มตัวอย่างการวิจัยทางการศึกษาโดยทั่วไป นักวิจัยโดยทั่วไปจะพยายามสุ่มตัวอย่างมาศึกษาอย่างไม่เจาะจง เพื่อให้เป็นตัวแทนที่ดีที่สุดของประชากร แต่ในความจริงมักทำได้ไม่เต็มที่ตามที่ต้องการ สำหรับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน นักเรียนที่เรียนอยู่ในชั้นเรียนที่ครูผู้ทำวิจัยเป็นผู้สอนคือกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

7. ด้านการออกแบบการทดลองการวิจัยทางการศึกษาโดยทั่วไป การออกแบบได้ทำขึ้นอย่างมีหลักการ โดยมีเป้าหมายที่สำคัญอยู่ที่การควบคุมตัวแปรที่จะทำให้เกิดความคลาดเคลื่อนในการสรุปผลการทดลอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการควบคุมตัวแปรแทรกซ้อน สำหรับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน การออกแบบในขั้นตอนต่างๆ จะทำในลักษณะกว้างๆ ก่อนที่จะเริ่มทำการศึกษา และการเปลี่ยนแปลงอาจทำได้ถ้ามีแนวโน้มที่จะทำให้การสอนดีขึ้น ไม่ค่อยสนใจมากนักในการควบคุมสภาพของทดลองหรือการลดความคลาดเคลื่อน

8. ด้านการวัดผล การวิจัยทางการศึกษาโดยทั่วไป นักวิจัยพยายามที่จะได้รับผลจากการวัดที่เชื่อถือได้มากที่สุด โดยการประเมินคุณภาพของเครื่องมือที่มีอยู่และทำการทดลองเพื่อตรวจสอบคุณภาพเพื่อความมั่นใจก่อนจะนำมาใช้ สำหรับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนไม่เข้มงวดมากนักในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ ผู้ที่ใช้เครื่องมือ ถ้ายังไม่มีความสามารถที่ดีพอ ก็อาจจะไปขอคำปรึกษาจากผู้ที่มีความรู้ทางด้านนี้

9. ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล การวิจัยทางการศึกษาโดยทั่วไป ใช้วิธีการวิเคราะห์ที่ค่อนข้างจะซับซ้อน และเนื่องจากการสรุปผลไปยังประชากรมักจะเป็นเป้าหมายหลักจึงมีการทดสอบความมีนัยสำคัญในการวิเคราะห์ สำหรับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ใช้วิธีการวิเคราะห์แบบง่ายๆ และเน้นความสำเร็จในการนำผลการวิจัยไปใช้ในทางปฏิบัติกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษามากกว่าความมีนัยสำคัญทางสถิติและจะให้น้ำหนักมากสำหรับความคิดเห็นของครูผู้ทำวิจัย

10. ด้านการสรุปผลและการนำผลการวิจัยไปใช้ การวิจัยทางการศึกษาโดยทั่วไป ผลที่ได้จากการวิจัยสามารถสรุปพาดพิงไปยังประชากรได้ แต่ข้อค้นพบหลายอย่างไม่สามารถนำมาใช้ได้ดีในทางปฏิบัติ และการที่ผู้วิจัยกับครูผู้นำผลวิจัยไปใช้มีภูมิหลังที่แตกต่างกันทำให้ปัญหาในการสื่อความหมายจากข้อค้นพบมักจะเกิดขึ้นเสมอ การวิจัยทางการศึกษาโดยทั่วไป ข้อค้นพบที่ได้จะสามารถนำมาใช้ได้ทันในสถานการณ์เฉพาะของชั้นเรียนนั้น และจะมีความสามารถทำให้การพัฒนาก่อเกิดขึ้น ได้จริงและอาจจะเกิดขึ้นอย่างถาวรเพราะความที่เป็นกลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดิม แต่การอ้างอิงไปยังกลุ่มอื่นอาจจะได้ผลไม่มากนัก⁴²

รูปแบบการวิจัยในชั้นเรียน

ก่อนการดำเนินการวิจัยในชั้นเรียน ผู้วิจัยควรมีความรู้เกี่ยวกับรูปแบบของการวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งมีนักการศึกษาได้แบ่งรูปแบบของการวิจัยในชั้นเรียนไว้ดังนี้

ธีระชัย ปุณณโชติ ได้กล่าวถึง รูปแบบของการวิจัยในโรงเรียนว่าการวิจัยในโรงเรียนหรือการวิจัยในชั้นเรียนเป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research)⁴³ ซึ่ง ล้วน สายยศ ให้ความเห็นว่า การวิจัยเชิงปฏิบัติการ เป็นการวิจัย เพื่อมุ่งแก้ปัญหาเฉพาะหน้าเป็นครั้ง ๆ ไป ผลของการวิจัยใช้ได้เฉพาะกลุ่มที่ทำการศึกษาเท่านั้น จะนำไปอ้างอิงกลุ่มอื่นไม่ได้ เพราะมองขอบเขตในวงจำกัด เป็นการวิจัยปัญหาของเด็กในชั้นเรียนของตนเอง เพื่อแก้ปัญหาการเรียนการสอนเฉพาะชั้นในแง่ของกระบวนการ หรือวิธีการวิจัย นิยมใช้วิธีการสำรวจหรือทดลอง หรือการศึกษาเฉพาะกรณี

⁴² ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์ และสุวัฒนา สุวรรณเขตนิกม, “การวิจัยปฏิบัติการเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนในชั้นเรียน,” เอกสารประกอบการบรรยาย (ม.ป.ป.). (อัคราณา)

⁴³ ธีระชัย ปุณณโชติ, การสร้างผลงานทางวิชาการเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน, 8.

แล้วแต่ลักษณะของปัญหาที่ต้องการจะศึกษา⁴⁴ ขณะที่ วัลลภ กันทรทรัพย์ ได้จำแนกรูปแบบการวิจัยในชั้นเรียนออกเป็น 5 รูปแบบ คือ

1. วิจัยสำรวจ สำรวจดูว่าที่เขาบอกว่านักเรียนของเราที่มีความประพฤติไม่เรียบร้อยนั้น ไม่เรียบร้อยในเรื่องอะไร มีมากน้อยสักแค่ไหน มีในช่วงไหน มีในชั้นเรียนไหนบ้าง สำรวจเจตคติของนักเรียนที่มีต่อครู หรือโรงเรียน หรือวิชาที่เราสอนว่าเป็นอย่างไรบ้าง สำรวจความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนวิทยาศาสตร์ว่าเป็นอย่างไรบ้าง นักเรียนที่มาเรียนกับเรา มีพ่อแม่ ผู้ปกครองทำอาชีพอะไรบ้าง มีพื้นฐานทางบ้านอย่างไร สำรวจว่านักเรียนที่มาเรียนกับเรามาเรียนเช้า - สาย มีใครบ้าง อยู่ใกล้ไกลแค่ไหน วิจัยแบบนี้หาคำตอบโดยที่ไม่ได้คาดคะเนอะไรล่วงหน้า ไปดูประเด็นที่อยากรู้แล้วก็ไปหาคำตอบ จะด้วยวิธีสอบถาม จะด้วยวิธีไปเดินดู จะด้วยวิธีแจງนับก็อยู่ในวิจัยประเภทสำรวจ สำรวจตั้งแต่การหาความต้องการ วิธีการดำเนินงาน ปัญหาและข้อเสนอแนะเหล่านี้ล้วนแต่เป็นวิจัยสำรวจทั้งสิ้น

2. วิจัยหาความสัมพันธ์ ศึกษาดูว่า การที่นักเรียนเรียนเก่ง เรียนอ่อน สัมพันธ์กับพื้นฐานทางบ้านและอาชีพของพ่อแม่ไหม อาจจะดูว่าอาชีพของพ่อแม่มีส่วนเป็นตัวเกื้อหนุนหรือว่าตัวสกัดกั้น หรือว่าเป็นตัวที่ให้นักเรียนเรียนเก่งหรือเรียนไม่เก่งไหม คำตอบอาจจะเป็นไปได้ว่าพ่อแม่ที่เป็นชาวนามีลูกมาโรงเรียนของเรา เก่งสู้เด็กที่พ่อแม่เป็นข้าราชการไม่ได้ พ่อแม่เป็นพ่อค้ารู้สึก็จะเก่งทางโน้นทางนี้ หรือด้านความประพฤติ นักเรียนที่มีพ่อแม่เป็นชาวนาประพฤติดีกว่านักเรียนที่พ่อแม่เป็นข้าราชการ อะไรทำนองนี้ นั่นก็เป็นวิจัยเชิงหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ เช่น อาชีพผู้ปกครองกับผลการเรียน สุขภาพนักเรียนกับผลการเรียน วิธีสอนของครูกับผลการเรียน เป็นวิจัยหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ หากความสัมพันธ์แล้วไม่ได้ทำอะไร ก็บอกความสัมพันธ์อย่างเดียวว่าเด็กของเราจะเรียนเก่งไม่เก่ง สัมพันธ์กับพื้นฐานทางบ้าน พื้นฐานผู้ปกครอง สัมพันธ์กับความขยัน หรือความอดทน หรือพื้นฐานตอนประถมศึกษา มากน้อยเพียงใด

3. วิจัยเปรียบเทียบ จับนักเรียน 2 กลุ่ม มาเปรียบเทียบกัน เช่น กลุ่มที่ผู้ปกครองเป็นพ่อค้า ผู้ปกครองเป็นข้าราชการ นำมาเปรียบเทียบกันว่าใครจะดีกว่ากัน ในเชิงสถิตินั้นการวิจัยเปรียบเทียบกับวิจัยหาความสัมพันธ์ความจริง คือ อันเดียวกัน เป็นการแสดงว่าตัวแปรสองตัวแปรสัมพันธ์กัน หรือมีอิทธิพลต่อกันหรือไม่ เช่น ถ้าเราวิจัยในเชิงสัมพันธ์ เราหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างพื้นฐานความรู้ของผู้ปกครองกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอย่างนี้ เป็นการหาความ

⁴⁴ล้วน สายยศ, "การวิจัยและขั้นตอนของการวิจัย," ใน เอกสารการอบรมปฏิบัติการการทำวิจัย (กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536), 5.

สัมพันธ์ แต่ถ้าในเชิงความแตกต่าง เราจับนักเรียนที่พ่อแม่มีความรู้สูงมีปริญญา พ่อแม่มีความรู้อ่อน อ่านเขียนได้ พ่อแม่ที่ไม่มีความรู้ มาแบ่งเป็น 3 กลุ่ม แล้วมาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์นักเรียน อย่างนี้ ก็เป็นการเปรียบเทียบนักเรียนระหว่างกลุ่ม ความจริงก็คือหาความสัมพันธ์ระหว่างพื้นฐานของผู้ปกครองกับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนเหมือนกัน

4. วิจัยทดลองเชิงเหตุผล คือ การทดลองแบบหนูตะเภา ทดลองใส่ยาเข้าไป หรือทดลองเอาไฟฟ้าช็อตแล้วดูว่าหนูจะแสดงปฏิกิริยาอย่างไร ยาหรือไฟฟ้าเป็นเหตุ กิริยาอาการของหนูที่แสดงออกคือผล ถ้าจะทดลองเกี่ยวกับวิธีสอน เช่น มีวิธีสอน ก. วิธีสอน ข. เอานักเรียนห้อง ก. มาสอนวิธี ก. นักเรียนห้อง ข. มาสอนวิธีสอน ข. แล้วก็เปรียบเทียบกันว่ากลุ่ม ก. และ ข. ใครจะเรียนดีกว่ากัน นี่ก็คือ ลักษณะการทดลองแบบ Experiment วิจัยแบบนี้ทางสังคมศาสตร์จะใช้ไม่ค่อยได้ผล เพราะมักจะมีจุดอ่อนเกิดขึ้น เช่น สมมติว่าเราจับนักเรียนห้อง ก. กับห้อง ข. มาสอนคนละวิธี นักเรียนห้อง ก. ก็ไปแอบดูนักเรียนห้อง ข. นักเรียนห้อง ข. ไปแอบดูนักเรียนห้อง ก. ผลสุดท้ายวิธีสอนที่เราคิดว่าคนละวิธีกลับเป็นวิธีรวมกันหมดเลย หรือว่าสมมุติทดลองวิธี ก. และ ข. โรงเรียนหนึ่งใช้วิธี ก. อีกโรงเรียนหนึ่งใช้วิธี ข. เผอิญวิธี ก. สอนตามปกติแต่วิธี ข. นั้นต้องสอนโดยใช้อุปกรณ์ ผู้ทำโครงการก็เอาอุปกรณ์มาให้โรงเรียนที่ใช้วิธีข. บ่อย ๆ โรงเรียนแรกก็ชักอิจฉา ส่งคนไปสังเกตว่าเรียนอย่างไรบ้าง ฮึดสู้ขึ้นมาคิดว่าแม่เราไม่ได้อุปกรณ์เราก็ต้องเอาดีให้ได้ ครูโรงเรียนแรกสอนเต็มที่แล้ว ผลออกมาครูโรงเรียนแรกอาจจะสอนนักเรียนได้ดีกว่าโรงเรียนหลังก็ได้ เพราะโรงเรียนแรกสอนเต็มที่ โรงเรียนหลังอาจจะสอนไม่เต็มที่ถ้าเป็นแบบนี้เรียกว่าผลการทดลองตัวแปรมันปะปนกัน ทำให้ผลการทดลองพิสูจน์ไม่ได้เด่นชัดว่าวิธี ก. กับวิธี ข. วิธีไหนดีกว่ากัน ไม่เหมือนหนู หนูมันไม่บอกกัน แต่คนอาจบอกกันได้ เพราะฉะนั้นในทางการศึกษา ไม่น่าใช้วิธีการทดลองแบบนี้แต่เราควรจะใช้วิธีอื่นคือวิธีที่ 5 วิจัยเชิงทดลองและพัฒนา

5. การวิจัยเชิงทดลองและพัฒนา เป็นการวิจัยที่ใช้เด็กกลุ่มเดียวไม่ต้องไปเปรียบเทียบวิธีสอนแบบดั้งเดิมกับวิธีสอนใหม่ คิดวิธีสอนแบบใหม่มาแล้ว พัฒนาวิธีสอนแบบ และสอนเสร็จแล้วสำรวจความเข้าใจ ดูพื้นฐานปัญหาเอามาปรับปรุงใหม่ สอนเด็กกลุ่มเดิมในบทเรียนต่อไป ประยุกต์ไปเรื่อยๆ วัลลภ กันทรทรัพย์ ได้กล่าวไว้ดีกว่า การวิจัยทดลองและพัฒนาว่าถ้าครูไปใช้ในโรงเรียนแล้วศึกษาหลักการวิธีการให้ดีจะเป็นการพัฒนาสื่อ พัฒนาอุปกรณ์การสอน พัฒนากิจกรรมการสอน นับเป็นวิธีที่เหมาะสมกับการวิจัยพัฒนาการเรียนการสอนมากที่สุดและได้กล่าวสรุปว่าการวิจัยที่จะมีประโยชน์ต่อการเรียนการสอนมากที่สุดก็คือ การวิจัยโดยผู้ที่ทำการสอนเอง⁴⁵

⁴⁵วัลลภ กันทรทรัพย์, คู่มือการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2538), 1 - 23.

กองวิจัยทางการศึกษา ได้เสนอรูปแบบของการวิจัยในชั้นเรียน โดยได้กำหนดกระบวนการของการวิจัยที่สำคัญไว้ 5 ขั้นตอน คือ

1. ศึกษาสภาพปัญหาทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพเพื่อหาลักษณะของปัญหาและนำมาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการศึกษาหรือเปรียบเทียบผลของการใช้นวัตกรรมการศึกษาในภายหลัง

2. การออกแบบนวัตกรรม ในด้านต่อไปนี้

2.1 โครงสร้าง / ส่วนประกอบ เช่น นวัตกรรมนี้ ควรประกอบด้วย คู่มือครู กิจกรรมและสื่อ เครื่องมือวัดพฤติกรรม แบบทดสอบ เป็นต้น

2.2 ลักษณะของนวัตกรรม เช่น บอกที่มาของแนวคิด/ทฤษฎีที่นำมาพัฒนาบอกถึงลักษณะของนวัตกรรม สื่อ และเครื่องมือที่ใช้ เป็นต้น

2.3 ลักษณะการนำไปใช้ เช่น มีการอบรมครู มีการวัด หรือ ทดสอบนักเรียน ก่อนและหลังการใช้ช่วงเวลาประมาณ 1 ภาคเรียน เป็นต้น

3. การสร้าง หรือ พัฒนานวัตกรรม ตามแนวหรือกรอบของรูปแบบนวัตกรรมที่กำหนดไว้

4. การทดลอง แบ่งเป็น 2 ระยะ คือ

4.1 การนำนวัตกรรมไปทดลองใช้ (tryout) กับกลุ่มตัวอย่างขนาดเล็ก เพื่อใช้ตรวจสอบคุณภาพของตัวนวัตกรรม เพื่อการปรับปรุงในแต่ละส่วน เช่น การลำดับขั้นตอนของเนื้อหาวิชาความเป็นไปได้ของกระบวนการความถูกต้องของเนื้อเรื่อง ความเหมาะสมกับสถานการณ์จริง เป็นต้น

4.2 การนำไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง ที่อยู่ในสถานการณ์จริง เป็นการทดลองเพื่อหาประสิทธิภาพ และประสิทธิผลของนวัตกรรมนั้น เพื่อการพัฒนาต่อไป

5. การประเมินผล ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยเทคนิควิธีเดียวกันกับการศึกษาสภาพปัญหา การเก็บข้อมูลทำเป็นระยะ ๆ ในระหว่างการทดลองและเมื่อจบสิ้นการทดลองแล้ว ข้อมูลที่ได้นี้ จะนำมาศึกษาเปรียบเทียบกับข้อมูลพื้นฐานก่อนใช้นวัตกรรม เพื่อเป็นข้อสรุปและยืนยันประสิทธิภาพของนวัตกรรมนั้น ถ้าผลการทดลองสามารถลดหรือแก้ปัญหาได้ก็แสดงว่านวัตกรรมนั้นมีคุณค่า และนำไปขยายผลได้ โดยการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ต่อไป⁴⁶

สุวิมล ว่องวานิช กล่าวว่า รูปแบบของการวิจัยปฏิบัติการแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ 1) วิจัยปฏิบัติการแบบเป็นทางการ (formal research) เป็นงานวิจัยที่มีแบบแผนการวิจัยเคร่งครัด มีลักษณะ

⁴⁶ กรมวิชาการ, กองวิจัยทางการศึกษา, คู่มือการใช้บทเรียนโครงการวิจัยปฏิบัติการเชิงพัฒนาระดับโรงเรียน, (ม.ป.ท. : 2535), 2-19.

การดำเนินงานและการนำเสนอเหมือนงานวิจัยเชิงวิชาการ (academic research) ของนักวิจัยมืออาชีพ นักวิชาการในมหาวิทยาลัย หรือของนักศึกษาที่ทำวิทยานิพนธ์มีการออกแบบการวิจัยที่รัดกุม เพื่อให้ตอบคำถามวิจัยได้ชัดเจน และมีรูปแบบการนำเสนอ รายงานผลการวิจัยที่กำหนดชัดเจน ส่วนใหญ่จำแนกเนื้อหาสาขาออกเป็น 5 บท และ 2) การวิจัยแบบไม่เป็นทางการ (information research) เป็นงานวิจัยที่ไม่ยึดแบบการวิจัยอย่างเคร่งครัดเหมือนการวิจัยเชิงวิชาการ มุ่งเน้นตอบคำถามวิจัยมากกว่าการยึดรูปแบบการวิจัยแบบเป็นทางการ ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยก็พยายามใช้ข้อมูลที่มีอยู่แล้วจากการเรียนการสอนตามปกติ การนำเสนอผลการวิจัยครอบคลุมเพียงประเด็นสำคัญที่ผู้วิจัยต้องการนำเสนอ งานวิจัยแบบนี้ บางครั้งพบว่ามีรายงานผลการวิจัย 1-2 หน้า⁴⁷

คาหลูน (Calhoun) ได้นำแนวคิดของการวิจัยปฏิบัติการมาใช้ในการปรับปรุงคุณภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้ขอบเขตของการทำวิจัยเป็นเกณฑ์เพื่อจัดประเภทของการวิจัยปฏิบัติการเนื่องจากการวิจัยแต่ละประเภทมีความแตกต่างในเรื่องจุดประสงค์ จุดเน้นและผลที่ได้จากการวิจัย ซึ่งสามารถจำแนกออกได้ 3 ประเภท คือ

1. การวิจัยปฏิบัติการโดยครูทำคนเดียว (individual teacher action research) เป็นการวิจัยที่ครูเพียงคนเดียวเป็นผู้ดำเนินการ ตัวอย่างเช่น แอนนิตา ซิมมอนส์ ได้ทำการบันทึกผลตอบคำถามของนักเรียนเกรด 1 เกี่ยวกับเลขเศษส่วนอย่างง่าย ภายหลังจากที่ได้ยกตัวอย่าง และใช้กิจกรรมการสอนหลาย ๆ วิธี เพื่อตรวจสอบว่าวิธีการสอนแบบใดจะให้ผลดีต่อกัน การวิจัยประเภทนี้มีรายละเอียดเกี่ยวกับหลักการพื้นฐาน 5 ประการ ดังนี้

1.1 จุดประสงค์และกระบวนการ การวิจัยปฏิบัติการประเภทนี้ มีจุดเน้นอยู่ที่การเปลี่ยนแปลงในห้องเรียนเพียงห้องเดียว ครูจะนิยามขอบเขตหรือปัญหาที่เกี่ยวกับการจัดชั้นเรียน วิธีการสอนหรือวัสดุอุปกรณ์ หรือความสามารถทางสติปัญญาของนักเรียน หรือพฤติกรรมทางสังคมจากนั้น ครูจะทำการแสวงหาข้อสรุปของปัญหา นักเรียนอาจจะเข้า หรือไม่เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงในการช่วยเหลือเพื่อหาทางเลือกของการแก้ปัญหาและพิจารณาตัดสินผลที่เกิดขึ้นก็ได้ นอกจากนี้ในกรณีที่ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องด้วย ก็จะเป็นในลักษณะของแหล่งผู้ให้ข้อมูล

1.2 การสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก การวิจัยปฏิบัติการแบบลำพังคนเดียว ครูผู้ทำการวิจัยได้รับความรู้จากการศึกษาค้นคว้า หรือได้รับคำแนะนำช่วยเหลือจากศึกษานิเทศก์ ครูใหญ่ ผู้ร่วมงาน หรือนักวิชาการ เพราะการให้ความช่วยเหลือจากบรรดาผู้บริหาร

⁴⁷ สุวิมล ว่องวานิช, คู่มือการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร, (กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการศึกษากรุงเทพฯ, 2544) , 17.

นั้นเปลี่ยนแปลงไปตามบุคคล และความสนใจของแต่ละสภาพ ของแต่ละห้องที่นอกจากนี้แล้ว หน่วยงานภายนอกจะจัดหาสิ่งสนับสนุนตามความต้องการของครู และบางครั้งหน่วยงานภายนอก อาจเป็นพี่เลี้ยงให้แก่ครูอีกด้วย

1.3 การใช้ข้อมูล ครูผู้วิจัยปฏิบัติการบางคนใช้ข้อมูลเชิงปริมาณ พัฒนาการ วัตถุประสงค์และกำหนด และการทดสอบสมมติฐาน ผู้วิจัยทำการทดลองด้วยวิธีการต่าง ๆ กับปัญหาที่เกิดขึ้น ศึกษาและบันทึกผลของการปฏิบัติ เก็บรักษา ขยายผล หรือยกเลิกการปฏิบัติงาน ครูบางคนใช้ ข้อมูลเชิงคุณภาพในการดำเนินการวิจัย

1.4 ผู้ใช้ผลการวิจัย บุคคลแรกที่ใช้ผลการวิจัยปฏิบัติการ คือ ครูผู้ทำการวิจัย เช่นเดียวกัน ถ้านักเรียนเป็นผู้มีส่วนร่วมโดยตรงในการศึกษา นักเรียนก็เป็นผู้ใช้ผลงานวิจัยเช่นเดียวกันและอาจจะมีการเผยแพร่ผลงานวิจัยไปสู่ผู้ใช้ในระดับทุติยภูมิ โดยการนำเสนอผลการวิจัย ต่อคณะกรรมการประชุมทางวิชาการ จุฬาสาร หรือวารสาร

1.5 ผลข้างเคียง ผลที่ได้จากการวิจัยอาจจะนำไปใช้กับห้องเรียนอื่นหรือไม่ก็ได้ ครูส่วนมากที่อยู่ในโรงเรียนเดียวกันอาจจะทำการวิจัยปฏิบัติการในหัวข้อเดียวกันก็ได้ แต่อาจจะมี การอภิปรายถึงประสบการณ์และผลการวิจัยหรือไม่ก็ได้

2. การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (collaborative action research) เป็นการวิจัย ซึ่งครูหลาย ๆ คน ซึ่งมีความสนใจในเรื่องที่เป็นปัญหาแบบเดียวกันแล้วร่วมกันลงมือทำการวิจัย ตัวอย่างการวิจัยประเภทนี้ เช่น อิลิทรัสและพอลา (Elitrus and Paula) จากโรงเรียนมัธยมโรเจอร์ และแองกี กับ โรเบิร์ต (Angle and Robert) จากโรงเรียนมัธยมวิลเชียร์ (Wilshire School) ได้ทำการ ทดลองเกี่ยวกับการใช้คำที่สำคัญ (Key Words) ในการสอนวิทยาศาสตร์ เพื่อต้องการช่วยเหลือ นักเรียนให้สามารถจำและเข้าใจความหมาย และความคิดรวบยอดของคำศัพท์ทางวิทยาศาสตร์ โดย ได้พบปะเพื่อขอคำปรึกษากับสมาชิกของหน่วยงานการศึกษาที่เกี่ยวข้องและนักวิชาการจาก มหาวิทยาลัยครูทั้ง4คน ได้ทำการทดลองโดยใช้วิธีการแบบเดียวกัน การวิจัยประเภทนี้มีรายละเอียด เกี่ยวกับหลักการพื้นฐาน 5 ประการ ดังนี้

2.1 จุดประสงค์ และกระบวนการ จะขึ้นอยู่กับจำนวนครูที่ร่วมทำการวิจัย การทำ วิจัยสามารถเน้นที่ปัญหา และการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในห้องเรียนเพียงห้องเดียว หรือเป็นปัญหา ที่เหมือนกันแต่เกิดขึ้นในหลาย ๆ ห้องเรียนก็ได้ กลุ่มผู้ทำการวิจัยจะพิจารณาปัญหาที่ไม่กว้างและ เน้นที่ปัญหาในชั้นเรียน กลุ่มผู้วิจัยอาจจะประกอบด้วยครูตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป หรืออาจจะประกอบด้วยครูหลาย ๆ คน และผู้บริหารแล้วดำเนินการร่วมกับบุคคลภายนอกที่มาจากมหาวิทยาลัย หรือ หน่วยงานภายนอก สำหรับขั้นตอนการดำเนินการวิจัยนั้นมีลักษณะ เช่นเดียวกับการวิจัยปฏิบัติการ แบบเพียงลำพังคนเดียว

2.2 การสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก ครูและผู้บริหารทั้งหลายมักจะดำเนินการร่วมกับคณะทำงานจากมหาวิทยาลัย หน่วยงานการบริหารบุคลากร หรือสมาชิกของสมาคมทางการศึกษา การทำการวิจัยปฏิบัติการแบบนี้จะเกิดขึ้นจากการร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับมหาวิทยาลัย และได้รับการสนับสนุนจากองค์กรที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ครูผู้ทำการวิจัยจะแสวงหาความช่วยเหลือจากนักวิชาการในท้องถิ่นที่มีความเชี่ยวชาญในด้านหลักสูตร บรรดานักวิชาการ ผู้บริหาร หรือครูใหญ่อาจจะฝึกฝนครูให้มีความสามารถในการสำรวจความต้องการที่จะปรับปรุง หรือวิธีการตรวจสอบความต้องการ

2.3 การใช้ข้อมูล การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม นั้น จะใช้ข้อมูลเชิงคุณภาพหรือเชิงปริมาณก็ได้ แต่ถ้าในกรณีที่หน่วยงานทางการศึกษาเป็นผู้กำหนดขอบเขตของปัญหาที่จะศึกษา เป็นผู้กำหนดขอบเขตของปัญหาที่จะศึกษาก็จะใช้ข้อมูลเชิงปริมาณ การวิจัยแบบนี้ใช้วิธีการที่หลากหลายมากกว่าการวิจัยปฏิบัติการแบบลำพังคนเดียว นอกจากนี้แล้วยังมีการแบ่งงานกันทำโดยเน้นที่มิติต่าง ๆ ของปัญหา ตัวอย่าง ในการศึกษาการจัดการเรียนการสอน สมาชิกคนหนึ่งทำการสำรวจข้อมูลจากผู้ปกครอง สมาชิกคนที่สองไปสัมภาษณ์ครูผู้สอนและสมาชิกคนที่สามทำการศึกษาค้นคว้าและผลที่เกิดขึ้น

2.4 ผู้ใช้ผลการวิจัย สมาชิกในกลุ่มผู้ทำวิจัยปฏิบัติการนี้ จะเป็นกลุ่มแรกที่ใช้ผลที่ได้จากการวิจัย การที่นักเรียนและผู้ปกครองมีส่วนเกี่ยวข้องในการวิจัย ก็ถือว่าบุคคลเหล่านี้เป็นผู้ใช้ผลการวิจัยระดับเบื้องต้น นอกจากนี้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้การสนับสนุนการทำวิจัยก็จัดได้ว่าเป็นผู้ใช้ผลการวิจัยระดับเบื้องต้นเช่นกัน

2.5 ผลข้างเคียง ประโยชน์ที่เกิดขึ้นแก่ผู้ปฏิบัติการ คือ ได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลภายนอกในด้านการพัฒนาเครื่องมือ การสำรวจปัญหาทางสังคมศาสตร์ ซึ่งเป็นการปรับปรุงพัฒนาบุคลากรในสถาบันหรือโรงเรียน

3. การวิจัยปฏิบัติการแบบทั้งโรงเรียน (schoolwide action research) คือ การที่โรงเรียนใดโรงเรียนหนึ่งมีความต้องการที่จะพัฒนาคุณภาพของนักเรียนในโรงเรียนก็จะดำเนินการแสวงหาวิธีการเพื่อนำมาใช้ในการพัฒนา และดำเนินการพัฒนาพร้อมกันทั้งโรงเรียน ตัวอย่างการวิจัยประเภทนี้ เช่น โรงเรียนมัธยมโทมัส (Thomas High School) ต้องการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ดังนั้นบุคลากรที่เกี่ยวข้องได้นำวิธีการสอนวิธีใหม่เข้ามาใช้ เช่น การสอนแบบสืบสวน หรือการสอนแบบนิรมัย จากนั้นทำการสังเกต และบันทึกผลการตอบสนองของนักเรียนแล้วนำข้อมูลที่ได้มาอภิปรายร่วมกัน การวิจัยประเภทนี้มีรายละเอียดเกี่ยวกับหลักการพื้นฐาน 5 ประการ ดังนี้

3.1 จุดประสงค์และกระบวนการ การวิจัยปฏิบัติการแบบทั้งโรงเรียนนี้ โรงเรียนจะเลือกขอบเขตหรือปัญหาที่สนใจ จากนั้นทำการรวบรวมและอธิบายข้อมูล สำหรับข้อมูลที่ได้จากโรงเรียน เขตการศึกษาอื่นๆ หรือเอกสารวิชาการ จะนำมาใช้เป็นส่วนประกอบของการตัดสินใจ เพื่อเพิ่มเติมทำการวิจัย กระบวนการดำเนินงานนี้มีลักษณะเป็นวัฏจักรและสามารถใช้ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับผลต่างๆของการปฏิบัติงานจุดเน้นของการทำวิจัยในลักษณะนี้ คือการมุ่งปรับปรุงคุณภาพโรงเรียน 3 ลักษณะ คือ แสวงหาวิธีการปรับปรุงโดยการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในองค์กร ในการปฏิบัติงาน ผู้ร่วมงานจะมีความสามารถในการทำงานร่วมกันเพื่อจะจำแนกและแก้ปัญหาได้ดีขึ้น พยายามปรับปรุงคุณภาพนักเรียนอย่างจริงจัง และพยายามที่จะเพิ่มพูนความชัดเจนและเนื้อหาในงานวิจัย

การวิจัยปฏิบัติการประเภทนี้ ครูทุกคนและทุกชั้นเรียน ต้องมีส่วนร่วมในการรวบรวมศึกษาและประเมินผลข้อมูล นอกจากนี้แล้วนักเรียน ผู้ปกครองยังมีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้ทำวิจัยรวมทั้งชุมชนในการรวบรวม และอธิบายข้อมูลที่ได้จากการวิจัยอีกด้วยกลุ่มผู้ทำวิจัยประกอบด้วย ครูและผู้บริหารซึ่งจะแบ่งปันความรับผิดชอบในการดำเนินงาน โดยจะทำการรวบรวมจัดหมวดหมู่ และอธิบายข้อมูลรวมทั้งทำการเผยแพร่ข้อมูล และมีการประยุกต์เอกสารวิชาการสำหรับการวิเคราะห์ศึกษาและสนับสนุนการปฏิบัติงาน

3.2 การสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก การดำเนินการวิจัยปฏิบัติการประเภทนี้ โรงเรียนที่เป็นผู้นำการวิจัย จะทำการศึกษาวิธีการที่ใช้ในการปรับปรุงโรงเรียน จากแหล่งข้อมูลต่างๆ จากโรงเรียนที่เคยใช้วิธีการเดียวกัน จากนั้นจึงนำไปประยุกต์ใช้กับโรงเรียนของตนเอง

3.3 การใช้ข้อมูล ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจะทำการศึกษาจากโรงเรียนและผลของการปฏิบัติงานนั้น อาจจะใช้ข้อมูลที่เป็นเชิงปริมาณ เชิงคุณภาพหรือใช้ข้อมูลทั้งสองประเภท ผู้วิจัยต้องมีการศึกษาผลการดำเนินการของโรงเรียนอื่น ๆ ที่มีปัญหาที่คล้ายคลึงกันและพยายามแก้ปัญหาด้วยวิธีการที่เหมือนหรือแตกต่างกัน การเก็บรวบรวมข้อมูลจะต้องมีการเก็บรวบรวมอย่างสม่ำเสมอและประเมินผลก่อนการดำเนินการด้วย ส่วนการประเมินผลรวมนั้นจะใช้แบบทดสอบแบบอิงเกณฑ์ นอกจากนี้การใช้วิธีการวัดผลหลาย ๆ วิธีการย่อมทำให้เกิดผลดีต่อการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.4 ผู้ใช้ผลการวิจัยโรงเรียน คือ ผู้ที่ใช้ผลการวิจัยระดับเบื้องต้น นอกจากนี้แล้วยังรวมถึงนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และคณะกรรมการโรงเรียน

3.5 ผลข้างเคียง การวิจัยปฏิบัติการแบบทั้งโรงเรียนนี้ เป็นรูปแบบรวมของการวิจัยปฏิบัติการทั้งหมด การอาศัยความร่วมมือจากสมาชิกในโรงเรียน ซึ่งผลข้างเคียงของการวิจัย

ลักษณะนี้ คือเกิดการเรียนรู้ในการทำงานเป็นกลุ่ม และการจัดการในกระบวนการกลุ่ม ครูจะทำงานร่วมกันในด้านหลักสูตรและการสอน⁴⁸

โคเฮน และแมนเนียน (Cohen and Manion) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการทำการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูไว้ว่าน่าจะมี 3 แนวทางด้วยกัน คือ

1. ครูทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของตนเองตามลำพัง โดยครูจะเป็นทั้งผู้ปฏิบัติงานสอนและเป็นนักวิจัยอยู่ในตัวคนเดียว

2. กลุ่มครูในโรงเรียนเดียวกันร่วมกันทำวิจัย โดยอาจมีการบูรณาการร่วมกับการสอนหลาย ๆ วิชาซึ่งอาจจะมีหรือไม่มีที่ปรึกษาที่เป็นนักวิจัยจากภายนอกก็ได้

3. ครูทำวิจัยร่วมกับนักวิจัยภายนอกอาจเป็นนักวิจัยจากสถาบันการศึกษา หรือจากมหาวิทยาลัย⁴⁹

สุวิมล ว่องวานิช แบ่งรูปแบบการวิจัยปฏิบัติการแบบร่วมมือกันดังนี้

1. การร่วมมือแบบมีลำดับชั้น (hierarchical collaborative) จะอาศัยความร่วมมือกับนักวิชาการในมหาวิทยาลัย

2. การร่วมมือแบบเท่าเทียมกัน (equal collaborative) เป็นการทำงานร่วมกับกลุ่มเพื่อนในโรงเรียนโดยมีส่วนร่วมเท่าเทียมกัน คิดหาวิธีการแก้ปัญหาาร่วมกัน ซึ่งจะใช้วิธีนี้ได้ ครูและเพื่อนครูต้องมีความรู้ที่สามารถทำวิจัยได้ในระดับหนึ่ง

3. การวิจัยปฏิบัติการเชิงเทคนิค (technical action research) บุคคลภายนอกเล่นบทบาทของผู้ทำการวิจัยโดยไม่ได้มีฐานจากผู้ปฏิบัติ วิธีการต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิจัยมาจากความคิดของนักวิจัยภายนอก ข้อค้นพบที่ได้ อาจใช้ไม่ได้กับการปฏิบัติจริง

4. การวิจัยปฏิบัติการที่สามารถนำไปปฏิบัติได้ (practical action research) เป็นการทำวิจัยปฏิบัติการแบบมีที่ปรึกษาด้านกระบวนการ

5. การวิจัยปฏิบัติการแบบอิสระ (emancipatory action research) เป็นการทำงานของครูนักวิจัยจะทำกันในกลุ่มของผู้ปฏิบัติในห้องเรียน มีการคิดค้นหาแนวทางการแก้ไขปัญหาการเก็บข้อมูล การสรุปผล การอภิปรายผลในกลุ่มผู้เกี่ยวข้อง กระบวนการตัดสินใจเป็นอิสระจาก

⁴⁸E.F. Calhoun, "Action Research : Three Approaches," Educational Leadership 51,2 (October 1993) : 62-64.

⁴⁹Louis Cohen and L. Manion, Research Methods in Education, 4th ed. (New York : Routledge, 1994) , 20.

บุคคลภายนอก แต่ถึงแม้จะมีบุคคลภายนอกร่วมด้วย ทุกคนไม่ว่าจะเป็นครูหรือนักวิชาการต่างมีสิทธิมีเสียงในการแสดงความคิดเห็นเท่าเทียมกัน จะไม่มีผู้แสดงบทบาทเป็นที่ปรึกษา⁵⁰

จากแนวคิดของวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน (classroom action research) และแนวคิดการวิจัยแบบร่วมมือ (collaborative research) ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันสามารถนำมา บูรณาการเข้าด้วยกันได้อย่างเหมาะสม เพราะแม้จะเป็นการวิจัยที่ทำด้วยตัวครูเอง แต่ก็ไม่ใช่การทำวิจัยอย่างโดดเดี่ยวคนเดียว มีกลุ่มเพื่อนครูที่ร่วมมือกันในทุกขั้นตอนของวงจรการทำงาน PAOR (Plan Act Observe Reflect) ทำให้ผลการวิจัยถูกตรวจสอบและพัฒนาปรับปรุงจาก ผู้ปฏิบัติที่มีความเข้าใจปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนได้อย่างต่อเนื่องและแท้จริง⁵¹

นางลัทษณ์ วิรัชชัย กล่าวถึงรูปแบบของการวิจัยดังต่อไปนี้

1. การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน (classroom action research) เป็นการวิจัยที่ทำโดยครู เพื่อแสวงหาวิธีการแก้ไขปัญหาและพัฒนาการปฏิบัติงาน หรือการเรียนการสอนในชั้นเรียน
2. การวิจัยปฏิบัติการแบบรวมพลัง (collaborative action research) เป็นงานวิจัยที่ดำเนินการโดยครูหลายคนร่วมกันทำวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหามูลึกในชั้นเรียนหลายๆชั้น หรือแผนกภาควิชา คณะนักวิจัยเกิดจากการรวมตัวกันของครูที่มีความชำนาญเฉพาะต่างกัน มาร่วมมือกันทำวิจัยโดยมีจุดมุ่งหมายเดียวกัน
3. การวิจัยปฏิบัติการระดับโรงเรียน (schoolwide action research) เป็นการวิจัยที่ดำเนินงานโดยผู้บริหาร โรงเรียนและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียน อาจรวมหน่วยงานนอกโรงเรียนด้วยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาโรงเรียนและสภาพแวดล้อมในโรงเรียน
4. การวิจัยปฏิบัติการอิงชุมชน (community-based action research) เป็นการวิจัยเกี่ยวกับความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยอาศัยพลังของชุมชนที่จะระดมทรัพยากรจากทุกแหล่งมาพัฒนาชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ⁵²

⁵⁰ สุวิมล ว่องวานิช, “แนวคิดและหลักการของการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน,” ประมวลบทความนวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้สำหรับครูยุคปฏิรูปการศึกษา (มกราคม 2543):156-183.

⁵¹ สุวิมล ว่องวานิช, “แนวคิดและหลักการของการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน,” เอกสารประกอบการบรรยายวิจัยในชั้นเรียน (สิงหาคม 2543), 21.

⁵² นางลัทษณ์ วิรัชชัย, การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน : การวิจัยปฏิบัติการของครู (ม.ป.ท., 2545), 21-48, อ้างถึงใน สุวิมล ว่องวานิช, คู่มือการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร(กรุงเทพฯ:หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร,2544),19-20.

สุวัฒนา สุวรรณเขตนิกม กล่าวว่ วิจัยในชั้นเรียนนั้นมีลักษณะเฉพาะที่เป็นการวิจัยเพื่อสร้างและพัฒนาความรู้ของครูเกี่ยวกับการพัฒนางานการจัดการเรียนการสอนของครูอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นรูปแบบของการวิจัยในชั้นเรียนจึงควรมีลักษณะโปรแกรมการวิจัย (research program) แบบการวิจัยและการพัฒนา (research and development) โดยเน้นสาระความรู้ที่เป็นประโยชน์ในการเข้าใจสภาพปัญหาและวิธีการแก้ไข ตลอดจนนวัตกรรมในการพัฒนาตามสภาพที่เป็นจริงและรูปแบบของการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนในด้านใดด้านหนึ่งภายใต้บริบทหนึ่งน่าจะเป็นโปรแกรมการวิจัยที่มีระยะการทำวิจัยอย่างน้อย 3 ระยะ ดังนี้ คือ

ระยะที่ 1 เป็นการวิจัยเพื่อวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาของการเรียนและการจัดการเรียนการสอนการวิจัยในระยะนี้ ครูควรมองภาพเป้าหมายของการพัฒนาซึ่งอาจมีลักษณะเป็นขั้นหรือเส้นพัฒนาการของผู้เรียนในด้านต่าง ๆ ให้ชัดเจนความรู้ ส่วนนี้มาจากการศึกษาเอกสารหลักสูตร คู่มือการสอน และแบบเรียนต่าง ๆ การวิเคราะห์สภาพปัจจุบันปัญหาอาจใช้การวิจัย เขาสำรวจโดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิในระบบข้อมูลของห้องเรียนและในโรงเรียน นอกจากนี้อาจทำการศึกษา (case study) นักเรียนกลุ่มต่าง ๆ ที่น่าสนใจเพื่อให้ได้ภาพที่ถูกต้องครบถ้วน อันจะนำไปสู่ทางเลือกต่าง ๆ ในการแก้ปัญหา

ระยะที่ 2 เป็นการวิจัยเพื่อทดลองวิธีการพัฒนาหรือนวัตกรรมทางการเรียนการสอนจากผลการวิจัยในระยะที่ 1 ในระยะนี้นักวิจัยจะสร้างวิธีการและเครื่องมือหรือนวัตกรรมที่จะใช้ในการพัฒนา แล้วทำการศึกษาคุณภาพของวิธีการหรือนวัตกรรมดังกล่าว 2 ลักษณะ คือ ลักษณะแรกเป็นการศึกษาคุณภาพโดยการพัฒนาความเหมาะสมตามเหตุผลซึ่งอาจจะขอความร่วมมือจากเพื่อนครู ศึกษานิเทศก์ และผู้เชี่ยวชาญในเรื่องนั้นช่วยพิจารณาความเหมาะสม ลักษณะที่สองเป็นการทดลองใช้สอนนักเรียน ซึ่งการสอนมักจะเป็นแบบอนุกรมเวลา (time series design)

ระยะที่ 3 เป็นระยะที่ครูนักวิจัยต้องการพิสูจน์ความจริงที่ถูกต้องมากยิ่งขึ้นเกี่ยวกับผลหรือวิธีการ หรือนวัตกรรมที่พัฒนาขึ้นมาต่อการเรียนของนักเรียน ในขั้นนี้ครูจะทำการวิจัยเชิงทดลองโดยจะมีกลุ่มควบคุมและมีการควบคุมตัวแปรแทรกซ้อนต่าง ๆ ให้มากขึ้น เพื่อให้ผลการพิสูจน์มีความตรงภายในและความตรงนอกมากยิ่งขึ้น⁵³

เก็บบิส และพาลพาร์ท (Kemmis and Taggart) กล่าวว่า การวิจัยปฏิบัติการเป็น ขั้นตอนการดำเนินงานในลักษณะบันไดเวียน (spiral of steps) ซึ่งในแต่ละขั้นตอนประกอบด้วย การวาง

⁵³สุวัฒนา สุวรรณเขตนิกม, “แนวคิดและรูปแบบเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน,” เส้นทางสู่งานวิจัยในชั้นเรียน 20 (มิถุนายน 2537) : 6-11.

แผนการปฏิบัติ และการประเมินผลการปฏิบัติงาน ซึ่งกระบวนการวิจัยปฏิบัติการจะเริ่มต้นด้วยขั้นตอนที่หนึ่งคือ การวางแผน ซึ่งได้มาจากการตรวจสอบแนวความคิดอย่างละเอียดรอบคอบ โดยพิจารณาความเป็นไปได้ รวมทั้งการแสวงหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับ สถานการณ์ที่เผชิญอยู่ด้วย จากนั้นจึงนำแผนงานที่ได้ไปปฏิบัติจริงขั้นตอนต่อมาคือ การติดตามผลการปฏิบัติงานโดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการปฏิบัติงานตามแผน และนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการปรับปรุงแก้ไขแผนงานแล้วดำเนินการตามขั้นตอนเดิมซ้ำอีก ลักษณะการทำงานจะดำเนินไปเรื่อย ๆ ในลักษณะการหมุนเกลียว เจาะลิกลงไปทุกทีคล้ายเกลียวสว่าน คือ การปฏิบัติงานโดยมีการควบคุมให้ดำเนินการไปตามที่กำหนดไว้ มีการประเมินและวางแผนใหม่ต่อไปอย่างต่อเนื่อง

ประเด็นที่น่าสนใจตามวิธีการวิจัยปฏิบัติการของ เลวิน(Lawin) คือ ทุกขั้นตอนในกระบวนการวิจัยต้องอาศัยความร่วมมือจากกลุ่ม หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า การวิจัยปฏิบัติการนั้นเป็นกระบวนการปฏิบัติงานที่ใช้กระบวนการกลุ่มมาเป็นเครื่องมือในการปฏิบัติงาน เลวินจะเน้นให้มีการเกี่ยวเนื่องระหว่างการปฏิบัติและผลสะท้อนที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในแผนการดำเนินงาน โดยอาศัยการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงของตนเอง ดังนั้นวิจัยปฏิบัติการเป็นวิธีการที่กลุ่มคนจัดระบบสถานการณ์จากสิ่งที่เขาเรียนรู้ จากประสบการณ์ของตัวเอง และแลกเปลี่ยนประสบการณ์เหล่านี้กับบุคคลอื่น ๆ ด้วย⁵⁴

อีเลียต (Elliot) ได้ทำการปรับปรุงขั้นตอนการวิจัยปฏิบัติการให้มีความแตกต่างไปจากแนวคิดของ เลวิน (Lawin) เนื่องจากมีความเห็นว่า ขั้นตอนการวิจัยปฏิบัติการนั้นสามารถเริ่มต้นด้วยการให้ผู้วิจัยคาดหวังว่า “ ความคิดทั่วไป ” เป็นสิ่งกำหนดความก้าวหน้า “ส่วนการสำรวจข้อมูล” คือการแสวงหาข้อเท็จจริง และ“การปฏิบัติ” คือ กระบวนการที่ดำเนินการต่อไป อีเลียตยืนยันในแนวคิดของเขาที่จะปรับเปลี่ยนขั้นตอนการวิจัยปฏิบัติการของเลวิน โดยเขามีความรู้สึว่าความคิดทั่วไปนี้สามารถเปลี่ยนแปลงได้ การสำรวจข้อมูลควรจะมี ความเกี่ยวข้องกับ การวิเคราะห์ ในลักษณะเช่นเดียวกันกับ การแสวงหาข้อเท็จจริง และจะยังคงดำเนินการต่อไปในวงจรของกิจกรรมมากกว่าการที่จะเกิดขึ้นเฉพาะในขั้นตอนเริ่มต้นเท่านั้น

เมื่อพิจารณาแผนภูมิที่ 3 ซึ่งแสดงถึงขั้นตอนการวิจัยปฏิบัติการตามแนวคิดของ อีเลียต (Elliot) พบว่าเป็นไปได้ในลักษณะของรอบการทำงาน สำหรับที่ครูใช้ในการประเมินผลตัวเองในการสอน และจากการที่อีเลียตกำหนดกรอบของการวิจัยปฏิบัติการออกเป็น 3 รอบเนื่องจากการวิจัยปฏิบัติการแต่ละครั้งไม่สามารถกำหนดไว้ว่า ผู้วิจัยจะปฏิบัติงานตามแผนเพียงแค่ 3 รอบเท่านั้น แต่

⁵⁴Stephen Kemmis and Robin Mc Taggart, The Action Research , 3rd ed. (Victoria : Brown Prior Anderson Nation Library of Australia Cataloging in Publication Data, 1990), 8-9.

ในความเป็นจริง ผู้วิจัยอาจจะปฏิบัติตามแผนงานน้อยหรือมากกว่า 3 รอบก็ได้ นอกจากนี้แนวความคิดของเขาที่เสนอว่าสามารถปรับเปลี่ยนจุดประสงค์ทั่วไปได้ ก็ไม่น่าจะเหมาะสมกับจุดประสงค์ของการวิจัยปฏิบัติการ เพราะว่าในกระบวนการวิจัยปฏิบัติการ มีจุดประสงค์ที่สำคัญ คือ มุ่งพัฒนาปรับปรุงสถานการณ์ที่เป็นปัญหา ดังนั้นจุดประสงค์ของการวิจัยจึงไม่ควรจะเปลี่ยนแปลงจนกว่าสถานการณ์นั้น ๆ สามารถปรับปรุงแก้ไขได้ แต่สิ่งที่จะปรับแก้ได้ คือ วิธีการดำเนินงานหรือแผนงานมากกว่าการปรับเปลี่ยนจุดประสงค์ แต่อิลเลียต (Elliot) ได้แสดงเหตุผลของการเปลี่ยนแปลงความคิดทั่วไปว่าสามารถปรับปรุงแก้ไขสามารถกระทำได้ เนื่องจากการวิเคราะห์หรือการกำหนดปัญหาในการวิจัยนั้น บางครั้งครูผู้วิจัยอาจจะกำหนดขึ้นโดยไม่ตรงกับความเป็นจริง ดังนั้นเมื่อดำเนินการวิจัยไปช่วงหนึ่งแล้ว ถ้าครูผู้วิจัยพบว่าปัญหาที่กำลังดำเนินการวิจัยไม่ใช่ปัญหาที่แท้จริง ก็ต้องมีการเปลี่ยนแปลงความคิดทั่วไป⁵⁵

เอบบัท (Ebbutt) ได้วิเคราะห์ขั้นตอนหรือกระบวนการวิจัยปฏิบัติการของ เคมมิส และ อิลเลียต (Kemmis and Elliot) ว่าจากภาพประกอบแสดงขั้นตอนการวิจัยปฏิบัติการของ เลวิน (Lewin) ที่เคมมิส (Kemmis) นำมาประยุกต์ใช้นั้น ไม่ใช่เป็นเพียงแต่การศึกษาข้อเท็จจริงที่มีอยู่ แต่ยังรวมถึงการศึกษาข้อเท็จจริงเพื่อนำไปประกอบการอภิปราย การหาข้อสรุป การกำหนดระยะเวลา การตรวจสอบความเป็นไปได้ ในการดำเนินการวิจัยปฏิบัติการตามขั้นตอนที่เสนอโดย เลวิน เคมมิส หรือ อิลเลียต (Lewin, Kemmis or Elliot) นั้นพบว่า การที่ผู้วิจัยต้องการที่จะย้อนกลับไปยังจุดเริ่มต้นอีกครั้งหนึ่ง ผู้วิจัยจะต้องดำเนินการวิจัยซ้ำตามขั้นตอนที่กระทำสำเร็จ ซึ่งแต่ละรูปแบบมีความเป็นไปได้ในการให้ข้อมูลย้อนกลับขณะดำเนินการ เอบบัท (Ebbutt) คิดว่าการปฏิบัติงานกระบวนการวิจัยปฏิบัติการนั้น มีความคล้ายคลึงกันอย่างมาก กับแนวทางการเจริญเติบโตของสิ่งมีชีวิต และการทำงานตามปกติของอวัยวะต่าง ๆ กล่าวคือ เมื่อสิ่งใดกระทำจนสำเร็จแล้วก็ไม่ต้องอาศัยการให้ข้อมูลย้อนกลับ ดังรูปแบบบันไดเวียน ซึ่งเอบบัท (Ebbutt) กล่าวอ้างว่า บันไดเวียนไม่ใช่เรื่องที่มีประโยชน์สูงสุด แต่มีมากที่ในเรื่องความเหมาะสมที่จะเข้าใจกระบวนการของการวิจัยปฏิบัติการ คือ คิดทำนองว่ากระบวนการวิจัยประกอบด้วยชุดของวงจรที่ต่อเนื่องกันหลาย ๆ ชุดแต่ละชุดทำให้

⁵⁵ John Elliott, Action Research of Education Change, 2nd ed. (Great Britain : Biddles Ltd., 1992), 69-77.

มีความเป็นไปได้ในการให้สารสนเทศภายในและระหว่างวงจร⁵⁶ ดังนั้นรูปแบบการวิจัยปฏิบัติการที่ใช้ในการจัดการศึกษานั้นสามารถแสดงเป็นรูปแบบได้ ดังแผนภูมิที่ 4

การพัฒนาการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน เริ่มมีการเปลี่ยนแปลงจากการทำงานโดยถูกครอบงำความคิดจาก นักวิชาการภายนอก (cooption) มาเป็นการทำงานร่วมกัน (cooperation) และก็เปลี่ยนเป็นการทำงานแบบร่วมมือกัน (collaboration) ถ้าสามารถทำได้ตามแบบหลังก็นับว่าวิชาชีพครูได้รับการพัฒนาไปก้าวไกลมาก⁵⁷ และมีข้อเสนอแนะว่าการวิจัยในชั้นเรียนสามารถช่วยแก้ปัญหา และสามารถพัฒนาการเรียนการสอนได้นั้น น่าจะพัฒนาเป็นทีม⁵⁸ และการวิจัยที่เป็นความร่วมมือกันระหว่างนักเรียนและครูนักวิจัย นักเรียนจะกลายเป็น ผู้ร่วมวิจัยสามารถแลกเปลี่ยนการศึกษาค้นคว้าได้และนอกจากนั้นเพื่อนร่วมงานสามารถให้คำแนะนำ วิจัยเป็นการศึกษาค้นคว้าที่เป็นแบบฝึกที่น่าจะเป็นไปได้ของครูและนักเรียน⁵⁹

จากรูปแบบการวิจัยปฏิบัติการและการวิจัยในชั้นเรียน ตามแนวคิดของนักวิชาการที่กล่าวถึง รูปแบบที่หลากหลายและเรียกชื่อแตกต่างกันไป บางรูปแบบทำอย่างครบถ้วนตามหลักวิชาการ บางรูปแบบทำสั้นๆ ใช้ภาษาง่าย ๆ กระดาษหน้าเดียว เป็นสมุดเล่มเล็กๆ เกิดจากการสังเกตและการคิด การเก็บข้อมูลของผู้ทำการวิจัยเองซึ่งไม่เป็นทางการ บางรูปแบบก็เป็นการทำวิจัยเพียงลำพังคนเดียว แบบร่วมมือทั้งการร่วมมือกันของครูในโรงเรียน กับบุคคลภายนอกหรือร่วมมือกันระหว่างครู นักเรียน และบุคคลภายนอก หรือแม้กระทั่งร่วมกันทำทั้ง โรงเรียน บางรูปแบบก็เป็นการวิจัยที่ต้องพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งก็มีลักษณะเป็นบันไดเวียน (spiral of step) มีลักษณะเป็นวงจรการทำงาน และมีลักษณะเป็นโปรแกรมการวิจัย

⁵⁶Dave Ebbutt, "Education Action Research : Some General Concern and Specific Quibbles," in Issues in Education Research Qualitative Methods (Great Britain : Taylor & Francis Ltd., 1985), 164-166.

⁵⁷สุวิมล ว่องวานิช, "แนวคิดและหลักการของการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน," ประมวลบทความนวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้สำหรับครูยุคปฏิรูปการศึกษา, 181.

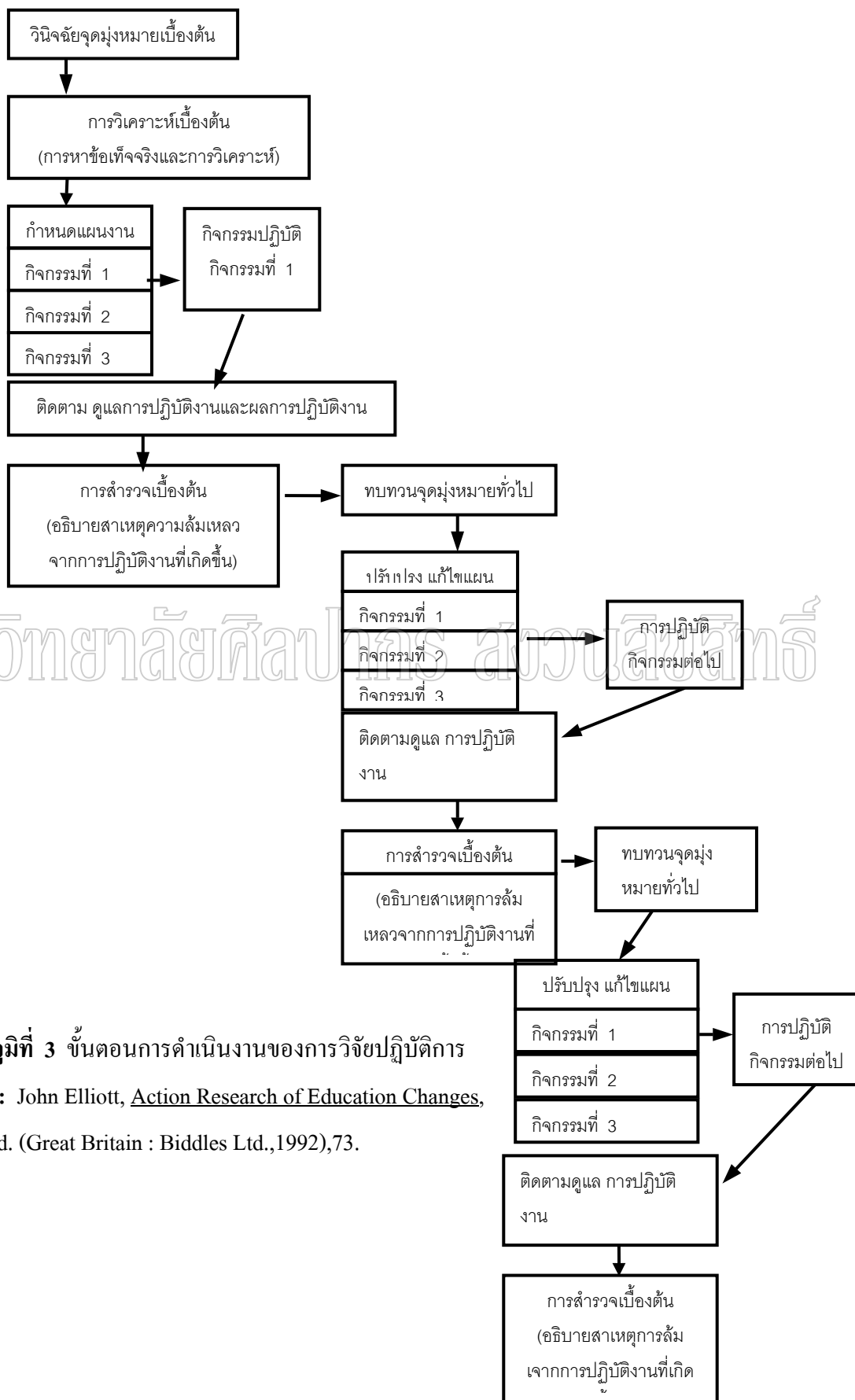
⁵⁸P.S. Babara and A.A. Violet, Using Educational Research in the Classroom (Indiana : Bloomington, 1987), 40.

⁵⁹Gail, Burnaford and other, Teacher Doing Research (New Jersey : Mahwah, 1996), 35.

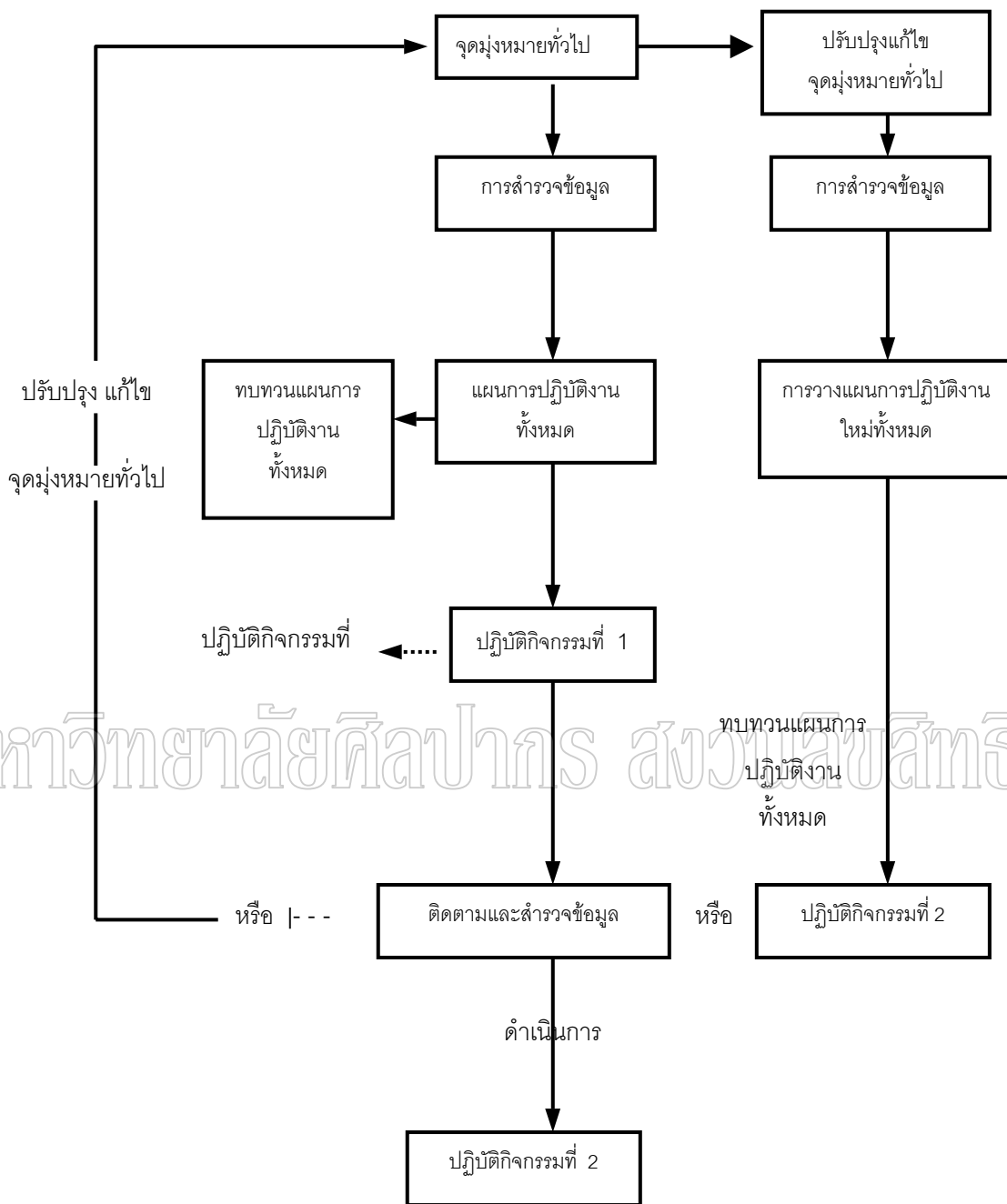
รอบที่ 1

รอบที่ 2

รอบที่ 3

แผนภูมิที่ 3 ขั้นตอนการดำเนินงานของการวิจัยปฏิบัติการ
 ที่มา : John Elliott, Action Research of Education Changes,
 2nd ed. (Great Britain : Biddles Ltd.,1992),73.

แผนภูมิที่ 4 กระบวนการวิจัยปฏิบัติการ

ที่มา : Dave Ebutt, "Education Action Research : Some General Concern and Specific Quibbles," in Issues in Education Research Qualitative Methods (Great Britain : Taylor and Francis Ltd., 1985), 166.

กระบวนการและขั้นตอนการดำเนินการวิจัยในชั้นเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ แบ่งขั้นตอนการดำเนินการวิจัย สำหรับครูดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นกำหนดและประเมินปัญหาขั้นนี้เป็นจุดเริ่มของกาวางแผนแก้ปัญหาซึ่งปัญหาเกิดจากการปฏิบัติงานของครู กระบวนการเรียนการสอน ตัวครู หรือตัวนักเรียน ซึ่งอาจใช้เทคนิคการระดมพลังสมอง การสอบถาม ประเมินจากผู้ที่เกี่ยวข้อง การวิจัยหรือตรวจงานของนักเรียน การใช้ข้อมูลชัดเจน (hard data) เกี่ยวกับผลการเรียนการสอน ซึ่งขั้นตอนนี้ครูสามารถเลือกปัญหาหรือเลือกนักเรียนที่มีปัญหาและต้องการแก้ไขก่อนโดยการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาและความจำเป็นที่ครูสามารถทำได้ภายใต้เวลา แรงงานและสติปัญญาของครู และเพื่อให้ได้ปัญหาของงานที่ชัดเจนหรือนำไปสู่เป้าหมายหรือคำตอบที่ต้องการอย่างแท้จริง

ขั้นที่ 2 ขั้นศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เป็นขั้นที่ช่วยให้ครูหรือผู้วิจัยมองปัญหาได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ทำให้ได้แนวคิดพื้นฐาน กรอบแนวคิด ตลอดจนทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ตัวแปรที่ศึกษานิยามคำศัพท์ และแนวทางไปสู่คำตอบและการปฏิบัติต่อไป

ขั้นที่ 3 กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัย เป็นขั้นตอนซึ่งจะต้องกำหนดกลุ่มตัวอย่าง สร้างเครื่องมือ ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ สร้างและพัฒนานวัตกรรมหรือหาวิธีการแก้ปัญหาโดยตัวครูหรือผู้วิจัยสร้างเองหรือนำเอาแบบวิธีการที่ผู้อื่นทำไว้มาปรับปรุงให้เหมาะกับสภาพที่ต้องการแก้ไข การดำเนินการขั้นนี้จะช่วยให้ครูหรือผู้วิจัยได้นวัตกรรมที่คาดว่ามีความเหมาะสมที่จะใช้แก้ปัญหา นักเรียนและสามารถพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างได้ผล แล้วก็ออกแบบการวิจัยหรือออกแบบการทดลอง

ขั้นที่ 4 ทำการรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลขั้นตอนนี้ครู และนักวิจัยจะต้องดำเนินการวิจัยหรือทดลองตามแบบที่กำหนดและทำการเก็บและรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์ โดยครูดำเนินการไปพร้อม กับงานประจำของตน เป็นการสร้างระบบภายในบทบาทหน้าที่ของตน (built-in) ซึ่งอาจวิเคราะห์โดยใช้สถิติหรือไม่ใช้สถิติก็ได้ ขึ้นอยู่กับข้อมูล

ขั้นที่ 5 ทำการสรุป อภิปรายผลและเขียนรายงานการวิจัย⁶⁰

สุวัฒนา สุวรรณเชตนิคม แบ่งเป็นขั้นตอนหลัก ๆ ได้ 3 ขั้นตอนที่ชัดเจน คือ 1) การกำหนดกรอบแนวคิดทั้งหมดของแผนงานการวิจัย (conceptualization) ประกอบด้วย การเลือกปัญหา

⁶⁰สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อ (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา, 2544), 25. (คัดสำเนา)

การกำหนดปัญหาการวิจัย และการตั้งคำถามวิจัย การเลือกวิธีวิจัย จากตัวแปรที่ศึกษา จะเลือกรูปแบบการจัดเก็บและการวิเคราะห์ข้อมูลอันนำไปสู่การเลือกวิธีวิจัยที่จะใช้ศึกษา 2) การศึกษาเชิงประจักษ์ (empirical investigation) ซึ่งประกอบด้วยจัดเก็บข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล และ 3) การสร้างข้อสรุป (conclusion) จากฐานข้อมูลเชิงตรรกศาสตร์ที่ได้จาก 1) ข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ได้จาก และ 2) เพื่อนำไปสู่ข้อสรุปของความรู้อันเป็นความจริงที่ ค้นพบ และการนำไปประยุกต์ใช้กับการพัฒนาการทำงานอย่างถูกต้องและสร้างสรรค์ และเพื่อทำการวิจัยต่อไป⁶¹

ซาเกอร์ (Sagor) กล่าวว่า นักวิจัยปฏิบัติการทางการศึกษามักเน้นปฏิบัติการ 3 ขั้นที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน คือ 1) ปฏิบัติการในขั้นเบื้องต้น (initiating action) เช่น การรับแบบเรียนมาใช้การเลือกยุทธวิธีอื่นมาใช้ประเมินรับวิธีสอนซ่อมเสริมมาทดลองใช้ 2) ปฏิบัติการขั้นการติดตามควบคุมและปรับให้เหมาะสม (monitoring and adjusting action) เช่น ดูว่าโครงการนำร่องดำเนินการไปอย่างไร ประเมินความก้าวหน้าในระยะเริ่มต้นของโครงการใหม่ ปรับปรุงงานในขณะที่ดำเนินการอยู่ 3) ปฏิบัติการขั้นประเมินผล เช่น ประเมินว่าการดำเนินการได้ผลดีหรือไม่ มากน้อยเพียงใด เป็นต้น ขั้นนี้เตรียมรายงานฉบับสมบูรณ์⁶²

ในบทความของสมาคมการอ่านระหว่างประเทศ (Reading/Language in Secondary School Subcommittee of International Reading Association) ระบุขั้นตอนของการวิจัยปฏิบัติการดังต่อไปนี้

1. ระบุปัญหา หรือยุทธวิธีที่ใช้ในการแก้ปัญหา
2. หาข้อมูลเส้นฐาน (baseline) โดยการทดสอบ การสังเกต การตรวจสอบรายการ หรือพฤติกรรมต่าง ๆ วิธีการอาจเริ่มโดยการเก็บข้อมูลเส้นฐาน ทดลองกับกลุ่มทดลอง และสอนแบบปกติกับกลุ่มควบคุม จากนั้นเปรียบเทียบผลหลังการทดลอง
3. การใช้ยุทธวิธีที่กำหนดขึ้น
4. การวิเคราะห์ผลหรืออิทธิพลต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อผู้เรียน การวิเคราะห์ข้อมูลขั้นสูงไม่ใช่สิ่งจำเป็นในการวิจัยแบบนี้ อาจใช้เพียงสถิติภาคบรรยาย เช่น ค่าเฉลี่ย ได้

⁶¹ สุวัฒนา สุวรรณเขตนิกม, “แนวคิดและรูปแบบเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน,” เส้นทางสู่งานวิจัยในชั้นเรียน, 27.

⁶² Sagor, อ้างถึงใน กิตติพร ปัญญาภิญโญผล, รูปแบบของวิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน : กรณีศึกษาสำหรับครูมัธยมศึกษา (เชียงใหม่ : ภาควิชาประเมินผลและวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2541), 38.

5. การแลกเปลี่ยนผลการวิจัยกับนักเรียน ครู ผู้บริหาร หรือผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ⁶³

ในขณะที่ Foshay กล่าวว่า การวิจัยปฏิบัติการมี 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ตัดสินใจว่าจะเกิดผลอย่างไรถ้าปัญหาได้รับการแก้ไข คล้าย ๆ การตั้งวัตถุประสงค์การวิจัยแต่จะกว้างกว่า ไม่ใช่สมมติฐาน แต่เป็นทิศทางที่ต้องการสำรวจวิธีการแก้ไข ปัญหา
2. ตัดสินใจว่าต้องการหลักฐานข้อมูลอะไรบ้างเพื่อหาวิธีการแก้ไขปัญหาที่มีเป็นไปได้
3. ทำการรวบรวมหลักฐานข้อมูลต่างๆ ซึ่งมักเป็นการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน รวบรวมและบันทึกอย่างเป็นระบบ ใช้การบันทึกเทป หรือเขียนเป็นบันทึกประจำวันที่บ้าน
4. แปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล เป็นขั้นตอนที่ใช้เวลามาก เพราะข้อมูลที่บันทึกส่วนใหญ่เป็นข้อมูลคุณภาพ ไม่ใช่เชิงปริมาณ ต้องทำการวิเคราะห์หารูปแบบ จึงต้องใช้เวลาในการตรวจสอบผลการวิเคราะห์
5. ตัดสินใจยังมีคำถามอะไรที่ต้องทำการวิจัยต่อซึ่งเป็นงานที่ยุ่งยากซับซ้อน ปัญหาและประเด็นต่าง ๆ เกิดขึ้นตลอดเวลาระหว่างการทำวิจัย ดังนั้นครูต้องตัดสินใจว่าจะต้องสำรวจประเด็นใดต่อไป⁶⁴

บาบารา และ ไวโอเล็ต (Barbara, P.S., and Violet, A.A.) ได้แบ่งขั้นตอนการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการ 4 ขั้นตอน คือ

1. สำรวจ (reconnaissance) เกิดอะไรขึ้น มีอะไรเป็นตัวบ่งชี้ และส่วนประกอบของสนาม เช่น การปฏิบัติในปัจจุบัน บุคคลที่เกี่ยวข้อง การเปลี่ยนแปลงที่เป็นไปได้ และด้านอื่น ๆ ของบริบทของสังคม
2. วางแผน (plan) ซึ่งนักวิจัยจะพัฒนาอะไร เกี่ยวข้องกับการอธิบายสมมติฐานเกี่ยวกับปัญหาและความเป็นไปได้ของการปฏิบัติ แบ่งเป็น 3 ส่วน ได้แก่
 - 2.1 อธิบายการเปลี่ยนแปลงในการปฏิบัติ
 - 2.2 มีจุดมุ่งหมายให้เกิดผล
 - 2.3 มีการเก็บรวบรวมข้อมูล

⁶³ สุวิมล ว่องวานิช, “แนวคิดและหลักการของการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน,” ประมวลบทความนวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้สำหรับครูยุคปฏิรูปการศึกษา, 167.

⁶⁴ A.W. Foshay, “Action Research in Nineties,” The Educational Forum 62 (Winter 108-118), 1998. [Online], accessed 2 August 1999. Available from webpage : <http://ednet2.car.chula.as.th>.

3. การปฏิบัติ (act) เป็นขั้นที่เกี่ยวข้องกับขั้นวางแผนและผลการสังเกตของการปฏิบัติ การในบริบทที่เกิดขึ้น

4. การสะท้อนกลับ (reflect) หลังจากวางแผนพัฒนา ดำเนินการและบันทึกการสังเกต นักวิจัยจะต้องดูผลที่มีหรือไม่มีอะไรเกิดขึ้น การสะท้อนเป็นพื้นฐานช่วยให้นักวิจัยในการวางแผนในอนาคต และสามารถการปฏิบัติได้ถูกต้องตามแนวและเป็นจุดที่จะทำให้วิธีการของวิจัยเชิงปฏิบัติการกลายเป็นวัฏจักรและจะได้วางแผนย้อนกลับเริ่มต้นวิธีการใหม่⁶⁵

อุทุมพร จามรมาน กล่าวถึงการทำวิจัยในชั้นเรียนมีขั้นตอนดังนี้

1. การระบุปัญหาแท้ที่ต้องการวิจัยและการหาสาเหตุของปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหาให้นักเรียนบางคน เป็นการวิจัยรายกรณีที่อาศัยความรู้ ความสามารถของครูมาทำการแก้ไข ไม่ต้องสร้างเครื่องมือเพิ่ม หากแต่ใช้การสังเกตของครู การใช้แบบฝึกหัด บางอย่าง การใช้สื่อที่มีแล้ว ครูจึงไม่ควรเสียเวลากับเรื่องการสร้างเครื่องมือ หากแต่ใช้เวลามุ่งแก้ไขนักเรียนให้ตรงสาเหตุและควรแก้ไขโดยเร็ว เพื่อให้นักเรียนเรียนทันเพื่อนกลุ่มใหญ่ ปัญหาในห้องเรียนควรมุ่งที่ปัญหาของนักเรียนที่เรียนไม่ได้ (เด็กอ่อน) และเด็กที่เรียนเกินเพื่อน (เด็กปัญญาเลิศหรือเด็กเก่งมาก) เพราะทั้ง 2 กลุ่มต่างต้องการความช่วยเหลือจากครูทั้งสิ้น ครูส่วนใหญ่จะละเลยปัญหาของนักเรียนเก่ง ซึ่งทำให้นักเรียนเกิดความคับข้องใจเพราะไม่ได้รับสนองตอบตามความสามารถที่สูงของตน การเลือกปัญหามาแก้ไข ควรเลือกปัญหาแท้ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนเท่านั้น ซึ่งปัญหาต่างๆ ในห้องเรียนมีมาก ส่วนใหญ่ครูไม่สามารถระบุปัญหาแท้ได้ มักระบุปัญหาเทียม จึงทำให้การวิจัยในชั้นเรียนไม่ได้แก้ตรงจุด ปัญหาแท้ หมายถึง ปัญหาของคนบางคนในที่นี้คือ 1) ปัญหาของนักเรียนบางคน 2) เป็นปัญหาที่ต่อเนื่อง 3) ครูสามารถอธิบายหรือบรรยายลักษณะของปัญหาได้ และ 4) ครูระบุสาเหตุได้และหาวิธีแก้ไขได้โดยตัวครูเอง ปัญหาที่นำมาเป็นปัญหาวิจัยนั้น ควรพิจารณาว่าเป็นปัญหาแท้หรือไม่ (ปัญหาแท้คือ ปัญหาที่อธิบายเชิงพฤติกรรมได้ มีหลายสาเหตุ มีหลายวิธีแท้ที่แก้ได้และแก้โดยตัวครูเองเพื่อนักเรียนของตน)

เมื่อได้ปัญหาแท้มาแล้ว ครูวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหา ซึ่งอาจใช้การสังเกตพฤติกรรมนักเรียน การซักถามพูดคุยกับนักเรียน การอ่านประวัติของนักเรียน การพูดคุยกับครูคนอื่น เพื่อนนักเรียน และผู้ปกครองเพื่อให้สามารถระบุสาเหตุได้ ครูจึงเลือกปัญหาแท้ 1 ปัญหา ซึ่งมีสาเหตุหลายข้อ เมื่อได้ 1) ปัญหาแท้และหลายๆ สาเหตุแล้ว ครูเลือกสาเหตุที่แท้จริงของปัญหาเพียง 1 สาเหตุ เพื่อนำมาแก้ไข เช่น นักเรียน 4 คน บวกลบไม่ได้ สาเหตุเพราะความรู้เดิมไม่ดี ลืมง่าย ไม่เข้าใจวิธีการ อ่านโจทย์ไม่รู้เรื่อง ใจร้อน ครูเลือก 1 สาเหตุ เมื่อพิจารณาถึงต้นตอที่

⁶⁵ P.S. Barbara and A.A. Violett , Using Educational Research in the Classroom , 44.

แท้จริง เช่น ครูเลือกที่ปัญหาความไม่เข้าใจในการบวกเลข ซึ่งพบว่าต้นตอคือไม่เข้าใจการบวกเลข ตั้งแต่ 1 หลัก 2) การกำหนดปัญหาและสาเหตุที่ครูสามารถทำได้ ครูเลือก 1 ปัญหาแท้ 1 สาเหตุแท้ เช่น ปัญหา การบวกเลข 1, 2, 3 หลัก ทั้งที่มีทดและไม่มีทด ไม่ได้ของนักเรียน 1 คน (ค.ช. ก) สาเหตุ ไม่เข้าใจวิธีการ ความหมาย และประโยชน์ของการบวกเลขตั้งแต่ต้น 3) การระบุคำตอบที่คาดหวัง ครูคาดคะเนคำตอบว่า ค.ช. ก อาจจะไม่ได้สนใจฟังและไม่ได้ ทำงานในห้อง ครูซักถาม ค.ช. ก ถึงความรู้ความเข้าใจในการบวกเลข 1 หลัก 2 หลัก ทั้งที่มีทดและไม่มีทด 4) การกำหนดชื่อเรื่องและวัตถุประสงค์ในการวิจัย การกำหนดชื่อเรื่องมีหลัก ดังนี้ การแก้ปัญหาอะไร ของใคร วัตถุประสงค์ของการวิจัย คือการกำหนดสิ่งที่ต้องการจะทำ ซึ่งอาจเป็นกระบวนการที่จะทำหรือผลที่จะได้รับก็ได้ 5) การระบุแนวทางแก้ไข ครูหาวิธีแก้ไขว่า ควรจะแก้ไขเมื่อไร อย่างไร โดยไม่กระทบการจัดการเรียนการสอนนักเรียนคนอื่นซึ่งสรุปได้ว่า ครูใช้เวลาตอนเที่ยงให้ ค.ช. ก รับประทานอาหารกลางวันแล้วมาพบครูในห้อง ครูเตรียมคำถามคำอธิบาย และตัวอย่างแบบฝึกหัดไว้ให้ 6) การลงมือแก้ไข ตัวอย่างเช่น ครูใช้เวลาเที่ยง วันที่ 1 ให้ ค.ช. ก ลองทำแบบฝึกหัดการบวกเลข 1 และ 2 หลัก ที่ไม่มีทดและมีทด จำนวน 3 ข้อ พบว่า ค.ช. ก ทำการบวกเลข 1 หลัก ที่ไม่มี การทดได้ ส่วนข้อที่มีการทดทำไม่ได้ ครูจึงทดลองให้ทำการบวกเลข 1 หลัก ที่มีการทอดอย่างง่าย ๆ ก่อน พบว่าทำได้บ้าง ครูจึงอธิบายวิธีการทดเลขว่าทำอย่างไร แล้วให้ลองทำดู วันที่ 2 ให้มาอีก โดยเป็นการทดเลขที่ยากขึ้นเล็กน้อย พบว่าทำได้ วันที่ 3 ให้มาทำอีก โดยการทดเลขที่ยากขึ้นอีก และมี 3 หลัก พบว่าทำได้ วันที่ 4 ลองให้ทำแบบฝึกหัดคละ ซึ่งมีทั้งการทด 1, 2, 3 หลัก มีและไม่มี การทด รวมทั้งการทดเลขที่ไม่ซับซ้อน พบว่าทำได้ 60% ของจำนวนข้อ ครูอธิบายข้อที่ทำไม่ได้ วันที่ 5 ให้ลองทำอีก ค.ช. ก ทำได้ถูกทุกข้อ วันที่ 6 ให้ลองทำอีกและจับเวลา พบว่าทำถูก ทำได้คล่อง และทำได้เร็ว ครูให้รางวัล ชมเชย และไม่ต้องกังวลสำหรับปัญหานี้ของ ค.ช. ก เพราะเรียนทันเพื่อนในเรื่องการบวกเลข 3 หลัก ที่มีการทดได้ 7) การสังเกต สอบถามนักเรียน ครูลงมือแก้ไขตามที่ระบุไว้ในข้อ 5 จดบันทึกทุกครั้งถึงพฤติกรรมของ ค.ช. ก รวมทั้งเก็บผลงานของ ค.ช. ก ทุกครั้ง และคำตอบจากการซักถาม ครูทำการแก้ไข ค.ช. ก แต่ในขณะเดียวกันก็ไม่ได้ละเลยนักเรียนกลุ่มใหญ่ 8) ครูสรุปผลการวิจัย ครูสรุปผลการแก้ไขว่ามีอะไรดีขึ้น 9) ครูจัดทำรายงานวิจัยในชั้นเรียนเรื่องที่ 1 ครูเริ่มเขียนรายงานตั้งแต่ต้นว่า ปัญหาคืออะไร สาเหตุคืออะไร วิธีการที่ครูดำเนินงานในแต่ละวันทำอย่างไร ค.ช. ก ทำอะไรได้บ้าง ทำอะไรไม่ได้บ้าง พฤติกรรม ค.ช. ก ในแต่ละวันจนถึงวันสุดท้ายที่ ค.ช. ก ทำได้สำเร็จ รายงานนี้มีความยาว 2 หน้า 10) การเตรียมวิจัยในชั้นเรียนเรื่องที่ 2 เมื่อแก้ไข ค.ช. ก ได้แล้ว ครูเลือกปัญหาเดิมแต่ต่างสาเหตุเพื่อนำมาแก้ไข หรืออาจเลือกปัญหาใหม่ก็ได้⁶⁶

⁶⁶ อุทุมพร จามรมาน, วิจัยในชั้นเรียนและในโรงเรียนเพื่อพัฒนานักเรียน, 20-27.

จากแนวคิดที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ขั้นตอนการวิจัยในชั้นเรียนไม่ใช่จะจบเพียงแค่การวิจัยเพียงหนึ่งเรื่อง ยังมีขั้นตอนการสะท้อนกลับและคิดหาคำถามเพื่อทำวิจัยใหม่อย่างต่อเนื่อง ซึ่งข้อค้นพบของการวิจัยจะเป็นองค์ความรู้โดยการนำงานไปแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันแลกเปลี่ยนผลงานกันและกัน ซึ่งจะทำงานวิจัยไม่หยุดชะงักครูได้คิดและทำวิจัยและแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นต่อไปเรื่อยๆ ทำให้เกิดความร่วมมือกันอย่างเป็นระบบ

ผู้บริหารกับการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน

การวิจัยในชั้นเรียนเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งครูทุกคนควรมีความรู้ความสามารถในเรื่องการวิจัยในชั้นเรียน ผู้บริหารโรงเรียนในฐานะผู้นำทางวิชาการและผู้นำเทคโนโลยีในโรงเรียนเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน

การส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน

การส่งเสริมให้ครู มีกำลังใจและสามารถทำงานวิจัยอย่างมีประสิทธิภาพมาก หรือน้อยขึ้นอยู่กับ สิ่งจูงใจที่มีอยู่ในหน่วยงานนั้น ซึ่งเฮิร์ซเบิร์ก (Herzberg.) ได้ศึกษาพบว่า องค์ประกอบที่ส่งเสริมให้เกิดสิ่งจูงใจ เพื่อให้คนปฏิบัติงานได้อย่างเต็มที่ แบ่งออกเป็น 2 ชนิด ชนิดแรก เรียกว่า ปัจจัยกระตุ้น (Motivator Factor) ซึ่งมี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ ความสำเร็จของงาน การได้รับความยอมรับนับถือลักษณะของงาน ความรับผิดชอบและความก้าวหน้าในตำแหน่งการงานองค์ประกอบชนิดนี้มีความสำคัญอยู่ในระดับสูงมาก ในการทำให้ผู้ปฏิบัติเกิดความพึงพอใจและกำลังใจที่จะทำงาน ปัจจัยที่ 2 เป็นปัจจัยที่ป้องกันไม่ให้เกิดความพึงพอใจในงาน เรียกว่า ปัจจัยค้ำจุน (Hygiene Factors) ซึ่งมี 11 องค์ประกอบ ได้แก่ เงินเดือน โอกาสที่ได้รับความก้าวหน้า ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน การปกครองบังคับบัญชา นโยบายการบริหารของหน่วยงาน สภาพการทำงาน ความเป็นอยู่ส่วนตัว และความมั่นคงในงานจากการศึกษาของเฮิร์ซเบิร์ก (Herzberg) ในคราวเดียวกันกับการศึกษาปัจจัยกระตุ้น พบว่า ปัจจัยค้ำจุนนี้เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญน้อยมาก ที่จะส่งผลต่อความรู้สึกพอใจในการทำงานของตน แต่มีความสำคัญเพียงเป็นตัวป้องกัน ไม่ให้เกิดความไม่พอใจในงานเท่านั้น⁶⁷ กิลเมอร์ และคนอื่นๆ (Gilmer and

⁶⁷ Frederick Herzberg, Bernard Mausner, and Babara Snyderman, The Motivation to work, 2nd ed. (New York : Jhon Wiley and sons, Inc., 1959), 60 – 63.

others) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบต่างๆที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการทำงานไว้ 10 อย่าง คือ 1) ความมั่นคง ปลอดภัย ได้แก่ ความมั่นคงในการทำงาน การได้ทำงานตามหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ และได้รับความเป็นธรรมจากผู้บังคับบัญชา 2) โอกาสก้าวหน้าในการทำงาน 3) การจัดการ ได้แก่ ความพึงพอใจในงานที่ทำ และพึงพอใจในการจัดการของผู้บริหาร 4) ค่าจ้าง หมายถึง ค่าตอบแทนที่ได้รับจากการทำงาน 5) ลักษณะงานที่ทำถ้าตรงกับความสามารถของบุคลากรก็จะทำให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน 6) การบังคับบัญชา องค์ประกอบนี้คนงานหญิงมีความรู้สึกไวกว่าคนงานชาย 7) ลักษณะทางสังคม ถ้าผู้ปฏิบัติงานสามารถทำงานร่วมกับคนอื่นได้อย่างมีความสุขก็จะเกิดความพึงพอใจในการทำงาน 8) การคมนาคมและการติดต่อสื่อสารทั้งภายในและภายนอกหน่วยงาน 9) สภาพการทำงาน ได้แก่ แสง เสียง ฝุ่นน้ำห้องส้วม ชั่วโมงการทำงาน และ 10) สิ่งตอบแทน เช่น เงินบำเหน็จตอบแทน เมื่อออกจากงาน การรักษาพยาบาล ที่อยู่อาศัย วันหยุด เป็นต้น ซึ่งเป็นสิ่งจูงใจให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดความพึงพอใจ⁶⁸ และฮาร์ริส(Harris) กล่าวว่า สิ่งจูงใจเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการส่งเสริมการปฏิบัติงานคนคว่ำวิจัยของครู และเห็นว่าสมควรที่จะได้รับความสนใจและเอาใจใส่อย่างยิ่ง เพราะเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ครูเกิดกำลังใจที่จะสร้างสมรรถภาพ ในการปฏิบัติงานคนคว่ำวิจัยของครูได้ดีกว่า การปรับปรุงในด้านใดทั้งสิ้น⁶⁹ ซึ่งสอดคล้องกับโลเวลล์ (Lovell) ให้ความเห็นว่าการสร้างสิ่งจูงใจ เป็นกระบวนการที่ชักนำ โน้มน้าวให้บุคคลเกิดความมั่นใจ พยายามเพื่อที่จะสนองความต้องการบางประการให้บรรลุผลสำเร็จ⁷⁰ ซึ่งภิญโญ สาธร ให้ความเห็นว่าการบริหารงานในโรงเรียน เพื่อให้บุคลากรทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ต้องอาศัยสิ่งจูงใจที่สำคัญ 5 อย่างคือ 1) สิ่งจูงใจเป็นวัตถุ เช่น เงิน และสิ่งของ 2) สิ่งจูงใจเป็นโอกาส เช่น การให้โอกาสที่จะมีชื่อเสียงดีเด่นมีเกียรติมีอำนาจประจำตัวมากขึ้นและโอกาสได้ตำแหน่งสูงขึ้น 3) สิ่งจูงใจที่เป็นสภาพของการทำงานซึ่งอาศัยวัตถุเป็นหลัก เช่น ให้ที่นั่งทำงานที่ดี มีห้องทำงานส่วนตัว โต๊ะหัวหน้างานใหญ่กว่าโต๊ะบุคลากรอื่น หรือวัตถุอย่างอื่นที่เป็นพิเศษเพื่อสนองความดีความชอบ 4) สิ่งจูงใจที่เป็นสภาพของการทำงานซึ่งไม่เกี่ยวกับวัตถุ เช่น สภาพสังคม เศรษฐกิจและการศึกษาของบุคลากรในโรงเรียนที่ไม่แตกต่างกัน และ 5) การบำรุงขวัญหรือกระตุ้นใจ และสร้างความรู้สึกให้เกิดขึ้นกับครู

⁶⁸Von Haller B. Gilmer and others, Industrial Psychology, 2nd ed. (New York : McGraw-Hill Book Co., 1966),91.

⁶⁹Ben M. Harris, In Service Education : A Guid to Better Practice,3.

⁷⁰R.B. Lovell, Adult Learning (New York : John Wiley and Sons, Inc., 1980), 109.

ทั้งหลายว่าคนมีส่วนร่วมอย่างสำคัญในการสร้างชื่อเสียงให้โรงเรียน อันเป็นการกระทำทุกวิถีทางที่จะให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดพฤติกรรมในทางที่ต้องการ⁷¹ซึ่งสอดคล้องกับ เอกชัย กี่สุขพันธ์ให้ความเห็นว่า การส่งเสริมให้เกิดสิ่งจูงใจ เพื่อส่งเสริมให้ผู้ได้บังคับบัญชาทำงานด้วยความพึงพอใจ ดังนี้

1. ต้องพยายามทำความรู้จักลูกน้อง หรือผู้ได้บังคับบัญชาแต่ละบุคคล โดยมีประวัติการทำงานของแต่ละคนที่เป็นต้นสมัชชอยู่เสมอ
2. ศึกษาความต้องการและความสนใจที่จะมีผลต่อการปฏิบัติงานของลูกน้อง หรือผู้ได้บังคับบัญชา ความต้องการความสนใจนี้สามารถเปลี่ยนแปลงได้อยู่เสมอ
3. การให้ลูกน้อง หรือผู้ได้บังคับบัญชา ได้มีโอกาสปฏิบัติงานที่มีความสำคัญ หรือท้าทายความสามารถบ้าง แต่ต้องคอยสังเกตดูว่าเกินกำลังความสามารถของเขาหรือไม่
4. พยายามวิเคราะห์หาจุดอ่อน และจุดเด่นในการปฏิบัติงานของแต่ละคน และหาทางให้เขามีโอกาสได้ใช้จุดเด่นในการทำงานให้มากที่สุด
5. การสอนงานและแนะนำวิธีทำงาน ทั้งนี้อาจจะเป็นการฝึกอบรมหรือพัฒนาให้เขาได้มีโอกาสเรียนรู้จากเพื่อนร่วมงาน หรือหัวหน้างานก็ได้
6. ถ้าลูกน้องหรือผู้ได้บังคับบัญชาคนใดปฏิบัติงานได้ดี และถูกต้องควรรับชมเชย หรือแสดงพฤติกรรมยอมรับในการทำงานที่ดีของเขาทันที
7. ต้องมีความมั่นใจว่าผู้ปฏิบัติงานทุกคนได้รับผลตอบแทนที่เหมาะสม ไม่ว่าจะเป็นเงินเดือน หรือการเลื่อนตำแหน่ง เป็นต้น
8. พยายามเปิดโอกาสให้ลูกน้อง หรือผู้ได้บังคับบัญชาได้ตัดสินใจในการปฏิบัติงานด้วยตนเองให้มากที่สุด โดยท่านอาจจะมีส่วนร่วมเพื่อเพื่อสังเกต หรือให้คำปรึกษาแนะนำ
9. พยายามกระตุ้นให้ลูกน้อง หรือผู้ได้บังคับบัญชาให้แสดงความคิดที่มีต่อการทำงานวิธีการทำงาน หรือปัญหาต่าง ๆ ในการทำงานให้มากที่สุด เพราะเขาเป็นผู้ปฏิบัติ ดังนั้นปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ในการทำงานเขาย่อมรู้จักว่า
10. ระบบข้อมูลข่าวสารจะต้องทั่วถึง เพื่อไม่ให้เกิดข่าวลือ หรือความเข้าใจผิด
11. ช่วยแก้ปัญหาให้ลูกน้อง หรือผู้ได้บังคับบัญชาเท่าที่จะทำได้ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องส่วนตัวหรือเรื่องงานถ้าปัญหานั้นจะมีผลกระทบต่อองค์กรแต่จะต้องคำนึงถึงความถูกต้องเป็นหลัก

⁷¹ ภิญ โย สาทร, หลักการบริหารการศึกษา (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช, 2519),

12. การสร้างบรรยากาศในการทำงานที่ดี ไม่ว่าจะเป็นสถานที่ทำงาน ความปลอดภัยในการทำงาน แสง เสียง เหล่านี้มีส่วนเสริมให้ลูกน้องหรือผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติงานอย่างมีความสุข จะเป็นการเสริมสร้างทัศนคติทางบวกในการทำงาน⁷²

วิชัย โสสุวรรณจินดา ให้ความเห็นว่า องค์ประกอบของการส่งเสริมให้เกิดสิ่งจูงใจต่อการนำไปใช้ในการบริหารองค์การที่สำคัญ คือ

1. งานที่มีลักษณะท้าทายความสามารถ จะจูงใจให้คนใช้ความสามารถของเขาได้เต็มที่ แต่ทั้งนี้ต้องให้เหมาะสมกับความที่มีความสนใจและกระตือรือร้นในการทำงาน โดยคำนึงถึงความสามารถ ความถนัด ทักษะของแต่ละคน และต้องไม่ลืมนำงานที่มีลักษณะท้าทายต่อคนหนึ่ง อาจไม่เป็นการท้าทายต่ออีกคนหนึ่งก็ได้

2. การมีส่วนร่วมในการวางแผน ถ้าบุคคลได้มีส่วนร่วมในการวางแผน และกำหนดแนวทางการทำงานเอง เขาก็จะมีแรงจูงใจที่จะทำงานนั้นให้สำเร็จมากขึ้น อย่างไรก็ตามอาจมีบางคนที่ต้องการเป็นเพียงผู้ตาม และปฏิบัติงานที่ได้มอบหมายเท่านั้น

3. การให้การยกย่อง คนเราต้องการได้รับการยกย่องชมเชยเสมอไม่ว่าจะอยู่ในฐานะไหน และตำแหน่งใด การยกย่องชมเชยที่เหมาะสมกับแต่ละคนจะเป็นการสร้างแรงจูงใจในการทำงานที่ดี การยกย่องในบางกรณีอาจให้ในรูปแบบให้สิทธิพิเศษ เช่น ที่จอดรถ ห้องพักพิเศษ เพื่อแสดงให้เห็นว่าเป็นผู้มีสถานภาพเหนือผู้อื่นก็ได้

4. การให้ความรับผิดชอบ การมอบหมายงานที่ให้ความรับผิดชอบที่เหมาะสมก็เป็นวิธีการหนึ่งในการจูงใจให้ปฏิบัติงานเต็มที่มากขึ้น นอกจากนี้การใช้แผนการเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่ง ที่ดีจะส่งผลให้เกิดแรงจูงใจด้วย เพราะก่อให้เกิดการคาดหวังจะได้รับอำนาจความรับผิดชอบและบารมีมากขึ้นจากการเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่งนั้น

5. ความมั่นคงและปลอดภัยการให้ความมั่นใจว่าจะไม่ประสบสิ่งที่ไม่พึงปรารถนา เช่น การไม่มีงานทำ การสูญเสียตำแหน่งงาน การถูกลดตำแหน่ง การสูญเสียรายได้ จะเป็นการขจัดความกลัว และสร้างความมั่นคงปลอดภัยให้เกิดขึ้น ซึ่งจะเป็นการจูงใจด้านหนึ่ง และถ้านำไปใช้ประกอบกับการให้ความเป็นธรรมในการทำงานจะส่งผลต่อการจูงใจมากขึ้น

6. ความเป็นอิสระในการทำงาน คนงานที่มีความสามารถและมีความเชื่อมั่นในตัวเองนั้นจะต้องการความเป็นอิสระในการทำงาน ผู้บริหารจึงไม่ควรบอกทุกอย่างว่าควรทำงานอย่าง

⁷²เอกชัย กี่สุขพันธ์, การบริหารทักษะและการปฏิบัติ (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์รุ่งเรืองสาสน์การพิมพ์, 2530), 56 - 57.

ไรทุกชั้นตอน เพราะอาจเป็นการทำให้แรงจูงใจต่ำลง และเกิดความไม่พอใจในงานที่ทำได้ การแก้ปัญหาที่นอกจากการให้ความเป็นอิสระมากขึ้นแล้วผู้บริหารต้องวางรูปแบบงานให้มีความน่าสนใจ ทำทาสสามารถ และมีความหมายต่อผู้ปฏิบัติงานมากขึ้น

7. การเติบโตด้านส่วนตัว เป็นการส่งเสริมให้คนงานมีโอกาสเติบโตด้านความรู้ ความสามารถ และความชำนาญมากขึ้น โดยการฝึกอบรม การให้ดูงานนอกสถานที่ การหมุนเวียนงานและการสร้างประสบการณ์ในการทำงานด้านต่าง ๆ

8. โอกาสในการก้าวหน้า เป็นโอกาสก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ซึ่งเป็นสิ่งปรารถนาของผู้บริหารงาน การมีโอกาสดำเนินตำแหน่งจะทำให้คนงานมีความกระตือรือร้นในการทำงาน องค์กรที่มีการขยายงานและมีตำแหน่งเพิ่มอยู่เสมอย่อมสร้างแรงจูงใจได้มากกว่าองค์กรที่คงที่ไม่เติบโต และไม่มีโอกาสดำเนินตำแหน่ง

9. การแข่งขัน การยกย่องชมเชยให้รางวัลแก่ผู้ที่ทำงานได้ดีเด่นกว่าคนอื่น จะกระตุ้นให้เกิดการแข่งขัน ทำให้ผู้ปฏิบัติงานมีความกระตือรือร้น และมีความมานะพยายามมากขึ้น เพื่อให้ได้การยกย่องชมเชยบ้างนั่นเอง⁷³

กิติ ตย์คตานนท์ ให้ความเห็นว่า ในการที่จะส่งเสริมสิ่งจูงใจ เพื่อให้ผู้ได้บังคับบัญชา มีความรู้สึกรักชอบทำงาน ผู้บริหารควรจะใช้วิธีการ ดังนี้

1. การชมเชย หัวหน้าจะต้องชมเชยผู้ปฏิบัติงานในโอกาสที่เหมาะสม และเป็นการเพิ่มกำลังใจในการทำงานให้แก่เขา
2. การยกย่องให้เกียรติ และให้การยอมรับจะทำให้ ผู้ได้บังคับบัญชา มีความภาคภูมิใจที่จะได้รับการยกย่องและเป็นที่ยอมรับของสังคมรอบ ๆ ตัวเขา และจากผู้บังคับบัญชา
3. การให้ความเป็นมิตร ลูกต้องจะรู้สึกอบอุ่นเมื่อหัวหน้าให้ความเป็นมิตรอย่างจริงใจ
4. การให้ความเป็นธรรม ผู้บังคับบัญชาต้องให้ความเป็นธรรมอย่างเสมอหน้าแก่ผู้ได้บังคับบัญชาทุกคน ไม่มีการเลือกที่รักมักที่ชัง
5. การให้ร่วมคิด การที่ผู้บังคับบัญชาเปิดโอกาสให้ผู้ได้บังคับบัญชา ได้ร่วมคิดกับผู้บังคับบัญชา และผู้ร่วมงานในโอกาสอันควร เช่น ร่วมในการกำหนดวัตถุประสงค์ วางแผนงาน

⁷³วิชัย โถสุวรรณจินดา, ความลับขององค์กร (กรุงเทพฯ : ฝ่ายวิชาการและพัฒนา ระบบงาน ธนาคารกรุงไทย, 2531), 75 - 78.

แก้ปัญหาคือ เป็นต้น จะทำให้ผู้ได้บังคับบัญชาที่มีความรู้สึกภูมิใจที่ได้มีส่วนร่วมและเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของด้วย

6. การร่วมทำงาน การที่ผู้บังคับบัญชาร่วมมือทำงานกับลูกน้อง ในบางโอกาสจะสร้างความพอใจให้แก่เขามาก เนื่องจากเขามีความรู้สึกว่าหัวหน้าให้ความสำคัญกับตนเอง และยอมรับเห็นด้วยร่วมกับเขาด้วย

7. การจัดทำงานให้เหมาะสมกับคน ทั้งชนิดและปริมาณของงาน ผู้ปฏิบัติได้ทำงานที่ตนถนัด มีปริมาณของงานที่เหมาะสมกับความสามารถของเขา จะทำให้ผู้ปฏิบัติงานด้วยความสนุก เต็มใจไม่เบื่อหน่าย

8. ช่วยเหลือเมื่อติดขัดหรือมีปัญหา เมื่อผู้ปฏิบัติงานเกิดปัญหา หรือข้อขัดข้องในการทำงาน ผู้บังคับบัญชาเข้าช่วยเหลือแก้ไขปัญหาคือ หรือข้อขัดข้องต่าง ๆ เหล่านี้ด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น ให้คำแนะนำ ร่วมคิดหาวิธีแก้ปัญหาลงมือร่วมแก้ปัญหาคือ หรือข้อขัดข้องกับผู้ปฏิบัติด้วยเหล่านี้จะทำให้ผู้ปฏิบัติเกิดความรู้สึกว่าผู้บังคับบัญชาไม่ทอดทิ้ง หรือปล่อยให้เขาทำงานอย่างโดดเดี่ยว

9. ให้ได้ทราบผลงาน ผู้ปฏิบัติจะมีความพอใจเป็นอย่างมาก ถ้าเขาได้ทราบผลการปฏิบัติงานของเขาเป็นระยะ ๆ จะทำให้เขาภูมิใจเป็นอย่างมาก ถ้าเขาได้ทราบผลการปฏิบัติงานของเขา ถ้าพบข้อบกพร่องเขาจะได้ปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นได้ทันต่อเหตุการณ์

10. ให้มีการแข่งขัน ผู้บังคับบัญชาที่ฉลาดจะพยายามช่วยให้มีการแข่งขันในการทำงานระหว่างบุคคล หรือระหว่างกลุ่มบุคคล เช่น ให้รางวัลหรือคำยกย่องชมเชยผู้ชนะจะมีผลเป็นการช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานทำงานให้ดียิ่งขึ้น ๆ เพื่อที่จะชนะอีกฝ่ายหนึ่ง

11. พยายามใช้อิทธิพลของกลุ่มใหญ่ดึงกลุ่มเล็ก โดยการกระตุ้นให้กลุ่มบุคคลส่วนใหญ่กระทำตัวให้เป็นตัวอย่างในการปฏิบัติงานที่ดีจะเป็นอิทธิพลที่ดึงดูดคนส่วนน้อยที่เหลือให้กระทำดีตามไปด้วย

12. การมีอุปกรณ์ที่เอื้ออำนวยต่อการทำงานก็เป็นปัจจัยที่สำคัญมากประการหนึ่งที่จะกระตุ้นให้คนอยากทำงาน เมื่อมีความสะดวกในการใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ ก็จะทำงานได้รวดเร็ว

13. การสร้างบรรยากาศในการทำงาน ก็เป็นหน้าที่อีกประการหนึ่งที่สำคัญของผู้นำ ถ้าบรรยากาศในการทำงานดี ทั้งกายและทางจิตใจ เช่น ห้องทำงานสะอาด โปร่ง ไม่อับ โต๊ะเก้าอี้ทำงานนั่งสบาย ผู้ร่วมงานทุกคนตั้งแต่ผู้บังคับบัญชามียิ้มแจ่มใสไม่มีการขบขันนินทาใส่ร้ายกัน บรรยากาศเช่นนี้จะทำให้ทุกคนในที่นั้นอยากทำงาน

14. การให้รางวัลในโอกาสอันควร อาทิ การให้การยกย่องสรรเสริญ ชมเชย การเลื่อนยศ เลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่ง การให้สิ่งตอบแทนทางวัตถุ เช่น เลื่อนเงินเดือน

15. การทดสอบ ถ้ามีการทดสอบการทำงานของผู้ปฏิบัติงานเป็นระยะ ๆ อยู่เสมอจะทำให้ผู้ปฏิบัติงานรู้ผลดี และข้อผิดพลาดในการทำงานของเขา จะทำให้เขาได้โอกาสปรับปรุงแก้ไข ข้อผิดพลาดให้ดีขึ้น และภูมิใจในความสำเร็จของการทำงานของเขาเอง⁷⁴

สรุปได้ว่า การส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานวิจัยมีกำลังใจ และสามารถทำงานอย่างมีประสิทธิภาพมาก หรือน้อยขึ้นอยู่กับสิ่งจูงใจที่มีอยู่ในโรงเรียนนั้น ที่จะสนับสนุน และกระตุ้นให้ครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียนปฏิบัติงานด้วยความพึงพอใจ ซึ่งผู้บริหารจะต้องให้ความสนใจและเอาใจใส่ต่อการที่จะนำหลักการจูงใจในการทำงานไปใช้ในการส่งเสริมการทำวิจัยในโรงเรียนให้เป็นอย่างดี และเกิดความพึงพอใจต่อครูผู้ปฏิบัติงานวิจัยในโรงเรียน

ดังนั้น การส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน เป็นความจำเป็นที่จะต้องกระทำควบคู่ไปกับการปฏิบัติการสอนของครู เพื่อนำข้อค้นพบจากผลการวิจัยของตนไปใช้ในการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนของตนเอง หรือแก้ปัญหาการเรียนการสอนที่ประสบอยู่ ซึ่งสอดคล้องกับ กมล ภูประเสริฐ ได้เห็นว่า สาเหตุที่ส่งเสริมให้มีการวิจัย เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน เป็นเพราะมีปัญหาเกี่ยวกับการสอนของครู ครูส่วนใหญ่ไม่สามารถโยกย้าย หลัการที่ได้เรียนมาไปสู่การปฏิบัติได้ ครูจึงเน้นการสอนด้านเนื้อหาเป็นสำคัญ ดังนั้น ในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนของครู ครูจึงควรมุ่งทำวิจัยในชั้นเรียน หรือภายในโรงเรียนของตน เพื่อศึกษาหาความรู้ หรือวิธีการที่จะนำมาใช้แก้ไขปัญหาการเรียนการสอน หรือปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น⁷⁵

แนวทางการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน

การวิจัยในชั้นเรียน นับได้ว่าเป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้ครูพัฒนาผู้เรียนได้ อย่างมีประสิทธิภาพจึงเป็นงานที่ค่อนข้างจะทำท่าย ขวนให้คิด อยากลองทำ อยากติดตาม เกิดความกระตือรือร้น ใครรู้ใครเห็น ในบางครั้งต้องใช้เวลาาน เพราะเป็นงานที่ละเอียดถี่ถ้วน แฮริส (Harris) ให้ความเห็นว่า เทคนิคและวิธีการจัดกิจกรรมต่างๆ เกี่ยวกับการวิจัย เป็นองค์ประกอบสำคัญยิ่งประการหนึ่งสำหรับส่งเสริมทักษะความสามารถด้านการวิจัยให้กับครูและมีความจำเป็นยิ่ง ที่ผู้บริหารหรือครูใหม่ จะต้องมีความรู้ความเข้าใจ และสามารถจัดกิจกรรม เพื่อตอบสนองความ

⁷⁴ กิติ ตย์คตานนท์, ความลับขององค์กร , 31.

⁷⁵ กมล ภูประเสริฐ, “แนวทางการดำเนินการวิจัย เพื่อพัฒนาผลงานวิชาการ,” ใน เอกสาร รายงานการวิจัยทางการศึกษา อันดับที่ 134/2535 (ม.ป.ท., 2535), 121.

ต้องการของครู⁷⁶ สุนทร สุนันท์ชัยได้แนะนำวิธีการส่งเสริมความรู้ความสามารถของครูในโรงเรียนได้หลายวิธี ผู้บริหารโรงเรียนสามารถที่จะเลือกนำเอาวิธีการดังกล่าวนี้ไปปฏิบัติ เพื่อส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียนให้ดำเนินไปอย่างเหมาะสม คือ 1. ประชุมครูในลักษณะที่ส่งเสริมความรู้ของครู 2. การจัดห้องสมุดสำหรับโรงเรียน 3. การอบรมครู 4. การทดลองทางวิชาการ 5. การจัดกลุ่ม หรือ คณะกรรมการ ให้มีหน้าที่ศึกษาค้นคว้าเรื่องใด เรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ 6. การพบปะเป็นรายบุคคล 7. การเยี่ยมห้องเรียนและการดูการศึกษาในโรงเรียนอื่น 8. การสาธิต 9. การฟังปาฐกถา การบรรยาย การอภิปราย 10. การส่งเสริมให้เป็นสมาชิกของสมาคมที่มีวัตถุประสงค์ทางวิชาการ 11. ส่งเสริมให้มีการศึกษา เพื่อเลื่อนวิทยฐานะ และ 12. การประเมินผลประสิทธิภาพของครู⁷⁷

กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ ได้สรุปความคิดเห็นของนักวิจัย นักวิชาการ ศึกษา นิเทศก์ ผู้บริหารโรงเรียน และครูอาจารย์ผู้สอนทั้งในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และ มหาวิทยาลัย จากการประชุมปฏิบัติการเกี่ยวกับการวิจัยทางการศึกษาเรื่อง เส้นทางใหม่ของการวิจัยพัฒนา เมื่อวันที่ 11 - 13 กันยายน 2533 ณ โรงแรมลพบุรีอินน์ อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี ได้เสนอ แนวทางการพัฒนาและการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน ดังนี้

1. แนวนโยบายและยุทธศาสตร์ของการวิจัยในชั้นเรียน

1.1 ควรจัดตั้งศูนย์พัฒนางานวิจัยในส่วนภูมิภาค รวมทั้งส่งเสริมให้มีแหล่งข้อมูลสนเทศการวิจัยในระดับท้องถิ่น ที่ทำหน้าที่จัดทำระบบข้อมูลพื้นฐานด้านการวิจัย การอำนวยความสะดวก และชี้แนะข้อมูล แหล่งค้นคว้าอ้างอิง และการบริการให้คำปรึกษา

1.2 ควรส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพของนักวิจัย และสนับสนุนครูผู้สอนให้มีความรู้ทางวิจัยเพิ่มขึ้น และเสริมสร้างขวัญกำลังใจของผู้ดำเนินการวิจัย

1.3 ผู้บริหารระดับสูงจะต้องให้ความสำคัญ และสนับสนุนจากการจัดสรรงบประมาณ เพื่อการวิจัยของแต่ละหน่วยงานให้เพียงพอเหมาะสม และสอดคล้องกับความจำเป็นของการพัฒนาการศึกษา

1.4 จะต้องส่งเสริมให้มีการจัดการ วิจัยที่มีคุณภาพตรงกับความต้องการของผู้ใช้ และให้มีการร่วมมือกันดำเนินการวิจัย การกำกับดูแล ติดตามผลการทำวิจัยอย่างต่อเนื่อง

⁷⁶Ban M. Harris, In Service Education : A Guid to Better Praticce (New Jersey : Prentice-Hall Inc, Englewood Cliffs, 1969), 3.

⁷⁷สุนทร สุนันท์ชัย, “การส่งเสริมความรู้ของครู,” ใน คู่มือครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา (ม.ป.ท., 2527), 87 - 94.

1.5 ควรสนับสนุนให้มีครูมาประสานงานการวิจัย การรวบรวมและเผยแพร่ผลงานวิจัยในทุกระดับ รวมทั้งการส่งเสริมให้มีการนำผลงานวิจัยไปใช้ เพื่อกำหนดนโยบาย วางแผน และแก้ปัญหาการศึกษาของชาติอย่างกว้างขวาง

2. คุณภาพงานวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหาการศึกษา

2.1 จะต้องช่วยกันส่งเสริมการวิจัย เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ทั้งในด้านวิธีสอน และนวัตกรรมใหม่ ๆ ที่จะนำไปแก้ปัญหาการเรียนการสอนในห้องเรียน

2.2 ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาจะต้องให้ความสำคัญและสนับสนุนเกี่ยวกับงบประมาณ เพื่อการวิจัยอย่างเพียงพอรวดเร็ว และตรงเวลารวมทั้งการหาแหล่งเงินทุน เพื่อการวิจัยทั้งภาครัฐและเอกชน

2.3 ควรให้มีศูนย์สารสนเทศทางการวิจัย โดยใช้ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ รวมทั้งการประสานความร่วมมือที่จะแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ผลงานวิจัย และอื่น ๆ ให้หน่วยงานต่าง ๆ ทางการศึกษาอย่างทั่วถึงในทุก ๆ หน่วย

2.4 จะต้องให้การสนับสนุนเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรทางด้านการวิจัย ในทุกหน่วยงานการศึกษากันอย่างจริงจัง ซึ่งจะต้องกระทำในรูปของการอบรม สัมมนาติดตามให้คำปรึกษาการทำวิจัยอย่างต่อเนื่องจนทำวิจัยได้สำเร็จ และควรให้สถาบันที่ทำหน้าที่ผลิตครูมีหลักสูตรการทำวิจัย และภาคปริญญานิพนธ์ในหลักสูตรปริญญาตรี

2.5 จะต้องช่วยกันสร้างความตระหนักให้ครูอาจารย์ ในโรงเรียนเห็นความสำคัญของการวิจัย เกี่ยวกับการเรียนการสอนในหน้าที่ของตนเอง รู้จักแบ่งเวลาเพื่อการพัฒนาการจัดตั้งคณะทำงานเกี่ยวกับการทำวิจัย

2.6 ทุกหน่วยงาน ควรเร่งส่งเสริมให้มีการนำผลวิจัยไปใช้ในทุก ๆ ด้าน เพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ และความต้องการที่จะแก้ปัญหาของแต่ละท้องถิ่น

2.7 ให้หน่วยงานที่รับผิดชอบกับการวิจัยทางการศึกษา ตระหนักถึงความสำคัญของการเผยแพร่งานวิจัยทางการศึกษา ไปถึงมือผู้ใช้อย่างทั่วถึง และต้องคำนึงถึงการจัดทำรูปแบบที่เข้าใจง่าย และมีแนวทางการนำไปใช้ที่ชัดเจนเหมาะสมกับการนำไปใช้ในสายงานต่างๆ เช่น นักบริหาร นักวิชาการ หรือผู้ปฏิบัติหน้าที่สอน เป็นต้น

2.8 ควรส่งเสริมขวัญกำลังใจแก่ผู้ผลิตงานวิจัย ทั้งที่เป็นงานวิจัยขนาดเล็ก และขนาดใหญ่ โดยให้กำลังใจ การยอมรับ และให้เกียรติแก่ผู้ผลิตงานวิจัยตามที่เห็นสมควร และถือเป็นเกณฑ์หนึ่งในการพิจารณาความดี ความชอบด้วย

3. การพัฒนาและส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

3.1 ควรให้มีคณะกรรมการที่ปรึกษา เกี่ยวกับการวิจัยแก่ครู โดยการจัดตั้งเป็น คณะกรรมการที่ปรึกษาการวิจัยในระดับจังหวัด ในแต่ละจังหวัดให้มีหน่วยงานกลางที่ทำหน้าที่ ประสานที่ชัดเจน ทั้งในด้านภาระหน้าที่และความรับผิดชอบร่วมกัน เพื่อการพัฒนาคุณภาพการ ศึกษาของแต่ละท้องถิ่น

3.2 จะต้องจัดตั้งศูนย์สารสนเทศในระดับเขตการศึกษาจังหวัดและกลุ่มโรงเรียน เพื่อบริการข่าวสารและการอำนวยความสะดวก ในการใช้เป็นแหล่งของข้อมูลที่สำคัญ ในการศึกษา ค้นคว้าที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ในแต่ละท้องถิ่นอย่างแท้จริง

3.3 ควรเน้นให้ทุกหน่วยงานทางการศึกษา ตั้งแต่ระดับผู้บริหารตลอดจนถึง ระดับผู้ปฏิบัติ ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการวิจัยกับการพัฒนาการเรียนการสอน โดยเฉพาะ ในระดับสถาบันการศึกษาจะต้องมีครูผู้นำทางการวิจัยทุก ๆ สถาบันการศึกษา

3.4 รัฐต้องให้ความสำคัญของการจัดสรรงบประมาณ เพื่อการทำวิจัย และควร ให้ภาคเอกชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการให้ทุนสนับสนุนการวิจัยการศึกษา เพื่อการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาร่วมกันอย่างต่อเนื่อง และมีการติดตามดูแล และประเมินผลอย่างใกล้ชิด

3.5 ควรให้มีการอบรม ประชุม สัมมนาให้ความรู้ ความเข้าใจและแนวทางการ ปฏิบัติงานวิจัยให้กับครูอาจารย์ผู้สอนอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งชี้แนะแนวทางการพัฒนาการเรียน การสอนด้วยกระบวนการของการวิจัย ให้ไปในทิศทางที่ถูกต้อง และสอดคล้องกับความต้องการของ แต่ละท้องถิ่น

3.6 จะต้องสร้างความร่วมมือ ซึ่งกันและกันในระหว่างหน่วยงานต่อหน่วยงาน ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ในการแลกเปลี่ยนข่าวสาร หรือข้อมูลทางการวิจัยการศึกษา อาจมี หน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรง ที่เป็นสื่อกลางในการเผยแพร่ระหว่างผู้ทำการวิจัยกับผู้นำผลการ วิจัยไปใช้อย่างต่อเนื่อง และทั่วถึง

3.7 จะต้องช่วยกันสร้างขวัญกำลังใจ สำหรับนักวิจัยในท้องถิ่น ให้มีความมุ่งมั่น ในงานวิจัย เพื่อพัฒนาการศึกษาอย่างแท้จริง โดยเฉพาะพัฒนางานสอนตามหน้าที่ที่รับผิดชอบ ในโรงเรียน

3.8 ควรให้ความสำคัญต่อครูในสถาบันการศึกษาที่ได้ผลิตผลงานการวิจัย เพื่อ การพัฒนาการเรียนการสอนตามภาระหน้าที่ความรับผิดชอบที่รัฐมอบให้ เช่นการเผยแพร่เกียรติคุณ ของนักวิจัย การคัดเลือกผลการวิจัยดีเด่นทั้งในระดับจังหวัด เขตการศึกษา และ ประเทศ

3.9 ควรให้มีการปลูกฝังจริยธรรมและจรรยาบรรณของนักวิจัยในท้องถิ่น เพื่อ สร้างความรัก และศรัทธาต่อการต่อการพัฒนาการวิจัย

3.10 ควรจัดให้มีชมรมนักวิจัยในแต่ละจังหวัด เพื่อทำหน้าที่ประสานกิจกรรมการวิจัยกับการพัฒนาการเรียน การสอนในท้องถิ่น

3.11 ควรกำหนดบทบาทของเครือข่ายการวิจัย หน้าที่ของเครือข่ายให้ชัดเจน

3.12 จะต้องจัดตั้งองค์กรและบุคลากรการประสานงานวิจัย ในระดับเขตการศึกษาและระดับจังหวัดให้เป็นหน่วยงานอิสระทางการวิจัย ทั้งนี้ไม่เพียงแต่หน่วยงานสังกัดในกระทรวงศึกษาธิการเท่านั้น แต่รวมถึงหน่วยงานการศึกษาอื่นๆ เช่น มหาวิทยาลัย สถาบันการศึกษาด้านเอกชน เป็นต้น จะได้เข้ามามีส่วนร่วมในงานวิจัยด้วย

3.13 จะต้องจัดตั้งคณะกรรมการวิจัยในเครือข่ายทางการวิจัยระดับต่างๆ โดยมีคำสั่งแต่งตั้งของกระทรวงศึกษาธิการ

3.14 จะต้องจัดทำเอกสารเป้าหมายของการดำเนินงานชี้แจงให้ผู้อยู่ในเครือข่ายทราบ เพื่อสร้างความเข้าใจและความมั่นใจในการทำงานวิจัย

3.15 ควรสร้างระบบการประสานงานของเครือข่ายการวิจัยที่ชัดเจน โดยพิจารณาถึงปัญหาอุปสรรค และความต้องการทั้งในระดับปฏิบัติ และระดับบริหารในแต่ละหน่วยงาน ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

3.16 จะต้องช่วยกันประชาสัมพันธ์ ให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการศึกษาของชาติ ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาการศึกษาด้วยระบบเทคนิควิธีการของกระบวนการวิจัย⁷⁸

นอกจากนี้ กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ ได้สรุปความคิดเห็น ของนักวิจัย นักวิชาการ ผู้บริหารโรงเรียนศึกษานิเทศก์และอาจารย์ผู้สอนในระดับประถมศึกษามัธยมศึกษา และวิทยาลัยครูทั่วประเทศ จากการประชุมปฏิบัติการเกี่ยวกับการวิจัยทางการศึกษา เมื่อวันที่ 5-9 สิงหาคม 2534 ณ โรงแรมชันปิม เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ได้กำหนดบทบาทและทิศทางของการวิจัยในโรงเรียน รวมทั้งแนวทางการพัฒนาครู เพื่อการวิจัย และพัฒนาการวิจัยในโรงเรียน ดังนี้

1. การกำหนดบทบาทและทิศทางของการวิจัยในชั้นเรียน

⁷⁸กรมวิชาการ, กองวิจัยทางการศึกษา, “เส้นทางใหม่ของการวิจัยพัฒนา,”ใน เอกสารการวิจัยทางการศึกษาอันดับที่ 107 / 2535 (ม.ป.ท. , 2533), 2 - 4.

1.1 การจัดอบรม เพื่อส่งเสริมการวิจัย เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน จะได้ผลหรือไม่ขึ้นอยู่กับ การวางแผนการจัดการ และการประสานงาน รวมทั้งการจัดสรรงบประมาณ ไปสู่หน่วยงานการศึกษา ทั้งระดับกรม ระดับเขตการศึกษา และระดับจังหวัดอย่างเหมาะสม

1.2 ทุก ๆ หน่วยงานการศึกษาจะต้องมีนโยบาย และเป้าหมายที่ชัดเจนต่อการ กำหนดบทบาท และหน้าที่ในการนำเทคนิคการวิจัยนำหน้าการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดการพัฒนาครูให้เป็นครูอาชีพทั้งในปัจจุบันและอนาคตอย่างแท้จริง

1.3 บทบาทของผู้วิจัยในชั้นเรียน ควรเป็นการวิจัยปฏิบัติการ

1.4 การสร้างความเข้าใจระหว่างผู้บริหารกับผู้วิจัยในการทำผลงานวิชาการให้ เข้าใจตรงกัน โดยเฉพาะการนำเทคนิคการวิจัยไปใช้ในระบบโรงเรียน

1.5 การแต่งตั้งศูนย์ประสานงานเครือข่ายการวิจัยในระดับท้องถิ่น โดย กระทรวงศึกษาธิการกำหนดนโยบายที่เด่นชัด รวมทั้งการกำหนดเครือข่ายองค์กรให้คำแนะนำ ปรีกษาในการทำวิจัย หรือผลงานทางวิชาการในระดับท้องถิ่นให้ชัดเจน

1.6 ผู้บริหารในหน่วยงานทางการศึกษา จะต้องเป็นผู้ทำหน้าที่เป็นผู้ส่งเสริม และช่วยเหลือให้เกิดความต้องการในการสร้างสรรค์ผลงาน ทั้งเพื่อประโยชน์ต่อการเรียนการสอน และการเลื่อนตำแหน่งหน้าที่การงาน

2. แนวทางการพัฒนาครู เพื่อการวิจัยในชั้นเรียน และพัฒนาการวิจัยในชั้นเรียน

2.1 ควรใช้หลักนิเทศภายในชั้นเรียนและพัฒนาการวิจัย เพื่อพัฒนาการเรียน การสอน ซึ่งเป็นผลงานทางวิชาการในการขอตำแหน่งได้ด้วย โดยมีข้อสังเกตว่าครูส่วนใหญ่ เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ แต่ไม่รู้ว่าจะเริ่มต้นในการทำวิจัยอย่างไร หรือจะใช้กระบวนการทำ อย่างไร

2.2 การสังเคราะห์ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาการเรียนการสอน เป็นสิ่ง จำเป็นของครูในการนำไปใช้เป็นฐานข้อมูลการทำวิจัย หรือผลงานทางวิชาการในระดับชั้นเรียน

2.3 การนำระบบข้อมูลการวิจัยโดยให้มีศูนย์สนเทศการวิจัยในหน่วยงานหลักที่ เกี่ยวข้องในระดับเขตการศึกษา และระดับจังหวัดอย่างจริงจัง

2.4 การให้ความสำคัญต่อผลการวิจัยในห้องเรียน โดยการช่วยกันเผยแพร่และ ยกย่องเชิดชูผู้ผลิตผลงานอย่างต่อเนื่อง

2.5 หน่วยงานต้นสังกัดที่มีโรงเรียนอยู่ในความควบคุมจะต้องกำหนดเป็น นโยบายหลักที่ชัดเจนว่า การสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูพัฒนาการเรียนการสอน เป็นหน้าที่ของ

ผู้บริหารซึ่งครูจะต้องปฏิบัติตามภาระหน้าที่จะละเลยไม่ได้” นอกจากนี้ วิชัย ตันศิริ ได้กล่าวสรุปไว้ว่า งานวิจัยจะพัฒนาได้หรือไม่ขึ้นอยู่กับระบบการวิจัย และความสัมพันธ์ระหว่างผู้ผลิตกับผู้บริโภค ทั้งนี้เพราะงานวิจัยถือได้ว่าเป็นองค์ประกอบของการทำงานในทุกหน่วยงาน ผลงานวิจัยส่วนหนึ่งเพื่อคนอื่นบริโภค อีกส่วนหนึ่งเพื่อ ตนเองบริโภคในการพัฒนางานให้มีคุณภาพ⁸⁰

จะเห็นได้ว่า แนวทางการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน เป็นเทคนิค และวิธีการของการให้ความช่วยเหลือ หรือการสนับสนุนการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการวิจัย เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอนในโรงเรียน ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคคล และหน่วยงานหลายหน่วย รวมทั้งการสนับสนุนให้มีปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อการทำวิจัยในโรงเรียนให้เป็นอย่างมีประสิทธิภาพ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สำหรับการพัฒนาความรู้และการวิจัยในชั้นเรียนของครู มีการศึกษาสรุปผลการศึกษาค้นคว้าได้ดังนี้

บทวิจัยภายในประเทศ

พีรวัฒน์ วงษ์พรหม ศึกษาสภาพการทำวิจัยชั้นเรียนของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติเขตการศึกษา 10 พบว่าครูในโรงเรียนประถมศึกษามีการแก้ปัญหาในชั้นเรียนโดยวิธีการทำวิจัย ร้อยละ 38.80 และเรื่องที่ทำวิจัยส่วนมากเป็นหัวข้อเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ในการทำวิจัยชั้นเรียนครูที่ทำวิจัยส่วนมากกำหนดปัญหาจากประสบการณ์การจัดการเรียนการสอน และให้ความสำคัญแก่การวางแผนในการเก็บรวบรวมข้อมูล รูปแบบการวิจัยที่นิยมใช้คือการวิจัยเชิงสำรวจแหล่งวิทยากรที่ใช้ คือ ตำรา เอกสารวารสาร ผู้ให้คำปรึกษาในการทำวิจัย คือ เพื่อนครู เครื่องมือที่ใช้มาก คือ แบบสังเกตและบันทึกที่สร้างโดยผู้วิจัยเอง ประชากรที่ใช้ คือ นักเรียน ค่าสถิติที่ใช้ ร้อยละ ครูทำวิจัยส่วนใหญ่บันทึกผลการวิจัย งบประมาณที่ใช้คือ งบประมาณส่วนตัว ช่วงเวลาที่ใช้ทำวิจัย คือ เวลาที่ว่างจากการสอน

⁷⁹กรมวิชาการ, กองวิจัยทางการศึกษา, “รูปแบบการอบรม วิจัยปฏิบัติการเชิงระดับโรงเรียน,” ใน เอกสารสรุปผลการประชุมปฏิบัติการเกี่ยวกับการวิจัยทางการศึกษา (ม.ป.ท., 2534), 4-5.

⁸⁰วิชัย ตันศิริ, “การพัฒนาและส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา,” ใน เอกสารวิจัยทางการศึกษา อันดับที่ 107 / 2534 (ม.ป.ท., 2534), 21.

ครูยังมีปัญหาในด้านความรู้และทักษะในการดำเนินการวิจัย การใช้ค่าสถิติเพื่อวิเคราะห์ข้อมูล และขาดประสบการณ์ในการทำวิจัย ส่วนด้านปัจจัยยังไม่ได้รับการสนับสนุนจาก ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ และจากบุคลากรผู้ช่วยวิจัย และกลุ่มโรงเรียน หน่วยงาน ชุมชน ผู้ปกครอง และนักเรียน ยังขาดความสนใจ และไม่เห็นประโยชน์ของการวิจัยอย่างแท้จริง ในด้านแหล่งความรู้ยังขาดแหล่งความรู้ในการค้นคว้าตำราและเอกสารอ้างอิง ในด้านส่วนตัว ผู้วิจัยไม่มีเวลา และงบประมาณในการทำวิจัย สำหรับความต้องการในการทำวิจัย และความต้องการความช่วยเหลือในการทำวิจัยในชั้นเรียน คือ ด้านความรู้และทักษะในการทำวิจัย ด้านแรงจูงใจและการสนับสนุนการทำวิจัย ด้านงบประมาณ ด้านเวลาในการทำวิจัย ด้านแหล่งความรู้และให้มีการจัดตั้งศูนย์กลางการทำวิจัยในระดับโรงเรียนและระดับอำเภอ⁸¹

วันทนา ชูช่วย ศึกษาการทำวิจัยในโรงเรียนของครูมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร เพื่อศึกษาเหตุจูงใจในการทำวิจัย และสาเหตุการไม่ทำวิจัยของครูมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร รวมทั้งศึกษาการทำวิจัยของครูมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2531 และ 2532 โดยศึกษาถึง ปัจจัยพื้นฐาน กระบวนการทำวิจัย ผลงานวิจัย การเผยแพร่ และการนำไปใช้ ผลการวิจัยพบว่า

1. เหตุจูงใจในการทำวิจัยของกลุ่มครูมัธยมศึกษาที่ทำกรวิจัย ได้แก่ ประสบปัญหาในการทำงานที่โรงเรียนและต้องการข้อมูลที่เชื่อถือได้ เพื่อนำมาพัฒนางานที่ปฏิบัติและได้รับการแต่งตั้งมอบหมาย หรือได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารให้ทำการวิจัย สาเหตุการไม่ทำวิจัยของครูมัธยมศึกษา กลุ่มที่ไม่ทำการวิจัย ได้แก่ การไม่มีเวลา ไม่มีความรู้ และประสบการณ์ในการทำวิจัย และไม่เห็นคุณค่าและประโยชน์ของการวิจัย

2. การทำวิจัยของครูมัธยมศึกษา ในปีการศึกษา 2531 และ 2532 ปรากฏว่ามีจำนวนโครงการวิจัย 42 โครงการ ได้แก่

2.1 ปัจจัยพื้นฐานในการทำวิจัยที่ครูมีความต้องการมาก ได้แก่ ที่ปรึกษาในการทำวิจัย เวลาในการทำวิจัย และแหล่งค้นคว้าข้อมูล

2.2 การทำวิจัยของครูมัธยมศึกษาทั้ง 42 โครงการ พบว่าทำสำเร็จ 15 โครงการ อยู่ระหว่างดำเนินการ 19 โครงการ และล้มเลิก 8 โครงการ ปัจจัยสำคัญที่ทำให้กระบวนการวิจัย ดำเนิน

⁸¹พีรวัฒน์ วงษ์พรม, “สภาพการทำวิจัยชั้นเรียนของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา เขตการศึกษา 10” (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาการประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533), ง.

ไปได้สำเร็จ ได้แก่ การมีบุคลากรในคณะวิจัยหรือผู้ช่วยวิจัยที่มีความรู้ด้านการวิจัย ผู้บริหาร สนับสนุนติดตามงาน ได้รับความช่วยเหลือจากผู้ที่เกี่ยวข้อง และการมีเวลาในการทำวิจัย

2.3 ผลงานวิจัยที่ทำสำเร็จ มีลักษณะของรายงานการวิจัยส่วนใหญ่เป็นแบบย่อ โดย เน้นเฉพาะผลการวิจัย จะมีรายงานที่มีลักษณะสมบูรณ์เพียง 3 เรื่อง

2.4 การเผยแพร่และการนำผลการวิจัยไปใช้ ส่วนใหญ่เผยแพร่ภายในโรงเรียนโดยการนำเสนอต่อผู้บริหาร และแจกครูในโรงเรียน และผู้บริหารได้นำผลการวิจัยไปเป็นข้อมูลในการ เสนอปรับปรุงงานในโรงเรียน⁸²

รุ่ง เจนจิต และกนก จันทร์ขจรให้ความเห็นว่าแนวทางการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน ให้มีคุณภาพสิ่งสำคัญ คือ ควรมีการจัดอบรมให้ครูรู้เทคนิคกระบวนการวิจัย การทำวิจัยให้ดูเป็น ตัวอย่าง การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารการวิจัยไปสู่โรงเรียน และสนับสนุนครูให้ทำวิจัยสำรวจ และวิจัยทดลองเพื่อพัฒนางานในหน้าที่⁸³

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้ศึกษาวิจัย เรื่องสภาพการวิจัยทางการศึกษาใน ประเทศ พบว่า ปัจจัยที่ส่งเสริมให้ทำวิจัย นักวิจัยในหน่วยงานมีความคิดเห็นแตกต่างกันในเรื่อง แรงจูงใจในการทำวิจัย กล่าวคือ นักวิจัยในหน่วยงานส่วนกลาง เห็นว่าปัจจัยที่ส่งเสริมให้ทำวิจัยจะ ขึ้นอยู่กับผู้บริหารของหน่วยงาน ที่จะให้ความสนใจและให้การสนับสนุนมีทุนทำวิจัยเพียงพอมี อิสระในการทำงาน มีข้อมูลพื้นฐานที่ทันสมัย และตัวนักวิจัยเองต้องมีใจรักที่จะทำงานวิชาการ ส่วนนักวิจัยในหน่วยงานในส่วนภูมิภาค เห็นว่า ปัจจัยที่ส่งเสริมให้ทำวิจัย ได้แก่ ต้องการชื่อเสียง เพื่อสถานภาพทางสังคม และมีความอยากรู้อยากเห็น เห็นประเด็นที่น่าศึกษาวิจัย ส่วนนักวิจัยใน หน่วยงานสถาบันอุดมศึกษาเห็นว่า ปัจจัยที่ส่งเสริมให้ทำวิจัย ได้แก่ การทำวิจัยจะเป็นการเสริมงาน ประจำที่ทำอยู่แล้ว ปัจจัยรองลงไป ก็คือ ผู้บริหารสนใจรับรู้และให้การสนับสนุน และตัวนักวิจัยจะ ต้องมีความอยากรู้อยากเห็น เห็นประเด็นที่จะศึกษาวิจัย และมีใจรักที่จะทำงานวิชาการ⁸⁴

⁸²วันทนา ชูช่วย, “การทำวิจัยของครูมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2531 และ 2532” (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยทางการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533), ง.

⁸³รุ่ง เจนจิต และกนก จันทร์ขจร, "การพัฒนาและส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา,"ใน เอกสารการวิจัยทางการศึกษา อันดับที่ 107 / 2534 (ม.ป.ท., 2534), 24.

⁸⁴คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สภาพการวิจัยทางการศึกษาในประเทศไทย (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์อมรินทร์พรินติ้ง, 2536), 6.

ชลดา จิตวัฒนพงษ์ ได้ศึกษาการจัดการศึกษาไทยในทศวรรษหน้า พบว่ากระบวนการพัฒนาครูมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ที่จะต้องเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของครูอย่างสม่ำเสมอทั้งในและนอกระบบ โดยเฉพาะมีการฝึกอบรมครูให้เรียนรู้และนำไปจัดกิจกรรมที่มีเทคนิคใหม่ๆ เช่น การสอนด้วยกระบวนการทางวิจัยส่วนผู้บริหารโรงเรียน ควรมีบทบาทเกี่ยวกับการบริหารและการจัดการต่างๆ รวมทั้งการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนให้เอื้ออำนวยต่อการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งผู้บริหารจำเป็นต้องส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนที่สำคัญคือ 1) การส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของงานวิจัยในโรงเรียน 2) การให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน 3) การให้ความสำคัญกับงานวิจัยในโรงเรียน 4) การมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียนและ 5) การส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งงานของครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน⁸⁵

มาเรียม นิลพันธ์ ได้ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรสำหรับข้าราชการ สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ โดยมีกิจกรรมการฝึกปฏิบัติการเขียน โครงร่างวิจัย พบว่าหลังการอบรมผู้เข้ารับการอบรมสามารถเขียน โครงร่างวิจัยได้⁸⁶

เยาวภา เจริญบุญ ได้ศึกษาองค์ประกอบที่สัมพันธ์กับการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูในระดับมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างของการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนวุฒิปริญญาโทที่เคยทำวิจัยในชั้นเรียนหลังจากจบการศึกษา จำนวน 52 คน และครูผู้สอนวุฒิปริญญาโทที่ไม่เคยทำวิจัยในชั้นเรียนหลังจากจบการศึกษา จำนวน 52 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์พบว่า 1) แรงจูงใจของครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียนไม่มีความแตกต่างจากครูที่ไม่ทำวิจัยในชั้นเรียน 2) ความรู้ความสามารถในระเบียบวิธีวิจัย 3) ในเนื้อหาสาระวิจัยไม่แตกต่างกัน 4) นิสัยที่เอื้อต่อการทำวิจัยก็ไม่แตกต่างกัน ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนกับการทำวิจัยในชั้นเรียนก็ไม่มีความสัมพันธ์กัน แต่พบว่าสภาพที่เอื้อต่อการทำวิจัย ได้แก่ ภาระอื่นๆ นอกจากการสอน เช่น ช่วยงานวิชาการของโรงเรียนเป็นผู้ที่มีโอกาสได้ไปประชุมสัมมนาหรือได้รับการอบรมอยู่เสมอ จึงมีโอกาสดูเห็นแนวทางในการพัฒนาการสอนได้มากกว่าครูทั่วไป ส่วนสาเหตุที่สำคัญที่ทำให้ครูผู้สอนทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อต้องการหาวิธีสอนที่ทำให้นักเรียนสนใจ และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น เพื่อแก้ปัญหาและช่วยเหลือนักเรียนในเรื่องที่เกี่ยวข้อง

⁸⁵ชลดา จิตวัฒนพงษ์, การจัดการศึกษาไทยในทศวรรษหน้า : มุมมองของผู้เชี่ยวชาญ 41 ปี กรมวิชาการ (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2536), 24.

⁸⁶มาเรียม นิลพันธ์, “การพัฒนาหลักสูตรการวิจัยวัฒนธรรม” (ปริญญาานิพนธ์การศึกษา คุุณัฐบัณฑิต สาขาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536), ง.

กับการเรียน เพื่อทำผลงานอาจารย์³ การได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารในการทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อนครูให้ความร่วมมือ⁸⁷

สุรียา ทองสมัคร ได้ศึกษาสาเหตุในการทำและไม่ทำวิจัย และสภาพการทำวิจัยทางการศึกษาของครูมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 3 ผลการวิจัยพบว่า สาเหตุของการไม่ทำงานวิจัยของครู เพราะว่า ไม่มีเงินทุน ไม่มีความรู้ ไม่มีแนวทางในการทำวิจัย ไม่มีเวลา ไม่มีเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ไม่มีเครื่องมือ อุปกรณ์หรือวัสดุสนับสนุน ไม่มีปรึกษา หรือผู้ช่วยเหลือ สาเหตุของการทำวิจัยเพราะว่า การทำวิจัยทำให้เกิดความภาคภูมิใจ ช่วยสร้างความเชื่อมั่นให้กับตนเอง มีความสนใจ ต้องการผลการวิจัยมาแก้ปัญหาการเรียนการสอนและใช้ในการวางแผนการปฏิบัติงานของโรงเรียน ส่วนสภาพการทำงานวิจัยพบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการศึกษาเพื่อพัฒนาบุคคล เป็นงานวิจัยเชิงสำรวจและทำวิจัยคนเดียว⁸⁸

บัญญัติ อึ้งสกุล ได้ศึกษา เรื่องบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน โดยรวมทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ การส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของงานวิจัยในโรงเรียน การให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน การให้ความสำคัญกับการวิจัยในโรงเรียนการมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียนและการส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งการงานของครูทำการวิจัยในโรงเรียนและในแต่ละด้านอยู่ในระดับปานกลาง

2. ผู้บริหารโรงเรียนที่มีวุฒิต่างกัน ปฏิบัติงานในโรงเรียนมีขนาดต่างกัน และประสบการณ์ ในการบริหารต่างกันมีบทบาทต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียนต่างกัน กล่าวคือผู้บริหารโรงเรียนที่มีวุฒิและประสบการณ์ในการบริหารมาก มีบทบาทต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน ด้านการมีความรับผิดชอบ ต่อครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียนมากกว่าผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารน้อยเหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ลักษณะของการเอาใจใส่ดูแลเพื่อให้ครูทำวิจัยในโรงเรียนให้ได้รับความช่วยเหลือ ทั้งในด้านความรู้ ความเข้าใจและทักษะเกี่ยวกับ

⁸⁷เยาวภา เจริญบุญ, “องค์ประกอบที่สัมพันธ์กับการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูในระดับมัธยมศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร” (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยทางการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537), ง.

⁸⁸สุรียา ทองสมัคร, “สาเหตุการทำวิจัยและไม่ทำวิจัยของครูมัธยม สังกัดกรมสามัญศึกษาเขตการศึกษา เขต3” (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยทางการศึกษามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2538), ง.

การวิจัยซึ่งผู้บริหาร โรงเรียน ที่มีประสบการณ์ในการบริหารมากย่อมมีความรู้และประสบการณ์ที่สั่งสมไว้จะทำให้สามารถนำไปบริหารงานวิจัยในโรงเรียน เพื่อควบคุมดูแลและนิเทศช่วยแก้ปัญหาพัฒนางาน และสร้างขวัญกำลังใจให้ครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียนได้มากกว่าผู้บริหาร โรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารน้อย⁸⁹

ประการัต มีเหลือ ได้ศึกษาสมรรถภาพของครูนักวิจัยเพื่อศึกษาสมรรถภาพที่จำเป็นของครูนักวิจัยและองค์ประกอบของสมรรถภาพของครูนักวิจัย กรอบโครงสร้างและรายการสมรรถภาพของครูนักวิจัยได้ถูกกำหนดจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กลุ่มตัวอย่าง คือ ข้าราชการครูที่มีตำแหน่งอาจารย์ 3 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จำนวน 348 คน พบว่า สมรรถภาพที่ครูนักวิจัยให้ความสำคัญและมีความจำเป็นมากที่สุด สำหรับครูนักวิจัย 10 รายการ เรียงตามลำดับคือ มีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอนอย่างกว้างขวางลึกซึ้ง มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องหลักสูตรสามารถวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของนักเรียนได้อย่างถูกต้องตามความเป็นจริง มีความซื่อสัตย์และซื่อตรงในทางวิชาการเป็นนักร้อง มีความละเอียดรอบคอบทำงานเป็นระบบ มีใจกว้างรับฟังและเคารพความคิดเห็นทางวิชาการของผู้อื่น ศึกษาเอกสาร ตำรา และสื่อต่างๆ เกี่ยวกับวิชาชีพครูอยู่เสมอ มีความคิดอิสระ ริเริ่มและสร้างสรรค์ มีศรัทธาต่อการวิจัย และยังได้เสนอโปรแกรมการพัฒนาครูให้เป็นนักวิจัย แบ่งขั้นตอนการพัฒนาเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การพัฒนาสมรรถภาพครู ซึ่งเป็นสมรรถภาพพื้นฐาน โดยพัฒนาในด้านความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาและหลักสูตร ทักษะการพัฒนาการเรียนการสอนและจรรยาบรรณ ระยะที่ 2 การพัฒนาสมรรถภาพนักวิจัย โดยพัฒนาในด้านความรู้ความสามารถในระเบียบวิธีวิจัยและการดำเนินการวิจัย โดยบูรณาการไปกับเนื้อหาด้านทักษะในการพัฒนาการเรียนการสอนและจรรยาบรรณ ระยะที่ 3 การฝึกปฏิบัติในการทำวิจัยให้ครบวงจร โดยพัฒนาสมรรถภาพพิเศษในด้านทักษะในการเก็บรวบรวมข้อมูล ด้านความสามารถในการประเมินการพัฒนาคุณภาพของนักเรียนและการใช้ข้อมูลและด้านความสามารถในการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อความรู้ ซึ่งสมรรถภาพเหล่านี้จะช่วยส่งเสริมการพัฒนาสมรรถภาพครูนักวิจัยให้ครบถ้วนสมบูรณ์ยิ่งขึ้น⁹⁰

⁸⁹ บัญชา อึ้งสกุล, “บทบาทของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12” (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2537), 98.

⁹⁰ ประการัต มีเหลือ, “การศึกษาสมรรถภาพของครูนักวิจัย” (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยทางการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540), ง.

ประภัศสร วงษ์ดี ได้ศึกษากระบวนการและการใช้ผลการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู ซึ่งกระบวนการวิจัยเริ่มจากปัญหาการจัดการเรียนการสอนและการขาดความพร้อมของนักเรียน ครูนักวิจัยจะเลือกปัญหาวิจัยที่สามารถประยุกต์ใช้ได้ในการทำงานสอน และเป็นเรื่องที่ตนเองมีความถนัด โดยหัวข้อที่ศึกษามักเป็นเรื่องการพัฒนาวิธีการสอน และสื่อการสอน การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และการสร้างหลักสูตรท้องถิ่น เครื่องมือในการวิจัยส่วนใหญ่ครูสร้างขึ้นเอง โดยมีผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ กลุ่มตัวอย่างการวิจัย คือ นักเรียนในชั้นเรียนของตนเอง และการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิเคราะห์เนื้อหา และวิเคราะห์ด้วยสถิติบรรยาย และครูได้มีการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ทั้งในด้านการพัฒนาวิธีสอนและสื่อ เพื่อการพัฒนานักเรียนและพัฒนาการปฏิบัติการในวิชาชีพครู⁹⁰

สกาวรัตน์ ชุ่มเขย ศึกษา การนำเสนอรูปแบบการวิจัยปฏิบัติการสำหรับครูประถมศึกษา โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน พบว่า

1. ในสภาพปัจจุบันลักษณะการทำวิจัยปฏิบัติการมีทั้งแบบทำคนเดียว และทำเป็นทีม ทั้งภายในโรงเรียนและกับบุคคลภายนอกโรงเรียน ประเด็นการวิจัยส่วนใหญ่เกี่ยวกับทักษะการคิดในวิชาคณิตศาสตร์ ทักษะการสื่อสารในภาษาไทยและปัญหาพฤติกรรมของนักเรียน วิธีการวิจัยที่ครูใช้ คือ การสำรวจ การศึกษารายกรณี การวิจัยแบบกึ่งทดลองและการวิจัยและพัฒนาวัตรกรรมปัญหาในการทำวิจัย คือ ครูยังขาดความรู้ ความเข้าใจและการช่วยเหลือจากหน่วยงาน ครูมองวิจัยเป็นเรื่องยาก ไม่มีเวลาและภาระงานครุมมาก ครูต้องการการสนับสนุนด้าน 1) การอบรม 2) ตัวอย่างผลงานการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนที่หลากหลาย 3) ที่ปรึกษาและผู้ให้เทคนิคติดตามด้านการวิจัย 4) การสนับสนุน ด้านปัจจัยจากโรงเรียนโดยเฉพาะเรื่อง นโยบาย การจัดเวลา สื่อ วัสดุอุปกรณ์และการจัดกิจกรรมส่งเสริมการวิจัย

2. รูปแบบการวิจัยปฏิบัติการสำหรับการพัฒนาครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ควรเป็นโปรแกรมการวิจัยที่มีคำถามกิจกรรมการวิจัยต่อเนื่องกันไป เพื่อสร้างเสริมการเรียนรู้และการสร้างความรู้อย่างต่อเนื่องของครู โปรแกรมการวิจัยควรประกอบด้วย 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การวิจัยปฏิบัติ

⁹⁰ประภัศสร วงษ์ดี, “ กระบวนการ และการใช้ผลการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ” (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540),ง.

การเพื่อการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ระยะที่2 การวิจัยปฏิบัติการเพื่อประเมินการสอนของครู ระยะที่3 การวิจัยปฏิบัติการ เพื่อสร้างและพัฒนานวัตกรรมในการสอน⁹¹

สุวิมล ว่องวานิช กล่าวว่า งานวิจัยของครูอาจารย์ที่ทำการวิจัยแบบแยกส่วนจากการสอนไม่น่าจะเรียกว่าการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน และยังถ้าเป็นกลุ่มครูอาจารย์ที่ทำวิจัยเพื่อหวังสร้างผลงานทางวิชาการแบบเป็นการเฉพาะกิจ ก็ยังคงกล่าวได้ว่าเป็นการทำวิจัยที่ไม่ถูกต้องตามหลักแนวคิดของการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ผู้ที่เป็นครูในยุคนี้จึงต้องเป็นครูที่มีจิตวิจัย คือเห็นคุณค่าของการวิจัย และพร้อมที่จะลงมือทำการวิจัยด้วยความเชื่อมั่นว่าจะได้ข้อค้นพบที่นำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผลงานวิชาการที่ได้จากการทำวิจัยหากแม้จะเกิดขึ้นภายหลังก็ถือเป็นผลพลอยได้ แต่ไม่ใช่เป็นตัวกำหนดหรือเป็นแรงผลักดันสำคัญให้ครูอยากทำวิจัย ดังนั้นครูผู้ใดที่เริ่มต้นทำวิจัยด้วยการตั้งคำถามว่า “ไม่ทราบว่าจะทำวิจัยในหัวข้อใดดี?” ก็กล่าวได้ว่า ครูผู้นั้นยังเข้าไม่ถึงหัวใจสำคัญของการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ทั้งนี้เพราะคำถามวิจัยเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ครอบคลุมทุกที่กระบวนกรเรียนการสอนยังมีอยู่ ปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนก็มีอยู่ตลอดเวลา และปัญหาเหล่านั้น คือ โจทย์ปัญหาที่ครูนักวิจัย ควรกำหนดเป็นตัวตั้งที่จะค้นหาคำตอบ และทำเป็นวงจรต่อเนื่องไม่สิ้นสุดจนกว่าปัญหาในชั้นเรียนจะหมดไป⁹²

บทวิจัยในต่างประเทศ สงวนลิขสิทธิ์

เชมปี (Paul G. Schemp) ได้ศึกษาการเรียนรู้จากการทำงานของครูซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการวิจัยว่าอะไร คือความรู้ของครูและครูใช้ความรู้อย่างไรในห้องเรียนของเขา การวิเคราะห์คำตอบในการแสวงหาความรู้ของครู ใช้การศึกษารายกรณีक्रमมัธยมศึกษาและใช้ระยะเวลาศึกษาที่ยาวนาน ใช้วิธีการที่หลากหลายในการเก็บรวบรวมข้อมูลของเทคนิคการวิจัยเชิงคุณภาพ คือ การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม วิเคราะห์ผลงานและเอกสาร จากวิดีโอ และจากการสัมภาษณ์แบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ความรู้ที่รวบรวมจากการเข้าไปสัมผัสกับแหล่งข้อมูล ผู้วิจัยได้แบ่งประเภทของเรื่องที่ศึกษาออกเป็น 5 ประเภท คือ 1) การจัดการชั้นเรียนและการทำงาน 2) พฤติกรรมการสอน 3) สารของวิชา 4) ศิลปะในการสอนเนื้อหาความรู้และ 5) บรรยากาศภายนอก ผลการศึกษาพบว่าด้านการจัดการห้องเรียนและการทำงาน (กรณีศึกษา) ครูหาประสบการณ์เหล่านี้จากการทำงานและ

⁹¹ สภาวรัตน์ ชุ่มเชย, “ การนำเสนอรูปแบบการวิจัยปฏิบัติการ สำหรับพัฒนาครูประถมศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ” (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543),ง.

⁹² สุวิมล ว่องวานิช, การเชิงวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน.194-195.

พฤติกรรมการสอนส่วนใหญ่ได้มาจากการสังเกตการสอนของครูคนอื่นๆ หรือจากประสบการณ์การสอน สารความรู้ที่เป็นหลักในการสอนคือ ความรู้เดิมความคิดส่วนตัว แหล่งที่หาได้ง่ายและความสนใจของนักเรียน ศิลปะการสอนมี3ประการคือการสาธิต การฝึกฝนและการจัดกิจกรรมเงื่อนไขภายนอก คือ อิทธิพลภายนอกห้องเรียน เช่น กฎหมาย นโยบายของโรงเรียน การมีประสบการณ์ในการทำงานของครุศึกษาที่มีมากขึ้น ทำให้เกิดการพัฒนาด้านนี้ และสิ่งนี้จะมีความรู้ที่มีประโยชน์สำหรับครูต่อไป⁹³

รูตค็อวสกี(Rutkowski) กล่าวว่า การวิจัยทางการศึกษาสามารถจำแนกได้เป็น 3 ประเภท คือ (1) งานวิจัยที่ยึดการวิจัยแบบเป็นทางการ การทำวิจัยแบบนี้ ผู้วิจัยต้องได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับวิธีการวิจัยแบบเข้ม (2) งานวิจัยที่ใช้วิธีการวิจัยแบบง่าย ๆ ไม่ยึดแบบแผนวิจัย (casual research) งานวิจัยแบบนี้ใช้สามัญสำนึกของผู้วิจัยในการกำหนดปัญหาการหาวิธีแก้ปัญหา เพื่อพัฒนาผู้เรียน และ(3) งานวิจัยเชิงปฏิบัติ(action research) เป็นงานวิจัยที่อยู่ระหว่างงานวิจัยแบบแรกกับแบบที่สอง คือมีการทำวิจัยตามแบบแผนวิจัยแต่ก็ไม่เข้มงวดมากเหมือนแบบแรก และไม่ใช่อ่อนมากแบบที่สอง วิธีการออกแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติ จึงไม่ซับซ้อนหรือเข้มงวดตามแบบแผนการวิจัยมากเกินไป นักวิจัยที่ทำวิจัยนี้ต้องได้รับการอบรมความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยบ้างแม้จะไม่เข้มข้นเท่ากับนักวิจัยกลุ่มแรก ดังนั้น การอบรมให้ความรู้กับครูที่ต้องการทำวิจัยจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ช่วยเสริมสร้างความรู้และพัฒนาให้เกิดทักษะในการทำวิจัยเป็นแต่ก็ไม่จำเป็นต้องให้การอบรมที่เน้นการวิจัยที่ยึดกรอบหรือวิธีวิทยาที่สูงเกินไป เพราะไม่ใช่สิ่งจำเป็นสำหรับการวิจัยปฏิบัติการในห้องเรียน⁹⁴

จอห์นสันและบัตตัน (Johnson, M.J. and Button, K) ได้เสนอผลการทดลองพัฒนาครู โดยการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนซึ่งปรากฏว่าประสบความสำเร็จด้วยดี นับเป็นกระบวนการที่ช่วยพัฒนาวิชาชีพของครู และผลจากการศึกษาวิจัย ผู้วิจัยได้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาทักษะการทำวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครูหลายประการได้แก่ (1) เสนอแนะให้ครูศึกษาวรรณคดีที่เกี่ยวข้อง (2) ให้ครูเริ่มตั้งปัญหาที่เกิดขึ้นกับตัวเองในการทำงานสอน (3) จัดให้มีโครงการวิจัยปฏิบัติการที่มีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และเป็นโครงการระยะยาว (4) สนับสนุนให้มีการร่วมมือกันทำงาน

⁹³Paul G. Sehemp, "Leraning on the Job : Analysis of the Acquisition of a Teacher's Knowledge," Journal of Research and Development in Education 28. 4 (1995) : 231-244.

⁹⁴J. Rutkowski , " Conducting Research in the Music Classroom," Music Education Journal. 82 (March 1996) : 42-44.

ระหว่างนักวิชาการในมหาวิทยาลัยกับครูในโรงเรียน และ (5) จัดหาวิธีการให้ครูที่ทำวิจัยได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนผลงานของตนเอง⁹⁵

สรุป

การศึกษา วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องสำหรับการวิจัยครั้งนี้ มีสาระสำคัญในเรื่อง การพัฒนาวิชาชีพครู การฝึกอบรมกับการพัฒนาวิชาชีพครู ซึ่งเป็นกระบวนการหนึ่ง que สร้างสรรค์วิธีการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถ ทักษะความชำนาญ และทัศนคติที่ดี เพื่อให้ปฏิบัติงานได้บรรลุวัตถุประสงค์ รวมทั้งศึกษาเรื่อง การวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งมีรายละเอียดเกี่ยวกับ ความหมายของการวิจัยในชั้นเรียน ความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียน ความแตกต่างของการวิจัยในชั้นเรียนกับการวิจัยทางการศึกษา กระบวนการและขั้นตอนการดำเนินการวิจัยในชั้นเรียน ตลอดจนศึกษาการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความรู้ การวิจัยในชั้นเรียนของครู ซึ่งเป็นหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนในการดำเนินงานนิเทศในโรงเรียน เพื่อพัฒนาการจัดการเรียน การสอนของครู ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียน ได้เต็มตามศักยภาพ

⁹⁵M.J Johnson and K. Button, “Action Research Paves the Way for Continuous Improvement,” *Journal of Staff Development* 19 (1998) : 48-51.

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดประสงค์ เพื่อทราบระดับความรู้ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนวัดมะเกลือก่อนและหลังการพัฒนา ความแตกต่างระหว่างระดับความรู้เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนวัดมะเกลือก่อนและหลังการพัฒนา และความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนวัดมะเกลือ เป็นการวิจัยเชิงทดลองนำร่อง (pre-experimental research) ที่ใช้ครูโรงเรียนวัดมะเกลือ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 เป็นหน่วยในการวิเคราะห์ (unit of analysis) ผู้วิจัยได้กำหนดรายละเอียด ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย และระเบียบวิธีวิจัย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ขั้นตอนดำเนินการวิจัย

เพื่อให้การดำเนินงานวิจัย บรรลุจุดประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้ จึงกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการ และขั้นตอนของการดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การจัดเตรียมโครงการวิจัย เป็นการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น ศึกษาสภาพปัญหาเกี่ยวกับ การวิจัยในชั้นเรียนในโรงเรียน พร้อมทั้งศึกษาวรรณกรรมต่างๆที่เกี่ยวข้อง เอกสารทางวิชาการรายงานการวิจัยทั้งภายในประเทศและต่างประเทศรวมทั้งขอคำแนะนำจากอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อจัดทำโครงร่างวิจัยและขออนุมัติต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินงานตามโครงการวิจัย ผู้วิจัยศึกษาและรวบรวมเอกสารความรู้เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน เผยแพร่ให้ครูโรงเรียนวัดมะเกลือศึกษาในวันที่ 4 ตุลาคม 2545 ทดสอบความรู้เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนก่อนประชุมเชิงปฏิบัติการ (pretest) ในวันที่ 15 พฤศจิกายน 2545 จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ การวิจัยในชั้นเรียน ในวันที่ 25 พฤศจิกายน 2545 ณ ห้องประชุมโรงเรียนวัดมะเกลือ อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม แล้วทดสอบความรู้เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน หลังประชุมเชิงปฏิบัติการ (posttest) และสัมภาษณ์ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู ในวันที่ 28 พฤศจิกายน 2545 แล้วนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาวิเคราะห์ข้อมูล และแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการวิจัย เป็นการนำผลการวิเคราะห์มาเรียบเรียงเขียนรายงานเสนอต่อคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความถูกต้อง ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องตามที่

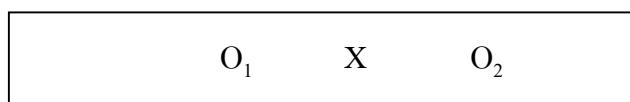
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์เสนอแนะ จัดพิมพ์ และรายงานผลการวิจัยฉบับสมบูรณ์ต่อบัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ระเบียบวิธีวิจัย

เพื่อให้งานวิจัยครั้งนี้ มีประสิทธิภาพ และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยจึง
กำหนดรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัยไว้ประกอบด้วย แผนแบบการวิจัย ประชากร และกลุ่ม
ตัวอย่าง ตัวแปรที่ศึกษา วิธีและขั้นตอนการดำเนินการวิจัย เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือ การเก็บรวบรวม
ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิจัย มีรายละเอียดดังนี้

แผนแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองนำร่อง (pre-experimental research) แบบกลุ่มทดลอง
กลุ่มเดียว ทดสอบก่อนและหลัง (the one group, pretest-posttest design) กล่าวคือ ให้ครูศึกษาเอกสาร
ความรู้ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อปรับพื้นฐานให้ครูมีความรู้เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน เท่าเทียมกัน ใช้วิธี
การทดสอบก่อนการประชุมเชิงปฏิบัติการ (pretest) แล้วจึงจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ การวิจัยในชั้นเรียน
และทดสอบหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ (posttest) ตามแผนผัง ดังนี้

X หมายถึง การให้ความรู้ จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนให้กับ
ครู โรงเรียนวัดมะเกลือ โดยวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญในเรื่องการวิจัยในชั้นเรียน

O_1 หมายถึง การทดสอบก่อนการประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่องการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อ
วัดความรู้ในเรื่องการทำวิจัยในชั้นเรียน

O_2 หมายถึง การทดสอบหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อ
วัดความรู้ในเรื่องการทำวิจัยในชั้นเรียน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประกอบด้วย ครูผู้สอนในโรงเรียนวัดมะเกลือ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการ
ศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2 จำนวน 29 คนเป็นกลุ่มตัวอย่าง

(ครูในโรงเรียนมีจำนวน 33 คน ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน 2 คน และผู้วิจัยซึ่งเป็นครูผู้สอน ร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการในครั้งนี้ ไม่ได้นำมาเป็นกลุ่มตัวอย่าง)

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา ประกอบด้วย ตัวแปรพื้นฐานและตัวแปรที่เกี่ยวกับการให้ความรู้เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน ดังนี้

1. ตัวแปรพื้นฐาน เป็นตัวแปรที่แสดงคุณลักษณะของครูโรงเรียนวัดมะเกลือ ที่เป็นประชากร เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ วิชาที่สอน ชั้นที่สอน ประสบการณ์ในการสอน จำนวนชั่วโมงหรือคาบเวลาที่สอนในหนึ่งสัปดาห์

2. ตัวแปรต้น เป็นการให้ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน โดยเชิญวิทยากรที่มีความรู้เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนมาดำเนินกิจกรรมในการประชุมเชิงปฏิบัติการ การทำวิจัยในชั้นเรียนตามสาระดังนี้

2.1 การวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง การวิจัยเพื่อแก้ปัญหานักเรียนบางคนบางเรื่องให้เกิดการพัฒนาแก่นักเรียนเพื่อจะได้เรียนทันเพื่อนกลุ่มใหญ่ หรือได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพของนักเรียน

2.2 ความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง การวิจัยในชั้นเรียนมีความสำคัญต่อผู้เรียนทำให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพ โดยครู ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐาน

2.3 ความแตกต่างของการวิจัยในชั้นเรียน กับการวิจัยทางการศึกษา หมายถึง การวิจัยในชั้นเรียนเป็นการวิจัยที่ทำโดยครูซึ่งอาจไม่ได้มาตรฐาน เพราะขึ้นอยู่กับทักษะและความสามารถของครูในการแสวงหาข้อมูล ภายใต้บทบาทและงานประจำของตน งานวิจัยนี้จะนำผลวิจัย ไปสู่ภาคปฏิบัติของตนในห้องเรียน ผู้การเรียนการสอนเนื้อหาเกิดการปฏิบัติต่อไป ส่วนการวิจัยทางการศึกษาเป็นงานวิจัยที่ใช้นักวิจัยในสาขาต่าง ๆ ที่ร่วมมือทำวิจัยเพื่อได้คำตอบ ที่มาตรฐานและนำไปสู่การวางแผนต่อไป

2.4 ขั้นตอนการทำวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง ขั้นตอนการทำวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งมีขั้นตอนดังต่อไปนี้ขั้นที่ 1 การระบุปัญหาที่ต้องการวิจัยและสาเหตุของปัญหา ขั้นที่ 2 การคาดคะเนคำตอบ ขั้นที่ 3 การหาวิธีแก้ ครูหาวิธีแก้ไขว่าควรแก้ไขเมื่อไร อย่างไร โดยไม่กระทบการจัดการเรียนการสอนนักเรียนคนอื่น ขั้นที่ 4 วิธีดำเนินงาน ขั้นที่ 5 การจัดทำรายงาน

2.5 การเขียนโครงร่างวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง การเขียนโครงร่างวิจัยซึ่งมีรายละเอียดครอบคลุมในเรื่อง ปัญหาสาเหตุของเรื่องที่วิจัย วัตถุประสงค์ และการวางแผนดำเนินงาน

2.6 การรายงานการวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง การเขียนรายงานการวิจัย ซึ่งเป็นการเสนอความรู้และเผยแพร่ผลงานให้ผู้อื่นทราบ และนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนา หรือแก้ปัญหาให้กับนักเรียน ซึ่งมีรายละเอียดครอบคลุมในเรื่องต่อไปนี้ 1) ชื่อเรื่อง 2) ปัญหาและสาเหตุ 3) วัตถุประสงค์ 4) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 5) วิธีดำเนินงาน 6) สรุปผลวิจัย 7) อภิปรายผล 8) ข้อเสนอแนะ

3. ตัวแปรตาม เป็นตัวแปรเกี่ยวกับระดับความรู้ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนวัดมะเกลือ หลังการประชุมเชิงปฏิบัติการการวิจัยในชั้นเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือวิจัยที่ใช้ในการวิจัย เรื่องการพัฒนาความรู้ การวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนวัดมะเกลือมี 3 ฉบับคือ

1) เอกสารความรู้เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน (ดูรายละเอียดในภาคผนวก)

2) แบบทดสอบความรู้ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน แบ่งเป็น 2 ตอนคือ ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้เข้าประชุมเชิงปฏิบัติการ การวิจัยในชั้นเรียน มีจำนวนแปดข้อได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ วิชาที่สอน ชั้นที่สอน ประสบการณ์ในการสอน จำนวนชั่วโมงหรือคาบที่สอนในหนึ่งสัปดาห์ ตอนที่ 2 ทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจ เรื่อง การวิจัยในชั้นเรียน มีลักษณะเป็นข้อสอบแบบปรนัยเลือกตอบ สี่ตัวเลือก (multiple choices) 40 ข้อซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อให้ครอบคลุมเนื้อหา เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน ของอุทุมพร จามรมาน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ความหมายของการวิจัยในชั้นเรียน 5 ข้อ
2. ความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียน 5 ข้อ
3. ความแตกต่างของการวิจัยในชั้นเรียน กับ การวิจัยทางการศึกษา 5 ข้อ
4. ขั้นตอนการทำวิจัยในชั้นเรียน 10 ข้อ
5. การเขียนโครงร่างวิจัยในชั้นเรียน 5 ข้อ
6. การเขียนรายงานการวิจัยในชั้นเรียน 10 ข้อ

ใช้ทดสอบครูก่อน (pretest) และหลัง (posttest) การประชุมเชิงปฏิบัติการการวิจัยในชั้นเรียน

3) แบบสัมภาษณ์ครู เป็นแบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้างเพื่อใช้สัมภาษณ์ครูเกี่ยวกับปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียน การแก้ปัญหการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู และข้อเสนอแนะอื่นๆ

การสร้างเครื่องมือวิจัย

การสร้างเครื่องมือในการพัฒนาความรู้ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนของครู โรงเรียนวัดมะเกลือ มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาหลักสูตรสาระเรื่องการวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งผู้วิจัยได้รวบรวมจากผู้รู้หลายท่าน ตลอดจนศึกษาเนื้อหาความรู้ความเข้าใจจากเอกสารและรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อนำมาสร้างแบบสอบถามสถานภาพส่วนตัว โดยผู้วิจัยได้สร้างขึ้นตามเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้ รวมทั้งสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ เพื่อวัดความรู้ความเข้าใจ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน โดยสร้างให้ครอบคลุมเนื้อหาจากตารางวิเคราะห์น้ำหนักเนื้อหา เป็นแบบทดสอบแบบปรนัยเลือกตอบสี่ตัวเลือก (multiple choices) และสร้างแบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้างเพื่อใช้สัมภาษณ์ครูเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะ ในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู

ขั้นตอนที่ 2 ผู้วิจัยนำเครื่องมือที่สร้างเสร็จแต่ละชุด เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบ เพื่อพิจารณาแก้ไขภาษา เนื้อหา ตลอดจนคำถามที่ใช้ให้เหมาะสม

ขั้นตอนที่ 3 ผู้วิจัยนำเครื่องมือที่ปรับปรุง ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ (ดูรายละเอียดในภาคผนวก) เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอรับความเห็นชอบและนำแบบทดสอบไปทดลองใช้ (try out) กับครูในโรงเรียนวัดดอนหวาย และโรงเรียนวัดโลกพระเจดีย์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขต 2 จังหวัดนครปฐม จำนวน 90 คน

ขั้นตอนที่ 4 นำแบบทดสอบที่ได้ทดลองใช้ (try out) มาวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) เป็นรายข้อและคัดเลือกข้อทดสอบที่ใช้ได้จำนวน 40 ข้อ โดยเลือกข้อทดสอบที่มีค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง 0.2 - 0.80 และค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป และนำผลไปวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder - Richardson) ซึ่งใช้กับข้อทดสอบที่มีระบบการให้คะแนน 0-1 (zero-one method) ตอบถูกให้ 1 คะแนนตอบผิดให้ 0 คะแนน ข้อทดสอบวัดความรู้ที่มีค่าความเชื่อมั่น 0.60 ขึ้นไปจะสามารถนำไปใช้ในการวิจัย ผลปรากฏว่า ข้อทดสอบที่คัดเลือกมีค่าความเชื่อมั่น 0.879

¹ พวงรัตน์ ทวีรัตน์, วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์, พิมพ์ครั้งที่ 8 (กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ,2534), 123-131.

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือถึงคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากรเพื่อขอความอนุเคราะห์จากผู้บริหารโรงเรียนวัดมะเกลือ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 ขออนุญาตเก็บข้อมูลจากครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบและให้สัมภาษณ์ในการวิจัย
2. ผู้วิจัยดำเนินการ ส่งแบบทดสอบด้วยตนเองและขอความอนุเคราะห์จากโรงเรียนรวบรวมแบบทดสอบให้กับผู้วิจัย
3. ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ครูด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย กำหนดให้ครูผู้สอนโรงเรียนวัดมะเกลือ เป็นหน่วยในการวิเคราะห์ (unit of analysis) ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ช่วยในการจัดกระทำข้อมูลและเลือกโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. การวิเคราะห์สถานภาพของครูผู้ทำแบบทดสอบ ใช้การหาค่าความถี่ (f) และค่าร้อยละ (%)

2. การวิเคราะห์เพื่อตอบคำถามของงานวิจัยข้อ 1 ใช้การหาค่าร้อยละ (%) ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สำหรับการแปลความหมายใช้เกณฑ์การให้คะแนน ตามคู่มือครูการประเมินผลการเรียนระดับมัธยมศึกษา มีรายละเอียดดังนี้²

ค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนน 0 ถึง 50 แสดงว่ามีความรู้ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ยของคะแนนร้อยละ 50 ถึง 59 แสดงว่ามีความรู้ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยของคะแนนร้อยละ 60 ถึง 69 แสดงว่ามีความรู้ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนอยู่ในระดับปานกลาง

²กระทรวงศึกษาธิการ, คู่มือครูการประเมินผลการเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามหลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2535), 70.

ค่าเฉลี่ยของคะแนนร้อยละ 70 ถึง 79 แสดงว่ามีความรู้ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนอยู่ในระดับ
มาก

ค่าเฉลี่ยของคะแนนร้อยละ 80 ขึ้นไป แสดงว่ามีความรู้ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนอยู่ในระดับ
มากที่สุด

3. การวิเคราะห์เพื่อตอบคำถามงานวิจัยข้อ 2 ใช้การเปรียบเทียบ ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{x})
ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการทดสอบค่าที (t-test) แบบจับคู่ (paired samples test)

4. การวิเคราะห์เพื่อตอบคำถามงานวิจัยข้อ 3 ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

สรุป

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองนำร่อง (pre-experimental research) แบบกลุ่มทดลอง
เดี่ยว ทดสอบก่อน และหลัง (the one group, pretest-posttest design) กลุ่มตัวอย่าง คือครูโรงเรียนวัด
มะเกลือ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต2
เป็นหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 3 ฉบับ ได้แก่เอกสารความรู้ เรื่องการ
วิจัยในชั้นเรียน แบบทดสอบและแบบสัมภาษณ์ ซึ่งผู้วิจัยสร้างและพัฒนาเก็บข้อมูลระหว่าง วันที่ 4
ตุลาคม 2545 ถึง วันที่ 28 พฤศจิกายน 2545 ณ ห้องประชุม โรงเรียนวัดมะเกลือ อำเภอพุทธมณฑล
จังหวัดนครปฐม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่า ความถี่ (f) ร้อยละ (%) มัชฌิมเลขคณิต (x) ส่วนเบี่ยง
เบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบค่าที(t-test) แบบจับคู่ (paired samples test) และการวิเคราะห์เนื้อหา
(content analysis)

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้ได้คำตอบข้อคำถามของการวิจัยเรื่อง “ การพัฒนาความรู้ การวิจัยในชั้นเรียน ของครูโรงเรียนวัดมะเกลือ ” ผู้วิจัยวิเคราะห์และเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของครูโรงเรียนวัดมะเกลือ

ตอนที่ 2 ความรู้ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนวัดมะเกลือ ก่อนและหลังการพัฒนาความรู้

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความรู้ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนวัดมะเกลือ ก่อนและหลังการพัฒนาความรู้เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน

ตอนที่ 4 ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะใน เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนวัดมะเกลือ

ตอนที่ 1

สถานภาพส่วนตัวของครูโรงเรียนวัดมะเกลือ

การวิเคราะห์ข้อมูลจาก สถานภาพส่วนตัวของครูโรงเรียนวัดมะเกลือ ผู้วิจัยใช้การหาค่าความถี่ (f) และค่าร้อยละ (%) ปรากฏผลดังตารางที่ 2

จากตารางที่ 1 พบว่าสถานภาพส่วนตัวของครูโรงเรียนวัดมะเกลือ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 75.86 มีอายุ 41-50 ปีจำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 62.06 สถานภาพสมรสจำนวน 22 คนคิดเป็นร้อยละ 75.86 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 79.31 วิชาที่สอนสอนมากกว่า 1 วิชามากที่สุด จำนวน 17 คนคิดเป็นร้อยละ 58.62 ระดับชั้นที่ทำการสอน ระดับอนุบาลจำนวน 4 คนคิดเป็นร้อยละ 13.79 ประถมศึกษาตอนต้นจำนวน 8 คนคิดเป็นร้อยละ 27.59 ประถมศึกษาตอนปลาย จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 13.79 มัธยมศึกษาตอนต้นจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 55.17 ประสบการณ์การทำงาน 16 ปีขึ้นไปมากที่สุด จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 75.86 สอนมากกว่า 20 คาบหรือชั่วโมง/สัปดาห์ จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 89.66

ตารางที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของครูโรงเรียนวัดมะเกลือ

สถานภาพส่วนบุคคล	ครูโรงเรียนวัดมะเกลือ	
	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
1. ชาย	7	24.34
2. หญิง	22	75.66
รวม	29	100
2. อายุ		
1. 21-30 ปี	1	3.45
2. 31-40 ปี	5	17.24
3. 41-50 ปี	18	62.07
4. 51-60 ปี	5	17.24
รวม	29	100
3. สถานภาพทางครอบครัว		
1. โสด	7	24.14
2. สมรส	22	75.86
3. หย่าร้าง	-	-
4. หม้าย	-	-
รวม	29	100
4. ระดับการศึกษาขั้นสูงสุด		
1. ต่ำกว่าปริญญาตรี	2	6.9
2. ปริญญาตรี	23	79.31
3. ปริญญาโท	4	13.79
4. อื่นๆ ไปรดระบุ	-	-
รวม	29	100

ตารางที่ 2 (ต่อ)

สถานภาพส่วนบุคคล	ครูโรงเรียนวัดมะเกลือ	
	จำนวน	ร้อยละ
5. วิชาที่สอน		
1. คณิตศาสตร์	2	6.89
2. ภาษาไทย	2	6.89
3. สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต	4	13.80
4. สร้างเสริมลักษณะนิสัย	1	3.45
5. การงานพื้นฐานอาชีพ	1	3.45
6. ประสบการณ์พิเศษ	1	3.45
7. คอมพิวเตอร์	1	3.45
8. สอนมากกว่า 1 วิชา	17	58.62
รวม	29	100
6. ระดับชั้นที่ทำการสอน		
1. อนุบาล	4	13.79
2. ประถมศึกษาตอนต้น	5	27.89
3. ประถมศึกษาตอนปลาย	4	13.79
4. มัธยมศึกษาตอนต้น	9	31.04
5. ประถมศึกษาตอนต้นและประถมศึกษาตอนปลาย	4	13.79
รวม	29	100
7. ประสบการณ์การทำงาน		
1. 5 ปีหรือน้อยกว่า	2	6.90
2. 6-10 ปี	5	17.24
3. 10-15 ปี	-	-
4. 16 ปีขึ้นไป	22	75.86
รวม	29	100
8. จำนวนคาบ		
1. 10 คาบหรือชั่วโมง/สัปดาห์ หรือน้อยกว่า	-	-
2. 11-20 คาบหรือชั่วโมง/สัปดาห์	3	10.34
3. มากกว่า 20 คาบหรือชั่วโมง/สัปดาห์	26	89.66
รวม	29	100

ตอนที่ 2

ความรู้เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนวัดมะเกลือ ก่อนและหลังการพัฒนาความรู้

การวิเคราะห์ระดับความรู้เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนวัดมะเกลือ ก่อนการพัฒนาความรู้เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน ผู้วิจัยใช้การหาค่า มัชฌิมเลขคณิต(\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.) และค่าร้อยละ (%) ดังรายละเอียดตามตารางที่ 2 และ 3

ตารางที่ 2 ความรู้เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนวัดมะเกลือ ก่อนการพัฒนา

ความรู้ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน	N	คะแนนเต็ม	\bar{x}	S.D.	%	ระดับ
ความหมายของการวิจัยในชั้นเรียน	29	5	2.80	0.72	55.86	น้อย
ความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียน	29	5	2.10	1.16	42.08	น้อยที่สุด
ความแตกต่างของการวิจัยในชั้นเรียน	29	5	2.14	0.95	42.80	น้อยที่สุด
ขั้นตอนของการวิจัยในชั้นเรียน	29	10	5.93	1.33	59.30	น้อย
การเขียนโครงร่างวิจัยในชั้นเรียน	29	5	2.76	1.12	55.20	น้อย
การเขียนรายงานวิจัยในชั้นเรียน	29	10	3.24	1.50	32.40	น้อยที่สุด
รวม	29	40	18.97	1.13	47.43	น้อยที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า ความรู้เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนวัดมะเกลือ ก่อนการพัฒนา โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด($\bar{x}=18.97, S.D.=1.13, \text{ร้อยละ } 47.43$) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของคะแนน การวิจัยในชั้นเรียนทั้ง 6 เรื่อง พบว่าอยู่ในระดับน้อย 3 เรื่องและน้อยที่สุด 3 เรื่อง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ ขั้นตอนของการวิจัยในชั้นเรียน ($\bar{x}=5.93, S.D.=1.33, \text{ร้อยละ } 59.30$) ความหมายของการวิจัยในชั้นเรียน ($\bar{x}=2.80, S.D.=0.72, \text{ร้อยละ } 55.86$) การเขียนโครงร่างวิจัยในชั้นเรียน ($\bar{x}=2.76, S.D.=1.12, \text{ร้อยละ } 55.17$) ความแตกต่างของการวิจัยในชั้นเรียนกับการวิจัยทางการศึกษา($\bar{x}=2.14, S.D.=0.95, \text{ร้อยละ } 42.80$)ความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียน ($\bar{x}=2.10, S.D.=1.16, \text{ร้อยละ } 42.08$)และการเขียนรายงานวิจัยในชั้นเรียน($\bar{x}=3.24, S.D.=1.50, \text{ร้อยละ } 32.41$)

สำหรับค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยภาพรวมของระดับความรู้ของครู ก่อนการพัฒนา $S.D.=1.13$ หมายความว่า ข้อมูลกระจายค่อนข้างมาก

ตารางที่ 3 ความรู้เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนของครู โรงเรียนวัดมะเกลือ หลังการพัฒนา

ความรู้ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน	N	คะแนนเต็ม	\bar{x}	S.D.	%	ระดับ
ความหมายของการวิจัยในชั้นเรียน	29	5	3.83	0.93	76.60	มาก
ความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียน	29	5	3.11	1.21	62.20	ปานกลาง
ความแตกต่างของการวิจัยในชั้นเรียน กับการวิจัยทางการศึกษา	29	5	2.24	0.87	44.80	น้อยที่สุด
ขั้นตอนของการวิจัยในชั้นเรียน	29	10	6.93	0.99	69.30	ปานกลาง
การเขียนโครงร่างวิจัยในชั้นเรียน	29	5	3.60	0.90	72.00	มาก
การเขียนรายงานวิจัยในชั้นเรียน	29	10	4.60	2.15	46.00	น้อยที่สุด
รวม	29	40	24.31	1.17	60.78	ปานกลาง

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

จากตารางที่ 3 พบว่า ความรู้เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนของครู โรงเรียนวัดมะเกลือ หลังการพัฒนา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=24.31, S.D.=1.17, \text{ร้อยละ } 60.78$) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของคะแนน การวิจัยในชั้นเรียนทั้ง 6 เรื่อง พบว่า อยู่ในระดับมาก 2 เรื่อง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ ความหมายของการวิจัยในชั้นเรียน ($\bar{x}=3.83, S.D.=0.93, \text{ร้อยละ } 76.60$) การเขียนโครงร่างวิจัยในชั้นเรียน ($\bar{x}=3.60, S.D.=0.90, \text{ร้อยละ } 72.00$) อยู่ในระดับปานกลาง 2 เรื่อง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ ขั้นตอนของการวิจัยในชั้นเรียน ($\bar{x}=6.93, S.D.=0.99, \text{ร้อยละ } 69.30$) ความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียน ($\bar{x}=3.11, S.D.=1.29, \text{ร้อยละ } 62.20$) และระดับน้อย 2 เรื่อง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ การเขียนรายงานวิจัยในชั้นเรียน ($\bar{x}=4.60, S.D.=2.15, \text{ร้อยละ } 46.00$) และความแตกต่างของการวิจัยในชั้นเรียนกับการวิจัยทางการศึกษา ($\bar{x}=2.24, S.D.=0.87, \text{ร้อยละ } 44.80$)

สำหรับค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยภาพรวมของระดับความรู้ของครู หลังการพัฒนา $S.D.=1.17$ หมายความว่า ข้อมูลกระจายค่อนข้างมาก

ตอนที่ 3

เปรียบเทียบความรู้ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนวัดมะเกลือ ก่อน และหลังการพัฒนา

การวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบความรู้ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน ผู้วิจัยใช้การทดสอบ ค่าที (t-test) แบบจับคู่ (paired samples test) โดยใช้ค่า มัชฌิมเลขคณิต (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ของคะแนนแบบทดสอบความรู้ ก่อนและหลังการพัฒนา ปรากฏผลตาม ตารางที่ 4

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบระดับความรู้เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนของครู โรงเรียนวัดมะเกลือ ก่อนและหลังการพัฒนา

ความรู้ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน	N	คะแนน เต็ม	ก่อนการพัฒนา		หลังการพัฒนา		ค่า t
			\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	
ความหมายของการวิจัยในชั้นเรียน	29	5	2.80	0.72	3.83	0.93	4.985*
ความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียน	29	5	2.10	1.16	3.11	1.21	3.742*
ความแตกต่างของการวิจัยในชั้นเรียน กับการวิจัยทางการศึกษา	29	5	2.14	0.95	2.24	0.87	.532
ขั้นตอนของการวิจัยในชั้นเรียน	29	10	5.93	1.33	6.93	0.99	4.201*
การเขียนโครงร่างวิจัยในชั้นเรียน	29	5	2.76	1.12	3.60	0.90	3.633*
การเขียนรายงานวิจัยในชั้นเรียน	29	10	3.24	1.50	4.60	2.15	3.024*
รวม	29	40	18.97	1.13	24.31	1.17	6.877*

t .05 = 1.701 * นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

จากตารางที่4พบว่า ความรู้เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนวัดมะเกลือก่อน และหลังการพัฒนา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 คือค่าเฉลี่ยของคะแนนการวิจัยในชั้นเรียนหลังการพัฒนา(\bar{x} =24.31, S.D.=1.17) สูงกว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนการวิจัยในชั้นเรียนก่อนการพัฒนา(\bar{x} =18.97, S.D.=1.13) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของคะแนนทั้ง 6 เรื่อง พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 5 เรื่อง คือ เรื่อง ความหมายของการวิจัยในชั้นเรียน ความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียน ขั้นตอนของการวิจัยในชั้นเรียน การเขียนโครงร่างวิจัยในชั้นเรียน และการเขียนรายงานวิจัยในชั้นเรียนโดยค่าเฉลี่ยของคะแนนหลังการพัฒนา สูง

กว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนการพัฒนา และมี 1 เรื่อง คือ ความแตกต่างของการวิจัยในชั้นเรียนกับการวิจัยทางการศึกษา ความรู้ก่อนและหลังการพัฒนาแตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 5

ความคิดเห็นของครูโรงเรียนวัดมะเกลือ เกี่ยวกับปัญหา และข้อเสนอแนะการทำวิจัยในชั้นเรียน

การวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูโรงเรียนวัดมะเกลือ เกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะการทำวิจัยในชั้นเรียน ผู้วิจัยใช้การหา ความถี่ (f) และร้อยละ (%) มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ความคิดเห็นของครูโรงเรียนวัดมะเกลือ เกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะการทำวิจัยในชั้นเรียน พบว่าครูมีปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียน 2 เรื่อง คือ การเลือกปัญหาในการทำวิจัยในชั้นเรียน และการเขียนรายงานวิจัย มีจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 34.48 ครูมีปัญหาเรื่องการเขียนรายงานวิจัย มีจำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 62.07 และครูที่ไม่มีปัญหาในการทำวิจัยมีจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 3.45 การดำเนินการวิจัยในชั้นเรียน ครูคิดว่าสามารถดำเนินการวิจัยได้ ด้วยการศึกษาจากเอกสารความรู้ การวิจัยในชั้นเรียน และศึกษาตัวอย่างงานวิจัยจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 37.93 และฝึกอบรมเพิ่มเติมจำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 62.07

ข้อเสนอแนะ ครูให้ข้อเสนอแนะว่า 1) ผู้บริหารควรจัดอบรมการทำวิจัยในชั้นเรียน หรือจัดหางบประมาณโดยไม่ควรจัดเก็บเงินจากครู เพื่อส่งครูอบรมการทำวิจัยในชั้นเรียนมีจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 37.93 2) ผู้บริหารควรจัดอบรมการทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อฝึกการเขียนรายงานวิจัยในชั้นเรียนจำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 62.07

ผลการวิเคราะห์การให้สัมภาษณ์ของครูโรงเรียนวัดมะเกลือ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา และข้อเสนอแนะในเรื่องการทำวิจัยในชั้นเรียน ดังต่อไปนี้

ปัญหา

1. การทำวิจัยในชั้นเรียน ครูคิดว่าขั้นตอนที่มีปัญหาในการทำวิจัยในชั้นเรียนคือ การเลือกปัญหาเพื่อนำมาสู่การทำวิจัยในชั้นเรียนนั้น ครูไม่รู้จะเลือกปัญหาอย่างไร? และครูมีปัญหาด้านใช้ภาษาในการเขียนรายงานการทำวิจัยในชั้นเรียน ครูขาดทักษะการเขียนรายงาน และการเรียบเรียงภาษาเขียน

2. สำหรับการดำเนินการวิจัยในชั้นเรียน ครูคิดว่าครูสามารถดำเนินการได้ด้วยการศึกษาจากเอกสารความรู้การทำวิจัยในชั้นเรียน ศึกษาจากตัวอย่างงานวิจัยในชั้นเรียน และรับการฝึกอบรมเพิ่มเติม

ข้อเสนอแนะ

1. ผู้บริหารโรงเรียนควร ส่งเสริมให้ครูทำการวิจัยในชั้นเรียน โดยจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนในโรงเรียนหรือจัดหางบประมาณจากเงินงบประมาณหรือเงินนอกงบประมาณ สำหรับพัฒนาบุคลากร โดยไม่ควรจัดเก็บเงินจากครู เพื่อสนับสนุนให้ครูได้รับการอบรมการทำวิจัยในชั้นเรียนร่วมกับหน่วยงานอื่น

2. ผู้บริหารโรงเรียนควรจัดให้ครูได้รับการอบรม เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่องเพื่อ ผลักดันเขียนรายงานวิจัยในชั้นเรียน

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อ ศึกษาการพัฒนาความรู้ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน ของครูโรงเรียนวัดมะเกลือ โดยมีจุดประสงค์เพื่อทราบ 1) ระดับความรู้ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน ของครูโรงเรียนวัดมะเกลือก่อน และหลังการพัฒนาความรู้ 2) ความแตกต่างระหว่างระดับความรู้ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน ของครูโรงเรียนวัดมะเกลือก่อน และหลังการพัฒนาความรู้ 3) ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนวัดมะเกลือ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยคือ ครูโรงเรียนวัดมะเกลือ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 จำนวน 29 คน การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองนำร่อง (pre-experimental research) ที่มีแผนแบบการวิจัยคือ การทดสอบก่อนและหลังการพัฒนาความรู้ (the one group, pretest-posttest design) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 3 แบบได้แก่ 1) เอกสารความรู้ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนตามแนวคิดและสาระของ อุทุมพร จามรมาน 2) แบบทดสอบวัดความรู้ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนและ 3) แบบสัมภาษณ์ ดำเนินการโดยแจกเอกสารความรู้ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนให้ครูศึกษาก่อน ในวันที่ 4 ต.ค. 2545 ทดสอบความรู้ ก่อนการพัฒนา (pretest) ในวันที่ 15 พ.ย. 2545 ดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน พร้อมทั้งทดสอบความรู้หลังการพัฒนา (posttest) ในวันที่ 25 พ.ย. 2545 ณ ห้องประชุม ร.ร.วัดมะเกลือ อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม และสัมภาษณ์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู ในวันที่ 28 พ.ย. 2545 สถิติที่ใช้คือค่า ความถี่ (f) ร้อยละ (%) มัชฌิมเลขคณิต (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบค่าที (t-test) แบบจับคู่ (paired samples test) และการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) ข้อค้นพบสรุปได้ดังนี้

ข้อค้นพบ

การวิจัยเพื่อศึกษา การพัฒนาความรู้ การวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนวัดมะเกลือทำให้มีข้อค้นพบดังนี้

1. ความรู้ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนวัดมะเกลือ ก่อนการพัฒนาความรู้ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุดโดยมี ขั้นตอนของการวิจัยในชั้นเรียน ความหมายของการวิจัยในชั้นเรียน การเขียนโครงร่างวิจัยในชั้นเรียน อยู่ในระดับน้อย ความแตกต่างของการวิจัยในชั้นเรียนกับการวิจัยทางการศึกษา ความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียนและการเขียนรายงานวิจัยในชั้นเรียนอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2. ความรู้ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน ของครูโรงเรียนวัดมะเกลือ หลังการพัฒนาความรู้ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน โดยภาพรวมอยู่ระดับปานกลางและเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของทุกเรื่อง พบว่าอยู่ระดับมากสองเรื่องคือ ความหมายของการวิจัยในชั้นเรียนและการเขียน โครงร่างวิจัยในชั้นเรียน อยู่ระดับปานกลางสองเรื่อง คือ ขั้นตอนของการวิจัยในชั้นเรียน ความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียน อยู่ระดับน้อยที่สุดสองเรื่อง คือ การเขียนรายงานวิจัยในชั้นเรียน และความแตกต่างของการวิจัยในชั้นเรียนกับการวิจัยทางการศึกษา

3. ความรู้ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน ของครูโรงเรียนวัดมะเกลือก่อน และหลังการพัฒนาความรู้ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนโดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยค่าเฉลี่ยคะแนนหลังการพัฒนาความรู้สูงกว่า ก่อนการพัฒนาความรู้ เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของคะแนนเป็นรายเรื่องพบว่า ความหมายของการวิจัยในชั้นเรียน ความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียน ขั้นตอนของการวิจัยในชั้นเรียน การเขียนโครงร่างวิจัยในชั้นเรียน การเขียนรายงานวิจัยในชั้นเรียน ก่อน และหลังการพัฒนาความรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยค่าเฉลี่ยของคะแนนแต่ละเรื่อง หลังการพัฒนาความรู้ สูงกว่าก่อนพัฒนาความรู้ และไม่แตกต่างกันหนึ่งเรื่องคือ ความแตกต่างของการวิจัยในชั้นเรียนกับการวิจัยทางการศึกษา

4. ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน พบว่า ครูมีปัญหาในการทำวิจัยในชั้นเรียน คือ การเลือกปัญหาในการทำวิจัยในชั้นเรียนและการเขียนรายงานการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับการดำเนินการวิจัยในชั้นเรียน ครูคิดว่าครูสามารถแก้ปัญหาได้ โดยศึกษาจากเอกสารตำราการทำวิจัยในชั้นเรียน ศึกษาจากตัวอย่างงานวิจัยในชั้นเรียน และรับการฝึกอบรมเพิ่มเติม ครูให้ข้อเสนอแนะว่า ผู้บริหารโรงเรียน ควรให้การสนับสนุนและส่งเสริมการทำวิจัยใน

ชั้นเรียน โดยจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง จัดหางบประมาณสำหรับการพัฒนาบุคลากร โดยไม่ควรจัดเก็บเงินจากครู ซึ่งอาจจัดหาได้จากเงินงบประมาณ หรือเงินนอกงบประมาณ สนับสนุนให้ครูร่วมอบรมการวิจัยในชั้นเรียนกับหน่วยงานอื่น และควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการการวิจัยในชั้นเรียนเพิ่มเติมเพื่อฝึกปฏิบัติการเขียนรายงานวิจัยในชั้นเรียนเพิ่มเติมเพื่อฝึกปฏิบัติการเขียนรายงานวิจัยในชั้นเรียน

การอภิปรายผล

จากการสรุปผลตามข้อค้นพบที่กล่าวมาแล้ว สามารถนำมาอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการวิจัยที่พบว่า ความรู้เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนวัดมะเกลือ ก่อนการพัฒนาความรู้ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด โดยมี ขั้นตอนของการวิจัยในชั้นเรียน ความหมายของการวิจัยในชั้นเรียน การเขียนโครงร่างวิจัยในชั้นเรียน อยู่ในระดับน้อยและความแตกต่างของการวิจัยในชั้นเรียนกับการวิจัยทางการศึกษา ความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียน และการเขียนรายงานวิจัยในชั้นเรียนอยู่ในระดับน้อยที่สุดด้วย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนวัดมะเกลือเพิ่งจะเริ่มกำหนดนโยบายให้ครูนำกระบวนการวิจัยในชั้นเรียนมาใช้แก้ปัญหาและพัฒนานักเรียน การทำวิจัยในชั้นเรียนจึงเป็นเรื่องใหม่สำหรับครู แม้ว่าครูส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีและยังไม่เคยทำวิจัยมาก่อน และไม่เคยได้รับการพัฒนาความรู้เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนเป็นผลทำให้ครูขาดความรู้และประสบการณ์ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน ข้อค้นพบครั้งนี้สอดคล้องกับ สุริยา ทองสมักร ที่ทำวิจัย เรื่องสาเหตุในการทำและไม่ทำวิจัย และสภาพการทำวิจัยทางการศึกษาของครูมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 3 พ.ศ. 2538 ที่พบว่า สาเหตุของการไม่ทำงานวิจัยของครู เพราะว่ามีเงินไม่พอ ไม่มีความรู้ ไม่มีแนวทางในการทำวิจัย ไม่มีเวลา ไม่มีเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ไม่มีเครื่องมือ อุปกรณ์ หรือวัสดุสนับสนุนไม่มีปรึกษา หรือผู้ช่วยเหลือ และสภาวะส่วนตัว ชุ่มเซซึ้ง เรื่อง การนำเสนอรูปแบบการวิจัยปฏิบัติการ สำหรับพัฒนาครู ประถมศึกษา โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน พ.ศ. 2540 ที่พบว่า ปัญหาในการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการคือ ครูขาดความรู้ ความเข้าใจ และการช่วยเหลือจากหน่วยงาน ครูมองการวิจัยเป็นเรื่องยาก ไม่มีเวลาและมีภาระงานมาก

2. ผลการวิจัยที่พบว่า ความรู้เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนวัดมะเกลือ หลังการพัฒนาความรู้ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และมีค่าเฉลี่ยของคะแนนการวิจัยในชั้นเรียนรายเรื่องอยู่ในระดับมากสองเรื่อง คือ ความหมายของการวิจัยในชั้นเรียน

เรียนและการเขียนโครงร่างวิจัยในชั้นเรียน อยู่ในระดับปานกลางสองเรื่อง คือความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียน และขั้นตอนของการวิจัยในชั้นเรียน แสดงว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการวิจัยในชั้นเรียนสูงขึ้น อาจเป็นเพราะว่า ครูได้ศึกษาเอกสารความรู้ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนซึ่งได้รับการเผยแพร่จากผู้บริหาร โรงเรียนพร้อมกับการเข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนในโรงเรียน ซึ่งวิทยากรได้จัดกิจกรรมให้ครูฝึกปฏิบัติการเขียนโครงร่างวิจัยในชั้นเรียน และนำเสนอโครงร่างที่จัดทำเป็นกลุ่มต่อผู้ร่วมประชุมกลุ่มอื่น พร้อมทั้งแก้ไขข้อบกพร่องเป็นรายกลุ่ม และร่วมกันอภิปรายซักถาม ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับ มาเรียม นิลพันธุ์ที่ศึกษา เรื่องการพัฒนาหลักสูตรสำหรับข้าราชการ สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ พ.ศ.2539 โดยมีกิจกรรมการฝึกปฏิบัติการเขียนโครงร่างวิจัย พบว่า หลังการอบรมผู้เข้ารับการอบรมสามารถเขียนโครงร่างวิจัยได้ ส่วนค่าเฉลี่ยของคะแนนการวิจัยในชั้นเรียนเรื่อง ความแตกต่างของการวิจัยในชั้นเรียนกับการวิจัยทางการศึกษา และการเขียนรายงานวิจัยในชั้นเรียนอยู่ในระดับน้อยที่สุด น่าจะเป็นเพราะว่า ครูมีความรู้ เรื่องความแตกต่างของการวิจัยในชั้นเรียนกับการวิจัยทางการศึกษาและการเขียนรายงานวิจัยในชั้นเรียนเพิ่มขึ้นแต่ก็ยังอยู่ในระดับน้อยที่สุด เหมือนก่อนการพัฒนา ทั้งนี้เนื่องจาก ระยะเวลาที่ใช้ในการพัฒนาความรู้ครั้งนี้ทำเพียง 1 วัน จึงไม่สามารถจัดกิจกรรมฝึกฝนในสองเรื่องนี้ได้ในเวลา

ผลการวิจัยที่พบว่า ระดับความรู้ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนวัดมะเกลือ ก่อนและหลังการพัฒนาความรู้ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ.05 โดยค่าเฉลี่ยของคะแนนหลังการพัฒนาความรู้ สูงกว่าก่อนการพัฒนาความรู้ แสดงให้เห็นว่าระดับความรู้ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนของครูสูงขึ้นเป็นผลจากการพัฒนาความรู้เรื่อง การวิจัยในชั้นเรียนซึ่งผู้บริหารโรงเรียนให้การสนับสนุน โดยเผยแพร่เอกสารความรู้ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อให้ครูศึกษาด้วยตนเอง และจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน นอกจากนี้ผู้บริหารได้กำหนดนโยบายให้ครูทุกคนในโรงเรียนปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาการเรียนการสอนอย่างน้อย1เรื่อง / ภาคเรียน ทำให้ครูเห็นความสำคัญในเรื่อง การวิจัยในชั้นเรียน มีความสนใจในการพัฒนาความรู้ความเข้าใจ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน การสนับสนุนของผู้บริหารโรงเรียนเพื่อพัฒนา ความรู้ ด้านวิจัยในชั้นเรียนให้แก่ครูจนครูมีความรู้เพิ่มขึ้น แตกต่างจากก่อนการพัฒนา สอดคล้องกับผลการวิจัยหลายเรื่องดังต่อไปนี้คือ วันทนา ชูช่วย ทำวิจัย เรื่องการทำวิจัยในโรงเรียนของครูมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษาในกรุงเทพมหานคร พ.ศ.2533 แล้วพบว่า การได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารโดยการกำหนดนโยบายสนับสนุนการอบรม การอำนวยความสะดวกเป็นแรงกระตุ้นให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จในการทำวิจัย คณะกรรมการ

การศึกษาแห่งชาติ ศึกษา เรื่องสภาพการทำวิจัยทางการศึกษาในประเทศไทย พ.ศ. 2536 พบว่า นักวิจัยของหน่วยงานส่วนกลาง มีความเห็นว่าปัจจัยสำคัญที่สุดที่ส่งเสริมให้ทำงานวิจัยคือผู้บริหาร ถ้าผู้บริหารให้ความสนใจเห็นความสำคัญและมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัย สนับสนุนให้กำลังใจจะเป็นแรงจูงใจอย่างหนึ่งให้นักวิจัยอยากทำวิจัย บัญชา อึ้งสกุล ทำวิจัย เรื่องบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษาเขตการศึกษา 12. พ.ศ.2536 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียนโดยรวม 5 ด้าน ได้แก่ (1) การส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของงานวิจัยในโรงเรียน (2) การให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน (3) การให้ความสำคัญกับการวิจัยในโรงเรียน (4) การมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน(5) การส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งการงานของครูทำการวิจัย เยาวภา เจริญบุญ ทำวิจัย เรื่ององค์ประกอบที่สัมพันธ์กับการทำวิจัยในชั้นเรียน ของครูมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2537 แล้วพบว่า สาเหตุที่ครูทำวิจัยในชั้นเรียนได้แก่ (1) คุณลักษณะส่วนตัว ได้แก่ มีคาบการสอนน้อย และมีนิสัยที่เอื้อต่อการทำวิจัย คือใฝ่ค้นคว้า ต้องการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนของตนอยู่เสมอ (2) มีสภาพที่เอื้อต่อการทำวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารหรือนโยบายของโรงเรียนในการสนับสนุนการทำวิจัย มีเพื่อนครูให้ความร่วมมือ ร่วมทำวิจัย มีแหล่งค้นคว้า มีที่ปรึกษาหรือบุคคลที่มีความชำนาญในการวิจัย (3) มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเนื้อหาสาระที่ตนสอนและความรู้เกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัยเป็นอย่างดี เชมป์ (Paul G.Schemp) ได้ศึกษาการเรียนรู้อาจจากการทำงานของครู ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการวิจัย ค.ศ. 1995 พบว่าเงื่อนไขภายนอกห้องเรียน เช่น กฎหมาย นโยบายของโรงเรียน การมีประสบการณ์ในการทำงานของกรณีศึกษาที่มีมากขึ้น ทำให้เกิดการพัฒนาขึ้นและสิ่งเหล่านี้จะเป็นความรู้ที่มีประโยชน์สำหรับครูต่อไป รุ่ง เจนจิต และกนก จันทร์จจร ที่ให้ทัศนะว่า แนวทางการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียนให้มีคุณภาพสิ่งสำคัญ คือควรมีการจัดอบรมให้ครูรู้เทคนิคกระบวนการวิจัย การทำวิจัยให้ครูเป็นตัวอย่าง การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารการวิจัยไปสู่โรงเรียน และสนับสนุนครูให้ทำวิจัยสำรวจ และวิจัยทดลองเพื่อพัฒนางานในหน้า

3. จากการสัมภาษณ์ครูหลังการพัฒนาความรู้เรื่องการทำวิจัยในชั้นเรียน พบประเด็นปัญหาในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูคือ การเลือกปัญหาสู่การทำวิจัยในชั้นเรียน ครูไม่รู้จะเลือกปัญหาอย่างไร? อาจเป็นเพราะว่า ครูส่วนใหญ่ยังไม่เคยทำวิจัยมาก่อน และเพิ่งจะได้รับการพัฒนาความรู้ เรื่องการทำวิจัยในชั้นเรียนครูจึงไม่มีประสบการณ์ในการทำวิจัย ครูอาจจะยังไม่ใคร่เห็นความสำคัญ และไม่ค่อยเห็นคุณค่าของการทำวิจัยในชั้นเรียน สอดคล้องกับทัศนะของ สุวิมล ว่องวานิชที่กล่าวว่า ผู้ที่เป็นครูในยุคนี้ต้องเป็นครูที่มีจิตวิจัย คือ เห็นคุณค่าของการวิจัยและพร้อมที่จะลงมือทำ

วิจัยด้วยความเชื่อมั่นว่าจะได้ข้อค้นพบที่น่าไปสู่การพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผลงานวิชาการที่ได้จากการวิจัยหากแม้จะเกิดขึ้นภายหลังก็ถือเป็นผลพลอยได้แต่ไม่ใช่เป็นตัวกำหนดหรือเป็นแรงผลักดันสำคัญให้ครูอยากทำวิจัย ดังนั้นครูผู้ใดที่เริ่มต้นทำวิจัยด้วยการตั้งคำถามว่า “ไม่ทราบว่าจะทำวิจัยในหัวข้อใดดี ?” ก็กล่าวได้ว่าครูผู้นั้นยังเข้าไม่ถึงหัวใจสำคัญของการทำวิจัย ปฏิบัติการในชั้นเรียน ทั้งนี้เพราะคำถามวิจัยเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ครอบคลุมการเรียนการสอนยังมีอยู่ ปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนก็มีอยู่ตลอดเวลา และปัญหาเหล่านั้นคือโจทย์ปัญหาที่ครูนักวิจัยควรกำหนดเป็นตัวตั้งที่จะค้นหาคำตอบ และทำเป็นวงจรต่อเนื่องไม่สิ้นสุดจนกว่าปัญหาในชั้นจะหมดไป

ปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนอีกเรื่อง คือครูเขียนรายงานวิจัยในชั้นเรียนไม่ได้ อาจเป็นเพราะครูส่วนใหญ่ไม่เคยทำวิจัยมาก่อน จึงทำให้ไม่มีประสบการณ์ ไม่มีทักษะในการเขียนรายงานวิจัยในชั้นเรียนและอาจเป็นเพราะ ระยะเวลาที่ใช้ในการประชุมเชิงปฏิบัติการใช้เวลาเพียง 1 วัน จึงไม่ได้ฝึกปฏิบัติการเขียนรายงานวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของจอห์นสันและบัดดอน (Johnson, M.J. and Button, K.) ที่ทดลองพัฒนาครูโดยการให้ทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ค.ศ. 1998 ได้ให้ข้อเสนอแนะสำหรับครูว่า ควรจัดให้มีโครงการวิจัยปฏิบัติการที่มีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และเป็นโครงการระยะยาว

สำหรับข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในชั้นเรียน ครูให้ข้อเสนอแนะว่า ผู้บริหารโรงเรียนควรให้การสนับสนุนส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนในโรงเรียน โดยจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง จัดหางบประมาณซึ่งได้จากเงินงบประมาณ หรือนอกงบประมาณ เพื่อใช้สำหรับพัฒนาบุคลากร โดยไม่ควรเก็บเงินจากครู เพื่อสนับสนุนให้ครูเข้าร่วมอบรมการวิจัยในชั้นเรียนกับหน่วยงานอื่นและจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนเพิ่มเติมเพื่อฝึกปฏิบัติการเขียนรายงานวิจัยในชั้นเรียน ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า ครูต้องการให้ผู้บริหารโรงเรียนส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน และการพัฒนาความรู้เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนควรจัดในรูปแบบของการอบรมเชิงปฏิบัติการ โดยจัดเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ครูสามารถทำวิจัยในชั้นเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พิรวัดน์ วงษ์พรหม เรื่องสภาพการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 10 พ.ศ.2534 ที่พบว่า ความต้องการในการทำวิจัย และความต้องการความช่วยเหลือในการทำวิจัยในชั้นเรียนคือ ด้านความรู้ และทักษะในการทำวิจัยด้านแรงจูงใจ และการสนับสนุนการทำวิจัย ด้านงบประมาณ ด้านเวลาในการทำวิจัย ด้านแหล่งความรู้ และให้มีการจัดตั้งศูนย์กลางการทำวิจัยในระดับโรงเรียนและระดับอำเภอ ชลลดา จิตวิฒนพงศ์ ศึกษา เรื่องการจัดการศึกษา

ไทยในทศวรรษหน้า : มุมมองของผู้เชี่ยวชาญ 41 ปี กรมวิชาการ พ.ศ. 2536 พบว่า กระบวนการพัฒนาครูมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ที่จะต้องเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของครูอย่างสม่ำเสมอทั้งในและนอกระบบ โดยเฉพาะมีการฝึกอบรมครูให้เรียนรู้ และนำไปจัดกิจกรรมที่มีเทคนิคใหม่ๆ เช่น การสอนด้วยกระบวนการทางวิจัย ส่วนผู้บริหารโรงเรียน ควรมีบทบาทเกี่ยวกับการบริหาร และการจัดการต่างๆ รวมทั้งการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนให้เอื้ออำนวยต่อการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนให้ไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งผู้บริหารจำเป็นต้องส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนที่สำคัญคือ 1. การส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของงานวิจัยในโรงเรียน 2. การให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน 3. การให้ความสำคัญกับงานวิจัยในโรงเรียน 4. การมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียนและ 5. การส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งการงานของครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน

สกาวัตน์ ชุ่มเชย ทำวิจัย เรื่องการนำเสนอรูปแบบการวิจัยปฏิบัติการสำหรับการพัฒนาครูประถมศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน พ.ศ. 2540 พบว่า ครูต้องการการสนับสนุนเพิ่มเติมด้าน (1) การอบรม (2) ตัวอย่างผลงานการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนที่หลากหลาย (3) ที่ปรึกษาและผู้นิเทศติดตามด้านการวิจัย (4) การสนับสนุนด้านปัจจัยจากโรงเรียน โดยเฉพาะเรื่องนโยบาย สื่อ วัสดุอุปกรณ์ และการจัดกิจกรรมส่งเสริมการวิจัย และรูตคกิวสกี (Rutkowski) ได้ให้ทัศนะว่า วิธีการออกแบบการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนไม่ซับซ้อนหรือเข้มงวดตามแบบแผนงานวิจัยมากเกินไปนักวิจัยที่ทำวิจัยนี้ต้องได้รับการอบรมความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยบ้าง แม้จะไม่เข้มข้นเท่ากับนักวิจัยแบบเป็นทางการ ดังนั้นการอบรมให้ความรู้กับครูที่ต้องการทำวิจัยจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ช่วยเสริมสร้างความรู้และพัฒนาทักษะในการทำวิจัยเป็น

ข้อเสนอแนะของการวิจัย

จากข้อค้นพบจากการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาความรู้ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครูของผู้บริหาร โรงเรียนวัดมะเกลือ และข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากข้อค้นพบของการวิจัยการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง และผลการวิเคราะห์ข้อมูลรวมทั้งการอภิปรายผล ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาความรู้เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครูของผู้บริหารโรงเรียนวัดมะเกลือ เพื่อนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการจัดการศึกษา สำหรับผู้บริหารโรงเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาดังนี้

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาครู ควรกำหนดเนื้อหาสาระและแนวทางการพัฒนาความรู้ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนให้ชัดเจน พร้อมทั้งพัฒนาผู้มีหน้าที่เป็นวิทยากรของหน่วยงานให้มีทักษะและความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนได้อย่างดีและถูกต้องเพื่อให้ครูมีแนวทาง ในการนำกระบวนการวิจัยในชั้นเรียนไปใช้แก้ปัญหา และพัฒนานักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ผู้บริหารโรงเรียน ควรส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนดังนี้

2.1 ควรมีนโยบายด้านการวิจัยในชั้นเรียนที่ชัดเจน เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมความรู้ความสามารถ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนให้กับครู

2.2 ควรจัดกิจกรรม และปัจจัยการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูได้รับความรู้ความเข้าใจและลงมือปฏิบัติการ การวิจัยในชั้นเรียน โดยจัดอบรมเชิงปฏิบัติการการวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งอาจกำหนดเป็นสองระยะ คือ ระยะที่หนึ่ง การพัฒนาความรู้พื้นฐานการวิจัยในชั้นเรียน ระยะที่สอง การฝึกปฏิบัติการทำวิจัยในชั้นเรียน การเขียนรายงานวิจัยในชั้นเรียน

2.3 ควรสรรหาบุคลากรในโรงเรียนที่มีความรู้ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อเป็นที่ปรึกษาและผู้ให้คำปรึกษาดำเนินงานวิจัยในชั้นเรียนของครูในโรงเรียน

2.4 ควรจัดสัมมนางานวิจัยในชั้นเรียน เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างครูผู้ทำวิจัยใน ชั้นเรียนและเผยแพร่ผลงานวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งจะเป็นแนวทางการแก้ไขปัญหาและพัฒนาการเรียนการสอนให้ครูในโรงเรียนต่อไป

3. ครูผู้สอนควรตระหนักในความสำคัญและเห็นคุณค่าของการทำวิจัยในชั้นเรียน ดังนั้นครูควรแสวงหาความรู้ใน เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งอาจศึกษาด้านตนเองจากเอกสารความรู้ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน หรือจากการอบรม และฝึกปฏิบัติจนเกิดเป็นทักษะในการทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อให้สามารถนำกระบวนการวิจัยมาแก้ปัญหา และพัฒนานักเรียนได้เต็มตามศักยภาพ ผลที่ได้จากการทำวิจัยจะเป็นแนวทางในการแก้ปัญหา และพัฒนานักเรียนให้กับครูอื่นทำให้เกิดองค์ความรู้ และผลงานทางวิชาการที่มีคุณค่า

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

เพื่อให้งานวิจัยนี้มีประโยชน์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอเสนอให้มีการทำการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

1. ควรมีการศึกษาการพัฒนาความรู้ เรื่อง การวิจัยในชั้นเรียนกับครูในเขตพื้นที่ของจังหวัด และให้ครูนำความรู้ไปปฏิบัติจริงแล้วไปประเมินผล พร้อมให้คำแนะนำการทำวิจัยในชั้นเรียนเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง
2. ควรมีการศึกษาระบบการนิเทศในโรงเรียนที่ครูทำวิจัยทั้งโรงเรียน และศึกษาแนวทางการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

กมล ภู่งประเสริฐ. “แนวทางการดำเนินการวิจัย เพื่อพัฒนาผลงานวิชาการ.” ใน เอกสารรายงานการวิจัยทางการศึกษา อันดับที่ 134/2535, 121. ม.ป.ท., 2535.

กรมวิชาการ. กองวิจัยทางการศึกษา. “การนำผลการวิจัยไปใช้ในการจัดการศึกษา.” ใน เอกสารสรุปผลการประชุมปฏิบัติการเกี่ยวกับวิจัยทางการศึกษา, 4-5. ม.ป.ท., 2539.

—————. การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2542.

—————. “รูปแบบการอบรมวิจัยปฏิบัติการเชิงระดับโรงเรียน.” ใน เอกสารสรุปผลการประชุมปฏิบัติการเกี่ยวกับการวิจัยทางการศึกษา, 4-5. ม.ป.ท., 2534.

—————. “เส้นทางใหม่ของการวิจัยพัฒนา.” ใน เอกสารการวิจัยทางการศึกษา อันดับที่ 107/2535, 2-4. ม.ป.ท. : 2533.

กรมสามัญศึกษา. ชุดฝึกอบรมการวิจัยในชั้นเรียน เล่ม 1. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท., 2540.

กระทรวงศึกษาธิการ. คู่มือการประเมินผลการเรียน ระดับมัธยมศึกษาตามหลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2535.

กัมพล ไชยพันธ์. “การวิจัยในชั้นเรียน.” วารสารครูเชียงราย 36 (สิงหาคม 2542) : 208.

กิตติ พัทธวิชัย. “การฝึกอบรมการศึกษานอกระบบ.” ใน เอกสารการสอนชุดวิชาหลักการเรียนรู้และเทคนิคการฝึกอบรม สาขาศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช หน่วยงานที่ 10.128 นนทบุรี : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์การพิมพ์, 2533.

กิตติพร ปัญญาภิคุณโณผล. รูปแบบของการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน : กรณีศึกษาสำหรับครูมัธยมศึกษา. เชียงใหม่ : ภาควิชาประเมินผลและวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2541.

กิตติ ตย์คตานนท์. ความลับขององค์กร. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์บัตเตอร์ฟลาย, 2532.

ชลลดา จิตติวัฒนพงษ์. การจัดการศึกษาไทยในทศวรรษหน้า : มุมมองของผู้เชี่ยวชาญ 41 ปี กรมวิชาการ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2536.

ชัยพจน์ รั้งงาม. “การวิจัยในชั้นเรียน.” วารสารการวิจัยทางการศึกษา 25, 2-4 (เมษายน-ธันวาคม 2538) : 38.

ดุสิต หังเสวก. “การพัฒนาการเรียนรู้โดยใช้นวัตกรรมการเรียนการสอน(วิจัยในชั้นเรียน).” เอกสารในการอบรมครู เรื่องกระบวนการพัฒนาการเรียนการสอนและการเขียนรายงานการพัฒนา (วิจัยในชั้นเรียน) เสนอที่ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอพุทธมณฑล, 20 กรกฎาคม 2543.(อัคราณา)

- เด่นพงษ์ พลละคร. การฝึกอบรมโดยวัตถุประสงค์ ปัญหา และการบริหารการฝึกอบรม. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2520.
- ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์ และสุวัฒนา สุวรรณเจตนิคม. “การวิจัยปฏิบัติการเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนในชั้นเรียน.” เอกสารประกอบการบรรยาย. ม.ป.ป. (อัคราเนนา)
- ทัศนาศ แสงศักดิ์. “การวิจัยในชั้นเรียน.” วารสารวิชาการ 3,5 (พฤษภาคม 2543) : 72.
- ธงชัย สันติวงษ์. การบริหารบุคคล. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2535.
- ธีระชัย ปุณณโชติ. การสร้างผลงานทางวิชาการเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.
- นพดล เจนอักษร. แก่นวิจัยในชั้นเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์, 2544.
- นันทวัน สวัสดิ์ภูมิ. “เส้นทางการพัฒนาครูนักวิจัย : การวิจัยรายกรณีของครูดีเด่นระดับประถมศึกษา.” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.
- นิตา ชูโต. “การประเมินผลการฝึกอบรม.” วิทยาการวิจัย 2, 4 (เมษายน 2530) : 28.
- บัญชา อึ้งสกุล. “บทบาทผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12.” ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2537.
- ประภัสสร วงษ์ดี. “กระบวนการและการใช้ผลการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูนักวิจัยในโรงเรียนประถมศึกษา.” วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.
- ประภรณ์ มีเหลือ. “การศึกษาสมรรถภาพครูนักวิจัย.” วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.
- “พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542.” ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 116, ตอนที่ 74ก (19 สิงหาคม 2542).
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2534.
- พะยอม วงษ์สารศรี. องค์การและการจัดการ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พรานนกการพิมพ์, 2530.
- พีรวัฒน์ วงษ์พรหม. “สภาพการทำวิจัยชั้นเรียนของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 10.” วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิตภาควิชาการประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.
- ภิญโญ สาธร. หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช, 2526.

ภูมิพลอดุลยเดช, พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว. “หนังสือพระบรมราโชวาทพระราชทานแก่ครู”
วิทยจารย์ 99, (7 ตุลาคม 2543) :1

มานิช โกมลวานิช. “การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมตามความต้องการเพิ่มความสามารถทางวิชา
 ของครูผู้สอนวิชาแรงงาน และอาชีพรายวิชา ง013 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการ
 ศึกษาสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดชลบุรี” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา
 มหบัณฑิตวิชาเอกอุตสาหกรรมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2541.

มาเรียม นิลพันธุ์. “การพัฒนาหลักสูตร การวิจัยวัฒนธรรม.” วิทยานิพนธ์การศึกษาคุุณบัณฑิต
 สาขาวิชาการวิจัย และพัฒนาหลักสูตร บัณฑิตวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
 2539.

เยาวภา เจริญบุญ. “การศึกษาองค์ประกอบที่สัมพันธ์กับการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูมัธยมศึกษา
 ในกรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา
 บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.

รุ่ง แก้วแดง. “การศึกษาไทยในเวทีโลก.” กรุงเทพฯ : รุ่งเรืองสาสน์การพิมพ์, 2544.

รุ่ง เจนจิต และกนก จันทร์ขจร. “การพัฒนาและส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา.” ใน เอกสารการวิจัยทาง
การศึกษา อันดับที่ 107 / 2534, 24. ม.ป.ท., 2534.

เริ่งลักษณ์ โรจน์พันธ์. เทคนิคการฝึกอบรม. กรุงเทพฯ : ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529.

โรงเรียนวัดมะเกลือ. แผนปฏิบัติการปีการศึกษา 2544. ม.ป.ท., 2544.

_____. รายงานการส่งผลงานวิจัยในชั้นเรียน. ม.ป.ท., 2544.

ล้วน สายยศ. “การวิจัยและขั้นตอนของการวิจัย.” ใน เอกสารการอบรมปฏิบัติการการทำวิจัย, 5.
 กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536.

วัชรรา เล่าเรียนดี. หลักการนิเทศการสอน. นครปฐม : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2541.

วันทนา ชูช่วย. “การทำวิจัยในโรงเรียนของครูมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญ กรุงเทพมหานคร.”
 วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.

วัลลภ กันทรัพย์. ครูกับการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2538.

วิจิตร อวาระกุล. การฝึกอบรม. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท., 2537.

วิชัย ต้นศิริ. “การพัฒนาและส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา.” ใน เอกสารวิจัยทางการศึกษา อันดับที่ 107 /
 2534, 21. ม.ป.ท., 2534.

วิชัย โสสุวรรณจินดา. ความลับขององค์การ : พฤติกรรมองค์การสมัยใหม่. กรุงเทพฯ : ฝ่ายวิชาการ
 และพัฒนาระบบงานธนาคารกรุงไทย, 2531.

- สกาวัฒน์ ชุ่มเชย. “การนำเสนอรูปแบบวิจัยปฏิบัติการ สำหรับการพัฒนาครูประถมศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.
- สมใจ จิตพิทักษ์. “ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการผลิตภาพ การวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.” วิทยานิพนธ์การศึกษาคุณวุฒิบัณฑิต การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2534 .
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. การปฏิรูปการศึกษาและบุคลากรทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2540.
- _____ . แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่8(พ.ศ.2540-2544). กรุงเทพฯ : อรรถพลการพิมพ์, ม.ป.ป.
- _____ . รายงานการอบรมครูโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2536.
- _____ . สภาพการวิจัยทางการศึกษาในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์อมรินทร์พรินติ้ง, 2536.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. การนำผลงานการจัดการเรียนรู้ตามแนวปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้สู่การพัฒนาวิชาชีพ. (วดีทัศน์, 2543.)
- _____ . คู่มือการนิเทศ กำกับ ดูแล. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2535.
- _____ . จุดประกายการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท.,ม.ป.ป.
- _____ . “นโยบายการประกันคุณภาพการศึกษา ปีงบประมาณ 2542.” วารสารครูเชียงราย 36, 208 (สิงหาคม 2542) : 8.
- _____ . เอกสารประกอบการอบรมหลักสูตรฝึกอบรมผู้บริหารสถานศึกษาคู่ปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียน. ม.ป.ท, 2540.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู. นโยบายการพัฒนาวิชาชีพครู. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2541.
- สิริวรรณ จันทพิมล. “พฤติกรรมการทำงานเป็นทีมของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติงานวิชาการแตกต่างกันในเขตการศึกษา.” วิทยานิพนธ์ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2540.
- สุนทร สุนันท์ชัย. “การส่งเสริมความรู้ของครู.” คู่มือครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา ม.ป.ท. : 2527.
- สุรียา ทองสมัคร. “สาเหตุในการทำและไม่ทำวิจัยและสภาพการทำวิจัยทางการศึกษาของครูมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เขตการศึกษา 3.” วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2538.

สุวัฒนา สุวรรณเขตนิคม. “แนวคิดและรูปแบบเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน.” เส้นทางสู่งานวิจัยในชั้นเรียน (20 มิถุนายน 2537) :6-11.

สุวิมล ว่องวานิช. การวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษรไทย, 2540.

สุวิมล ว่องวานิช. คู่มือการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร.

กรุงเทพมหานคร : หน่วยงานนิเทศก์ สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร, 2544.

_____. “แนวคิดและหลักการของการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน.” ใน เอกสารประกอบการบรรยายวิจัยในชั้นเรียน (สิงหาคม 2543): 21.

_____. “แนวคิดและหลักการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน.” ประมวลบทความนวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้สำหรับครูยุคปฏิรูปการศึกษา (มกราคม 2543):156-183.

อุดมศักดิ์ นาคี. "สาระงานวิจัยในชั้นเรียน เรื่อง ไม่ยากของครูยุคนี้." วารสารการศึกษา กทม. 20, 12 (กันยายน 2540) : 27.

อุทัย หิรัญโต. หลักการบริหารงานบุคคล. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พีระพัฒนา, 2533.

อุทุมพร จามรมาน. การวิจัยของครู. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.

_____. การวิจัยในชั้นเรียนและในโรงเรียนเพื่อพัฒนานักเรียน. กรุงเทพฯ : ฟีนิกซ์, 2544.

เอกชัย กี่สูงพันธ์. การบริหารทักษะและการปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์รุ่งเรืองสาสน์การพิมพ์, 2530.

ภาษาอังกฤษ

Arends , R.I. Learning to Teach. 3rd ed. New York : McGraw-Hill, Inc., 1994.

Barbara, P.S., and A.A. Violet. Using Educational Research in the Classroom. Bloomington Indiana , 1987.

Beach, Dale S. The Management and People of Work. 2nd ed. New York : Macmillan, 1975.

Bolam, R. "In Service Education and Training of the Teachers and Educational Change." In Final Report of CERT Project on INSET Organization for Economic Co-Operation and Development OECD. Paris : n.p., 1980.

Burnaford , Gail and others. Teacher Doing Research. New Jersey : Mahwah , 1996.

Calhoun, F.Emily. “Action Research : Three Approaches.” Educational Leadership 51(2) : 62-64 ; October, 1993.

Cohen, Lois, and L Manion. Research Methods in Education. 4th ed. New York : Routtledg, 1994.

- Ebbutt, Dave. "Education Action Research : Some General Concern and Specific Quibbles." In Issues in Education Research Qualitative Methods, 152-174. Great Britain: Taylor & Frensic Ltd., 1985.
- Elliott, John. Action Research for Education Change. 2nd ed. Great Britain : Biddles Ltd., 1992.
- Foshay, A.W. "Action Research in Nineties." The Education Forum 62 [Online]. Accessed 2 August 1999. Available from [http // ednet 2 car. chula. ac.th](http://ednet2.car.chula.ac.th).
- Glickman, Carl D. and others. Supervision of Instruction : A Developmental Approach. 4th ed. Boston : Allyn and Bacon, 2001.
- Good, Cater V. Dictionary of Education. 3rd ed. New York : McGraw-Hill, 1973.
- Haller, Von and others. Industrial Psychology. 2nd ed. New York : McGraw-Hill Book Co., 1966.
- Hammersley, M. Education Research : Current Issues. Newcastle : Athenacum Press Ltd., 1993.
- Harris, Ben M. In Service Education : A Guid to Better Practice. Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice-Hall Inc, , 1969.
- Herzberg , Frederick., Barnard Mausner ,and Barbara Snyderman. The Motivation to work. 2nd ed. New York : John Wiley and Sons, Inc., 1959.
- Johnson, M.J., and K. Button. "Action Research Paves the Way for Continuous Improvement." Journal of Staff Development 19 (1998) : 48-51.
- Kemmis, Stephen and Robin Mc Taggart. The Action Research Planner. 3rd ed. Victoria : Brown Prior Anderson Nation Library of Australia Cataloguing in Publication Data, 1990.
- Lovell, R.B. Adult Learning New York : John Wiley and Sons, Inc., 1980.
- Rutkowski, J. "Conducting Research in the Music Classroom." Music Educators Journal. 82 (March, 1996): 42-44.
- Schemp, P.G. "Learning on the Job: Analysis of the Acquisition of a Teacher's Knowledge." Journal of Research and Development in Education 28, 4 (1995) : 237-244 .
- Smith, Edward W. and others. The Education Encyclopedia. Englewood Cliffs . New Jersey: Prentice - Hall, 1969.

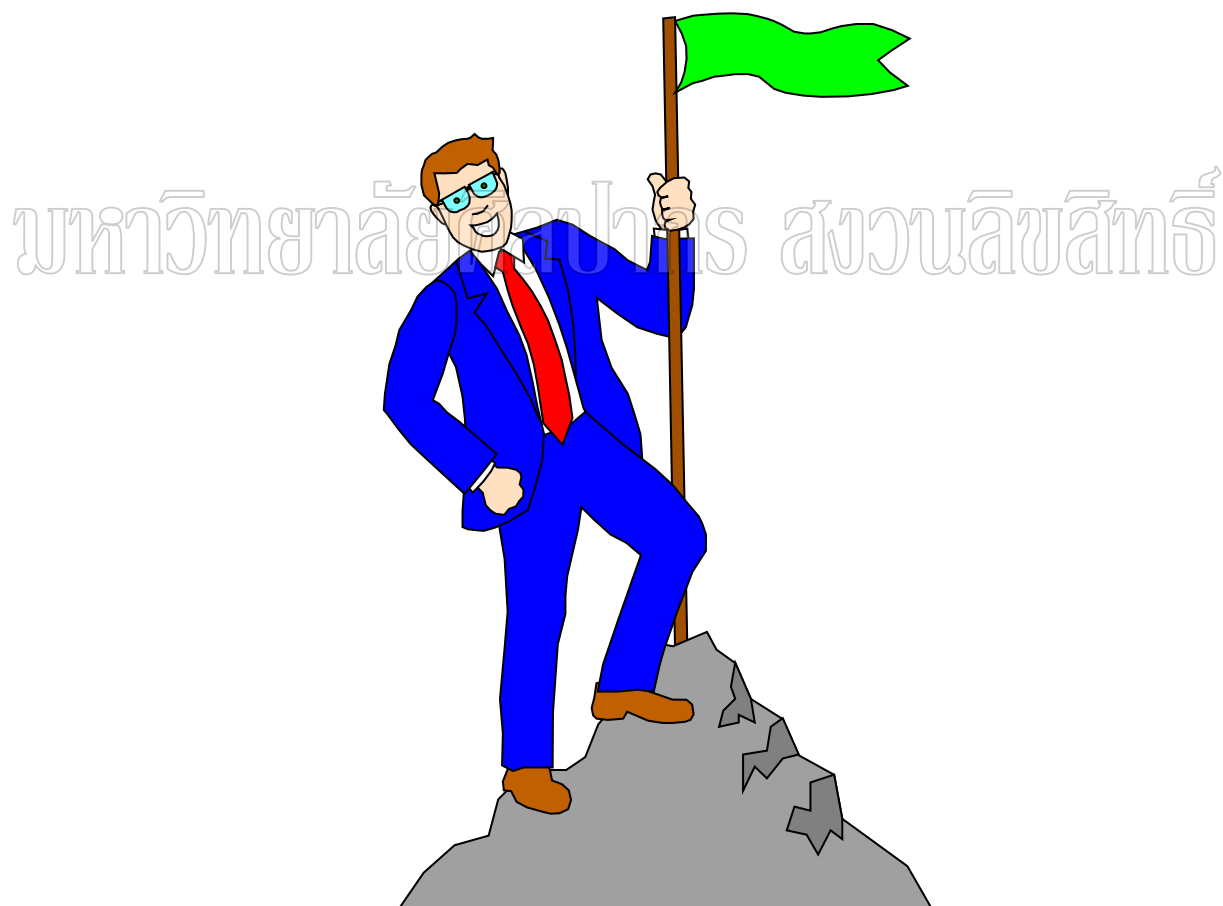
ภาคผนวก ก

เอกสารความรู้ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

การวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนสู่ครูมืออาชีพ

โรงเรียนวัดมะเกลือ อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม

เอกสารสาระหลักสูตร เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน

คำชี้แจง เอกสารฉบับนี้จัดทำขึ้น เพื่อให้ครู โรงเรียนวัดมะเกลือ ได้ศึกษาก่อนประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งได้รวบรวมเนื้อหาสาระจาก หนังสือการวิจัยในชั้นเรียน และในโรงเรียนเพื่อพัฒนานักเรียน ของ ศาสตราจารย์ ดร. อุทุมพร จามรมาน และ รองศาสตราจารย์ ดร. เรณู เวชรัชต์พิมล เป็นวิทยากร ในการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

การวิจัยในชั้นเรียน

1. การวิจัยคืออะไร

การวิจัย คือ การแก้ปัญหาแบบใหม่ การหาคำตอบแบบใหม่ โดยวิธีการที่เชื่อถือได้ หรือวิธีการที่ยอมรับในศาสตร์นั้น

การวิจัยในชั้นเรียนและในโรงเรียน คืออะไร

1. การวิจัยในชั้นเรียนและในโรงเรียน คืออะไร

คือ การวิจัยเพื่อแก้ปัญหานักเรียนบางคน บางเรื่อง ให้เกิดการพัฒนา (ปรับปรุงนักเรียน อ่อน เสริมนักเรียนเก่ง กับนักเรียนคนนั้น กลุ่มนั้น เพื่อจะได้เรียนทันเพื่อนกลุ่มใหญ่ หรือ ได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพของนักเรียน

2. การวิจัยในโรงเรียนคืออะไร

คือ การวิจัยเพื่อแก้ปัญหาคณาจารย์บางคน ผู้บริการโรงเรียนบางคน ศึกษานิเทศก์บางคน เพื่อนำไปสู่การบริหารจัดการที่ดี การนิเทศที่ดี และการสอนที่ดีจะส่งผลให้คุณภาพของนักเรียนดีขึ้น

2. ความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียน

การทำวิจัยในชั้นเรียนมีความสำคัญดังต่อไปนี้

1. เพื่อให้ครูได้ทำหน้าที่ของครูอย่างสมบูรณ์
2. เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาตามธรรมชาติ
3. เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ
4. เพราะผู้เรียนแต่ละคนมีพื้นฐานและความพร้อมที่แตกต่างกัน

คุณค่าของงานวิจัยในชั้นเรียน

งานวิจัยในชั้นเรียนมีคุณค่าดังต่อไปนี้

1. ช่วยกระตุ้นให้ครูสนใจนักเรียนที่มีปัญหา
2. นักเรียนที่เรียนไม่รู้เรื่องบางเรื่องตามทันเพื่อน
3. ช่วยส่งเสริมให้ครูจดบันทึก และถ่ายทอดประสบการณ์เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้
4. งานวิจัยเป็นครูของครูใหม่ที่มีปัญหาคล้ายกัน
5. เป็นบันทึกแห่งความภาคภูมิใจของครูที่นำไปสู่การพัฒนาการเรียน การสอน และความก้าวหน้าในวิชาชีพครู

3. การวิจัยในชั้นเรียนและในโรงเรียนต่างจากการวิจัยทางการศึกษาอย่างไร

การวิจัยทางการศึกษาที่ทำโดยนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในขณะที่การวิจัยในชั้นเรียนทำโดยครูและการวิจัยในโรงเรียนทำโดยศึกษานิเทศก์ และ/หรือผู้บริหารโรงเรียน (ตารางที่ 1)

ใครทำการวิจัยในชั้นเรียนและในโรงเรียน

ครูทำการวิจัยในชั้นเรียน ศึกษานิเทศก์และผู้บริหารโรงเรียนทำการวิจัยในโรงเรียน โดยทำการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อแก้ปัญหาที่นักเรียนบางคน บางเรื่อง ผู้บริหารโรงเรียนทำการวิจัยเพื่อแก้ไขตัวเองหรือบุคลากรในโรงเรียน ส่วนศึกษานิเทศก์ทำวิจัยเพื่อแก้ไขตัวเองหรือพัฒนาผู้บริหารบางคน ครูบางคน บางเรื่อง

บทบาทหน้าที่ของครู

บทบาท หน้าที่ของครู

หน้าที่ของครู คือ สอน อบรมนักเรียน บริการทางวิชาการ ประชุมและทำงานธุรการของโรงเรียน

งานสอน ได้แก่ การเตรียมแผนการสอน การทำสื่อการสอน การอ่านตำรา เนื้อหา เพื่อสอน ทำการสอบ/วัดผลเป็นระยะ ๆ และประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนเพื่อแก้ไขปรับปรุง เสริมและพัฒนาให้เต็มศักยภาพของเขา

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบความเหมือนและความต่างระหว่างการวิจัยในชั้นเรียน/โรงเรียนกับการวิจัยทางการศึกษา

ประเด็นที่ เปรียบเทียบ	การวิจัย	
	ในชั้นเรียน/โรงเรียน	ทางการศึกษา
1. ผู้ทำ	ครู ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหาร โรงเรียน	นักการศึกษา/นักวิจัยทางการศึกษา
2. อะไร	แก้ปัญหา/เสริมนักเรียนบางคน/ครูบางคน/ผู้บริหาร โรงเรียนบางคน/ศึกษานิเทศก์บางคนในเรื่องเล็กแต่สำคัญ	หาข้อมูลเพื่อพัฒนานักเรียนกลุ่มใหญ่/ครูกลุ่มใหญ่/ผู้บริหาร โรงเรียนกลุ่มใหญ่/ศึกษานิเทศก์กลุ่มใหญ่ ในเรื่องที่สำคัญและใหญ่ เพื่อให้ได้องค์ความรู้ที่สำคัญ
3. ทำเมื่อไร	เมื่อพบปัญหา	เมื่อมีงบประมาณ แรงงาน เวลา
4. เริ่มอย่างไร	มีปัญหาค้นหาสาเหตุได้	ประเด็นที่ต้องทำ เพื่อกำหนดนโยบายหรือแก้ไขปัญหาใหญ่ ๆ
5. ทำอย่างไร	พบปัญหาค้นหาสาเหตุเลือกวิธีแก้ที่เหมาะสมที่สุด ลงมือแก้ จดบันทึกทำรายงาน 2-3 หน้า	มีปัญหาที่ต้องวิจัย ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ออกแบบการวิจัย กำหนดประชากรกลุ่มตัวอย่าง สร้างเครื่องมือ รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ด้วยสถิติ โดยอาศัยคอมพิวเตอร์ เน้นการอภิปรายผล
6. ความยาว	2-3 หน้า	หนาพอควร แบ่งหลายบท หลายตอน
7. ผู้ได้ประโยชน์	นักเรียนบางคน ครูบางคน ศึกษานิเทศก์บางคน ผู้บริหาร โรงเรียนบางคน	ผู้อยู่ในวงการการศึกษา
8. งบประมาณ	ไม่ต้อง	ต้องมี
9. ผู้ช่วย	ไม่ต้อง	ต้องมี
10. คุณสมบัติของผู้ทำวิจัย	ความรู้ในวิธีการแก้และมีเวลาแก้ไข	มีความรู้ในเนื้อหาที่จะวิจัย และมีเทคนิคการวิจัย ตลอดจนมีเวลาเพียงพอ

ประเด็นที่ เปรียบเทียบ	การวิจัย	
	ในชั้นเรียน/โรงเรียน	ทางการศึกษา
11. ทำไปทำไม	เพื่อแก้ไข ปรับปรุง พัฒนาแล้วจึงรวบรวม สังเคราะห์เพื่อไปขอผลงานในภายหลัง	เพื่อให้ได้องค์ความรู้ใหม่
12. ประเภท	เป็นการวิจัยที่อยู่ในประเภทการวิจัยเชิงคุณลักษณะ (Qualitative Research) ซึ่งเป็นวิจัยเชิงมานุษยวิทยา	เป็นการวิจัยที่อยู่ในประเภทการวิจัยเชิงคุณลักษณะ หรือเชิงปริมาณก็ได้ ส่วนใหญ่อยู่ในประเภทการวิจัยเชิงปริมาณ
13. ขนาด	เล็ก ๆ	ใหญ่
14. ผู้ร่วมงาน	ตัวผู้ทำ	นักวิจัยและผู้ช่วยวิจัย/ผู้อื่น
15. จำนวน การวิจัย	มาก ทำได้ทุกวัน ทุกสัปดาห์	น้อย เพราะใช้เวลานานในการทำแต่ละเรื่อง

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

งานอบรม ได้แก่ การทำตัวเป็นตัวอย่างที่ดีแก่นักเรียน อบรมชี้แนะให้นักเรียนประพฤติให้เหมาะสม ให้คำปรึกษาในเรื่องปัญหาการเรียนของนักเรียน ปัญหาส่วนตัวของนักเรียน และการออกไปทำงานอาชีพต่าง ๆ

งานบริการ ได้แก่ การให้บริการทางวิชาการแก่บุคคลภายในโรงเรียน/ภายนอกโรงเรียน ที่ได้รับมอบหมาย

งานประชุม ได้แก่ การปรึกษาหารือระหว่างครูด้วยกัน ระหว่างครูกับผู้บริหาร ระหว่างครูผู้บริหารกับผู้ปกครองหรือกับบุคคลอื่น เพื่อให้ได้คำตอบและแนวทางมาดำเนินงานต่อ

งานธุรการ ได้แก่ งานในสำนักงานในโรงเรียนที่ทำให้งานครูและงานบริหารดำเนินต่อไป

6. ปัญหาเพื่อทำวิจัยในชั้นเรียน/โรงเรียน

จุดเริ่มต้นของการวิจัย ได้แก่ การระบุปัญหาเพื่อนำมาวิเคราะห์หาปัญหาแท้ สาเหตุแท้ และนำไปสู่การแก้ไขที่เหมาะสมต่อไป จากการสำรวจความคิดเห็นของครู ผู้บริหารโรงเรียนและศึกษานิเทศก์ 1,500 คน สรุปปัญหาในชั้นเรียนและในโรงเรียนได้ดังนี้

6.1 ปัญหาของนักเรียน

1. นักเรียนมีจำนวนมากเกินไป
2. นักเรียนมีจำนวนน้อยเกินไป
3. นักเรียนเป็นเด็กต่างจังหวัด
4. ไม่รู้จักศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง
5. อ่านหนังสือไม่ออก
6. นักเรียนสอบตก
7. ขาดอุปกรณ์การเรียน
8. ไม่เข้าใจวิชาที่เรียน
9. ขาดความพร้อมในการเรียน

1. ขาดเรียนบ่อย
2. หนีเรียน
3. ไม่สนใจการเรียน
4. เกียจคร้าน
5. ไม่ชอบทำ/ส่งการบ้าน
6. มาสาย
7. สมาธิสั้น
8. ไม่กล้าแสดงออก
9. ไม่ชอบครูผู้สอน

ผลสัมฤทธิ์ทางการ
เรียนวิชาภาษาอังกฤษ
ชั้นต้น

- ทักษะการพูด
- ทักษะการฟัง
- ทักษะการเขียน
- หลักภาษา

ผลสัมฤทธิ์ทางการ
เรียนวิชา
คณิตศาสตร์ต่ำ

- ท่องสูตรคูณ
ไม่ได้
- มีปัญหาหาเรื่อง
การคำนวณ

1. ไม่ใช่ภาษากลาง
2. ไม่รักษาธรรมเนียมปฏิบัติ
3. ดุด/ขยาขยาเสพติด
4. ขาดความรับผิดชอบ
5. ทิ้งขยะไม่เป็นที่
6. ขาดคุณธรรม จริยธรรม
7. ขาดความซื่อสัตย์
8. ขาดความกตัญญู
9. ขาดความเสียสละ
10. ไม่ให้อภัย
11. เห็นแก่ตัว

1. ไม่บรรลุจุดประสงค์การเรียน
2. พูดไม่ได้
3. เจตคติไม่ดีต่อวิชาเรียน
4. ไม่รู้จักวิธีการใช้อุปกรณ์วิทยาศาสตร์
อย่างถูกต้อง
5. ขาดทักษะในการตอบคำถาม
6. ไม่มีทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์
การฝึกฝนภาคปฏิบัติ
7. ขาดทักษะการทำงานกลุ่ม
8. ขาดระเบียบวินัย/ฝ่าฝืนกฎโรงเรียน

12. โกหก
13. ก้าวร้าว
14. ทูบตีเพื่อน
15. ชู้สาว

9. ขาดทักษะการทำงานกลุ่ม
10. ขาดระเบียบวินัย/ ฝ่าฝืนกฎโรงเรียน
11. มารยาทไม่งาม
12. พุดจาไม่เพราะ
13. ลาออกกลางคัน
14. เทียบกลางคัน
15. ลักขโมย

6.2 ปัญหาของครู

1. ขาดความรู้ความสามารถในวิชาที่สอน
2. ไม่ใช่สื่อการสอน
3. ไม่สอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
4. สอนเร็วไป
5. ไม่รู้จักเทคนิคการสอนใหม่ๆ
6. ไม่เอาใจใส่การสอน
7. ไม่มีความรู้ใน พ.ร.บ.การศึกษา
8. ไม่มีความรู้เรื่องหลักสูตร
9. ไม่เตรียมการสอนล่วงหน้า

10. ครูมีจำนวนไม่เพียงพอ
11. ครูทิ้งห้องขณะสอน
12. ครูขาดความรู้เทคโนโลยีใหม่ๆ
13. ครูขาดความรู้ด้านการประเมิน
14. ไม่สอนตามแผนการสอน
15. ขาดความรู้ด้านการวิจัย
16. สอนไม่ได้มาตรฐานเดียวกัน
17. ใช้อารมณ์ในการสอน
18. ให้งานมากและไม่ติดตามผลงานเด็ก

1. ขาดความเสียสละ
2. ขาดความกระตือรือร้น
3. ขาดความพร้อม
4. พุดจาไม่สุภาพ
5. มาสาย
6. เกียจคร้าน
7. แต่งกายไม่เรียบร้อย
8. ขาดจรรยาบรรณ
9. ไม่ยุติธรรม
10. เห็นแก่ตัว

1. ลงโทษนักเรียนไม่ถูกวิธี
2. ตรวจงานผิดพลาด
3. ลาหยุดบ่อย
4. ใช้เด็กทำงานส่วนตัว
5. ไม่ตรงต่อเวลา
6. ไม่รับผิดชอบ
7. ไม่มีวินัย
8. ขาดความสามัคคี
9. ขาดขวัญกำลังใจ
10. ขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

1. เป็นตัวอย่างไม่ดี
2. ไม่ยอมรับการเปลี่ยนแปลง
3. ไม่ได้ทำงานในภูมิลาเนาเดิม
4. ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งผู้บังคับบัญชา
5. ครูสูบบุหรี่/ดื่มเหล้า/เล่นการพนัน
6. ครูค้าขาย
7. ล่วงละเมิดสิทธิทางเพศของเด็ก

1. ทำธุรกิจส่วนตัวในเวลางาน
2. ไม่มีความรู้ด้านธุรการ
3. ปัญหาส่วนตัว/ครอบครัว
4. ไม่มีความรู้ในการแนะแนว
5. สุขภาพไม่ดี
6. ภาระงานมากเกินไป
7. ออกนอกบริเวณโรงเรียนในเวลาราชการ

7. การวิจัยในชั้นเรียนของครู

7.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยในชั้นเรียนมีวัตถุประสงค์หลัก คือ การแก้ปัญหานักเรียนบางคน บางเรื่อง และมีวัตถุประสงค์รอง คือ การขอตำแหน่ง ขอลงงาน ดังนั้น การวิจัยในชั้นเรียนโดยมุ่งที่การขอตำแหน่งหรือผลงาน โดยไม่ได้มุ่งพัฒนาหรือแก้ปัญหานักเรียนก่อน หากแต่มุ่งผลประโยชน์ของครูเป็นหลัก จึงไม่ใช่สิ่งที่ถูกต้องและไม่ควรทำ

7.2 วิธีการ

การวิจัย ทุกชนิดเริ่มต้น โดยมีปัญหาที่ต้องวิจัย ซึ่งนำไปสู่การระบุนสมมติฐานของการวิจัย ชื่อเรื่องวิจัย วิธีวิจัยและการทำวิจัย ตลอดจนการเขียนรายงาน การอภิปรายผลและเสนอแนะ

การวิจัยในชั้นเรียนก็เช่นกัน มุ่งที่ปัญหาของนักเรียน การคาดคะเนแนวทางแก้ไขที่เหมาะสมและเป็นไปได้ การลงมือแก้ การสังเกต การจดบันทึกผลการแก้ และการจัดทำรายงาน

การระบุปัญหาแท้ที่ต้องการวิจัยและการหาสาเหตุของปัญหา

การทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหานักเรียนบางคน เป็นการวิจัยรายกรณีที่อาศัยความรู้ความสามารถของครูมาทำการแก้ไข ไม่ต้องสร้างเครื่องมือเพิ่ม หากแต่ใช้การสังเกตของครู การใช้แบบฝึกหัดบางอย่าง การใช้สื่อที่มีแล้ว ครูจึงไม่ควรเสียเวลากับเรื่องการสร้างเครื่องมือ หากแต่ใช้เวลามุ่งแก้ไขนักเรียนให้ตรงสาเหตุและควรแก้ไขโดยเร็ว เพื่อให้นักเรียนเรียนทันเพื่อนกลุ่มใหญ่ ผลงานวิจัยยังมีประโยชน์สำหรับครูใหม่เพื่อใช้พัฒนาการสอนด้วย

ปัญหาในห้องเรียน ความมุ่งที่ปัญหาของนักเรียนที่เรียนไม่ได้ (เด็กอ่อน) และที่เรียนเกินเพื่อน (เด็กปัญญาเลิศหรือเด็กเก่งมาก) เพราะทั้ง 2 กลุ่มต่างต้องการความช่วยเหลือจากครูทั้งสิ้น ครูส่วนใหญ่จะละเลยปัญหาของนักเรียนเก่ง ซึ่งทำให้นักเรียนเกิดความคับข้องใจเพราะไม่ได้รับสนองตอบตามความสามารถที่สูงของตน

การเลือกปัญหามาแก้ไข ควรเลือกปัญหาแท้ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนเท่านั้น ซึ่งปัญหาต่าง ๆ ในห้องเรียนมีมาก ส่วนใหญ่ครูไม่สามารถระบุปัญหาแท้ได้ มักระบุปัญหาเทียม จึงทำให้การวิจัยในชั้นเรียนไม่ได้แก้ตรงจุด

ปัญหาแท้ ควรมีลักษณะดังนี้

1. ปัญหาของนักเรียนบางคน
2. เป็นปัญหาที่ต่อเนื่อง
3. ครูสามารถอธิบายหรือบรรยายลักษณะของปัญหาได้
4. ครูระบุสาเหตุได้และหาวิธีแก้ไขได้โดยตัวครูเอง

ปัญหาที่นำมาเป็นปัญหาวิจัยนั้น ควรพิจารณาว่าเป็นปัญหาแท้หรือไม่ (ปัญหาแท้ คือ ปัญหาที่อธิบายเชิงพฤติกรรมได้ มีหลายสาเหตุ มีหลายวิธีแก้ที่แก้ได้และแก้โดยตัวครูเองเพื่อนักเรียนของตน)

เมื่อได้ปัญหาแท้มาแล้ว ครูวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหา ซึ่งอาจใช้การสังเกตพฤติกรรม

นักเรียน การซักถามพูดคุยกับนักเรียน การอ่านประวัติของนักเรียน การพูดคุยกับครูคนอื่น เพื่อนนักเรียน และผู้ปกครอง เพื่อให้สามารถระบุสาเหตุได้ ครูจึงเลือกปัญหาแท้ 1 ปัญหา ซึ่งมีสาเหตุหลายข้อ เมื่อได้ 1 ปัญหาแท้และหลาย ๆ สาเหตุแล้ว ครูเลือกสาเหตุที่แท้จริงของปัญหาเพียง 1 สาเหตุเพื่อนำมาแก้ไข เช่น นักเรียน 4 คน บวกลบไม่ได้ สาเหตุเพราะความรู้เพิ่มไม่ดี ลืมง่าย ไม่เข้าใจวิธีการ อ่านโจทย์ไม่รู้เรื่อง ใจร้อน ครูเลือก 1 สาเหตุเพื่อพิจารณาถึงต้นตอ ที่แท้จริง เช่น ครูเลือกที่ปัญหาความไม่เข้าใจในการบวกลบ ซึ่งพบว่า ต้นตอคือไม่เข้าใจ การบวกลบตั้งแต่ 1 หลัก

4. ขั้นตอนการทำวิจัยในชั้นเรียน

ขั้นที่ 1 การระบุปัญหาที่ต้องการวิจัยและสาเหตุของปัญหา

1.1 ปัญหา หมายถึง ความไม่สอดคล้องระหว่างสภาพการเรียนการสอนกับสภาพที่คาดหวัง เช่น คาดว่านักเรียนทุกคนต้องส่งงานตรงเวลา แต่สภาพจริงพบว่ามึนักเรียนบางคน ไม่ส่ง บางคนส่งไม่ตรงเวลา

1.2 สาเหตุ หมายถึง ต้นตอของปัญหาที่ระบุ เช่น ปัญหานักเรียนไม่ส่งงาน ครูซักถามนักเรียนที่ไม่ส่งงานและส่งงานไม่ตรงเวลา เช่น สรุปลงได้ว่ามี 3 คนที่ไม่ส่งงาน คนที่ 1 ตอบว่า ทำไม่ได้ ไม่เข้าใจ คนที่ 2 ตอบว่า ต้องช่วยพ่อแม่ทำงาน คนที่ 3 ตอบว่าลืม

ปัญหาของนักเรียนทั้ง 3 คน มาจากสาเหตุที่ต่างกัน ครูต้องตัดสินใจว่าจะเลือกคนใดมาแก้ไขก่อน

1.3 ระบุ 1 ปัญหา 1 สาเหตุ เพื่อหาวิธีแก้ ครูตัดสินใจเลือกปัญหาไม่ส่งงานของนักเรียนคนที่ 1 (เช่น ชื่อ ด.ช. ก.)

ขั้นที่ 2 การคาดคะเนคำตอบ

ครูคาดคะเนคำตอบว่าเนื่องจากเป็นวิชาเลข จึงน่าจะมาจากเรื่องการบวกเลข 2 หลัก ซึ่งพบว่า ด.ช. ก. ไม่ได้สนใจฟังและไม่ได้ทำงานในห้อง ครูซักถาม ด.ช. ก. ถึงความรู้ความเข้าใจในการบวกเลข 1 หลัก 2 หลัก และ 3 หลัก ว่าสงสัยในจุดใด ทดลองให้ ด.ช. ก. บวกเลขดู พบว่าปัญหามาจากการบวกเลข 2 หลักที่มีการทด

ขั้นที่ 3 การหาวิธีแก้ไข

ครูหาวิธีแก้ไขว่า ควรจะแก้ไขเมื่อไร อย่างไร โดยไม่กระทบการจัดการเรียนการสอนนักเรียนคนอื่น ซึ่งสรุปได้ว่า ครูใช้เวลาตอนเที่ยงให้ ด.ช. ก. รับประทานอาหารกลางวันแล้วมาพบครูในห้อง ครูเตรียมคำถาม คำอธิบาย และตัวอย่างแบบฝึกหัดไว้ให้

ขั้นที่ 4 วิธีดำเนินงาน

ครูใช้เวลาเพียงวันที่ 1 ให้ ค.ช. ก ลองทำแบบฝึกหัดการบวกเลข 2 หลัก ที่ไม่มีการทดและมีการทด 3 ข้อ ค.ช. ก ทำการบวกเลข 2 หลักที่ไม่มีการทดได้ ส่วนข้อที่มีการทดทำไม่ได้ ครูจึงทดลองให้ทำการบวกเลข 2 หลัก ที่มีการทดลองอย่างง่าย ๆ ก่อน พบว่าทำได้บ้าง ครูจึงอธิบายวิธีการทดเลขว่าทำอย่างไร แล้วให้ลองทำดู

วันที่ 2 ให้นักเรียนมาทำอีก โดยเพิ่มการทดเลขที่ยากขึ้นเล็กน้อย พบว่าทำได้

วันที่ 3 ให้นักเรียนมาทำอีก โดยเพิ่มการทดเลขที่ยากขึ้นอีกและมี 3 หลัก พบว่าทำได้

วันที่ 4 หัดให้นักเรียนลองทำแบบฝึกหัดคละ ซึ่งมีทั้งการทด 1,2,3 หลัก และไม่มีการทด รวมทั้งการทดเลขที่ไม่ซับซ้อนและซับซ้อน พบว่าทำได้ 60% ของจำนวนข้อในแบบฝึกหัด ครูอธิบายข้อที่ทำได้

วันที่ 5 ให้ทำโจทย์อีก ค.ช. ก ทำได้ถูกทุกข้อ

วันที่ 6 ให้ทำโจทย์อีก และจับเวลา พบว่าทำถูก ทำได้คล่องและทำได้เร็ว ครูให้รางวัลชมเชยและไม่ต้องกังวลสำหรับปัญหานี้ของ ค.ช. ก เพราะเรียนทันเพื่อนในเรื่องการบวกเลข 2 หลักที่มีการทด

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ขั้นที่ 5 การจัดทำรายงาน

ครูเริ่มเขียนรายงานตั้งแต่ต้นว่าปัญหาคืออะไร สาเหตุคืออะไร วิธีการที่ครูดำเนินงานในแต่ละวันทำอย่างไร ค.ช. ก ทำอะไรได้บ้าง ทำอะไรไม่ได้บ้าง พฤติกรรมของ ค.ช. ก ในแต่ละวัน จนถึงวันสุดท้ายที่ ค.ช. ก ทำได้สำเร็จ

(1) ชื่อเรื่อง

การแก้ปัญหาการบวกเลขที่มีการทดของ ค.ช. ก

(2) ปัญหาและสาเหตุ

ค.ช. ก ไม่ส่งการบ้านการบวกเลข เพราะไม่เข้าใจว่าการบวกเลข 3 หลักที่มีการทดทำอย่างไร ปัญหานี้สะสมมาจากการบวกเลข 1 หลัก 2 หลักที่มีการทด

(3) วัตถุประสงค์ในการวิจัย

เพื่อแก้ปัญหาการบวกเลข 3 หลักของ ค.ช. ก

(4) วิธีดำเนินงาน

วิธีการแก้ไขที่วางแผนไว้ คือ

- 1.1 ให้นักเรียนทดลองบวกลบเลข 1,2,3 หลัก ทั้งที่มีการทดและไม่มีการทดเลข
- 1.2 พบว่า ค.ช. ก บวกลบเลข 1,2,3 หลักที่ไม่มีมีการทดได้ แต่บวกลบเลข 1 หลักที่มีการทดไม่ได้
- 1.3 ครูอธิบายว่าการทดเลขทำอย่างไร
- 1.4 ทดลองให้นักเรียนบวกลบเลข 1 หลัก ที่มีการทดที่ไม่ซับซ้อน ซึ่งทดลองไป 5 ข้อ ทำได้ 3 ข้อ (ระบุแบบฝึกหัดและผลการทำของ ค.ช. ก)
- 1.5 ครูอธิบายข้อที่ทำไม่ได้ ทดลองใหม่ พบว่าบวกลบเลข 1 หลักที่มีการทดได้ (ระบุแบบฝึกหัดและผลการทำ)
- 1.6 เพิ่มการบวกลบเลข 2 หลัก ที่มีการทดแต่ไม่ซับซ้อน พบว่าทำได้ 4 ข้อ ใน 5 ข้อ อธิบายใหม่และทดลองทำใหม่ พบว่าทำถูกต้องหมด (ระบุแบบฝึกหัดทั้ง 5 ข้อและผลการทำ)
- 1.7 เพิ่มการบวกลบเลข 3 หลัก ซึ่งมีการทดเลขที่ไม่ซับซ้อน พบว่าทำได้ถูกต้อง (ระบุแบบฝึกหัดและผลการทำ)
- 1.8 ให้นักเรียนทดลองทำเลข 6 ข้อ ซึ่งมีทั้งการบวกลบเลข 1,2,3 หลักและมีการทดเลข พบว่าทำได้ถูกต้องหมด (ระบุแบบฝึกหัดและผลการทำ)
- 1.9 ให้นักเรียนทดลองทำเลข 3 ข้อ ซึ่งมีทั้งการบวกลบเลข 3 หลัก ที่มีการทดลองโดยจับเวลาพบว่าทำได้ถูกต้องหมด ค่องและรวดเร็ว (ระบุแบบฝึกหัดและผลการทำ)จดบันทึกทุกวัน รวมทั้งผลงานของ ค.ช. ก ซักถาม ค.ช. ก ถึงความรู้สึกทุกครั้งที่ทำเลขได้และไม่ได้ ครูให้กำลังใจและชมเชย เพื่อให้นักเรียนมีความเชื่อมั่นว่าทำได้และเรียนทันเพื่อน

(5) สรุปผลการดำเนินงานตั้งแต่ขั้นที่ (4.1) – (4.9)

เช่น ครูดำเนินการแก้ไข 6 วัน พบว่ามีอะไรดีขึ้นบ้าง

- (6) อภิปรายผลว่า ทำไม ค.ช. ก จึงบวกลบเลขไม่ได้และได้เป็นระยะ ๆ จนถึงขั้นตอนสุดท้าย
- (7) เสนอแนะว่าถ้ามีนักเรียนคนอื่นที่มีปัญหาและสาเหตุเหมือน ค.ช. ก จะทำอย่างไรและถ้าแตกต่างจาก ค.ช. ก แต่ยังคงอยู่ในปัญหาเดิมและสาเหตุเดิม จะมีขั้นตอนแก้ไขอย่างไร ข้อเสนอแนะจะเป็นประโยชน์ต่อครูที่สอนวิชาเลขใหม่ ๆ และพบปัญหา คล้าย ๆ กัน
- (8) การเตรียมวิจัยในชั้นเรียนเรื่องที่ 2
เมื่อแก้ไข ค.ช. ก ได้แล้ว ครูเลือกปัญหาเดิมแต่ต่างสาเหตุเพื่อนำมาแก้ไข หรืออาจเลือกปัญหาใหม่ก็ได้ ตัวอย่างเช่น

5. การเขียนโครงร่างวิจัยในชั้นเรียน

โครงร่างวิจัยในชั้นเรียน เรื่อง “การแก้ปัญหาการออกเสียง คว ของนักเรียนชั้น ป.2”

1. ปัญหาและสาเหตุ : นักเรียนชั้น ป.2 จำนวน 2 คน ออกเสียง คว เป็น ฟ
สาเหตุเพราะที่บ้านออกเสียงเช่นนั้น
2. วัตถุประสงค์ : เพื่อแก้ปัญหาการออกเสียง คว ของนักเรียนชั้น ป.2 จำนวน 2 คน
3. การวางแผนการดำเนินงาน
 - (1) ครูสังเกตการออกเสียงคำที่ขึ้นต้นด้วย คว ไม่ถูก ของนักเรียนทั้ง 2 คน เช่น คำว่า “ควาย” ออกเสียงเป็น “ฟาย”
 - (2) หาสาเหตุว่ามาจากเหตุใด เช่น จากช่องปาก จากการออกเสียงของคนที่บ้าน หรืออื่น ๆ
 - (3) ครูระบุสาเหตุของนักเรียนแต่ละคนเพื่อหาวิธีแก้
 - (4) ครูระบุวิธีแก้ไข เช่น ครูเรียกนักเรียนทั้ง 2 คน มาฝึกตัวต่อตัว โดยคาดว่าจะใช้การสังเกตปาก การออกเสียง และการให้ดูกระจกจะสามารถแก้ไขได้
 - (5) ระยะเวลา คาดว่าจะใช้เวลา 1-2 ครั้ง ๆ ละ 20 นาที

6. การเขียนรายงานการวิจัยในชั้นเรียน

เรื่อง : การแก้ปัญหาการออกเสียง คว ของนักเรียนชั้น ป.2

1. ปัญหาวิจัยและสาเหตุ : การอ่านออกเสียงคำควบกล้าในภาษาไทย พบว่า มีนักเรียน 2 คน ออกเสียง “คว” เป็น “ฟ” เช่น “ควาย” เป็น “ฟาย” โดยที่สาเหตุมาจากที่บ้านออกเสียงดังกล่าว ซึ่งสามารถจะแก้ไขได้เพื่อให้นักเรียนทั้งสองคนออกเสียงให้ถูกต้องต่อไป
2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย : เพื่อแก้ปัญหาของการออกเสียงควบกล้า คว ของนักเรียนชั้น ป.2 จำนวน 2 คน ของโรงเรียน
3. แนวทางดำเนินงาน : ครูสังเกตว่า นักเรียน 2 คน ออกเสียงคำที่ขึ้นต้นด้วยอักษร คว ไม่ถูกต้อง จึงซักถามเพื่อหาสาเหตุของแต่ละคน
 - (1) ครูระบุสาเหตุว่ามาจาก.....

- (2) ครูระบุวิธีแก้ไขตามหลักการอ่านออกเสียง คือ ให้ดูปากของตนเองทางกระจก ให้เพื่อน และครูช่วยดู ให้นักเรียนแต่ละคนออกเสียงและช่วยกันแก้ไขจนออกเสียงถูกต้อง

4. ผลการดำเนินงาน :

- (1) ครูซักถามนักเรียนและสังเกตการออกเสียงของผู้ปกครอง สรุปได้ว่าคนที่บ้านออกเสียง “คว” เป็น “ฟ” และพบว่าเด็กทั้ง 2 คน มีสาเหตุเหมือนกันจึงแก้ไขพร้อมกัน
 - ครูให้นักเรียนทั้ง 2 คน อยู่ตอนเย็นในวันที่ 1 และฝึกออกเสียง ดังนี้
 - (1) นักเรียนดูปากครูเวลาออกเสียง “ควาย”
 - (2) นักเรียนทำปากให้เหมือนครู โดยดูจากกระจก
 - (3) นักเรียนเปล่งเสียงคำว่า “ควาย”
 - (4) ให้นักเรียนคนที่ 1 ทำปากและออกเสียงให้นักเรียนคนที่ 2 และครูดูและฟัง
 - (5) ให้นักเรียนคนที่ 2 ทำบ้าง สลับบ้าง
 - (6) ทดลอง 2 ครั้ง พบว่าทั้ง 2 คน อ่านคำว่า “ควาย” ถูกต้อง

สรุปผลการดำเนินการแก้ปัญหาครั้งที่ 1

การแก้ไข	นักเรียนคนที่	
	1	2
1. การออกเสียงครั้งที่ 1
2. การออกเสียงครั้งที่ 2

- (3) ครูให้นักเรียนทั้ง 2 คน อยู่เย็นวันที่ 2 เพื่อฝึกออกเสียงเพิ่มเติม ดังนี้
 - (3.1) ครูให้นักเรียนอ่านประโยคที่มีคำว่า “ควาย” ปรากฏ เช่น “นั่นคือควาย พ่อมีควาย 3 ตัว ควายนั่นชื่อทวย ฉันรักทวยซึ่งเป็นควาย”

สรุปผลการดำเนินการแก้ปัญหาครั้งที่ 2 (การอ่านประโยค)

การแก้	นักเรียนคนที่	
	1	2
ฉันจี่ควาย
พ้อมีควาย 3 ตัว
ควายฉันซื้อทวย
ฉันรักทวยซึ่งเป็นควาย

(3.2) ครูให้นักเรียน 2 คน สลับกันอ่านและฟัง พบว่า นักเรียนเริ่มอ่าน ได้ถูกและคล่อง

การอ่าน	นักเรียนคนที่	
	1	2
อ่านถูกต้อง
เวลาในการอ่าน

(4) ครูให้นักเรียน 2 คน อยู่ตอนเย็นวันที่ 3 เพื่อฝึกออกเสียงเพิ่มเติมดังนี้

(4.1) อ่านคำที่มีคำควบกล้ำ “คว” หลาย ๆ คำ โดยให้แต่ละคนดูกระจกในขณะที่อ่าน พบว่าอ่านได้ถูกต้อง

(4.2) อ่านคำที่มีคำควบกล้ำ กลด กลว โดยดูกระจกเช่นกัน พบว่าอ่านได้ถูก

การอ่าน	นักเรียนคนที่	
	1	2
การออกเสียงครั้งที่ 1
การออกเสียงครั้งที่ 2

การอ่าน	นักเรียนคนที่	
	1	2
การออกเสียงครั้งที่ 3

(4.3) ครูเริ่มแก้การออกเสียงคำอื่นที่นักเรียนออกเสียงไม่ถูกต้องจนครบ โดยใช้วิธีเดียวกัน
สรุปผลการดำเนินการแก้ปัญหาครั้งที่ 2 (การอ่านคำควบกล้ำอื่น ๆ)

การอ่านออกเสียงคำอื่น ๆ	นักเรียนคนที่	
	1	2
คล้าย
เครียด
เกลียด

การอ่านออกเสียงคำอื่น ๆ	นักเรียนคนที่	
	1	2
กลัว
กลัวว
คล้าย

ครูพบว่า นักเรียนทั้ง 2 คน อ่านได้ถูกต้องและรวดเร็ว จึงยุติการแก้ไขนักเรียน 2 คนนี้

5. สรุปผลการวิจัย

จากปัญหาการออกเสียงคำควบกล้ำที่มีอักษร ล ว ของนักเรียน 2 คน ผลการแก้ไขสรุปได้ดังนี้คือ

วันที่ 1

.....

วันที่ 2

.....

วันที่ 3

.....

สรุปวิธีการแก้ไขคือ.....

.....

6. การอภิปรายผล จากการทดลองแก้ไขการออกเสียง คำที่มี ล และ ว พบว่า การแก้ไขตามหลักการ
อ่านออกเสียงใช้ได้ผลดีเพราะ.....

.....

.....

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

มหาวิทยาลัยศิลปากร ภาคผนวก ข สงวนลิขสิทธิ์

แบบทดสอบวัดความรู้ เรื่อง การวิจัยในชั้นเรียน

ข้อทดสอบผลสัมฤทธิ์ ก่อนการพัฒนาความรู้ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน
สำหรับครูโรงเรียน วัดมะเกลือ สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดนครปฐม

คำชี้แจง ข้อทดสอบชุดนี้สร้างขึ้นเพื่อวัดความรู้เรื่อง การวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครูโรงเรียน วัดมะเกลือ สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดนครปฐมเพื่อนำผลไปประเมินความรู้ของครูก่อนการพัฒนาความรู้คำตอบและผลของการทดสอบจะเป็นประโยชน์ด้านวิชาการ โดยฝ่ายดำเนินการจะเก็บไว้เป็นความลับและรับรองว่า จะไม่มีผลต่อการปฏิบัติงานของท่านแต่ประการใดทั้งสิ้น

ข้อทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์เรื่อง การวิจัยในชั้นเรียนฉบับนี้มี 2 ตอน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพของผู้ทำแบบทดสอบ

ตอนที่ 2 แบบทดสอบความรู้เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพ ของผู้ทำแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน
โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ใน () หน้าข้อความที่ตรงกับสถานภาพของท่าน

1. เพศ
 ชาย หญิง
2. อายุ
 21 - 30 ปี 31 - 40 ปี
 41 - 50 ปี 51 - 60 ปี
3. สถานภาพทางครอบครัว
 โสด สมรส
 หย่าร้าง ม่าย
4. ระดับการศึกษาขั้นสูงสุด
 ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี
 ปริญญาโท อื่น ๆ โปรดระบุ.....
5. วิชาที่สอน
 คณิตศาสตร์ ภาษาไทย
 สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต สร้างเสริมลักษณะนิสัย
 การงานพื้นฐานอาชีพ ประสบการณ์พิเศษ
 คอมพิวเตอร์ อื่น ๆ โปรดระบุ.....
6. ระดับชั้นที่ทำการสอน
 อนุบาล ประถมศึกษาตอนต้น
 ประถมศึกษาตอนปลาย มัธยมศึกษาตอนต้น
 อื่น ๆ โปรดระบุ.....
7. ประสบการณ์ในการทำงาน
 5 ปีหรือน้อยกว่า 6 - 10 ปี
 10 - 15 ปี 16 ปีขึ้นไป
8. จำนวนคาบหรือชั่วโมงที่ทำการสอน
 10 คาบหรือชั่วโมง/ สัปดาห์หรือน้อยกว่า
 11 - 20 คาบหรือชั่วโมง/ สัปดาห์
 มากกว่า 20 คาบหรือชั่วโมง/ สัปดาห์ หรือมากกว่า

มหาวิทยาลัยศิลปากร สาขาไทย
สงวนลิขสิทธิ์

ตอนที่ 2 แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเรื่องการวิจัยในชั้นเรียน

คำชี้แจง แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเรื่องการวิจัยในชั้นเรียนฉบับนี้มีจำนวน 40 ข้อแต่ละข้อมีลักษณะเลือกตอบ มี 4 ตัวเลือก โปรดตอบทุกข้อ โดยกาเครื่องหมาย ✓ ทับตัวอักษร ก. , ข. , ค. หรือ ง. หน้าข้อความที่ท่านคิดว่าถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว ในเวลา 30 นาที

1. การวิจัยในชั้นเรียน มีความหมายตรงกับข้อใด
 - . การพัฒนาสื่อการเรียนการสอน เพื่อใช้สอนนักเรียนทุกคนในชั้นเรียน
 - . การพัฒนาเทคนิคการสอน เพื่อพัฒนานักเรียนในโรงเรียนให้มีคุณภาพ
 - . การแก้ปัญหาให้นักเรียนในโรงเรียน โดยใช้การวิจัยเพื่อให้ได้มาตรฐาน
 - . การแก้ปัญหาให้นักเรียนบางคน บางเรื่อง เพื่อให้นักเรียนได้รับการพัฒนา
2. การวิจัยในชั้นเรียนมีความสำคัญอย่างไร
 - . ช่วยกระตุ้นให้ครูสนใจนักเรียนที่มีปัญหา
 - . ช่วยให้ครูนำผลของการแก้ปัญหามาเสนอเป็นผลงานทางวิชาการได้ทันที
 - . ช่วยให้ครูค้นหาคำตอบหรือเทคนิคการสอน เพื่อใช้ให้เหมาะสมกับนักเรียนในชั้นเรียน
 - . ช่วยให้ครูสร้างสื่อการเรียนการสอน เพื่อนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน
3. ข้อใดกล่าวถึงการวิจัยในชั้นเรียน ได้ถูกต้อง
 - . การวิจัยในชั้นเรียนเป็นการวิจัยซึ่งครูก่อร่วมกับผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัย เพื่อนำผลมาดำเนินการวิจัยร่วมกัน
 - . การวิจัยในชั้นเรียนเป็นการวิจัย ซึ่งครูเป็นผู้ค้นพบทฤษฎีและแนวคิดที่นำมาใช้ในการแก้ปัญหาในการเรียนการสอน
 - . การวิจัยในชั้นเรียนเป็นการวิจัยซึ่งครูเป็นผู้ดำเนินการเพื่อศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้น และนำผลที่ได้ไปพัฒนาการเรียนการสอน
 - . การวิจัยในชั้นเรียนเป็นการวิจัยซึ่งครูที่มีความรู้เรื่องการวิจัยเป็นผู้ดำเนินงานวิจัย เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการวางแผนการจัดการศึกษา
4. วิจัยในชั้นเรียนมีความแตกต่างจากการวิจัยทางการศึกษาอย่างไร
 - . การวิจัยในชั้นเรียนเป็นการวิจัยโดยครู ซึ่งมีความรู้ด้านการวิจัย ส่วนการวิจัยทางการศึกษาเป็นการวิจัยซึ่งนำเอาการวิจัยในชั้นเรียนมาสังเคราะห์
 - . การวิจัยในชั้นเรียนเป็นการวิจัยโดยครูก่อร่วมกับนักการศึกษาดำเนินการวิจัย ส่วนการวิจัยทางการศึกษาเป็นการวิจัยที่ดำเนินงานโดยนักวิจัยโดยตรง

- . วิจัยในชั้นเรียนเป็นการวิจัยโดยครู เพื่อครู ส่วนวิจัยทางการศึกษา ผู้ดำเนินงานวิจัยเป็นนักวิจัยในสาขา ต่าง ๆ ทำการวิจัย
 - . ถูกทุกข้อ
5. การวิจัยในชั้นเรียนเหมือนกับการวิจัยทางการศึกษาในเรื่องใด
- . การวิจัยในชั้นเรียนและการวิจัยทางการศึกษาเป็นงานวิจัยที่เชื่อถือได้
 - . การวิจัยในชั้นเรียนและวิจัยทางการศึกษาจะต้องศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง
 - . การวิจัยในชั้นเรียนและการวิจัยทางการศึกษาเป็นงานวิจัยที่ต้องใช้สถิติ
 - . การวิจัยในชั้นเรียนและการวิจัยทางการศึกษาเป็นการศึกษาเพื่อหาข้อมูลเพื่อพัฒนานักเรียนในโรงเรียน
6. ข้อใดกล่าวถูกต้องที่สุด
- . การวิจัยในชั้นเรียนทำไปพร้อมการเรียนการสอนปกติ
 - ข. การวิจัยในชั้นเรียนจัดอยู่ในประเภทเดียวกับวิจัยทางการศึกษา
 - . การวิจัยในชั้นเรียนทำไปพร้อมกับการเรียนการสอนปกติ
 - . การวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหานักเรียนสามารถนำไปขอผลงานได้ทันที
7. เพราะเหตุใดการวิจัยในชั้นเรียนจึงไม่ต้องใช้สถิติชั้นสูงเพื่อการวิเคราะห์
- . เพราะการวิจัยในชั้นเรียนไม่ต้องกำหนดสมมติฐาน
 - . เพราะการวิจัยในชั้นเรียนไม่ใช่การวิจัยทางการศึกษา
 - . เพราะการวิจัยในชั้นเรียนทำโดยครูซึ่งยังไม่ชำนาญในเรื่องของสถิติ
 - . เพราะการวิจัยในชั้นเรียนเป็นการแก้ปัญหากับนักเรียนบางคนและแก้ปัญหบางเรื่อง
8. นักเรียนกลุ่มใดที่ครูควรให้ความสนใจในปัญหา เพื่อนำมาสู่การวิจัยในชั้นเรียน
- . นักเรียนที่เรียนเก่ง
 - . นักเรียนที่เรียนอ่อน
 - . นักเรียนทุกคนในโรงเรียน
 - . นักเรียนที่เรียนอ่อนและเก่ง
9. คุณสมบัติของผู้ทำวิจัยในชั้นเรียนคือข้อใด
- . ต้องมีความรู้ในวิธีการแก้ปัญหา
 - . ต้องมีความรู้ในเนื้อหาที่จะวิจัย
 - . ต้องมีความรู้ด้านเทคนิคการวิจัย
 - . ต้องมีผู้ให้คำปรึกษาในด้านการวิจัย

10. ครูควรทำวิจัยในชั้นเรียนเมื่อไร
- . เมื่อพบปัญหาของนักเรียนในชั้นเรียน
 - . เมื่อมีความพร้อมในการดำเนินการวิจัยในชั้นเรียน
 - . เมื่อสร้างเครื่องมือที่ใช้ดำเนินการวิจัยในชั้นเรียนเสร็จ
- ง. ถูกทุกข้อ
11. ข้อใดกล่าวถูกต้อง
- . การทำวิจัยในชั้นเรียนทำได้ทุกวัน
 - . การทำวิจัยในชั้นเรียนเป็นการวิจัยที่ไม่น่าเชื่อถือ
 - . การทำวิจัยในชั้นเรียนควรมีผู้เชี่ยวชาญให้คำปรึกษา
 - . การทำวิจัยในชั้นเรียนเป็นหน้าที่ของครูและผู้บริหาร โรงเรียน
12. ข้อใดคือปัญหาสู่การวิจัยในชั้นเรียน
- . โรงเรียนขาดสื่อการสอน
 - . นักเรียนชั้น ป.3 อ่านหนังสือไม่ออก
 - . ครูไม่นำเทคนิคการสอนใหม่ ๆ มาสอนนักเรียน
- ข้อ ก. และ ข. ถูก
13. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในชั้นเรียนคือข้อใด
- . การสังเกตของครู
 - . การสร้างนวัตกรรม
 - . การใช้สื่อการสอนที่มีอยู่แล้ว
- ง. ถูกทุกข้อ
14. แนวทางการแก้ไขปัญหาของการวิจัยในชั้นเรียนได้แก่ข้อใด
- . นักเรียนชั้น ป.5 ไม่สนใจฟังครู
 - . นักเรียนชั้น ป.4 อ่านแบบฝึกหัดอ่านในช่วงพักกลางวัน
 - . นักเรียนชั้น ป.3 อ่านคำควบกล้ำ คว. ไม่ชัดเจน
 - . นักเรียนชั้น ป.2 ไม่เข้าใจความหมายของคำศัพท์
15. จุดเริ่มต้นของการวิจัยในชั้นเรียนคือข้อใด
- . การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
 - . การกำหนดความเป็นมาของเรื่องที่จะวิจัย
- ค. การระบุปัญหาที่จะต้องวิจัยและหาสาเหตุของปัญหา
- ง. การกำหนดปัญหา และสาเหตุที่ครูสามารถแก้ปัญหาคือ

16. จงเรียงลำดับขั้นตอนการทำวิจัยในชั้นเรียน
1. การหาวิธีแก้ไข
 2. ปัญหา
 3. คะแนนคำตอบ
 4. วิธีดำเนินงาน
- . 3, 1, 2, 4
 - . 2, 3, 1, 4
 - . 2, 3, 4, 1
 - . 2, 1, 3, 4
17. ขั้นตอนสุดท้ายของการวิจัยในชั้นเรียนคือข้อใด
- . การลงมือแก้ไขผู้เรียนบางคน
 - . การจัดทำรายงานการวิจัยในชั้นเรียน
 - . การจดบันทึกวิธีการแก้ไขและผลการแก้ไขเป็นระยะ ๆ
 - . การสรุปผลการแก้ไขของนักเรียนดีขึ้นอย่างไร อะไรคือตัวชี้ว่าได้ผล
18. ชื่อเรื่องของการวิจัยในชั้นเรียนควรเป็นเรื่องใด
- . การวิเคราะห์ข้อสอบภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
 - . การสำรวจความนิยมในการเลือกเรียนวิชาเลือกของนักเรียนมัธยมต้น
 - . การศึกษาเจตคติของนักเรียนและผู้ปกครองต่อการศึกษาศาสนาอิสลาม
 - . การแก้ปัญหาการอ่านคำที่สะกดไม่ตรงตามมาตราตัวสะกดของนักเรียนชั้น ป.4
19. วัตถุประสงค์ของการวิจัยในชั้นเรียนข้อใดถูกต้องที่สุด
- . เพื่อแก้ปัญหการอ่านคำควบกล้ำ ร , ล สำหรับนักเรียนชั้น ป.2
 - . เพื่อพัฒนาสื่อการสอนการอ่านคำควบกล้ำ ร , ล สำหรับนักเรียนชั้น ป.2
 - . เพื่อศึกษาผลการใช้สื่อการสอนการอ่านคำควบกล้ำ ร , ล สำหรับนักเรียนชั้น ป.2
 - . เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของสื่อการสอนการอ่านคำควบกล้ำ ร , ล สำหรับนักเรียนชั้น ป.2
20. โครงร่างวิจัยในชั้น ควรบอกรายละเอียดในเรื่องใด
- . ชื่อเรื่อง ปัญหา วัตถุประสงค์ การวางแผนการดำเนินงาน
 - . ชื่อเรื่อง วัตถุประสงค์ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การวางแผนการดำเนินงาน
 - . ชื่อเรื่อง ปัญหา วัตถุประสงค์ ขอบเขตการศึกษา การวางแผนการดำเนินงาน
 - . ชื่อเรื่อง ปัญหาวัตถุประสงค์ สมมติฐานขอบเขตของการศึกษา การวางแผนการดำเนินงาน
21. รายการใดไม่อยู่ในส่วนของโครงร่างวิจัยในชั้นเรียน
- . การระบุวิธีการแก้ปัญหา
 - . การสรุปผลการดำเนินการแก้ปัญหา

- ค. การระบุปัญหา ที่นำมาสู่การวิจัยในชั้นเรียน
- ง. การระบุสาเหตุที่แท้จริงของปัญหาที่นำมาสู่การวิจัยในชั้นเรียน
22. รายการใดในรายงานการวิจัยในชั้นเรียนจะบอกถึงขั้นตอนการแก้ปัญหา
- . ความเป็นมาของปัญหา
 - . วัตถุประสงค์ของการวิจัย
 - . การดำเนินงานของการวิจัย
 - . ขอบเขตของการศึกษาเพื่อนำมาสู่งานวิจัย
23. การเขียนรายงานวิจัยในชั้นเรียน จะต้องบอกรายละเอียดครอบคลุมเรื่องใด
- . ชื่อเรื่อง ปัญหา วัตถุประสงค์ วิธีดำเนินงาน สรุปผลการดำเนินงาน อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ
 - . ชื่อเรื่อง ปัญหา วัตถุประสงค์ สมมติฐาน วิธีดำเนินงาน สรุปผลการดำเนินงาน อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ
 - . ชื่อเรื่อง ปัญหา วัตถุประสงค์ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง วิธีดำเนินงาน สรุปผลการดำเนินงาน อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ
 - . ชื่อเรื่อง ปัญหา วัตถุประสงค์ สมมติฐาน ขอบเขตของการวิจัย วิธีดำเนินงาน สรุปผลการดำเนินงาน อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ
24. จงบอกขั้นตอนการสังเคราะห์งานวิจัยในชั้นเรียน
1. ระบุปัญหา
 2. อภิปรายผล
 3. เปรียบเทียบผลระหว่างสาเหตุ
 4. เปรียบเทียบผลระหว่างวิธีแก้ไข
 5. สรุปวิธีแก้
- . 1, 4, 3, 5, 2
 - . 1, 5, 3, 4, 2
 - . 1, 5, 4, 3, 2
 - . 1, 4, 5, 3, 2
25. การศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีความสัมพันธ์กับการเขียนรายงานการวิจัยในชั้นเรียนอย่างไร
- . เพื่อแสดงถึงขอบเขตของเรื่องที่จะดำเนินการวิจัย
 - . เพื่อใช้อ้างอิงและอภิปรายผลในเชิงเปรียบเทียบกับงานวิจัย
 - . เพื่อหาข้อมูลในรายละเอียดของปัญหาที่ผู้วิจัยสนใจศึกษาและวิจัย
 - . เพื่อแสดงถึงองค์ความรู้ที่นำมาสนับสนุนในเรื่องที่จะดำเนินการวิจัย

26. การอภิปรายผลการวิจัยมีหลักสำคัญอย่างไร
- . อภิปรายผลที่ได้จากการดำเนินงานในการแก้ปัญหา
 - . อภิปรายเฉพาะประเด็นที่มีเหตุผลสนับสนุนอย่างชัดเจน
 - . อภิปรายผลของผู้วิจัยร่วมกับงานของผู้อื่นที่ไปค้นคว้ามา
 - . อภิปรายผล โดยการนำเสนอผลไปใช้ว่ามีข้อจำกัดอะไรบ้าง
27. การเขียนข้อเสนอแนะหลังการอภิปรายผล ควรเสนอแนะในลักษณะใด
- . การนำผลไปใช้ประโยชน์
 - . การนำเสนอผลสรุปตามสมมติฐาน
 - . การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ
 - . การอธิบายให้ทราบว่าจะเกิดผลตามมาอย่างไร
28. การวิจัยในชั้นเรียน มีหลักการอ้างอิงอย่างไร
- . การอ้างอิงต้องมีให้ครบทุกบท
 - . การอ้างอิงควรเลือกแบบที่ทันสมัยเป็นสากล
 - . การอ้างอิงแบบใดควรอ้างอิงแบบเดียวกันทั้งเล่ม
 - . การอ้างอิงควรใช้แบบเชิงอรรถ เพราะมีความชัดเจนที่สุด
29. นอกจากชื่อเรื่อง ปัญหา และวัตถุประสงค์การเขียนรายงานวิจัยในชั้นเรียน เพื่อขอผลงานทางวิชาการ ควรกล่าวถึงเรื่องใด
- . สมมติฐาน วิธีดำเนินงาน สรุปผล อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ
 - . งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง วิธีดำเนินงาน สรุปผล อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ
 - . ขอบเขตของการวิจัย วิธีดำเนินงาน สรุปผล อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ
 - . สมมติฐาน งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง วิธีดำเนินงาน สรุปผล อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ
30. โครงร่างวิจัยในชั้นเรียนมีความสำคัญอย่างไร
- . เพื่อเป็นกรอบในการดำเนินงานล่วงหน้า
 - . เพื่อเป็นกรอบในการเขียนรายงานการวิจัย
 - . เพื่อเป็นกรอบในการเผยแพร่ผลงานวิชาการ
 - . เพื่อเป็นกรอบในการอธิบายการดำเนินงานวิจัย
31. รายงานการวิจัยในชั้นเรียนมีความสำคัญอย่างไร
- . ขยายขอบเขตขององค์ความรู้
 - . การทำงานวิจัยเป็นระบบที่ชัดเจน

- . งานวิจัยเป็นที่ยอมรับในวงการศึกษ
 - . นำเสนอเป็นผลงานวิชาการได้ทันที
32. ส่วนที่นำไปใช้ประโยชน์จากการวิจัยในชั้นเรียนคือส่วนใด
- ก. การระบุปัญหา
 - ข. วัตถุประสงค์
 - ค. สรุปผลการดำเนินงาน
 - ง. ข้อเสนอแนะ
33. ครูข้อใดเป็นครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียน
- ก. ครูสมพรผลิตสื่อการเรียนในวิชาภาษาไทย
 - ข. ครูวิจิตแนะนำให้นักเรียนพูดหน้าแถวประจำทุกวัน
 - ค. ครูวันเพ็ญศึกษาประวัติของนักเรียนบางคนในชั้นเรียน
 - ง. ครูสมศักดิ์มีเทคนิคการสอนคณิตศาสตร์ทำให้นักเรียนสนใจเรียนทุกคน
34. ประโยชน์ของการวิจัยในชั้นเรียนคือข้อใด
- ก. เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาให้กับครูคน
 - ข. เป็นองค์ความรู้ใหม่ที่นำไปวางแผนการศึกษาต่อไป
 - ค. เป็นงานวิจัยทางการศึกษาที่ควรเผยแพร่ต่อวงการศึกษ
 - ง. เป็นงานวิจัยที่แสดงถึงความสามารถของครูในด้านการวิจัย
35. สถานการณ์ในข้อใดควรทำวิจัยในชั้นเรียน
- ก. ด.ญ. โสภา นักเรียนชั้นป.2บวกลบ 3 หลัก ได้
 - ข. ครูสุนทรใช้แบบฝึกหัดภาษาไทยมาให้นักเรียนฝึกทำเสมอ
 - ค. โรงเรียนขาดแคลนครูเนื่องจากครูเข้าโครงการเกษียณก่อนอายุ
 - ง. นักเรียนชายใน โรงเรียนส่วนใหญ่อยู่ในอันตรายต่อการเสพยาเสพติด
36. วิจัยทางการศึกษาแตกต่างกับวิจัยในชั้นเรียนอย่างไร
- . วิจัยทางการศึกษามีความน่าเชื่อถือมากกว่าวิจัยในชั้นเรียน
 - . วิจัยทางการศึกษานำผลไปสู่การวางแผน วิจัยในชั้นเรียนนำผลสู่การปฏิบัติ
 - . วิจัยทางการศึกษาผู้วิจัยมีความรู้ในวิธีการแก้ปัญหามากกว่าวิจัยในชั้นเรียน
 - . ถูกทุกข้อ

37. เพราะเหตุใดครูจึงต้องทำวิจัยในชั้นเรียน

- ก. ครูพบว่า นักเรียนในโรงเรียนจำนวนมากมักพูดคำหยาบ
- ข. ครูพบว่าวิธีสอนแบบเดิมๆ ทำให้ นักเรียนไม่สนใจเรียน
- ค. ครูในโรงเรียน ไม่ได้ผลิตสื่อการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ
- ง. ครูพบว่า นักเรียนบางคนของชั้น ป. 5อ่านคำประพันธ์กลอนแปดได้ไพเราะ

38. การวิจัยข้อใดเป็นวิจัยทางการศึกษา

- ก. การแก้ปัญหาความไม่รู้หนังสือของเด็กชาวเขา
- ข. การแก้ปัญหาการ ไม่มีเวลานิเทศของผู้บริหารโรงเรียน
- ค. การแก้ปัญหาการพูดไม่ชัดของนักเรียนชั้นอนุบาล3 จำนวน 5 คน
- ง. ข้อ ก. และ ข้อ ข. ถูก

39. การวิจัยในข้อใดเป็นการวิจัยในชั้นเรียน

- ก. การแก้ปัญหาผู้ปกครองมีเจตคติไม่ดีต่อครูบางคนในโรงเรียน
- ข. การแก้ปัญหานักเรียนชั้นป.3บางคนเขียนคำโดยวางรูปวรรณยุกต์ผิด
- ค. การแก้ปัญหาความไม่มีมารยาทของนักเรียนชายบางกลุ่มในโรงเรียน
- ง. ข้อ ก. และ ค. ถูก

40. ข้อใดกล่าวถูกต้องที่สุด

- . การวิจัยในชั้นเรียนควรคำนึงถึงเด็กที่มีปัญหาในโรงเรียน
- . ครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียนควรมีความรู้ในเรื่องวิธีเทคนิคการวิจัย
- . ครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียนจัดว่าเป็นครูที่ทำหน้าที่ครูอย่างสมบูรณ์
- . การวิจัยในชั้นเรียนมุ่งแก้ปัญหาเฉพาะนักเรียนที่มีผลการเรียนอ่อน

รายละเอียดของแบบทดสอบ ก่อนการพัฒนาความรู้แยกตามเนื้อหาสาระความรู้
เรื่อง การวิจัยในชั้นเรียน

1. ความหมายของการวิจัยในชั้นเรียนมี 5ข้อ ได้แก่ ข้อ 1, 3, 6, 35,และ 39
2. ความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียนมี 5ข้อ ได้แก่ ข้อ 2, 10, 34, 37,และ 40
3. ความแตกต่างของการวิจัยในชั้นเรียนกับการวิจัยทางการศึกษามี 5ข้อ ได้แก่ ข้อ 4, 5, 9, 36, และ38
4. ขั้นตอนของการดำเนินการวิจัยในชั้นเรียนมี 10ข้อ ได้แก่ ข้อ 7, 8, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, และ33
5. การเขียนโครงการวิจัยในชั้นเรียนมี 5ข้อ ได้แก่ ข้อ 18, 19, 20, 21,และ30
6. การเขียนรายงานวิจัยในชั้นเรียนมี 10ข้อ ได้แก่ ข้อ 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 31,และ32

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
เฉลยแบบทดสอบวัดความรู้เรื่อง การวิจัยในชั้นเรียนก่อนการพัฒนาความรู้

1. ง	2. ก	3. ค	4. ค	5. ก	6. ก	7. ง	8. ง	9. ก	10. ก
11. ก	12. ข	13. ง	14. ข	15. ค	16. ข	17. ข	18. ง	19. ก	20. ก
21. ข	22. ค	23. ก	24.ข	25. ข	26. ค	27. ก	28.ค	29. ข	30. ก
31. ก	32. ง	33. ค	34. ก	35. ก	36. ค	37. ง	38. ก	39. ข	40. ค

ข้อทดสอบผลสัมฤทธิ์หลังการพัฒนาความรู้ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน
สำหรับครูโรงเรียน วัดมะเกลือ สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดนครปฐม

คำชี้แจง ข้อทดสอบชุดนี้สร้างขึ้นเพื่อวัดความรู้เรื่อง การวิจัยในชั้นเรียน สำหรับครูโรงเรียน วัดมะเกลือ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครปฐมเพื่อนำผลไปประเมินความรู้ของครู หลังการพัฒนาความรู้ คำตอบและผลของการทดสอบจะเป็นประโยชน์ด้านวิชาการ โดยฝ่ายดำเนินการจะเก็บไว้เป็นความลับและรับรองว่า จะไม่มีผลต่อการปฏิบัติงานของท่านแต่ประการใดทั้งสิ้น

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

คำชี้แจง แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนฉบับนี้มีจำนวน 40 ข้อแต่ละข้อมีลักษณะ เลือกรวมมี 4 ตัวเลือก โปรดตอบทุกข้อโดยกาเครื่องหมาย ✓ ทับตัวอักษร ก., ข., ค., หรือ ง. หน้าข้อความที่ท่านคิดว่าถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว ในเวลา 30 นาที

1. การวิจัยในชั้นเรียน มีความหมายตรงกับข้อใด
 - ก. การแก้ปัญหาในโรงเรียน โดยใช้การวิจัยเพื่อให้ได้มาตรฐาน
 - ข. การพัฒนาสื่อการเรียนการสอน เพื่อใช้สอนนักเรียนทุกคนในชั้นเรียน
 - ค. การพัฒนาเทคนิคการสอน เพื่อพัฒนานักเรียนในโรงเรียนให้มีคุณภาพ
 - ง. การแก้ปัญหานักเรียนบางคน บางเรื่อง เพื่อให้นักเรียนได้รับการพัฒนา
2. วิจัยในชั้นเรียนมีความแตกต่างจากการวิจัยทางการศึกษาอย่างไร
 - ก. วิจัยในชั้นเรียนเป็นการวิจัยโดยครูเพื่อครู วิจัยทางการศึกษาผู้ดำเนินงานวิจัยเป็นนักวิจัยในสาขาต่าง ๆ ทำการวิจัย
 - ข. การวิจัยในชั้นเรียนเป็นการวิจัยโดยครู ซึ่งมีความรู้ด้านการวิจัย ส่วนการวิจัยทางการศึกษาเป็นการวิจัยซึ่งนำเอาการวิจัยในชั้นเรียนมาสังเคราะห์
 - ค. การวิจัยในชั้นเรียนเป็นการวิจัยโดยครুর่วมมือกับนักการศึกษาดำเนินการวิจัย ส่วนการวิจัยทางการศึกษาเป็นการวิจัยที่ดำเนินงานโดยนักวิจัยโดยตรง
 - ง. ถูกทุกข้อ
3. ข้อใดกล่าวถึงการวิจัยในชั้นเรียนได้ถูกต้อง
 - ก. การวิจัยในชั้นเรียนเป็นการวิจัยซึ่งครুর่วมกับผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัย เพื่อนำผลมาดำเนินการวิจัยร่วมกัน
 - ข. การวิจัยในชั้นเรียนเป็นการวิจัย ซึ่งครูเป็นผู้ค้นพบทฤษฎีและแนวคิดเพื่อนำมาใช้ในการแก้ปัญหาในการเรียนการสอน
 - ค. การวิจัยในชั้นเรียนเป็นการวิจัยซึ่งครูเป็นผู้ดำเนินการเพื่อศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้น และนำผลที่ได้ไปพัฒนาการเรียนการสอน
 - ง. การวิจัยในชั้นเรียนเป็นการวิจัยซึ่งครูที่มีความรู้เรื่องการวิจัยเป็นผู้ดำเนินงานวิจัย เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการวางแผนการจัดการศึกษา
4. การวิจัยในชั้นเรียนมีความสำคัญอย่างไร
 - ก. ช่วยกระตุ้นให้ครูสนใจนักเรียนที่มีปัญหา
 - ข. ช่วยให้ครูนำผลของการแก้ปัญหามาเสนอเป็นผลงานทางวิชาการได้ทันที

- ค. ช่วยให้ผู้ครูแก้ปัญหาการขาดแคลนสื่อการเรียนการสอนเพื่อนำมาใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน
- ง. ถูกทุกข้อ
5. การวิจัยในชั้นเรียนเหมือนกับการวิจัยทางการศึกษาในเรื่องใด
- ก. การวิจัยในชั้นเรียนและการวิจัยทางการศึกษาเป็นงานวิจัยที่เชื่อถือได้
- ข. การวิจัยในชั้นเรียนและการวิจัยทางการศึกษาจะต้องศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง
- ค. การวิจัยในชั้นเรียนและการวิจัยทางการศึกษาเป็นงานวิจัยที่ต้องใช้สถิติ
- ง. การวิจัยในชั้นเรียน และการวิจัยทางการศึกษาเป็นการศึกษาเพื่อหาข้อมูลเพื่อ พัฒนา นักเรียนในโรงเรียน
6. จุดเริ่มต้นของการวิจัยในชั้นเรียนคือข้อใด
- ก. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- ข. การกำหนดความเป็นมาของเรื่องที่จะวิจัย
- ค. การระบุปัญหาที่จะต้องวิจัยและหาสาเหตุของปัญหา
- ง. การกำหนดปัญหาและสาเหตุที่ครูสามารถแก้ปัญหาได้
7. เพราะเหตุใดการวิจัยในชั้นเรียนจึงไม่ต้องใช้สถิติขั้นสูงเพื่อการวิเคราะห์
- ก. เพราะการวิจัยในชั้นเรียนไม่ต้องกำหนดสมมติฐาน
- ข. เพราะการวิจัยในชั้นเรียนไม่ใช่การวิจัยทางการศึกษา
- ค. เพราะการวิจัยในชั้นเรียนทำโดยครูซึ่งยังไม่ชำนาญในเรื่องของสถิติ
- ง. เพราะการวิจัยในชั้นเรียนเป็นการแก้ปัญหากับนักเรียนบางคน และแก้ปัญหาบางเรื่อง
8. นักเรียนกลุ่มใดที่ครูควรให้ความสนใจในปัญหา เพื่อนำมาสู่การวิจัยในชั้นเรียน
- ก. นักเรียนที่เรียนเก่ง
- ข. นักเรียนที่เรียนอ่อน
- ค. นักเรียนทุกคนในโรงเรียน
- ง. นักเรียนที่เรียนอ่อนและเก่ง
9. แนวทางการแก้ไขปัญหของการวิจัยในชั้นเรียนได้แก่ข้อใด
- ก. นักเรียนชั้น ป.5 ไม่สนใจฟังครู
- ข. นักเรียนชั้น ป.3 อ่านคำควบกล้ำ คว. ไม่ชัดเจน
- ค. นักเรียนชั้น ป.2 ไม่เข้าใจความหมายของคำศัพท์
- ง. นักเรียนชั้น ป.4 อ่านแบบฝึกหัดอ่านในช่วงพักกลางวัน

10. ครูควรทำวิจัยในชั้นเรียนเมื่อไร
- ก. เมื่อพบปัญหาของนักเรียนในชั้นเรียน
 - ข. เมื่อมีความพร้อมในการดำเนินการวิจัยในชั้นเรียน
 - ค. เมื่อสร้างเครื่องมือที่ใช้ดำเนินการวิจัยในชั้นเรียนเสร็จ
 - ง. ถูกทุกข้อ
11. วัตถุประสงค์ของการวิจัยในชั้นเรียนข้อใดถูกต้องที่สุด
- ก. เพื่อแก้ปัญหาการอ่านคำควบกล้ำ ร , ล สำหรับนักเรียนชั้น ป.2
 - ข. เพื่อพัฒนาสื่อการสอนการอ่านคำควบกล้ำ ร , ล สำหรับนักเรียนชั้น ป.2
 - ค. เพื่อศึกษาผลการใช้สื่อการสอนการอ่านคำควบกล้ำ ร , ล สำหรับนักเรียนชั้น ป.2
 - ง. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของสื่อการสอนการอ่านคำควบกล้ำ ร , ล สำหรับนักเรียนชั้น ป.2
12. ข้อใดคือปัญหาสู่การวิจัยในชั้นเรียน
- ก. โรงเรียนขาดสื่อการสอน
 - ข. นักเรียนชั้น ป.3 อ่านหนังสือไม่ออก
 - ค. ครูไม่นำเทคนิคการสอนใหม่ๆ มาสอนนักเรียน
 - ง. ข้อ ก. และ ข. ถูก
13. รายการใด ไม่อยู่ในส่วนของโครงการวิจัยในชั้นเรียน
- ก. การระบุวิธีการแก้ปัญหา
 - ข. การสรุปผลการดำเนินการแก้ปัญหา
 - ค. การระบุปัญหาที่นำมาสู่การวิจัยในชั้นเรียน
 - ง. การระบุสาเหตุที่แท้จริงของปัญหาที่นำมาสู่การวิจัยในชั้นเรียน
14. คุณสมบัติของผู้ทำวิจัยในชั้นเรียนคือข้อใด
- ก. ต้องมีความรู้ในเนื้อหาที่จะวิจัย
 - ข. ต้องมีความรู้ด้านเทคนิคการวิจัย
 - ค. ต้องมีความรู้ในวิธีการแก้ปัญหา
 - ง. ต้องมีผู้ให้คำปรึกษาในด้านการวิจัย
15. ข้อใดกล่าวถูกต้องที่สุด
- ก. การวิจัยในชั้นเรียนทำไปพร้อมกับการเรียนการสอนปกติ
 - ข. การวิจัยในชั้นเรียนจัดอยู่ในประเภทเดียวกับวิจัยทางการศึกษา
 - ค. การใช้เทคนิคการสอนสามารถแก้ปัญหาให้กับนักเรียนได้ทุกคน
 - ง. การวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหานักเรียนสามารถนำไปขอผลงานได้ทันที

16. จงเรียงลำดับขั้นตอนการทำวิจัยในชั้นเรียน

1. การหาวิธีแก้ไข 2. ปัญหา 3. คะแนนคำตอบ 4. วิธีดำเนินงาน

ก. 3, 1, 2, 4

ข. 2, 3, 1, 4

ค. 2, 3, 4, 1

ง. 2, 1, 3, 4

17. ขั้นตอนสุดท้ายของการวิจัยในชั้นเรียนคือข้อใด

ก. การลงมือแก้ไขผู้เรียนบางคน

ข. การจัดทำรายงานการวิจัยในชั้นเรียน

ค. การจดบันทึกวิธีการแก้ไขและผลการแก้ไขเป็นระยะ ๆ

ง. การสรุปผลการแก้ไขของนักเรียนดีขึ้นอย่างไร อะไรคือตัวชี้ว่าได้ผล

18. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในชั้นเรียนคือข้อใด

ก. การสังเกตของครู

ข. การสร้างนวัตกรรม

ค. การใช้สื่อการสอนที่มีอยู่แล้ว

ง. ถูกทุกข้อ

19. ข้อใดกล่าวถูกต้อง

ก. การทำวิจัยในชั้นเรียนทำได้ทุกวัน

ข. การทำวิจัยในชั้นเรียนเป็นการวิจัยที่ไม่น่าเชื่อถือ

ค. การทำวิจัยในชั้นเรียนควรมีผู้เชี่ยวชาญให้คำปรึกษา

ง. การทำวิจัยในชั้นเรียนเป็นหน้าที่ของครูและผู้บริหาร โรงเรียน

20. โครงการวิจัยในชั้น ควรบอกรายละเอียดในเรื่องใด

ก. ชื่อเรื่อง ปัญหา วัตถุประสงค์ การวางแผนการดำเนินงาน

ข. ชื่อเรื่อง วัตถุประสงค์ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การวางแผนการดำเนินงาน

ค. ชื่อเรื่อง ปัญหา วัตถุประสงค์ ขอบเขตการศึกษา การวางแผนการดำเนินงาน

ง. ชื่อเรื่อง ปัญหา วัตถุประสงค์ สมมติฐานขอบเขตของการศึกษา การวางแผนการดำเนินงาน

21. ชื่อเรื่องของการวิจัยในชั้นเรียนควรเป็นเรื่องใด

ก. การวิเคราะห์ข้อสอบภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ข. การสำรวจความนิยมในการเลือกเรียนวิชาเลือกของนักเรียนมัธยมต้น

- ค. การศึกษาเจตคติของนักเรียนและผู้ปกครองต่อการศึกษาศาสตร์ต่อสายสามัญ
- ง. การแก้ปัญหาการอ่านคำที่สะกดไม่ตรงตามมาตราตัวสะกดของนักเรียน ชั้นป. 4
22. รายการใดในรายงานการวิจัยในชั้นเรียนจะบอกถึงขั้นตอนการแก้ปัญหา
- ก. ความเป็นมาของปัญหา
- . วัตถุประสงค์ของการวิจัย
- . การดำเนินงานของการวิจัย
- ง. ขอบเขตของการศึกษาเพื่อนำมาสู่งานวิจัย
23. การเขียนรายงานวิจัยในชั้นเรียน จะต้องบอกรายละเอียดครอบคลุมเรื่องใด
- . ชื่อเรื่อง ปัญหา วัตถุประสงค์ วิธีดำเนินงาน สรุปผลการดำเนินงาน อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ
- . ชื่อเรื่อง ปัญหา วัตถุประสงค์ สมมติฐาน วิธีดำเนินงาน สรุปผลการดำเนินงาน อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ
- ค. ชื่อเรื่อง ปัญหา วัตถุประสงค์ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง วิธีดำเนินงาน สรุปผลการดำเนินงาน อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ
- ง. ชื่อเรื่อง ปัญหา วัตถุประสงค์ สมมติฐาน ขอบเขตของการวิจัย วิธีดำเนินงาน สรุปผลการดำเนินงาน อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ
24. ข้อใดกล่าวถูกต้องที่สุด
- ก. การวิจัยในชั้นเรียนควรคำนึงถึงเด็กที่มีปัญหาในโรงเรียน
- ข. ครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียนควรมีความรู้ในเรื่องวิธีเทคนิคการวิจัย
- ค. ครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียนจัดว่าเป็นครูที่ทำหน้าที่ครูอย่างสมบูรณ์
- ง. การวิจัยในชั้นเรียนมุ่งแก้ปัญหาเฉพาะนักเรียนที่มีผลการเรียนอ่อน
25. การอภิปรายผลการวิจัยมีหลักสำคัญอย่างไร
- ก. อภิปรายผลที่ได้จากการดำเนินงานในการแก้ปัญหา
- ข. อภิปรายเฉพาะประเด็นที่มีเหตุผลสนับสนุนอย่างชัดเจน
- ค. อภิปรายผลของผู้วิจัยร่วมกับงานของผู้อื่นที่ไปค้นคว้ามา
- ง. อภิปรายผลโดยการนำเสนอผลไปใช้ว่ามีข้อจำกัดอะไรบ้าง
26. การเขียนข้อเสนอแนะหลังการอภิปรายผล ควรเสนอแนะในลักษณะใด
- ก. การนำผลไปใช้ประโยชน์
- . การนำเสนอผลสรุปตามสมมติฐาน

- ค. การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ
- ง. การอธิบายให้ทราบว่าเกิดผลตามมาอย่างไร
27. การวิจัยในชั้นเรียน มีหลักการอ้างอิงอย่างไร
- ก. การอ้างอิงต้องมีให้ครบทุกบท
- ข. การอ้างอิงควรเลือกแบบที่ทันสมัยเป็นสากล
- ค. การอ้างอิงแบบใดควรอ้างอิงแบบเดียวกันทั้งเล่ม
- ง. การอ้างอิงควรใช้แบบเชิงอรรถ เพราะมีความชัดเจนที่สุด
28. นอกจากชื่อเรื่อง ปัญหา และวัตถุประสงค์การเขียนรายงานวิจัยในชั้นเรียน เพื่อขอผลงานทางวิชาการควรกล่าวถึงเรื่องใด
- ก. สมมติฐาน วิธีดำเนินงาน สรุปผล อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ
- ข. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง วิธีดำเนินงาน สรุปผล อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ
- ค. ขอบเขตของการวิจัย วิธีดำเนินงาน สรุปผล อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ
- ง. สมมติฐาน งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง วิธีดำเนินงาน สรุปผล อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ
29. โครงการวิจัยในชั้นเรียนมีความสำคัญอย่างไร
- ก. เพื่อเป็นกรอบในการดำเนินงานล่วงหน้า
- ข. เพื่อเป็นกรอบในการเขียนรายงานการวิจัย
- ค. เพื่อเป็นกรอบในการเผยแพร่ผลงานวิชาการ
- ง. เพื่อเป็นกรอบในการอธิบายการดำเนินงานวิจัย
30. รายงานการวิจัยในชั้นเรียนมีความสำคัญอย่างไร
- ก. ขยายขอบเขตขององค์ความรู้
- ข. การทำงานวิจัยเป็นระบบที่ชัดเจน
- ค. งานวิจัยเป็นที่ยอมรับในวงการศึกษา
- ง. นำเสนอเป็นผลงานทางวิชาการได้ทันที
31. เพราะเหตุใดครูจึงต้องทำวิจัยในชั้นเรียน
- ก. ครูพบว่า นักเรียนในโรงเรียนจำนวนมากมักพูดคำหยาบ
- ข. ครูพบว่าวิธีสอนแบบเดิมๆ ทำให้ นักเรียนไม่สนใจเรียน
- ค. ครูในโรงเรียนไม่ได้ผลิตสื่อการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ
- ง. ครูพบว่า นักเรียนบางคนของชั้น ป. 5อ่านคำประพันธ์กลอนแปดได้เพราะ

32. ครูข้อใดเป็นครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียน
- . ครูสมพร ผลิตสื่อการเรียนในวิชาภาษาไทย
 - . ครูวิชุดแนะนำ ให้นักเรียนพูดหน้าแถวประจำทุกวัน
 - . ครูวันเพ็ญศึกษา ประวัติของนักเรียนบางคนในชั้นเรียน
 - ง. ครูสมศักดิ์มีเทคนิคการสอนคณิตศาสตร์ ทำให้นักเรียนสนใจเรียนทุกคน
33. ประโยชน์ของการวิจัยในชั้นเรียนคือข้อใด
- ก. เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาให้กับครูคน
 - ข. เป็นองค์ความรู้ใหม่ที่นำไปวางแผนการศึกษาต่อไป
 - ค. เป็นงานวิจัยทางการศึกษาที่ควรเผยแพร่ต่อวงการการศึกษา
 - ง. เป็นงานวิจัยที่แสดงถึงความสามารถของครูในด้านการวิจัย
34. สถานการณ์ในข้อใดควรทำวิจัยในชั้นเรียน
- ก. ด.ญ. โสภา นักเรียนชั้นป.2 บวกลบเลข 3 หลักรได้
 - ข. ครูสุนทร ใช้แบบฝึกหัดภาษาไทยมาให้นักเรียนฝึกทำเสมอ
 - ค. โรงเรียนขาดแคลนครูเนื่องจากครูเข้าโครงการเกษียณก่อนอายุ
 - ง. นักเรียนชายในโรงเรียนส่วนใหญ่อยู่ในอันตรายต่อการเสพยาเสพติด
35. วิจัยทางการศึกษาแตกต่างกับวิจัยในชั้นเรียนอย่างไร
- ก. วิจัยทางการศึกษามีความน่าเชื่อถือมากกว่าวิจัยในชั้นเรียน
 - ข. วิจัยทางการศึกษานำผลไปสู่การวางแผนวิจัยในชั้นเรียนนำผลสู่การปฏิบัติ
 - ค. วิจัยทางการศึกษาผู้วิจัยมีความรู้ในวิธีการแก้ปัญหามากกว่าวิจัยในชั้นเรียน
 - ง. ถูกทุกข้อ
36. การศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีความสัมพันธ์กับการเขียนรายงานการวิจัยในชั้นเรียนอย่างไร
- ก. เพื่อแสดงถึงขอบเขตของ เรื่องที่จะดำเนินการวิจัย
 - ข. เพื่อใช้อ้างอิง และอภิปรายผลในเชิงเปรียบเทียบกับงานวิจัย
 - ค. เพื่อหาข้อมูลในรายละเอียดของปัญหาที่ผู้วิจัยสนใจศึกษาและวิจัย
 - ง. เพื่อแสดงถึงองค์ความรู้ที่นำมาสนับสนุนในเรื่องที่จะดำเนินการวิจัย
37. ส่วนที่นำไปใช้ประโยชน์จากการวิจัยในชั้นเรียนคือส่วนใด
- ก. ข้อเสนอแนะ
 - ข. วัตถุประสงค์
 - ค. การระบุปัญหา
 - ง. สรุปผลการดำเนินงาน

38. การวิจัยข้อใดเป็นวิจัยทางการศึกษา
- การแก้ปัญหาความไม่รู้หนังสือของเด็กชาวเขา
 - การแก้ปัญหาการไม่มีเวลานิเทศของผู้บริหารโรงเรียน
 - การแก้ปัญหาการพูดไม่ชัดของนักเรียนชั้นอนุบาล3 จำนวน 5 คน
 - ข้อ ก. และ ข้อ ข. ถูก
39. การวิจัยในข้อใดเป็นการวิจัยในชั้นเรียน
- การแก้ปัญหาผู้ปกครองมีเจตคติไม่ดีต่อครูบางคนในโรงเรียน
 - การแก้ปัญหานักเรียนชั้นป.3บางคนเขียนคำโดยวางรูปวรรณยุกต์ผิด
 - การแก้ปัญหาความไม่มีมารยาทของนักเรียนชายบางกลุ่มในโรงเรียน
 - ข้อ ข. และ ค. ถูก
40. จงบอกขั้นตอนการสังเคราะห์งานวิจัยในชั้นเรียน
- ระบุปัญหา
 - อภิปรายผล
 - เปรียบเทียบผลระหว่างสาเหตุ
 - เปรียบเทียบผลระหว่างวิธีแก้ไข
 - สรุปวิธีแก้
- 1, 4, 3, 5, 2
 - 1, 5, 3, 4, 2
 - 1, 5, 4, 3, 2
 - 1, 4, 5, 3, 2

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

รายละเอียดของแบบทดสอบ หลังการพัฒนาความรู้แยกตามเนื้อหาสาระความรู้
เรื่อง การวิจัยในชั้นเรียน

1. ความหมายของการวิจัยในชั้นเรียนมี 5ข้อ ได้แก่ ข้อ 1, 3, 15, 34,และ 39
2. ความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียนมี 5ข้อ ได้แก่ ข้อ 4, 10, 24, 31,และ 33
3. ความแตกต่างของการวิจัยในชั้นเรียนกับการวิจัยทางการศึกษามี 5ข้อ ได้แก่ ข้อ 2, 5, 14, 35, และ38
4. ขั้นตอนของการดำเนินการวิจัยในชั้นเรียนมี 10ข้อ ได้แก่ ข้อ 6, 7, 8, 9, 12, 16, 17, 18, 19 และ32
5. การเขียนโครงการวิจัยในชั้นเรียนมี 5ข้อ ได้แก่ ข้อ 11, 13, 20, 21,และ29
6. การเขียนรายงานวิจัยในชั้นเรียนมี 10ข้อ ได้แก่ ข้อ 22, 23, 25, 26, 27, 28, 30, 36, 37และ40

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์
เฉลยแบบทดสอบวัดความรู้เรื่อง การวิจัยในชั้นเรียนหลังการพัฒนาความรู้

1. ง	2. ก	3. ค	4. ก	5. ก	6. ค	7. ง	8. ง	9. ง	10. ก
11. ก	12. ข	13. ข	14. ค	15. ก	16. ข	17. ข	18. ง	19. ก	20. ก
21. ง	22. ค	23. ก	24. ค	25. ค	26. ก	27. ค	28. ข	29. ก	30. ก
31. ง	32. ค	33. ก	34. ก	35. ข	36. ข	37. ก	38. ก	39. ข	40. ข

ภาคผนวก ค

มหาวิทยาลัยศิลปากร งามอนลินยสิทธิ์
แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในชั้นเรียน

แบบสัมภาษณ์
(สำหรับครู เกี่ยวกับ เรื่อง การดำเนินการวิจัยในชั้นเรียน
และข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในชั้นเรียน)

คำชี้แจง แบบสัมภาษณ์นี้จะใช้เป็นโครงร่าง ในการสัมภาษณ์เท่านั้น วิธีการสัมภาษณ์และถ้อยคำที่ใช้ สัมภาษณ์จะใช้ให้เหมาะสมกับบุคคลและสถานการณ์

ชื่อผู้รับการสัมภาษณ์

ข้อมูลเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน การแก้ปัญหาเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนและข้อเสนอแนะ อื่นๆเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน

1. การดำเนินการวิจัยในชั้นเรียน

1.1 ท่านคิดว่าขั้นตอนของการวิจัยในชั้นเรียน ขั้นตอนใดที่เป็นปัญหาสำหรับท่านในการทำวิจัย ในชั้นเรียน

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

1.2 ท่านคิดว่า ท่านจะแก้ไขปัญหาได้อย่างไร ?

2. ข้อเสนอแนะอื่นๆ

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ภาคผนวก ง

ผลการหาค่าความยากง่าย-ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ

วิเคราะห์ข้อสอบและตัวเลือกพร้อมกัน ลำดับข้อเป็นไปตามฉบับทดสอบก่อนการพัฒนา(pretest)
กลุ่มคะแนนสูงจำนวน45คน

ข้อ	ตัวเลือก					Nh	ข้อ						Nh
	ก	ข	ค	ง	เว้น			ก	ข	ค	ง	เว้น	
1	5	5	6	29 [✓]		29	21	4	25 [✓]	8	8		25
2	20 [✓]	7	10	8		20	22	6	7	27 [✓]	5		27
3	4	5	30 [✓]	6		30	23	20 [✓]	6	7	12		20
4	5	9	24 [✓]	6	1	24	24	11	21 [✓]	7	6		21
5	20 [✓]	9	10	6		20	25	7	22 [✓]	7	9		22
6	30 [✓]	6	5	4		30	26	10	9	22 [✓]	4		22
7	5	5	5	30 [✓]		30	27	34 [✓]	2	6	3		34
8	3	7	5	30 [✓]		30	28	3	4	28 [✓]	10		28
9	30 [✓]	3	7	5		30	29	3	22 [✓]	6	14		22
10	20 [✓]	7	8	10		20	30	27 [✓]	9	2	7		27
11	26 [✓]	3	6	10		26	31	18 [✓]	15	6	6		18
12	7	25 [✓]	3	10		25	32	18	2	3	22 [✓]		22
13	3	5	5	32 [✓]		32	33	2	1	37 [✓]	5		37
14	4	23 [✓]	2	16		23	34	32 [✓]	7	5	1		32
15	3	2	35 [✓]	5		35	35	26 [✓]	4	13	2		26
16	5	26 [✓]	7	6		26	36	2	5	27 [✓]	11		27
17	8	25 [✓]	2	10		25	37	15	9	1	20 [✓]		20
18	5	3	5	32 [✓]		32	38	28 [✓]	1	5	11		28
19	30 [✓]	4	6	5		30	39	7	22 [✓]	6	10		22
20	20 [✓]	4	9	12		20	40	11	6	25 [✓]	2	1	25

หมายเหตุ ตัวเลือกที่มีเครื่องหมาย [✓] คือคำตอบที่ถูกต้อง

วิเคราะห์ข้อสอบและตัวเลือกพร้อมกัน ลำดับข้อเป็นไปตามฉบับทดสอบก่อนการพัฒนา(pretest)
กลุ่มคะแนนต่ำจำนวน45คน

ข้อ	ตัวเลือก					NI	ข้อ	ตัวเลือก					NI
	ก	ข	ค	ง	เว้น			ก	ข	ค	ง	เว้น	
1	11	9	10	15 [✓]		15	21	12	9 [✓]	11	13		9
2	4 [✓]	7	27	7		4	22	7	15	13 [✓]	10		13
3	11	9	15 [✓]	10		15	23	9 [✓]	10	12	14		9
4	10	13	6 [✓]	16		6	24	11	10 [✓]	12	12		10
5	8 [✓]	9	16	12		8	25	2	10 [✓]	27	6		10
6	17 [✓]	9	12	7		17	26	11	14	8 [✓]	12		8
7	10	10	7	18 [✓]		18	27	14 [✓]	4	17	10		14
8	7	16	16	6 [✓]		6	28	5	11	17 [✓]	12		17
9	20 [✓]	5	15	5		20	29	3	11 [✓]	15	16		11
10	7 [✓]	8	10	20		7	30	15 [✓]	16	1	13		15
11	10 [✓]	6	9	20		10	31	6 [✓]	13	16	10		6
12	12	8 [✓]	13	12		8	32	15	10	12	8 [✓]		8
13	8	8	8	21 [✓]		21	33	6	9	11 [✓]	19		11
14	7	13 [✓]	6	19		13	34	20 [✓]	9	5	10	1	20
15	11	9	12 [✓]	13		12	35	12 [✓]	8	21	4		12
16	11	13 [✓]	7	14		13	36	15 [✓]	3	9	18		15
17	12	10 [✓]	13	9	1	10	37	14	15	10	6 [✓]		6
18	9	8	7	21 [✓]		21	38	16 [✓]	4	11	14		16
19	18 [✓]	7	11	9		18	39	8	9 [✓]	8	20		9
20	8 [✓]	13	12	12		8	40	19	15	7 [✓]	4		7

หมายเหตุ ตัวเลือกที่มีเครื่องหมาย [✓] คือคำตอบที่ถูกต้อง

ผลการหาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบ
ลำดับข้อเป็นไปตามฉบับทดสอบก่อนการพัฒนา(pretest)

NI

ข้อ	Nh		p	r	ข้อ	Nh		p	r
1	29	15	0.49	0.31	21	25	9	0.38	0.36
2	20	4	0.27	0.36	22	27	13	0.44	0.31
3	30	15	0.50	0.33	23	16	9	0.32	0.24
4	24	6	0.33	0.40	24	21	10	0.34	0.24
5	20	8	0.31	0.27	25	22	10	0.36	0.27
6	30	17	0.52	0.29	26	22	8	0.33	0.31
7	30	18	0.53	0.27	27	34	14	0.53	0.44
8	30	6	0.40	0.53	28	28	17	0.50	0.24
9	30	20	0.56	0.22	29	22	11	0.37	0.24
10	20	7	0.30	0.29	30	27	15	0.47	0.27
11	26	10	0.40	0.36	31	18	6	0.27	0.27
12	25	8	0.37	0.38	32	22	8	0.33	0.31
13	32	21	0.59	0.24	33	37	11	0.53	0.58
14	23	13	0.40	0.22	34	32	20	0.58	0.27
15	35	12	0.52	0.51	35	26	12	0.42	0.31
16	26	13	0.43	0.29	36	27	15	0.47	0.27
17	25	10	0.39	0.33	37	20	6	0.29	0.31
18	32	21	0.59	0.24	38	28	16	0.49	0.27
19	30	18	0.53	0.27	39	22	9	0.34	0.29
20	20	8	0.31	0.27	40	25	7	0.36	0.40

หมายเหตุ $p = \frac{Nh + NI}{90}$ $r = \frac{Nh - NI}{45}$

ภาคผนวก จ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
รายงานผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย เรื่อง การพัฒนาความรู้ การวิจัยในชั้นเรียน
ของครูโรงเรียนวัดมะเกลือ

1. อาจารย์ชัชวาล เทียมถนอม
อาจารย์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
วุฒิทางการศึกษา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
2. นางนงคํ์นิต สดคมขำ
นักวิชาการสอบ สำนักงานทดสอบทางการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
วุฒิทางการศึกษา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
3. นายดุสิต หังเสวก
ศึกษานิเทศก์ ระดับ 7 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนครปฐม
วุฒิทางการศึกษา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ภาคผนวก จ

มหาวิทาลัยเทคโนโลยีพระสงฆ์
หนังสือเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบเครื่องมือวิจัย, หนังสือขออนุญาตทดลองเครื่องมือ,
หนังสือเชิญวิทยากร และหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลวิจัย

ที่ ทม 1106.02/498

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
นครปฐม 73000

9 กรกฎาคม 2545

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์ ชัชวาล เทียมถนอม

ด้วย นางสาวสุพานี ชื่นชิด นักศึกษาระดับปริญญาโทบัณฑิต สาขาวิชาการ
บริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง
“ การพัฒนาความรู้ การวิจัยในชั้นเรียน ของครู โรงเรียนวัดมะเกลือ ”

ดังนั้นจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดตรวจสอบความเที่ยงตรงของ
เครื่องมือเพื่อการวิจัยที่แนบมาพร้อมกันนี้ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วราภรณ์ มูรพันธ์)
หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
โทร. 0 3421 9136

ที่ ทม 1106.02/498

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
นครปฐม 73000

9 กรกฎาคม 2545

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน นางนงศ์นิต สดคมขำ

ด้วย นางสาวสุพานี ชื่นชิต นักศึกษาระดับปริญญาโทบัณฑิต สาขาวิชาการ
บริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง
" การพัฒนาความรู้ การวิจัยในชั้นเรียน ของครู โรงเรียนวัดมะเกลือ "

ดังนั้นจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดตรวจสอบความเที่ยงตรงของ
เครื่องมือเพื่อการวิจัยที่แนบมาพร้อมกันนี้ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วรวงษ์ มูรพันธุ์)
หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
โทร. 0 3421 9136

มหาวิทยาลัยศิลปากร ส่วนนวลขสิทธิ์

ที่ ทม 1106.02/498

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
นครปฐม 73000

9 กรกฎาคม 2545

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน นายคุศล หังเสวก

ด้วย นางสาวสุพานี ชื่นชิต นักศึกษาระดับปริญญาโทบัณฑิต สาขาวิชาการ
บริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง
“ การพัฒนาความรู้ การวิจัยในชั้นเรียน ของครู โรงเรียนวัดมะเกลือ ”

ดังนั้นจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดตรวจสอบความเที่ยงตรงของ
เครื่องมือเพื่อทำวิจัยที่แนบมาพร้อมกันนี้ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้
ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วพจน์ มุรพันธ์)
หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
โทร. 0 3421 9136

มหาวิทยาลัยศิลปากร สภวนลขสิทธิ์

สำเนา

ที่ ทม 1106.02/ ๒๖๖

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
นครปฐม 73000

2 ตุลาคม 2545

เรื่อง ขอตกลงเครื่องมือ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดโคกพระเจดีย์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 30 ฉบับ

ด้วย นางสาวสุพณี ชื่นซิด นิสิตกัมระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การพัฒนา
ความรู้ การวิจัยในชั้นเรียน ของครู โรงเรียนวัดมะเกลือ"

ในกรณี ภาควิชาการบริหารการศึกษา ขอขออนุญาตขอให้นางสาวสุพณี ชื่นซิด
ทำการทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือในสถานศึกษาของท่าน เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข ก่อนนำไปใช้ใน
การวิจัยกลุ่มตัวอย่าง หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดพิจารณาอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชวนชม ชินะคังกูร)
หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ฝ่ายธุรการ
โทร. 0 3421 9136

สำเนา

ที่ ทม 1106.02/ ๕11

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
นครปฐม 73000

2 ตุลาคม 2545

เรื่อง ขอลดลงเครื่องมือ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดคอนหาวย

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 70 ฉบับ

ด้วย นางสาวสุพานี ชื่นชิด นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การพัฒนา
ความรู้ การวิจัยในชั้นเรียน ของครู โรงเรียนวัดมะเกลือ "

ในกรณี ภาควิชาการบริหารการศึกษา ขอขออนุญาตให้ นางสาวสุพานี ชื่นชิด
ทำการทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือในสถานศึกษาของท่าน เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข ก่อนนำไปใช้ใน
การวิจัยกลุ่มตัวอย่าง หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชวนชม ชินะดังกูว)
หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ฝ่ายธุรการ
โทร. 0 3421 9136

สำเนา

ที่ ศธ 1122.070108/432

โรงเรียนวัดมะเกลือ(กาญจนาภิเษกวิทยาลัย)
อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม 73170

7 พฤศจิกายน 2545

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นวิทยากร

เรียน ร.ศ.ดร. เรณู เวชวัชชีพิมล

ช่วยนางสาวสุพณี ชื่นซึล ตำแหน่งอาจารย์ 2 โรงเรียนวัดมะเกลือ ได้รับมอบหมายให้จัดโครงการ
พัฒนาความรู้เพื่อประกอบการเรียนปริญญาโท สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร จึงจัดทำโครง
การอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง การวิจัยในชั้นเรียน ให้กับคณะครู อาจารย์โรงเรียนวัดมะเกลือ จำนวน 33 ท่าน จึงขอ
เรียนเชิญท่านโปรดให้ความอนุเคราะห์เป็นวิทยากรให้ความรู้ ในวันที่ 25 พฤศจิกายน 2545 ณ ห้องประชุม
โรงเรียนวัดมะเกลือ

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ขอแสดงความนับถือ

(นางพัณณา เกตุกาญจนาปกร)

ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดมะเกลือ

โรงเรียนโทร. 0-34 29-8427

โทรสาร 0-34 29-8207

ที่ ทบ (นธ) 1109/2395

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชมังคลาภิเษก ถนนจันทน์ นครปฐม 73000

๒๖ พฤศจิกายน 2545

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดมะเกลือ

ด้วย นางสาวสุพณี ชื่นชิต นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาความ
การวิจัยในชั้นเรียน ของครู โรงเรียนวัดมะเกลือ” มีความประสงค์จะขอเก็บรวบรวมข้อมูลจาก
ผู้บริหาร และครูผู้สอน ในโรงเรียนของท่าน เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ ในการนี้บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศิลปากร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดแจ้งครูผู้สอนทราบ เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บ
รวบรวมข้อมูลให้แก่นักศึกษาดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดให้ความอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย ชินะตั้งกูร)

รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 034243435 , 034218788

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ภาคผนวก ข

มหาวิทยาลัยศรีปทุม
โครงการพัฒนาความรู้ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน, กำหนดการประชุมฯ
และหนังสือขออนุญาตเผยแพร่เอกสาร

ชื่อโครงการ	โครงการพัฒนาความรู้ครู เรื่องวิจัยในชั้นเรียน
ลักษณะของโครงการ	โครงการใหม่
ระยะเวลาดำเนินการ	1 กันยายน - 30 พฤศจิกายน 2545

1. หลักการและเหตุผล

สาระในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545 หมวด 4 ว่าด้วยแนวการจัดการศึกษา มาตรา 30 กำหนดให้สถานศึกษามีหน้าที่ สนับสนุนและส่งเสริมให้ครูมีการทำวิจัย เพื่อพัฒนาการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ แนวทางการปฏิรูปการศึกษาในครั้งนี้ จึงให้ความสำคัญกับการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูโดยใช้กระบวนการวิจัย เป็นแนวทางในการพัฒนาการปฏิบัติงานของครูด้วยตนเอง การทำวิจัยในชั้นเรียนจึงเป็นกระบวนการหนึ่งที่ครูใช้ในการประเมินการทำงานของตนเอง และเป็นกระบวนการสืบเสาะค้นหา แนวทางการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น ในขณะที่ปฏิบัติงานสอน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ โรงเรียนวัดมะเกลือจึงกำหนดโครงการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ มีนโยบายให้ครูในโรงเรียนดำเนินการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียนและแก้ไขปัญหาการเรียนการสอน โดยมีเป้าหมายให้ครูทุกคนทำวิจัยในชั้นเรียน ได้อย่างน้อย 1 เรื่อง ต่อปีการศึกษา แต่จากรายงานการส่งผลงานวิจัยในชั้นเรียน มีครูร้อยละ 90 ของครูในโรงเรียน ยังไม่สามารถดำเนินการวิจัยในชั้นเรียนได้ จากการสอบถามครูที่ไม่สามารถดำเนินการวิจัยในชั้นเรียน พบว่า ครูเข้าใจว่า การวิจัยในชั้นเรียนเป็นเรื่องยากสำหรับครู ครูขาดความรู้ไม่สามารถทำวิจัยในชั้นเรียนได้ ดังนั้นเพื่อเป็นการเสริมสร้างความรู้และทักษะในการทำวิจัยในชั้นเรียน ให้ครูสามารถใช้กระบวนการ การวิจัยในชั้นเรียนแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ จึงสมควรจัดโครงการพัฒนาความรู้ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนให้กับครูโรงเรียนวัดมะเกลือ

2. วัตถุประสงค์

- 2.1 เพื่อพัฒนาความรู้ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนแก่ครู โรงเรียนวัดมะเกลือสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครปฐม
- 2.2 เพื่อฝึกทักษะการดำเนินงานวิจัยในชั้นเรียนแก่ครู โรงเรียนวัดมะเกลือ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครปฐม

3. เป้าหมาย

- 3.1 ด้านปริมาณ ครูโรงเรียนวัดมะเกลือ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครปฐมประมาณ 30 คน ได้รับการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ การวิจัยในชั้นเรียนเป็นเวลา 1 วัน

3.2 ด้านคุณภาพ ครูโรงเรียนวัดมะเกลือ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด นครปฐมมีความรู้และทักษะในการวิจัยในชั้นเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนเข้ารับการฝึก

4. กิจกรรมและระยะเวลาในการดำเนินงานตามโครงการ

เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปด้วยความเรียบร้อย จึงกำหนดกิจกรรมการดำเนินงาน และระยะเวลาในการดำเนินงานดังนี้

4.1 กิจกรรมการดำเนินงาน

- 1) จัดทำโครงการเพื่อขออนุมัติ
- 2) ขออนุมัติจากผู้อำนวยการโรงเรียนวัดมะเกลือ
- 3) ประสานงานวิทยากร
- 4) จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ สถานที่และเอกสารการฝึกอบรม
- 5) เผยแพร่เอกสารการฝึกอบรม
- 6) ดำเนินการฝึกอบรม
- 7) ประเมินผลการฝึกอบรม
- 8) รายงานการดำเนินงาน

4.2 กิจกรรมและระยะเวลา

กิจกรรม	ระยะเวลา	หมายเหตุ
1. จัดทำโครงการเพื่อขออนุมัติ	1-15 ก.ย. 2545	
2. ขออนุมัติจากผู้อำนวยการ ร.ร. วัดมะเกลือ	20 ก.ย. 2545	
3. ประสานงานวิทยากร	18-30 ก.ย. 2545	
4. จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ สถานที่ และเอกสารการฝึกอบรม	1 ต.ค.- 31 ต.ค. 2545	
5. เผยแพร่เอกสารการฝึกอบรม	4 ต.ค.-15 พ.ย. 2545	
6. ดำเนินการฝึกอบรม	25 พ.ย. 2545	
7. รายงานการดำเนินงาน	30 พ.ย. 2545	

5. ทรัพยากรที่ต้องการ

5.1 บุคลากร

- 1) วิทยากร 1 คน
- 2) เจ้าหน้าที่จัดอบรม
- 3) ผู้เข้ารับการฝึกอบรม

5.2 วัสดุอุปกรณ์

- 1) เครื่องฉายแผ่นใส แผ่นใส และอุปกรณ์ประกอบ
- 2) เครื่องคอมพิวเตอร์และวัสดุอุปกรณ์
- 3) โต๊ะเก้าอี้สำหรับการประชุมปฏิบัติการ

6. งบประมาณ 6,800 บาท

6.1 ค่าเอกสารเผยแพร่	200 บาท
6.2 ค่าตอบแทนวิทยากร	3,000 บาท
6.3 ค่าพาหนะรับส่งวิทยากร	300 บาท
6.4 ค่าอาหารกลางวัน	2,500 บาท
6.5 ค่าอาหารว่าง	800 บาท

7. การประเมินผล

- 6.1 วัดผลสัมฤทธิ์ก่อนการฝึกอบรม
- 6.2 ประเมินผลงานที่วิทยากรกำหนด
- 6.3 ประเมินความพึงพอใจในการเข้ารับการฝึกอบรม

8. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ครูโรงเรียนวัดมะเกลือมีความรู้ความเข้าใจและทักษะที่ได้จากการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ ไปใช้ในการทำวิจัยในชั้นเรียน

(นาง พัฒนา เกตุกาญจน์)
ผู้อำนวยการ โรงเรียนวัดมะเกลือ

กำหนดการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาความรู้ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน
ณ ห้องประชุม โรงเรียนวัดมะเกลือ

วัน	เวลา	เนื้อหาสาระ/ กิจกรรม
วันจันทร์ที่ 25 พ.ย. 2545	08.00น.- 08.30น.	ลงทะเบียนผู้เข้าประชุม
	08.30น. – 09.00น.	ประธานเปิดประชุมและแนะนำวิทยากร
	09.00น. – 10.30น.	ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน - ความหมายและความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียน - ความแตกต่างของการวิจัยในชั้นเรียนกับวิจัยทางการศึกษา
	10.30น.- 10.40น.	พัก 10 นาที
	10.40น.- 12.10น.	- ขั้นตอนการทำวิจัยในชั้นเรียนและตัวอย่าง - การเขียนรายงานวิจัยในชั้นเรียน
	12.10น.- 13.00น.	พักรับประทานอาหาร
	13.00น.- 14.30น.	การนำความรู้ไปใช้ในการทำวิจัยในชั้นเรียน - ศึกษาตัวอย่างโครงการวิจัยในชั้นเรียน - ตัวอย่างปัญหาที่สามารถนำมาทำวิจัยในชั้นเรียน - เสนอปัญหาทางการเรียนการสอนของครู
	14.30น.- 14.40น.	พัก 10 นาที
	14.40น.- 16.10น.	- ฝึกเขียน โครงการวิจัยในชั้นเรียนกลุ่มละ 1 โครงการ แยกตามรายวิชา - นำเสนอโครงการวิจัยในชั้นเรียนของแต่ละกลุ่ม
	16.10น.- 16.50น.	สรุปผล อภิปราย ชักถามปัญหา
	16.50น.- 17.10น.	ทดสอบความรู้ผู้เข้าประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่องการวิจัย
	17.10น.- 17.40น.	ในชั้นเรียนหลังประชุมฯ

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ – สกุล	นางสาวสุพานี ชื่นชิด
ที่อยู่	40/ 32 หมู่ 2 ตำบลบ้านใหม่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม
ที่ทำงาน	โรงเรียนวัดมะเกลือ อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2522	สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2524	สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กรุงเทพมหานคร
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2525	อาจารย์ ระดับ 3 โรงเรียนบ้านห้วยพลู อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
พ.ศ. 2527	อาจารย์ ระดับ 4 โรงเรียนวัดมะเกลือ อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
พ.ศ. 2534	อาจารย์ ระดับ 5 โรงเรียนวัดมะเกลือ อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
พ.ศ. 2540 – ปัจจุบัน	อาจารย์ 2 ระดับ 7 โรงเรียนวัดมะเกลือ อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม สังกัดสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2